

Budsjett-innst. S. nr. 1

(2000-2001)

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak for 2001, nytt vedtak om fastsettelse av den kommunale og fylkeskommunale inntektsskattøren for inntektsåret 2000, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner for 2001, tilfeldige utgifter/inntekter i statsbudsjettet for 2001 og statsbudsjettets kapitler som gjelder utbytte m.v. for 2001

St.meld. nr. 1 (2000-2001), St.prp. nr. 1 (2000-2001)
og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 5, 10 og 11 (2000-2001)

Til Stortinget

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Erik Dalheim, Grethe G. Fossum, Britt Hildeng, Ottar Kaldhol, Torstein Rudihagen og Signe Øye, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, Valgerd Svarstad Haugland, Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørfonn, fra Høyre, Børge Brende, Per-Kristian Foss og Kjellaug Nakkim, fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, fra Venstre, Terje Johansen, og representanten Steinar Bastesen, fremmer i denne innstillingen forslag om budsjettvedtak vedkommende rammeområdene 19, 20, 23 og 24 som er tildelt komiteen, jf. Innst. S. nr. 2 (2000-2001) fra arbeidsordningskomiteen om fordeling til komiteene av enkelte kapitler i forslaget til statsbudsjett for 2001, samt referat fra Stortingets møte 14. november 2000 om fordeling av forslag fremsatt i tilleggsproposisjonen 10. november 2000. Dette referatet er inntatt som vedlegg 1 til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) som avgis samtidig med denne innstillingen. Rammeområde 23 omfatter inntektskapitlene knyttet til skatte- og avgiftsvedtak og folketrygdens inntekter og tollavgifter og er behandlet i kapittel 1 - 5 nedenfor. Rammeområde 19 omfatter rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner og de kommunale skattørene og er behandlet i kapittel 6 nedenfor. Rammeområde 24 omfatter statsbudsjettets kapitler som gjelder utbytte og er behandlet i kapittel 7 nedenfor. Rammeområde 20 omfatter tilfeldige inntekter og utgifter og er behandlet i kapittel 8 nedenfor.

Komiteen viser til følgende brev fra finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen til Stortinget:

- 19. oktober 2000 - Rettebrev til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak og Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte- og avgiftsopplegget 2001 Lovendringer. Brevet følger som vedlegg 1 til denne innstillingen.
- 1. november 2000 - Rettebrev - St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Brevet følger som vedlegg 2 til denne innstillingen.

1. HOVEDTREKKENE I SKATTE-, AVGIFTS- OG TOLLOPPLEGGET FOR 2001 - RAMMEOMRÅDE 23 (SKATTER OG AVGIFTER) UNDER FINANSKOMITEEN

1.1 Oversikt

Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2000-2001)

Regjeringen vil føre en skatte- og avgiftspolitik som sikrer offentlige inntekter, bidrar til en rettferdig inntektsfordeling og til at ressursene brukes på en effektiv måte. Regjeringens politikk er basert på prinsippene bak skattereformen i 1992 og de retningslinjene som er trukket opp i Regjeringens tiltredelseserklæring. Politikken innrettes med sikte på bredere skatte- og avgiftsgrunnlag og lave satser. Regjeringen vil også arbeide for å forenkle skatte- og avgiftsreglene, å redusere antall smutthull og for økt likebehandling av ulike næringer, investeringer og spareformer. Regjeringen vil opprettholde høy skatt på grunnrente og gjøre bruk av avgifter som korrigerer markedene på en positiv måte, f.eks. miljøavgifter.

Innenfor et ansvarlig budsjettopplegg der det foreslås økt satsing på en rekke prioriterte områder, mener Regjeringen det er behov for å innføre en konjunkturavgift som demper presset i norsk økonomi. Ved utformingen av skatte- og avgiftsopplegget for 2001 har Regjeringen i tillegg lagt stor vekt på å styrke fordelingsprofilen i skattesystemet.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn skatte- og avgiftsendringer som vil øke skatte- og avgiftsnivået med drøyt 12 mrd. kroner påløpt, medregnet endringer i barnetrygden og innføring av en konjunkturavgift. Av dette utgjør konjunkturavgiften om lag 9,3 mrd. kroner. Fratrullet kompensasjon til stat og kommuner, øker påløpte skatter og avgifter med knapt 9,6 mrd. kroner. Innbetalte skatter og avgifter øker reelt med knapt 8,9 mrd. kroner i 2001. I tillegg budsjetteres det med auksjonsinntekter fra tildelinger av konsesjoner for fiskeoppdrett, bruk av frekvenser for 2. generasjons mobilkommunikasjon og reklamefjernsyn. Blant annet fordi inntektene fra de enkelte auksjonene er svært usikre er auksjonsinntektene slått sammen på en felles inntekstpost hvor også salg av Oslo Børs inngår. De samlede inntektene på denne posten utgjør 2,0 mrd. kroner.

Hovedtrekkene i Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2001 er:

- Det innføres en konjunkturavgift på 1,5 pst. på grunnlaget for lønn og næringsinntekt. Statlig og kommunal sektor kompenseres for de økte kostnadene denne avgiften medfører.
- Det innføres en skatt på utbytte til personlig skattytere for utbytte som er besluttet utdelt f.o.m. 5. september 2000. Regjeringen tar sikte på at det f.o.m. 2002 innføres et system for næringsbeskatning der kun avkastning utover en nærmere fastsatt andel av selskapets kapital får økt skatt.
- Det innføres generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester f.o.m. 1. juli 2001, med visse unntak. Det foreslås nullsats for luftfarten og 12 pst. på persontransport og overnatting.
- Avgiftene på bensin og diesel reduseres nominelt med 50 øre pr. liter fra 1. januar 2001. Avgiftene reduseres ytterligere med 32 øre pr. liter i forbindelse med merverdiavgiftsreformen fra 1. juli 2001. Avgiftslettelsene innebærer en samlet reell avgiftsreduksjon på bensin og diesel på hhv. 1,20 kroner og 1,13 kroner pr. liter inkl. merverdiavgift.
- Avgiften på brennevin reduseres med 17,5 pst. reelt fra 1. juli 2001 og det innføres moms kompensasjonsordning på kjøtt som tilsvarer en merverdiavgiftssats på 18 pst.
- Delingsmodellen strammes inn og avskrivnings-satsen på ervervet forretningsverdi (goodwill) reduseres.
- Det gis lettelse i beskatningen av lønnsinntekter m.v. ved at den øvre grensen i minstefradraget økes.
- Barnetrygden endres, bl.a. ved å oppheve søskengraderingen og å innlemme forsørgerfradraget i barnetrygden.
- Ligningsverdien på fast eiendom økes. Det innføres et særskilt inntektsfradrag for landbruk m.v. med virkning f.o.m. inntektsåret 2000.
- Personfradragene, lønnsfradraget, toppskattegrensene, grensene for skattefri nettoinntekt for pensjonister og fradraget for arbeidsreiser lønnsjusteres. Øvrige fradrag og beløpsgrenser holdes nominelt uendret.
- Skattefavouriseringen av premiefond i pensjonsordninger reduseres.
- Elavgiften og grunnavgiften på fyringsolje økes reelt med 1,5 øre/kWh. Det foreslås også å innføre elavgift på 1 øre/kWh på industrien og veksthusnæringen.
- Engangsgiften på biler legges om og årsavgiften på kjøretøy økes.
- Flypassasjeravgiften endres i lys av krav fra ESA.

Regjeringen følger også opp Stortingets vedtak om å frita næringsseiendeler for formuesskatt. Fritaket dekkes inn gjennom å oppheve aksjerabattene og 80-prosentregelen. Etter Regjeringens syn er det uheldig å frita næringsseiendeler for formuesskatt, og derfor presenteres også et alternativt formuesskatteopplegg som gir større skattemessig likebehandling og bedre fordeling.

Tabell 4.3 i St.meld. nr. 1 (2000-2001) gir en oversikt over de ulike skatte- og avgiftsforslagene og provenyvirkningene av disse.

Det vises til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, kapitlene 2-4, for en nærmere redegjørelse for skatte- og avgiftsopplegget for 2001. Det vises også til Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) hvor Regjeringen i forbindelse med budsjettet legger frem forslag til en merverdiavgiftsreform.

Tabellen nedenfor viser anslag på provenyvirkningene som følger av de foreslåtte regelendringene for 2001. Skatteforslagene er målt i forhold til et referansesystem der nominelle grenser og fradrag oppjusteres med anslått lønnsvekst på 4,0 pst. Avgifts- endringene er anslått i forhold til et referansesystem for 2001 der alle mengdeavgifter er justert opp med en anslått prisvekst på 2,8 pst. De påløpte tallene i tabellen viser provenyvirkingen på helårsbasis av endringer i skatte- og avgiftsreglene. De bokførte størrelsene viser endringer i innbetalte skatter og avgifter i 2001.

Provenyvirknninger av forslaget til regelendringer for skatter og avgifter for 2001 målt i forhold til referansesystemet. Negative tall betyr lettelser. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
<i>Tiltak for forenkling og fordeling</i>	1 240	1 230
Økt øvre grense for minstefradraget	-1 130	-900
Økt skatt på aksjeutbytte	1 700	1 300
<i>Delingsmodellen:</i>		
Redusert risikotillegg	95	50
Innstramming i identifikasjonsreglene	175	0
Innstramming i kapitalavkastningsgrunnlaget ¹⁾	0	240
Innstramming i takene for ikke-liberale yrker	400	320
Lavere avskrivningssats på ervervet goodwill ¹⁾	0	220
<i>Konjunkturavgift ²⁾</i>	9 310	7 730
<i>Barnetrygd og forsørgerfradrag</i>	760	335
Nominell videreføring av satsene i den generelle barnetrygden, særskilt barnetrygd i Nord-Troms og Finnmark og småbarnstillegget	520	520
Oppheving av søskengradering i barnetrygden	160	160
Nominell videreføring av forsørgerfradraget	80	65
Innlemming av forsørgerfradraget i skatt i den generelle barnetrygden, herav:	0	-410
Fjerne forsørgerfradraget	2 030	1 620
Øke barnetrygden	-2 030	-2 030
<i>Øvrige endringer i skatteopplegget</i>	703	97
Innføre særskilt inntektsfradrag for landbruk ¹⁾	-265	-690
Økte ligningstakster på fast eiendom (ekskl. skog) med 10 pst.	525	420
Særfradrag for forsørgelse	3	2
Redusert nedre grense for betaling av restskatt	35	35
Folketrygdavgift på sokkelen	180	145
Nominell videreføring av spesielle grenser og fradrag i personbeskatningen og samspillseffekter	225	185
<i>Avgiftsopplegget</i>	54	-145
Nominell reduksjon i drivstoffavgifter med 50 øre ³⁾	-1 970	-1 810
Nominell videreføring av alkoholavgifter	-125	-115
Økt elavgift	1 410	1 060
Økt grunnavgift på fyringsolje	220	200
Fritak for grunnavgift på fyringsolje for passasjertransport til sjøs	-50	-45
Engangsavgift for varebiler klasse 2	35	30
Økt årsavgift på kjøretøy	470	470
UMTS-avgift	80	80
Tollreduksjoner iht. WTO-forpliktelsen	-16	-15
<i>Formuesskattepakken</i>	0	0
Fritak for næringsformue	-1 090	-870
Oppheving av aksjerabattene	850	680
Oppheving av 80-prosentregelen	190	150
Nominell videreføring av bunnfradraget i formuesskatt	50	40
<i>Skatt på tjenestepensjoner</i>	0	0
Innføring av innskuddspensjon i arbeidsforhold	-250	0
Innstramming i premiefond og fortsettelsesforsikringer	250	0

	Påløpt	Bokført
<i>Merverdiavgiftsreformen</i>	-10	-385
Samlet skatte og avgiftsopplegg inkl. barnetrygd	12 057	8 862
Auksjonsinntekter, samt salg av Oslo Børs m.v.	2 000	2 000

¹⁾ Innføres med virkning f.o.m. 2000.

²⁾ Ekskl. kompensasjon til statlig og kommunal sektor, øker inntektene på budsjettet for 2001 med om lag 5,2 mrd. kroner.

³⁾ Avgiftene på drivstoff og alkohol reduseres ytterligere fra 1. juli 2001 i forbindelse med merverdiavgiftsreformen.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabellen nedenfor viser den påløpte virkningen av merverdiavgiftsreformen i 2001 og på årsbasis.

Påløpte provenyvirksomheter av merverdiavgiftsreformen. Mill. kroner

Tjenesteområde	2001	Årsbasis
Rådgiving og konsulenttjenester	350	700
Posttjenester	300	600
Persontransport (12 pst.)	210	420
Romutleie i hoteller m.v. (12 pst.)	200	400
Andre tjenester	381	762
Samlet, tjenester	1 441	2 882
Fjerning av nullsats på fering av kjøretøy (12 pst.)	35	70
Avgiftsomlegging for luftfarten	75	0
Samlet hele reformen før kompensasjon	1 551	2 952
Kompensasjon	-717	-1 392
Kompensasjon til offentlig forvaltning	-350	-700
Kompensasjon til kollektivtransport	-195	-375
Andre kompensasjoner	-172	-317
Samlede inntekter etter kompensasjon	834	1 560
Lettelser i alkoholavgiftene	-60	-120
Lettelser i avgifter på drivstoff	-494	-990
Momskompensasjonsordning for kjøtt (18 pst.)	-250	-500
Forebygging og grensekontroll	-40	-80
Netto inntekter fra reformen	-10	-130

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 4.5 og 4.6 i St.meld. nr. 1 (2000-2001) gir en oversikt over viktige skatte- og avgiftssatser og beløpsgrenser for 2000 og forslag til regler i 2001. Tabellene viser også endringer i pst. fra 2000 til 2001.

Komiteens merknader

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2001 og de endringer som framgår av budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Til tross for at det er gjort betydelige endringer på budsjettets inntektsside viser disse medlemmer til at siktemålet med de endringsforslag som Regjeringen

foreslo for 2001 i skatte- og avgiftsopplegget også oppnås med de endringer som fremgår av budsjettavtalen. Budsjettavtalens opplegg, som Regjeringens opplegg, vil bidra til mer rettferdig fordeling. På samme måte vil budsjettavtalens opplegg, som Regjeringens opplegg, bidra til at det skapes rom for økt satsing på velferd ved at næringslivet etter mange gode år nå bidra noe mer til fellesskapet.

Disse medlemmer viser til at skattereformen i 1992 ga et mer rettferdig skattesystem. Inntekter som før skattereformen ikke kom fram til beskatning, blir nå skattlagt. Siden 1992 er imidlertid systemet blitt uthult. Ikke minst er delingsmodellen blitt for lempelig. Fordelingsvirkningene av skattesystemet er derfor

svekket. Delingsmodellen har også svakheter ved at den behandler aktive eiere og andre eiere ulikt.

Disse medlemmer viser til at budsjettavtalen for 2001 innebærer at Regjeringens forslag om innstramninger i kapitalavkastningsgrunnlaget og redusert risikotillegg i kapitalavkastningsraten i delingsmodellen bidrar til en innstramning på 290 mill. kroner for de delingspliktige i 2001.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen for å bidra til en mer rettferdig fordeling foreslo at det innføres 14 pst. skatt på aksjeutbytte til personlige aksjonærer. I den inngåtte budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre settes satsen til 11 pst. og det innføres et bunnfradrag på 10 000 kroner. Disse medlemmer konstaterer med dette at Regjeringens viktigste enkeltforslag for å få mer rettferdig fordeling dermed gjennomføres for neste år.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen fra og med 2002 tar sikte på å innføre et nytt system for næringsbeskatning. Disse medlemmer viser til at en slik omlegging kan gjøre det mulig å oppheve delingsmodellen, forutsatt at forskjellene i skattesatsen på arbeid og kapital reduseres. Disse medlemmer viser til budsjettavtalens punkt 12 som viser til at et nytt system for beskatning av nærings- og kapitalinntekter skal bygge på prinsippene om en mer rettferdig fordeling, nøytralitet, en effektiv beskatning av kapitalinntekter og en tilnærming mellom beskatningen av kapital og arbeid slik at delingsmodellen kan avvikles.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen foreslo redusert skatt på arbeidsinntekt gjennom en økning i øvre grense i minstefradraget. Det gjør det mer lønnsomt å arbeide for personer med relativt lave inntekter. Disse medlemmer viser til at dette sammen med økt skatt på aksjeutbytte og innstramminger i delingsmodellen, bidrar til at skatteopplegget samlet sett har en meget god fordelingsprofil. De med lav og middels inntekt får redusert eller om lag uendret skatt. Gruppen med mellom 450 000 kroner og 600 000 kroner i bruttoinntekt får i gjennomsnitt en skatteøkning på om lag 1 200 kroner. Gruppen med over 600 000 kroner i bruttoinntekt får derimot en gjennomsnittlig skatteøkning på om lag 13 600 kroner. Disse medlemmer viser til at dette i sin helhet skyldes endringene i næringsbeskatningen.

Disse medlemmer viser til at det norske momssystemet stort sett har vært uendret siden det ble innført 1970. I dag legges det moms på omsetning av varer, mens omsetningen av tjenester som hovedregel ikke er pålagt moms. Dette innebærer at varer og tjenester behandles forskjellig, uten at det er gitt noen god begrunnelse for det.

Disse medlemmer viser til at merverdiavgiften er en av de viktigste kildene til å finansiere vårt felles velferdstilbud. Tjenestene utgjør en stadig økende andel av forbruket. For å unngå at grunnlaget for momsinnpektene blir mindre, er det nødvendig at også

omsetningen av tjenester blir fanget opp av momssystemet.

Disse medlemmer viser til at en generell avgiftsplikt på tjenester gjør at regelverket blir enklere og mer oversiktlig. Regelverket vil samsvare bedre med regelverket i andre land. Alle andre OECD-land som har moms, har generell moms på tjenester.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen foreslår at det blir innført generell moms på tjenester fra 1. juli 2001 og at momssatsen skal holdes på 23 pst.

Disse medlemmer viser til at innføring av moms ikke betyr at kostnadene øker tilsvarende. Bedriftene får samtidig rett til å trekke fra den moms som de selv betaler på sine innkjøp. Regjeringen foreslår kompensasjon til lokale bussruter og tog, mens trikk antas å komme ut uten vesentlig merkostnad. Statlig virksomhet og kommunene blir i Regjeringens forslag kompensert for merutgiftene.

Disse medlemmer viser til at budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre innebærer endringer i momssystemet som sammenliknet med Regjeringens opplegg bl.a. reduserer momssatsen på matvarer til 12 pst. og unntar reiseliv og persontransport (med unntak av luftfart) fra merverdiavgiftssystemet. Den generelle merverdiavgiftssatsen heves til 24 pst.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen foreslo en konjunkturavgift på 1,5 pst. som skulle betales av bedrifter og næringsdrivende på grunnlag av bedriftenes lønnskostnader og av næringsinntekt. På denne måten kunne presset der det er størst, i arbeidsmarkedet, dempes. Og presset i privat sektor reduseres, slik at det ble rom for å styrke fellesgodene.

Disse medlemmer viser til at budsjettavtalen for 2001 i hovedsak erstatter konjunkturavgiften med andre former for tiltak overfor næringslivet samt økt moms fra 1. januar 2001. De nye tiltakene som reduserte satser på saldoavskrivninger, en egen konjunkturavgift for næringsbygg og fjerning av muligheten for å få doble rentefradrag for bl.a. banker som har filial i utlandet, ivaretar mye av de samme hensynene som Regjeringens forslag til konjunkturavgift. Til tross for at det er "flyttet" store beløp på inntektssiden mener disse medlemmer at hovedinnretningen i Regjeringens forslag til skatte og avgiftsopplegg for neste år er godt ivare tatt i den budsjettavtalen som er inngått mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet der sentrumpartiene har fått stort gjennomslag for sin politikk. Det er foretatt omprioriteringer på nærmere 22 mrd. kroner. Flere store og viktige prioriteringer fra sentrumpartiene er sikret flertall.

Det blir flertall for en momsreform som har vært et av sentrumpartiernes mål. Matmomsen blir halvert og

investeringsavgiften fjernes. Det blir ikke flertall for forslaget om en ny konjunkturavgift som i realiteten ville vært en økning av arbeidsgiveravgiften. Det blir heller ikke flertall for fjerning av aksjerabattene eller 80-prosentregelen.

Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet er enighet om en ny skattereform som innebærer et nøytralt, mer rettferdig skattesystem med tilnærming mellom skatt på arbeid og skatt på kapital der delingsmodellen fjernes. Dette vil kunne innebære en kraftig økning av bunnfradragene slik at de som tjener minst vil få de største lettelsene på arbeidsinntekt. En slik skattereformen vil dermed også kunne bli en reform for bedre fordeling og sosial utjevning.

Disse medlemmer vil peke på at sentrumpartienes har fått flertall for store endringer i momssystemet: Matmomsen halveres. Det innføres ikke moms på kultur, reiseliv og persontransport. Fornøyelsesparker, sirkus og alpinanlegg unntas også moms. Prinsippet om at tjenester skal innlemmes i momssystemet gjennomføres, og den generelle momssatsen økes fra 23 til 24 pst. Omleggingen foretas fra 1. juli 2001.

Disse medlemmer viser til at redusert matmoms er et viktig utjevningsgrep som bl.a. vil bidra til å styrke lavinntektsusholdninger og barnefamiliens økonomi, slik det framkommer av beregninger foretatt av Statistisk sentralbyrå.

Reiselivet er spesielt viktig for distriktsarbeidsplasser. Moms på reiseliv ville gått hardt ut over denne næringen. Det er derfor viktig, spesielt for mange arbeidsplasser i distriktene, at det ikke innføres moms på reiseliv. Det samme gjelder for persontransport. Kollektivtransporten trenger en skikkelig satsning. Disse medlemmer mener også det er positivt at det skal være en vurdering av hvordan utvidet momsgrunnlag vil påvirke konkurransevidningen mellom privat og offentlig sektor og hvilke konsekvenser det vil få for frivillige lag og organisasjoner.

Sentrumpartiene har videre fått flertall for å fjerne investeringsavgiften fra 1. januar 2002. Fjerning av investeringsavgiften på 7 pst. vil være viktig for arbeidsplasser og nyskapning i næringslivet. Reformen innebærer lettelser på ca. 6,5 mrd. kroner. Investeringsavgiften er fragmentert, rammer tilfeldig og har store innkrevingskostnader. Fjerning av investeringsavgiften vil også være et viktig skritt i retning av Et enklere Norge.

Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet er enighet om å endre Regjeringens forslag til midlertidig utbytteskatt slik at satsen settes til 11 pst. og det innføres et bunnfradrag på 10 000 kroner. Disse medlemmer viser til at utbytteskatten kun skal gjelde for 2001 og erstattes av et nytt skattesystem fra og med 2002. Det nye skattesystemet skal bygge på følgende prinsipper:

- tilnærming mellom skatt på arbeid og skatt på kapital slik at delingsmodellen oppheves

- effektiv beskatning av kapitalinntekt
- mer rettferdig fordeling
- nøytralitet mellom ulike investerings-, finansierings- og virksomhetsformer.

Tilnærming av skattesatsene på arbeid og kapital vil gi et enklere og mer rettferdig skattesystem med fjerning av delingsmodellen.

Disse medlemmer vil peke på at det nåværende skattesystemet har store svakheter i de store forskjellene i skatt på arbeid og kapital. Gjennom tilnærming mellom skattesatsene på arbeid og kapital vil delingsmodellen kunne fjernes. Redusert marginalsatt og økte bunnfradrag vil gjøre det mer lønnsomt å arbeide og øke arbeidstilbudet. Økning i bunnfradrag vil sikre god fordeling, og sosial profil. Økte bunnfradrag vil først og fremst komme dem med de laveste inntektene til gode. Samtidig beholdes nøytraliteten i skattesystemet med lik beskatning av ulike typer kapitalinntekt. Disse medlemmer legger vekt på disse hensynene i den nye skattereformen som skal innføres fra og med 2002.

Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettavtalen er enighet om at forslaget om å øke arbeidsgiveravgiften med 1,5 pst., konjunkturavgiften, ikke innføres. Det offentlige var tenkt kompensert for konjunkturavgiften, mens det private og frivillige Norge ville fått økte kostnader. Avgiften ville virket direkte inn på norske arbeidsplassers konkurransevne, og spesielt ramme konkurranseutsatt næringsliv. Sysselsettingen ville blitt redusert. Den tredje sektor har sine største kostnader til lønn, og aktiviteten ville svekkes ved innføring av konjunkturavgift. Frivillige organisasjoner ville alene fått økte kostnader på 100 mill. kroner. Økte kostnader for næringslivet ville gitt økte priser. Den økte arbeidsgiveravgiften ville dermed svekke både næringslivet og det frivillige Norge.

Disse medlemmer viser til at det i stedet for økt arbeidsgiveravgift er flertall for en konjunkturavgift på næringsbygg. En avgift på næringsbygg vil være målrettet og redusere presset i en næring med stor mangel på arbeidskraft.

Disse medlemmer viser videre til at det er enighet om at det ikke skal strammes inn i takene for ikke-liberale yrker og identifikasjonsreglene i delingsmodellen. Sentrumpartiene aksepterer innstramming i kapitalavkastningsgrunnlaget og risikotillegget som en del av budsjettavtalen med Arbeiderpartiet.

Disse medlemmer viser til at delingsmodellen allerede i dag gir uheldige for en del aktive eiere. Innstramming i delingsmodellen gjennom å heve taket for ikke-liberale yrker og å endre identifikasjonsreglene, ville forverret vilkårene for mange av de som arbeider i egen bedrift.

Store innstramminger i delingsmodellen ville ha medført en svekkelse av rammebetingelsene for aktive eiere og gått ut over konkurransevne, arbeidsplasser og nyskapning, spesielt for små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer viser til at sentrumspartiene og Arbeiderpartiet er enige om å fremme en skattereform der delingsmodellen fjernes fra 2002, slik det er omtalt over.

Disse medlemmer viser til at stortingsflertallet i Revidert nasjonalbudsjett 2000 ba Regjeringen legge fram forslag om fritak for formueskatt for næringsaktiva. Det framlagte forslaget er begrenset og gir bare lettelse for en mindre del av de ikke-børsnoterte selskapene. I tillegg finansieres dette gjennom å oppheve aksjerabattene og 80-prosentsregelen. Dermed ville det blitt skatteskjerpelse for de fleste av bedriftene, ikke bedre rammebetingelser slik stortingsflertallet ba om. Forslaget om fjerning av aksjerabattene og 80-prosentsregelen vil føre til en svekkelse av næringslivet, sysselsettingen og nyskapingen. Det har derfor etter disse medlemmers syn vært bedre å beholde dagens system for formuesskatt enn å gå inn på forslagene i statsbudsjettet.

Disse medlemmer viser til at det i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet er blitt enighet om at det ikke foretas endringer i formuebeskatningen på dette tidspunkt. Disse medlemmer vil derfor komme tilbake til forslag til fritak for formuesskatt på næringsaktiva.

Disse medlemmer viser til at det i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet er enighet om å øke elavgiften med 1 øre utover Regjeringens forslag samt tilsvarende økning av grunnavgiften på fyringsolje. Forbruket av elektrisk kraft blant vanlige forbrukere er voksende, og det er nødvendig med økte incentiver til energiøkonomisering. Økt elavgift vil stimulere til energiøkonomisering og utvikling og bruk av nye fornybare energikilder. Prisen på elektrisk kraft i Norge vil også etter en økning i elavgiften med 2,5 øre ligge lavere enn i våre naboland, dels betydelig lavere. Prisen vil også ligge under nivået i 1996-97.

Det er også enighet om at den foreslåtte elavgiften på industrien på 1 øre ikke skal innføres. Derimot er det enighet om å innføre full elavgift for industriens bruk av strøm til alt annet enn produksjon, bl.a. administrasjonsbygninger.

Det er også enighet om å følge opp Stortingets vedtak i Revidert nasjonalbudsjett om å frita fjernvarmeprodusenter for elavgift. Fritak for elavgift vil styrke fjernvarmens konkurranseevne som et godt miljøvennlig alternativ.

Det er videre flertall for å innføre 0-sats for moms på el-biler. Dette vil gjøre det langt mer interessant å velge miljøvennlige bilalternativer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen foreslår skatte- og avgiftsøkninger som savner sidestykke i norsk historie. Disse skatte- og avgiftsøkningene beløper seg til mer enn 12 mrd. kroner i 2001. Regjeringen har selv gitt uttrykk for at bakgrunnen for den dramatiske økningen i skatter og avgifter er ønsket om å frigjøre arbeidskraft i privat sektor for bruk i offentlig sektor. Dette betyr i

realiteten at Regjeringen ønsker å nedlegge arbeidsplasser i privat sektor, enten gjennom at bedrifter legger ned på grunn av dårlig lønnsomhet eller at de rett og slett går konkurs. Fremskrittspartiet tar avstand fra en slik måte å frigjøre arbeidskraft på.

Disse medlemmer vil vise til at konkurranseutsatt privat sektor er i kontinuerlig konkurranse, og at en derved vil ta ut effektiviseringsgevinster hele tiden. I offentlig sektor eksisterer ikke noen form for konkurranse, en får derved ikke hentet inn en effektiviseringsgevinst. Det er derfor Fremskrittspartiets syn at frigjøring av arbeidskraft kan og bør skje i offentlig sektor, og i den del av privat sektor som ikke er konkurranseutsatt. Derfor er det etter disse medlemmers syn ingen grunn til å påføre næringsliv og privatpersoner et dramatisk høyere skatte- og avgiftstrykk.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der en ønsker å gå motsatt vei av Regjeringen. Fremskrittspartiet legger opp til omfattende strukturendringer i offentlig sektor og for skjermet privat sektor. Dette vil frigjøre arbeidskapasitet som kan brukes innenfor offentlig sektor, og da spesielt innen helse- og omsorgssektoren. Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag vil gi en skatte- og avgiftsreduksjon på i overkant av 40 mrd. kroner. Fremskrittspartiet avviser alle Regjeringens forslag om skatte- og avgiftsskjerpelse, så som mva på tjenester, el-avgift for industrien og økning for husholdningene, konjunkturavgiftene etc. I tillegg foreslår Fremskrittspartiet at de forskjellige skatter og avgifter ikke prjusteres.

Disse medlemmer mener at skattebyrden for lave og middels inntekter stadig øker, og utgjør en større del av byrden for den enkelte lønsmottaker. Fremskrittspartiet ønsker derfor at skatteletten i hovedsak skal gis slik at alle som betaler skatt skal få ta del i skattereduksjonen. Derfor foreslår disse medlemmer at minstefradraget økes fra 40 600 kroner til 46 000 kroner og at personfradraget økes fra 28 800 kroner i skatteklasser 1 til 35 000 kroner, og fra 57 600 kroner i skatteklasser 2 til 70 000 kroner.

Fremskrittspartiet registrer også at særfradraget for eldre ikke har vært justert opp på mange år, og foreslår derfor at fradraget økes fra 17 640 til 20 640.

Disse medlemmer foreslår å heve innslagspunktet i toppskatten fra 289 000 kroner til 310 000 kroner i skatteklasser 1 og fra 342 000 kroner til 367 000 kroner i skatteklasser 2. Dette sikrer at arbeidere med en gjennomsnittlig lønnsinntekt på 310 000 kroner i 2001, ikke må betale toppskatt.

Disse medlemmer mener formuesskatten er en ekstra skatt på allerede beskattede midler og foreslår derfor å heve fribeløpet til 540 000 kroner i klasse 1 og til 580 000 kroner i klasse 2. I tillegg reduseres satsen ned fra 0,4 til 0,3 pst. Arveavgiften er også en skatt på allerede beskattede midler, og kan få dramatiske konsekvenser på bl.a. generasjonsskiftet i bedrifter. Fremskrittspartiet foreslår derfor at avgiften reduseres med 25 pst.

Fremskrittspartiet ønsker å redusere bensin- og dieselavgiften med henholdsvis kr 3,47 pr. liter for bensin og kr 2,86 pr. liter for diesel. I tillegg reduseres årsavgiften med 300 kroner og engangsavgiften for personbiler med 1,5 mrd. kroner. For å redusere smugling, hjemmebrenning og grensehandel foreslår Fremskrittspartiet å redusere avgiftene på alkohol ned til svensk nivå, og å redusere tobakksavgiftene med 20 pst. I tillegg til dette foreslår Fremskrittspartiet å halvere matmomsen.

Avgifter på flyging er en stadig større del av hva den enkelte betaler for en flybillett, Fremskrittspartiet foreslår derfor at avgiften halveres.

Disse medlemmer mener det ikke finnes gode begrunnelser til at det skal være et fradrag for betalt fagforeningskontingent og foreslår derfor at dette fradraget fjernes.

Disse medlemmer viser til tabeller over utslag og satser i disse medlemmers skatteforslag.

Skattelettelse i inntektsskatten, virkninger av endrede fradrag og toppskatt

Inntekt	Skattelette klasse I	Skattelette klasse II
150 000	1 736	3 472
225 000	3 332	5 068
300 000	4 817	5 068
375 000	5 567	8 232

Nedgangen i utlignet skatt er prosentvis størst for de laveste inntektene.

Inntektsskatt - oversikt over satser og beløpsgrenser

	Nå	Regjeringen	Frp
Toppskatt			
- sats, trinn 1	13,5 %	13,5 %	12,5 %
- grense kl. 1	277 800	289 000	310 000
- grense kl. 2	329 000	342 200	365 000
Marginalskatt	55,3 %	55,3 %	48,3 %
Minstefradrag	22 %	22 %	22 %
øvre grense	36 600	40 300	46 000
Personfradrag kl. 1	27 700	28 800	35 000
Personfradrag kl. 2	55 400	57 600	70 000
Særfradrag alder	17 640	17 640	20 640
Formuesskatt til staten			
- bunnfradrag kl. 1/kl.2	120 000/150 000	120 000/150 000	540 000/580 000
- satser, opptil 540/580	0,2 %	0,2 %	0,0 %
- satser, over 540/580	0,4 %	0,4 %	0,3 %
Ligningsverdi fast eiendom	Uendret	+ 10 %	Uendret
Fagforeningsfradrag	900	900	0
Arveavgift	Uendret	Uendret	- 25 %

Skattelette av personfradrag ift. Regjeringen: kl. 1: kr 1 736/kl. 2: kr 3 472.

I tabellen under vises disse medlemmers forslag til avgiftsreduksjoner:

Fjerning av konjunkturavgiften	7 730 mill. kroner
Reduksjon av folketrygd grunnlaget	145 mill. kroner
Merverdiavgift	6 984 mill. kroner
Reduksjon tobakksavgift	1 080 mill. kroner
Reduksjon bilavgifter, bensin, diesel	7 755 mill. kroner
Reduksjon alkoholavgift	3 065 mill. kroner
Reduksjon elavgift	1 060 mill. kroner
Reduksjon mineralolje og mineralske produkter	298 mill. kroner
Reduksjon andre avgifter	886 mill. kroner

Disse medlemmer viser for øvrig til de respektive avsnitt om de forskjellige skatter og avgifter i dette dokument.

Disse medlemmer kan ikke se at verken Regjeringens opprinnelige forslag eller budsjettforliket fører til en mer rettferdig fordeling, og disse medlemmer har heller ikke registrert hva avtalepartnerne mener med rettferdig fordeling. I det minste burde dette kunne tolkes til at det i større grad skal være mulig å leve av lønnet inntekt, og at overføringer fra det offentlige som skyldes en vanskelig livssituasjon, er til å leve av. Videre registrerer disse medlemmer at det for avtalepartnerne er viktig med stabile rammevilkår. Det er en gåte at man da kan tillate seg å foreslå skatteskjerpelser som i tillegg får tilbakevirkende kraft.

Det hevdes videre at budsjettavtalen gir en bedre situasjon for bedrifter og arbeidsplasser samt en styrket fordelingsprofil. Dette er etter disse medlemmers oppfatning en gal beskrivelse av budsjettforliket, som verken bedrer bedriftenes situasjon eller fører til en såkalt styrket fordelingsprofil.

Disse medlemmer merker seg med undring at sentrumspartiens resultat av budsjettsamarbeidet med Arbeiderpartiet bl.a. innebærer;

- Skjerpet inntekts- og formuesskatt 2000 mill. kroner
- Merinntekter fra moms og investeringsavgift 1800 mill. kroner
- Reduserte inntekter i kommunesektoren 1600 mill. kroner

Disse medlemmer konstaterer at valget mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene består i valget mellom mer skatt og enda mer skatt, og mellom dårlig kommunalt tilbud og enda dårligere kommunalt tilbud. Disse medlemmer vil bemerke at sentrumspartiene ved å søke en forsvarlig løsning uten Arbeiderpartiet ville ha kunnet oppnå både skattelettelser og styrkede kommunale tilbud.

Disse medlemmer mener at arkitektene bak budsjettavtalene bør være svært varsomme med å fremstille seg som noen slags moderne "Robin Hood". Fordelingsvirkningene av budsjettavtalen er udiskutable. De svakeste rammes hardest. Disse medlemmer viser her til Finansdepartementets egne beregninger som viser at husholdningene med de laveste inntektene rammes mer enn dobbelt så hardt av økningene i elavgift og fyringsoljeavgift enn husholdningene med midlere inntekter.

Disse medlemmer viser også til at det er de med dårligst råd som rammes hardest av utvidelsen av momsgrunnlaget og økningen i momssatsen. Det er også et merkelig utslag av momsreformen slik den nå gjennomføres, at staten direkte går inn og styrer folks kulturpreferanser i tillegg til de svært selektive ordninger som gjennomføres over kulturbudsjettet. Det er vanskelig å se begrunnelsen for et skarpt skille

mellom sirkus og tivoli. Det er for øvrig interessant å merke seg at de såkalte distriktsvennlige partiene ønsker fritak for merverdiavgift for fornøylesparker, som i realiteten er et stort faststasjonert tivoli, og da i sentrale områder i landet, mens ordinære tivoli som gir distriktsbefolkningen et tilbud må svare merverdiavgift, dette er for disse medlemmer uforståelig.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen i statsbudsjettforslaget skriver at elektrisk kraft som benyttes i industri m.v. ikke betaler elavgift. Fritaket er avgrenset etter SSBs standard for næringsgruppering. Bedrifter som er fritatt fra avgift får fritak for all elektrisk kraft som benyttes til den angitte næringsproduksjon, herunder elektrisk kraft som benyttes til administrasjon. Administrasjon m.v. skilles altså ikke ut i strømforbruket. En slik avgrensning må i så fall basere seg på en konkret vurdering av hver enkelt bedrift for å skille mellom de egentlige produksjonslokalene og lokaler av mer administrativ karakter. En effektiv kontroll med ordningen vil forutsette at det installeres særskilte kurser/målere for de ulike lokaler/formål. Etter departementets oppfatning ville praktiseringen av et slikt skille mellom avgiftsfritt og avgiftspliktig forbruk av elektrisk kraft komplisere avgiftssystemet betydelig. En slik differensiering ville bli administrativt kostbar og krevende og neppe stå i rimelig forhold til gevinstene. Etter departementets oppfatning bør det derfor ikke oppkreves en særskilt avgift på elektrisk kraft som benyttes i administrasjonsbygg m.v. hvor virksomheten som sådan er tilgodesett med fritak eller lavere avgiftssats.

Selv om departementet skriver dette blir Arbeiderpartiet og sentrumspartiene enige om å skille elavgiften for produksjon og administrasjon.

Disse medlemmer konstaterer dermed at landets elektrikere blir fullt opptatt med å strekke nye ledninger og montere nye målere i landets industribygg. Deretter kommer "wattpolitiet" og sjekker at ikke "administrative kontorlamper" tjuvkobles i avgiftsfrie stikkontakter i rommet ved siden av. Disse medlemmer konstaterer videre at departementet er i bakvendtland. Det er ikke snakk om å innføre et fritak, men å innføre en ny avgift. Dermed får bedriftene først kostnadene ved nyinstallasjon av elektrisk anlegg, og deretter utgiften til elavgift for den avgiftsbelagte delen av anlegget. Dette er ikke et spørsmål om gynger og karusell; bedriftene taper på alle kanter. Disse medlemmer mener det ikke er noen stor seier for sentrumspartiene at de har oppnådd å påføre nok en ny skatt på kapitalinntekter. Hele forskjellen mellom forliket og Regjeringens opprinnelige forslag, er 3 prosentpoeng og et minimalt bunnfradrag som ikke vil påvirke provenyanslagene nevneverdig. Når man i budsjettforliket ikke har tatt tak i også andre elementer knyttet til Regjeringens forslag, betyr det i realiteten at man også omfavner regelendringer som i realiteten fører til at distriktsbedrifter blir tappet for egenkapital. Realiteten er at det nå blir en reell forskjell mellom

ikke likvide og likvide aksjer knytte til annenhåndssomsetning. For likvide aksjer blir satsen 28 pst., mens det for andre aksjer blir 35,2 pst.

Mange små og mellomstore bedrifter sliter for å få tilgang til egenkapital. Når de nå må sannsynliggjøre en avkastning på 7 pst. mer enn eksempelvis Orkla, Hydro og andre selskaper med omsettelige aksjer må, forverrer dette rammebetingelsene. Etter disse medlemmers oppfatning er det også uheldig at partier, som hele tiden hevder at det er viktig med forutsigbare rammebetingelser, slutter seg til Regjeringens forslag til endring av RISK-regler som skal ha tilbakevirkende kraft helt til 1992.

Skattevedtaket i denne saken betyr at de som skaper verdiene i selskapene, må betale en høyere pris enn de som eventuelt kjøper opp selskaper og tar ut verdiene av dem uten å bli tilsvarende skattlagt. I alle år har man ønsket å motivere bedriftene til å beholde verdier i selskapene, mens dette vedtaket betyr at de som har tømt selskaper for fri egenkapital, kan fortsette uforstyrret videre. Det å ha investeringer i eget navn betyr ordinær beskatning på 28 pst., mens det å investere i eget selskap betyr økt beskatning. Dette er forskjellsbehandling som ikke bidrar til å styrke næringsgrunnlaget og tilgangen på risikovillig egenkapital i bedriftsfloraen.

Disse medlemmer har hele tiden vært motstander av å innføre en generell konjunkturavgift, som i realiteten ikke er noe annet enn en ekstra arbeidsgiveravgift. Således er det fornuftig at dette nå er forkastet. Men det er derfor med betydelig undring disse medlemmer registrerer at man i stedet har forhandlet seg frem til å innføre konjunkturavgift på næringseiendommer. Dette betyr økt skattebyrde med 1,6 mrd. kroner i henhold til departementets beregninger. Disse medlemmer mener at innføring av konjunkturavgift på alle investeringer i næringsbygg med 10 pst. verken er nødvendig eller ønskelig. Disse medlemmer viser videre til at endringene i RISK-reglene kombinert med forslag om reduserte avskrivningssatser i alle saldogrupper, ikke er et håndslag til næringslivet, men en forverring av dagens rammebetingelser.

Reduserte saldoavskrivningsmuligheter øker selskapenes resultat før skatt, og dermed deres skattebyrde til staten med 2,6 mrd. kroner. Dette er nok en forverring av rammebetingelsene, og også her foreslår avtalepartnerne tilbakevirkende kraft. Med andre ord ser vi nok et eksempel på at det er forskjell mellom retorikk og handling når man ikke lenger er opptatt av stabile rammevilkår for næringslivet.

Disse medlemmer viser til at Norge allerede har betydelig høyere samlet beskatning av næringsinvesteringer enn hva som er gjennomsnittet for EU-landene. Disse medlemmer registrerer at avtalepartnerne forsøker å isolere hver enkelt økning fra hverandre, men det er totalen som er avgjørende og for Norges del må man altså inkludere bedriftsskatten, utbytteskatten, aksjegevinstskatten og formuesskatten. Sammen med forverringer av avskrivningssatser og dobbeltbeskatning av utbytte, blir altså skattebyrden urimelig høy

sammenlignet med et gjennomsnitt for EU. Da blir det, etter disse medlemmers oppfatning, umulig for avtalepartnerne å forsvare at de ønsker å føre en politikk som skal gjøre norske bedrifter konkurransedyktige og bringe pris-, kostnads- og lønnsveksten ned i forhold til de samme land.

Fremskrittspartiet har lenge ment at investeringsavgiften er en foreldet avgift som burde avvikles. Disse medlemmer vil derfor støtte avviklingen av investeringsavgiften, men avventer det konkrete tiltaket fra Regjeringens side.

For øvrig viser disse medlemmer til sine marknader i avsnitt 3.1.2.1.2. i Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen foreslår skatte- og avgiftsøkninger på mer enn 12 mrd. kroner i 2001. Økningen er dermed av en størrelsesorden som mangler sidestykke i nyere norsk historie. Både omfanget av og innretningen på skatte- og avgiftsforslagene bærer vitnesbyrd om et klart politisk kursvalg der privat næringsliv skal bygges ned og offentlig sektor bygges opp. Disse medlemmer viser til at Regjeringen har som uttalt målsetning at offentlige sektor skal fortrenge husholdningenes, bedriftenes og de frivillige organisasjonenes andel av realressursene i økonomien. Ved på denne måten å angripe verdiskapingen i små og store bedrifter over hele landet, undergraver Regjeringen selve grunnlaget for privat og offentlig velferd. I stedet for å øke tilgangen på arbeidskraft og legge til rette for næringsutvikling, reduserer skatteforslagene innsatsviljen, investeringene og nyskapingen i norsk næringsliv. Til syvende og sist rammer skatte- og avgiftsøkningene hver enkelt gjennom høyere priser, redusert lønnsvekst og utrygge arbeidsplasser. Når dette kombineres med tiltak som hindrer modernisering og konkurranseutsetting av offentlig sektor betyr det et alvorlig tilbakeslag for den nødvendige fornyelsen av det norske samfunnet. Summen er et vekstdrepende og visjonsløst budsjett. Ikke på et eneste område anviser regjeringen Stoltenberg løsninger på de mange utfordringene samfunnet står overfor.

Disse medlemmer er skuffet over at forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene opprettholder den dramatiske økningen av skatte- og avgiftsnivået på hele 12 mrd. kroner som Arbeiderpartiregjeringen foreslo. Disse medlemmer viser til at forliket innebærer at folk flest rammes hardere, gjennom ytterligere økning av boligskatten, elavgiften og avgiften på fyringsolje. Lettelsen i matmomsen blir mer enn tatt tilbake igjen gjennom økt merverdiavgiftssats og merverdiavgift på flere områder. Sentrumspartiernes bidrag til statsbudsjettet for 2001 har dermed vært å legge ytterligere byrder på folk flest, på toppen av de mange og høye skatter og avgifter de allerede betaler.

Disse medlemmer viser samtidig til at forliket innebærer at Regjeringens foreslåtte konjunkturavgift

ikke blir vedtatt. Dessverre blir det i stedet innført en annen konjunkturavgift på investeringer i bygg og anlegg. Alle bedrifter får kraftig skatteskjerpelse ved at skattegrunnlaget utvides gjennom reduserte avskrivningssatser og redusert adgang til gjeldsrentefradrag og store deler av næringslivet vil rammes av økningen i elavgiften og avgiften på fyringsolje. Samtidig innføres det utbytteskatt som foreslått av Regjeringen, med en noe lavere sats. Det er dermed ingen tvil om at også næringslivet rammes hardt av skatte- og avgiftsopplegget i forliket mellom sentrumpartiene og Arbeiderpartiet.

Disse medlemmer vil spesielt understreke at budsjettforliket mellom sentrumpartiene og Arbeiderpartiet innebærer et fundamentalt brudd på det brede, politiske forliket om skattereformen fra 1992. Innføringen av dobbeltbeskatning av utbytte er stikk i strid med skattereformens prinsipper om nøytralitet. Avskrivningssatsene var også et viktig element i skattereformen, og når Arbeiderpartiet og sentrumpartiene nå reduserer disse kraftig, innebærer dette at grunnlaget for enigheten om skattereformen utraderes fullstendig.

Disse medlemmer viser til at satsene for avskrivning skal gjenspeile den faktiske verdiforringelse av kapitalen, og at det var bred enighet om dette ved behandlingen av skattereformen. Med noen få unntak har satsene vært uendret siden 1992. Disse medlemmer finner det oppsiktsvekkende at Arbeiderpartiet og sentrumpartiene nå foretar store endringer i avskrivningssatsene som ledd i en politisk hestehandel for å finne inndekking på statsbudsjettet. Disse medlemmer mener det er uforsvarlig å foreta denne type regelendringer uten at dette er saklig begrunnet. Enda verre blir det når endringene gis tilbakevirkende kraft for inneværende år.

Disse medlemmer mener Arbeiderpartiets og sentrumpartiernes innføring av utbytteskatt og konjunkturavgift på investeringer, endringene i avskrivningsregler med tilbakevirkende kraft og planene om endring av skattesystemet generelt fra 2002, innebærer en svært uheldig næringspolitikk. Næringslivets kostnader økes, i en tid med stadig sterkere internasjonal konkurranse og der våre naboland setter ned skattene i stedet for å øke dem.

Disse medlemmer viser videre til at innføring av midlertidige ordninger som dobbeltskatten på utbytte og konjunkturavgiften samt varsling av en mulig fjerning av investeringsavgiften først om et år, innebærer at investeringsbeslutninger og beslutninger om utbytte i sterk grad vil bli påvirket av vurderinger av fremtidig politikk fremfor av hva som er økonomisk fornuftig. Dette gir et klart effektivitetstap i økonomien, og svekker verdiskapingen.

På toppen av dette viser disse medlemmer til at de omfattende endringer i de grunnleggende prinsippene i skattesystemet, som dels gjennomføres nå uten noen form for utredning, og som dels varsles uten at det er utredet grundig om endringene vil være fornuftig

å gjennomføre, innebærer at usikkerheten om hva som er og vil være norske rammebetingelser øker kraftig. Dette har i seg selv en stor kostnad, ved at investorer vil kreve en risikopremie for å ta høyde for uforutsigbare norske rammevilkår. Dette forsterkes ytterligere av at Arbeiderpartiet og sentrumpartiene har inngått avtale om å utforme skattesystemet seg i mellom, og at de dermed ikke legger opp til å få en bred politisk enighet om grunnleggende trekk ved skattesystemet. Dette vil føre til at skattesystemet ikke blir robust i forhold til skiftende politiske flertall. Dermed øker usikkerheten om fremtidige rammevilkår for næringslivet.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår 20,1 mrd. kroner i reduserte skatter og avgifter sammenlignet med Regjeringens forslag. Budsjettvirkningen for 2001 er nesten 16,1 mrd. kroner. Høyre nullstiller Regjeringens skatte- og avgiftsøkninger, og foreslår i stedet skatte- og avgiftslettelser på 8,1 mrd. kroner i forhold til en videreføring av skatte- og avgiftsreglene fra 2000. For Høyre er det et sentralt politisk mål at folk kan leve av egen inntekt. Derfor foreslår Høyre skatteletter for arbeidstakere med lave og middels inntekter. Høyres forslag gjør det mer lønnsomt å jobbe og bidrar slik til å øke tilgangen på arbeidskraft.

Disse medlemmer mener det er avgjørende at Norge fremstår som et attraktivt område for nyetableringer og investeringer i næringsvirksomhet. Med de foreslåtte skatte- og avgiftsøkningene vil Norge ta opp konkurransen med Sverige om å ha det høyeste skatetrykket i Vest-Europa på aksjer og investeringer i næringslivet. Forskjellen består i at den svenske, sosialdemokratiske regjeringen i likhet med andre europeiske regjeringer, reduserer skattene, mens regjeringen Stoltenberg foreslår å øke dem. Resultatet blir at ideer og nyskappingsprosjekter realiseres i andre land og at oljeavhengigheten øker. Disse medlemmer er bekymret over at skatter og avgifter utgjør en stadig større del av brutto nasjonalproduktet. I 1998 utgjorde skatter og avgifter 47,8 pst. av verdiskapingen (BNP) i Fastlands-Norge, og andelen øker ytterligere med Regjeringens budsjettforslag. Konsekvensen er at verdiskapingen svekkes og at stadig flere beslutninger flyttes fra enkeltmennesker til offentlige myndigheter. Slik undergraves valgfriheten og velferden i samfunnet. Høyres budsjettforslag for 2001 vil snu denne utviklingen.

Disse medlemmer foreslår å heve innslagspunktet i toppskatten fra 289 000 til 300 000 kroner i skatteklasser 1 og fra 342 200 til 355 200 kroner i skatteklasser 2. Dette sikrer at arbeidere med en gjennomsnittlig lønnsinntekt, beregnet til 300 000 kroner i 2001, ikke må betale toppskatt. Med Regjeringens forslag vil ca. 900 000 skattytere betale toppskatt i 2001. Dette er ca. 170 000 flere enn da skattereformen ble gjennomført i 1992. Når betydelig mer enn halvparten av de heltidsansatte etterhvert betaler toppskatt, har toppskatten blitt en skatt som urettmessig rammer folk flest og reduserer belønningen for ekstra innsats.

Resultatet er redusert tilgang på arbeidskraft. Disse medlemmer foreslår samtidig å redusere toppskatten og dermed marginals-katten for svært mange med 0,5 prosentpoeng. Høyre mener det skal lønne seg å jobbe.

Disse medlemmer foreslår samtidig lavere skatt for lønsmottakere med lave inntekter. I tillegg til å støtte Regjeringens utvidelse av minstefradraget foreslår disse medlemmer en omlegging av lønnsfradraget med en nedre grense på 31 800 kroner og en øvre grense på 41 800 kroner. Det prosentvise fradraget i lønnsfradraget settes til 24 pst., mot 22 pst. i minstefradraget. Forslaget vil gi lavere betalt skatt for alle lønnstakere, redusert marginals-katt for inntekter under 174 000 og gjøre det skattemessig mer lønnsomt å arbeide fremfor å motta trygd. Forslaget gir størst skattelette for lønnstakere med inntekt mellom 132 000 kroner og 174 000 kroner, og er en del av Høyres tiltakspakke for å bedre tilgangen på arbeidskraft.

I tillegg kommer reduserte utgifter for den enkelte som følge av at Høyre går imot Regjeringens avgiftsøkninger. Virkningen av å gå imot Regjeringens for-

slag til økt elavgift gir alene en besparelse på 250 til 300 kroner for en vanlig husholdning. Høyres motstand mot å øke årsavgiften på biler gir ytterligere 200 kroner i sparte utgifter. I tillegg kommer Høyres forslag om å redusere bensinavgiften allerede fra 1. januar som gir en besparelse på ca. 1 250 kroner for en husholdning med et gjennomsnittlig bensinforbruk. I forhold til Regjeringens forslag om å redusere bensinavgiften fra 1. juli blir besparelsen per husholdning på 600 til 650 kroner. Skattytere med lave og middels inntekter kommer dermed betydelig bedre ut med Høyres opplegg. Dette forsterkes av at Høyre i motsetning til Regjeringen oppjusterer verdien av barnetrygden i tråd med prisutviklingen. Disse medlemmer foreslår også å oppjustere særfradraget for alder og uførhet og fradraget i Finnmark og Nord-Troms i tråd med lønnsutviklingen. Samlet gir Høyres skatte- og avgiftsfor-slag lettelse for alle inntektsnivåer både i forhold til Regjeringens forslag og i forhold til en videreføring av skatteopplegget for 2000. SSB har beregnet virkningen av Høyres skatteopplegg for ulike inntektsgrupper:

Lønnstaker, enslig. Skatteklasser 1.

Skatt i alt i Høyres skatteopplegg sammenlignet med Regjeringens forslag i NB2001. Kroner.

Lønn	Skatt med Høyre	Skatt med Regjeringen	Skattelettelse med Høyre
100 000	18 832	18 832	0
125 000	27 782	27 782	0
150 000	35 556	36 396	840
160 000	38 464	39 360	896
170 000	41 372	42 324	952
175 000	42 882	43 806	924
180 000	44 672	45 288	616
190 000	48 252	48 672	420
200 000	51 832	52 252	420
250 000	69 732	70 152	420
275 000	78 682	79 102	420
300 000	87 632	89 537	1 905
350 000	112 282	114 187	1 905
400 000	136 932	138 837	1 905
500 000	186 232	188 137	1 905

Lønnstaker, enslig med ett barn.

Skatt i alt i Høyres skatteopplegg sammenlignet med Regjeringens forslag i NB2001. Kroner.

Lønn	Skatt med Høyre	Skatt med Regjeringen	Skattelettelse med Høyre
100 000	-13 212	-12 560	652
125 000	-4 262	-3 610	652
150 000	3 512	5 004	1 492
160 000	6 420	7 968	1 548
170 000	9 328	10 932	1 604
175 000	10 838	12 414	1 576
180 000	12 628	13 896	1 268
190 000	16 208	17 280	1 072
200 000	19 788	20 860	1 072

Lønn	Skatt med Høyre	Skatt med Regjeringen	Skattelettelse med Høyre
250 000	37 688	38 760	1 072
275 000	46 638	47 710	1 072
300 000	55 588	56 660	1 072
350 000	73 488	75 613	2 125
400 000	97 436	100 263	2 827
500 000	146 736	149 563	2 827

Lønnstaker, ektepar med to inntekter, ingen barn.

Samlet inntekt er delt i to like deler for ekteparet.

Skatt i alt i Høyres skatteopplegg sammenlignet med Regjeringens opplegg i NB2001. Kroner.

Samlet lønn	Skatt med Høyre	Skatt med Regjeringen	Skattelettelse med Høyre
200 000	37 664	37 664	0
250 000	55 564	55 564	0
300 000	71 112	72 792	1 680
320 000	76 928	78 720	1 792
340 000	82 744	84 648	1 904
360 000	89 344	90 576	1 232
380 000	96 504	97 344	840
400 000	103 664	104 504	840
500 000	139 464	140 304	840

Lønnstaker, ektepar med to inntekter, 2 barn.

Samlet inntekt er delt i to like deler for ekteparet.

Skatt i alt i Høyres skatteopplegg sammenlignet med Regjeringens opplegg i NB2001. Kroner.

Samlet lønn	Skatt med Høyre	Skatt med Regjeringen	Skattelettelse med Høyre
200 000	13 684	14 336	652
250 000	31 584	32 236	652
300 000	47 132	49 464	2 332
320 000	52 948	55 392	2 444
340 000	58 764	61 320	2 556
360 000	65 364	67 248	1 884
380 000	72 524	74 016	1 492
400 000	79 684	81 176	1 492
500 000	115 484	116 976	1 492

Tabellene inkluderer ikke Høyres forslag til 0,5 prosentpoengs reduksjon i toppskattesatsen.

Disse medlemmer peker på at Arbeiderpartiregjeringens budsjettforslag er det mest næringsfiendtlige som er lagt frem på mange tiår. Gjennom historisk høye skatte- og avgiftsøkninger rammer Regjeringen verdiskapingen i små og store bedrifter over hele landet. Disse medlemmer understreker at når statsbudsjettet gjøres opp med skatte- og avgiftsøkninger i en slik størrelsesorden, er det minst like ødeleggende for konkurranseutsatt næringsliv som en løssluppen finanspolitikk med påfølgende kostnadsvekst og renteøkninger. Regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag er derfor uansvarlighet av første klasse. Disse medlemmer avviser samtlige skatte- og avgiftsøkninger for bedriftene. Det betyr at Høyre går imot dobbelt skatt på utbytte, mot forverringene i delingsmodellen,

mot konjunkturavgiften, mot økningen av ligningstakstene på fast eiendom, mot økte bilavgifter og mot økningen i elavgiften.

Disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om dobbelt beskatning av aksjeutbytte. Skatt på aksjeutbytte gjør investeringer i norsk næringsliv til en mindre gunstig spareform enn for eksempel bank- og obligasjonssparing og investeringer i utlandet. Dermed brytes hovedprinsippet i skattepolitikken om lik beskatning av ulike typer investeringer. Forslaget vil redusere nordmenns investeringer i norsk næringsliv og bidra til at bedrifter, ideer og nyskappingsprosjekter flytter ut av landet. Blir forslaget om dobbeltbeskatning vedtatt får Norge den nest høyeste beskatningen av investeringer i næringslivet i Europa, bare slått av Sverige. I dag ligger den norske aksjebeskatningen ca. 50 pst. høyere enn gjennomsnittet i EU-landene. Med

utbytteskatten øker forskjellen til 86 pst. Sammen med økningen i formuesskatten og forverringene av delingsmodellen bidrar dette til å øke det utenlandske eierskapet i norsk næringsliv. Skatt på utbytte vil samtidig øke avkastningskravet til egenkapitalfinansiering. For bedriftene og deres eiere kan det derfor bli mer lønnsomt for å ta opp lån enn å øke egenkapitalen. Disse medlemmer viser til at Norges Bank i budsjettbrevet om den økonomiske politikken i 2001 peker på at dette isolert sett vil svekke bedriftenes soliditet og øke risikoen for finansiell ustabilitet.

Disse medlemmer advarer samtidig mot den foreslåtte omleggingen av formuesskatten. Regjeringen foreslår at personers eiendeler i næring og delingspliktige eiere i unoterte selskaper skal få fritak for formuesskatt for næringsseiendeler. Samtidig foreslår Regjeringen å øke formuesskattegrunnlaget fra 65 til 100 pst. av ligningsverdien på unoterte aksjer og oppheve 80 pst.-regelen, som innebærer at ingen i utgangspunktet skal betale mer enn 80 pst. av samlet inntekt i skatt. Omleggingen innebærer at eiere i børsnoterte selskaper og ikke-aktive eiere i unoterte selskaper får en betydelig skatteskjerpelse, noe som er et åpenbart brudd på de forutsetningene flertallet la til grunn da Stortinget i forbindelse med behandlingen av Revidert Nasjonalbudsjett ba Regjeringen fremme forslag om å frita næringsaktiva for formuesskatt. Sammen med utbytteskatten fører økningen i formuesskatten til en dramatisk forverring av næringslivsinvesteringer som alternativ spareform. Konsekvensene i form av redusert tilgang på risikovillig kapital og mindre nyskaping og næringsutvikling, vil bli alvorlige. Som et første skritt på veien mot full avvikling av formuesskatten foreslår Høyre å redusere laveste sats i formuesskatten fra 0,9 til 0,8 pst. For å redusere kostnadene ved generasjonsskifte i familiebedrifter foreslår Høyre i tillegg å doble fribeløpet i arveavgiften.

Disse medlemmer går videre mot Regjeringens forslag til forverringer i delingsmodellen. Forslagene innebærer en kraftig forverring av rammevilkårene for aktive eiere i små og mellomstore bedrifter. Resultatet er at arbeidsinnsatsen og investeringene i bedriftene faller. Kombinert med de siste renteøkningene fører forverringene i delingsmodellen og utbytteskatten til at vekstkraften i de mest nyskappingsorienterte bedriftene undergraves. For Høyre er det uforståelig at regjeringen Stoltenberg gjennomfører massive skatte- og avgiftsøkninger på næringslivet samtidig som den varsler en fullstendig omlegging av bedriftsbeskatningen fra neste år. Med en slik politikk blir forutsigbarheten i rammebetingelsene lik null.

Disse medlemmer går også mot Regjeringens forslag om konjunkturavgift. Konjunkturavgiften tilsvarer en økning i arbeidsgiveravgiften på 1,5 prosentpoeng i alle soner og en tilsvarende økning i folketrygdavgiften for næringsinntekter. Konjunkturavgiften øker bedriftenes lønnskostnader med ca. 6 mrd. kroner og gir en markert svekkelse av næringslivets konkurransevne. Særlig vil arbeidsintensive næringer som reise-

livsbransjen bli hardt rammet. Siden statlige og kommunale virksomheter blir kompensert for konjunkturavgiften blir det samtidig vanskeligere for private bedrifter å konkurrere om oppdrag med kommunal og statlig virksomhet. Med Regjeringens forslag får dermed konkurranseutsetting i stat og kommune et skudd for baugen.

Situasjonen forverres ytterligere av Regjeringens forslag om å innføre merverdiavgift på tjenester fra 1. juli 2001. Innføring av merverdiavgift, selv med redusert sats kan få betydelige negative konsekvenser for konkurranseutsatt, tjenesteytende næringsliv. Dette er grunnen til at Høyre avviser merverdiavgift på overnattingstjenester og persontransport. Disse medlemmer mener merverdiavgiftsreformen bør utsettes slik at konsekvensene av tjenestemoms og eventuelle overgangsordninger kan vurderes adskilt fra den øvrige budsjettbehandlingen. Kortsiktige statsfinansielle hensyn må ikke få avgjøre utfallet av et så viktig spørsmål. Disse medlemmer mener merverdiavgiftsreformen reiser en rekke spørsmål som fortjener en grundigere behandling enn det Regjeringen har lagt opp til.

Den bedriftsbaserte forskningen er betydelig lavere i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere. Økt innsats på dette området er avgjørende for å øke innovasjonstakten og nyskapingen i næringslivet. Disse medlemmer vil derfor stimulere forsknings- og utviklingsarbeidet i næringslivet ved å utvide den foreslåtte tilskuddsordningen til FoU-arbeid med et skattefradrag etter mønster av forslaget fra Hervik-utvalget.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil rette oppmerksomheten mot de unike mulighetene vi har i Norge i dag. De store oljeinntektene og en god økonomisk utvikling de siste årene har gitt det store flertallet økt materiell velstand, og bedret statens finanser vesentlig. Men det er de rikeste som har tatt den største andelen av velstandsveksten. Faktisk har utviklingen i retning av større forskjeller økt i hastighet gjennom 1990-tallet. Samtidig er mange av velferdsstatens tilbud i krise. Det gjelder særlig de tilbud som kommunene har ansvaret for.

Dette medlem påpeker at Norge i dag har meget store overskudd i utenriksøkonomien. Vi kan derfor tillate oss å redusere veksten i konkurranseutsatt sektor for å skape rom for styrking av det offentlige tilbud til svake grupper i samfunnet.

Dette medlem er derfor enig i å øke skattebyrden for næringslivet og de mest velstående noe, og vil støtte Regjeringens forslag om innføring av enkelte skatteskjerpene grep. Dette gjelder i særlig grad skatt på aksjeutbytte, som er et særdeles presist omfordelende virkemiddel. De 5 pst. rikeste mottok i 1998 90 pst. av husholdningenes samlede aksjeutbytte. Å la være å skattlegge dette vil være en fornærmelse mot vanlige arbeidstakere som må betale inntektsskatt av all inntekt.

Dette medlem ser at konjunkturavgiften er skatt på arbeid, og egentlig i strid med dette medlems

oppfatning om at skatt på arbeid bør reduseres mens skatt på forurensing og helseskadelige produkter bør økes. I dagens situasjon med et stramt arbeidsmarked kan dette allikevel forsvares som en del av innsatsen for å frigjøre arbeidskraft til viktige oppgaver i offentlig sektor. Det forutsettes at konjunkturavgiften fjernes når situasjonen i arbeidsmarkedet tilsier dette.

Dette medlem mener det er fornuftig å innføre prinsippet om merverdiavgift på tjenester. Dette vil på sikt være med på å sikre det offentliges inntektsgrunnlag, samtidig som det bidrar til å fjerne unntaksordninger som reduserer økonomiens effektivitet. Vi vil allikevel gå inn for unntak for kollektivtrafikken og reiseliv, av hensyn til miljøet og distriktene.

Dette medlem vil i tillegg foreslå noen nye skattegrep for å bedre fordelingsprofilen i budsjettet ytterligere, samt å skaffe rom til reformer innenfor utdanning, kommunene og kultursektoren. Dette dreier seg om å redusere innslagspunktet for trinn 2 i toppskatten, et nytt trinn i formuesskatten for de aller rikeste og en økning av den alminnelige skattesatsen. Dette medlem ønsker å bruke vesentlige deler av de økte inntekter disse grepene gir til å øke minstefradraget, det særskilte fradraget i arbeidsinntekt og bunnfradraget i formuesskatten.

Dette medlem understreker betydningen av at skattesystemet utformes slik at det i minst mulig grad bidrar til vridninger i økonomien. Det forutsetter at Stortinget er tilbakeholden med å vedta unntak og særordninger. Det innebærer også at man i større grad må ta i bruk skatter som skaper positive vridninger i markedet, som grønne skatter og avgifter på helseskadelige produkter. Dette medlem forkaster på denne bakgrunn forslaget om å redusere drivstoffavgiftene som vil skape grunnlag for en uheldig utvikling i viktige miljøspørsmål, og forslaget om å frita næringsseiendom fra formuesskatt som vil skape grobunn for mye ressursbruk i næringslivet for å tilpasse seg det nye unntaket. Dette medlem støtter samtidig Regjeringens forslag om å oppheve aksjerabatten, 80-prosentregelen og innstramminger i delingsmodellen, som i tillegg til å ha en god fordelingsprofil vil tette store hull i det nåværende skattesystemet. Dette medlem understreker at man bør gå lenger langs denne linjen ved å oppheve særordningene i rederibeskatningen og alle tak i delingsmodellen. Dette medlem foreslår også å øke CO₂-avgiften på sokkelen, og å oppheve sjokoladeavgiften som er en avgift med dårlig begrunnelse. For å motvirke de uheldige effektene av økte drivstoffavgifter i distriktene, bør årsavgiften for bil differensieres geografisk, og oppheves helt i store deler av landet.

I stedet for å auksjonere ut konsesjonene for fiskeoppdrett og reklamefinansiert allmennfjernsyn, vil dette medlem foreslå å innføre konsesjonsavgifter på disse områdene.

Dette medlem mener at budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene gir et dårligere statsbudsjett for neste år enn Regjeringens utgangs-

punkt. Dette medlem viser til at Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2001 inneholdt forslag om innstramming i privat sektor gjennom konjunkturavgiften, innføring av skatt på aksjeutbytte og endring av momssystemet ved at tjenester som hovedregel skal momsbelegges.

Dette medlem viser til at budsjettforliket betyr at innstrammingerne overfor privat sektor endres slik at vanlige forbrukere må bidra mer bl.a. gjennom økt generell momssats og økt elavgift mens næringslivet og kapitaleiere skal bidra mindre bl.a. ved at forslaget om konjunkturavgift ikke får flertall og forslaget om lavere skatt på aksjeutbytte. Dette medlem påpeker at denne endringen gir en dårligere fordelingspolitikk.

Dette medlem viser til at budsjettforliket i betydelig grad binder opp midler i statsbudsjettet for 2002. Å fjerne investeringsavgiften gir betydelig redusert proveny, og inndekning av dette forslaget er ikke anvist. Også endringene i momssatsene gir en innstramming på statsbudsjettet for 2001 som ikke kan videreføres i 2002. Det betyr at forliket innebærer en økning av statsbudsjettet for år 2002 på nærmere 9 mrd. kroner uten inndekninger. Dette vil innebære et betydelig mindre økonomisk handlingsrom i framtidige budsjetter.

Dette medlem understreker at budsjettforliket innebærer en svekkelse av budsjettbalansen. Overføringene til kommunene som skal dekke økte krav om avsetninger til framtidige pensjonsforpliktelser, frigjør midler til andre formål i kommunal sektor. I tillegg vil flere av de foreslåtte inndekningene ikke innebære reelle utgiftskutt, men vil dreie seg om utgifter som utsettes, eller utgiftsanslag som reduseres uten at det sannsynliggjøres at utgiftene reelt vil bli mindre. Dette medlem påpeker at Regjeringen med dette har bekreftet at en mindre svekkelse av budsjettbalansen ikke vil bety en vesentlig svekkelse av norsk økonomi.

Dette medlem viser til at det er usikkert om hele effekten av halvert matmoms vil komme forbrukerne til gode. Det er en åpenbar risiko for at produsenter eller mellomledd i omsetningskjeden vil benytte avgiftsreduksjonen til å øke sin avanse - særlig på sikt. Lavere moms på mat er et lite treffsikkert virkemiddel for mer rettferdig fordeling. Dette medlem viser til at en mer sosial boligpolitikk, nasjonale standarder for sosialhjelp og økte overføringer til kommunene som skal føre til lavere egenbetalinger i barnehage, skolefritidsordninger og fjerning av egenandeler, slik Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett innebærer, vil være langt viktigere fordelingspolitiske tiltak.

Dette medlem viser til at budsjettforliket endrer Regjeringens forslag til statsbudsjett i en mye større omfang enn det som har vært vanlig ved tidligere forlik. Til tross for dette vil budsjettforliket ikke gjøre Norge i stand til å gå løs på de viktigste oppgavene for framtida på en mer offensivt. Budsjettforliket betyr bl.a. at en helt nødvendig satsing på skole- og utdanning ikke vil skje neste år. Budsjettforliket gir ingen

offensiv for å styrke kollektivtrafikken og redusere privatbilismen og dermed klimautslipp. Også etter budsjettforliket vil det viktigste virkemidlet på transportsektoren være reduserte avgifter på bensin og diesel - en oppskrift for økte utslipp. Budsjettforliket viser heller ingen vilje til å bekjempe fattigdomsproblemene som eksisterer i Norge. Dette medlem mener derfor at stortingsflertallet misbruker de mulighetene Norge har til å satse systematisk på de viktigste utfordringene for framtida.

Dette medlem finner det oppsiktvekkende at forlikspartnerne nå åpner for innstramminger i sykelønnsordningen, som beskrevet av Sandman-utvalget. Det vil i så fall innebære at syke må betale for skattelettelse til næringslivet. Fordelingspolitisk er dette svært uheldig.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett. Dette medlem vil holde fast ved egne hovedprioriteringer - og ikke foreta særlige endringer i skatte- og avgiftsopplegget på bakgrunn av forliket. Sosialistisk Venstreparti vil komme tilbake til de enkelte forslag under rammeområdene for departementene i forbindelse med den videre behandling av statsbudsjettet i Stortinget.

1.2 Fordeling og nivå på offentlige skatte- og avgiftsinntekter

Sammendrag

Tabell 4.7 i St.meld. nr. 1 (2000-2001) gir en samlet oversikt over hovedgruppene av skatter og avgifter, og hvilken del av offentlig sektor som mottar disse. De samlede skatte- og avgiftsinntektene fra stat, kommuner og fylkeskommuner er anslått til 604,9 mrd. kroner i 2000. Staten mottar 84,6 pst. av de totale skatte- og avgiftsinntektene, mens kommunenes og fylkeskommunenes andel er hhv. 10,2 pst. og 5,2 pst. Størstedelen av kommunenes og fylkeskommunenes skatteinntekter kommer fra inntekts- og formuesskatt fra personlige skattytere.

Tabellen viser videre at drøyt 36 pst. av statens inntekter kommer fra merverdiavgift, investeringsavgift og særavgifter. Knappe 23 pst. kommer fra inntekts- og formuesskatt og trygdeavgift fra personlige skattytere, mens drøyt 19 pst. er inntektsskatt fra bedrifter og arbeidsgiveravgift fra Fastlands-Norge. Knappe 19 pst. av statens inntekter i 2000 kommer fra petroleumssektoren.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

1.3 Skatteutgifter

Sammendrag

I skatte- og avgiftsreglene er det en rekke unntak og særordninger som bidrar til å redusere de offentlige inntektene. I Nasjonalbudsjettet 1999 og 2000 ble det

presentert en oversikt over slike ordninger. De representerer en fordel for dem som omfattes, sammenliknet med å bli skattlagt etter de ordinære reglene. Denne fordelingen kan sidestilles med å motta en tilsvarende offentlig overføring over budsjettet. Skattelettelse som følger av unntaksordningen og særregler har fått betegnelsen skatteutgifter. Tilsvarende kan det i skatte- og avgiftssystemet også finnes enkelte eksempler på skattesanksjoner, dvs. at det i noen tilfeller ilegges en skatt som er høyere enn det som følger av et generelt og ensartet regelverk.

Skatteutgifter kan på tilsvarende måte som direkte overføringer og reguleringer være uttrykk for politiske prioriteringer på ulike områder. For eksempel må enkelte av skatteutgiftene knyttet til særskilte skatte- og avgiftsregler for Nord-Troms og Finnmark ses i sammenheng med en målsetning om spredt bosetting. Tilsvarende må også flere av skatteutgiftene knyttet til næringsbeskatningen, betraktes som støtte til enkelte næringer. Dette kommer også til uttrykk i avsnitt 5.2 i St.meld. nr. 1 (2000-2001). Her sammenholdes skatteutgifter knyttet opp mot næringsvirksomhet med tall for statlig budsjettmessig næringsstøtte. I tillegg er skatteutgifter for næringsvirksomhet for første gang inkludert i beregningene av effektive støtterater ("ERA-beregninger").

Enkelte skatteutgifter kunne alternativt vært utført som direkte støtte over statsbudsjettets utgiftsside. En slik oversikt over skatteutgiftene bidrar dermed til at en får et mer fullstendig bilde av det offentliges engasjement på forskjellige områder.

Beregningene av skatteutgifter i dette avsnittet er basert på skatte- og avgiftssystemet for 2000. I årets budsjett gis det imidlertid kun en beskrivelse av nye skatteutgifter (skattesanksjoner) fra 1999 til 2000, samt for skatteutgifter hvor det er gjort endringer i beregningsmetoden. Dette innebærer at de fleste skatteutgiftene for inntektsåret 2000 kun er omtalt i tabell 4.8 i meldingen. Det vises til Nasjonalbudsjettet for 2000 og vedlegg 1 for en nærmere beskrivelse av både tallfestede og ikke tallfestede skatteutgifter, samt hvilken metode som er lagt til grunn for beregning av skatteutgiftene. Dette vedlegget inneholder også en beskrivelse av skattefrie og skattefaviserte overføringsordninger.

I avsnitt 4.8.2 i meldingen presenteres beregninger over skatteutgiftene knyttet til sentrale skatte- og avgiftsregler. I avsnitt 4.8.3 gis en oversikt over skattefrie og skattefaviserte overføringsordninger. Avslutningsvis gis det i avsnitt 4.8.4 en omtale over endringer i skatteutgifter og skattesanksjoner fra 1999 til 2000.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

2. DIREKTE SKATTER OG AVGIFTER TIL FOLKETRYGDEN M.V. (KAP. 5501, 5502 POST 70, 5506 POST 70, 5507 OG 5700 POST 71 OG 72)

2.1 Skatt for personer. Generelle regler

Sammendrag

Regjeringen foreslår å lønnsjustere inntektsgrensene i toppskatten. Dette innebærer at innslagspunktene i trinn 1 i toppskatten justeres fra 277 800 kroner til 289 000 kroner i klasse 1 og fra 329 000 kroner til 342 200 kroner i klasse 2. Grensene i trinn 2 i toppskatten justeres fra 762 700 kroner til 793 200 kroner.

Med dette forslaget vil nærmere 900 000 skattytere betale toppskatt i 2001. Gjennomsnittlig årlig lønnsinntekt inklusive overtid for en industriarbeider i 2001 er anslått til om lag 287 000 kroner, dvs. under grensen for toppskatt. For arbeidere i alt er gjennomsnittlig lønnsinntekt beregnet til drøyt 300 000 kroner i 2001.

Det vises til forslag til § 3-1 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Det gis minstefradrag i inntekt fra arbeid og pensjoner. Det foreslås at øvre grense i minstefradraget økes fra 36 600 kroner til 40 300 kroner, dvs. en økning på om lag 10 pst. regnet i forhold til 2000-reglene. Nedre grense i minstefradraget foreslås holdt nominelt uendret. Overreguleringen av øvre grense i minstefradraget virker fordelingsmessig gunstig og bidrar dessuten til å gjøre det relativt mer lønnsomt å arbeide for personer med midlere inntekter. Forslaget innebærer at marginalsakten for alle med lønns- og pensjonsinntekter mellom 173 000 kroner og 183 200 kroner i 2001 vil bli redusert fra 35,8 pst. til 29,6 pst., dvs. for om lag 90 000 personer.

Det vises til forslag til § 7-3 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Som alternativ til minstefradrag gis det et særskilt fradrag i arbeidsinntekt m.v. Det foreslås at det særskilte fradraget justeres med anslått lønnsvekst fra 30 600 til 31 800 kroner i 2001. Dette innebærer at det vil lønne seg for skattytere med under 144 500 kroner i arbeidsinntekt å bli lignet etter det særskilte inntektsfradraget istedenfor etter minstefradraget.

Det vises til forslag til § 7-3 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Det gis personfradrag (tidligere kalt klassefradrag) ved ligningen for alle personlige skattytere. Personfradragene foreslås oppjustert med anslått lønnsvekst til 28 800 kroner i klasse 1 og til 57 600 kroner i klasse 2.

Det vises til forslag til § 7-5 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Det foreslås at grensene for skattefrie nettoinntekter for pensjonister som kommer inn under skattebegrensingsregelen justeres med anslått lønnsvekst fra 73 800 kroner til 76 800 kroner for enslige og fra 120 600 kroner til 125 400 kroner for ektepar. Om lag halvparten av alle pensjonister blir omfattet av skattebegrensingsregelen. Grensen for skattefri pensjonsinntekt for dem uten andre inntekter enn pensjon, fradrag eller

netto formue over 200 000 kroner, øker med dette fra 94 600 kroner til 98 500 kroner i 2001 for enslige og fra 154 600 kroner til 160 800 kroner for ektepar.

Det vises til forslag § 7-6 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Det foreslås at særfradragene for alder og uførhet m.v. på 17 640 kroner holdes nominelt uendret fra 2000 til 2001. Dette gir isolert sett en innstramming på om lag 85 mill. kroner. Nivået på særfradraget vil ikke ha betydning for pensjonister med lave og midlere inntekter som kommer inn under skattebegrensingsregelen.

I tråd med praksis fra tidligere år, foreslås det at øvrige mer spesielle grenser og fradrag ikke justeres. Dette innebærer nominell videreføring av bl.a. det særskilte fradraget for personlige skattytere i Nord-Troms og Finnmark, fisker- og sjømannsfradraget, foreldre-fradraget, fradrag for premie innbetalt til IPA (individuelle pensjonsavtaler), fradrag for fagforeningskontingent, beløpsgrensene i BSU (boligsparing for ungdom), formuestillegget i skattebegrensingsregelen for pensjonister m.v. og beløpsgrensene i inntektsbeskatningen av egen bolig og fritidseiendommer. Også beløpsgrensene i formuesskatten foreslås holdt nominelt uendret fra 2000 til 2001, jf. avsnitt 2.2.5. Øvrige forslag til Stortingets skattevedtak for 2001 som ikke innebærer endringer i forhold til 2000-reglene omtales ikke nærmere.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1. Flertallet slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med følgende endringer:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av den skattepliktiges samlede antatte formue som overstiger kr 540 000 i klasse 0 og 1 og 580 000 i klasse 2. Skattepliktig i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatte-loven §§ 6-80 til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11 fjerde ledd.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:
0,3 pst. av overskytende beløp.

§ 3-1 Toppskatt skal lyde:

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 12,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 310 000 kroner i klasse 0 og 1 og 367 000 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 9,5 pst. av hele den delen av inntekten som overstiger 310 000 kroner i klasse 0 og 1 og 367 000 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyteren er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholds- messig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.

§ 7-1 skal lyde:

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd skal være maksimalt 11,0 pst.

§ 7-3 Minstefradrag skal lyde:

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 46 000 kroner. Fradrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e eller annet ledd skal likevel ikke settes lavere enn 31 800 kroner. Fradraget kan ikke overstige den inntekten som det beregnes av.

§ 7-5 Personfradrag skal lyde:

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 35 000 kroner i klasse 1 og 70 000 kroner i klasse 2."

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen foreslår å heve innslagspunktet i toppskatten fra 289 000 til 300 000 kroner i skatteklasse 1 og fra 342 200 til 355 200 kroner i skatteklasse 2, noe som reduserer statens bokførte inntekter med 975 mill. kroner. Dette sikrer at arbeidere med en gjennomsnittlig lønnsinntekt, beregnet til 300 000 kroner i 2001, ikke må betale toppskatt. Med Regjeringens forslag vil ca. 900 000 skattytere betale toppskatt i 2001. Dette er ca. 170 000 flere enn da skattereformen ble gjennomført i 1992. Når betydelig mer enn halvparten av de heltidsansatte etterhvert betaler toppskatt, har toppskatten blitt en skatt som urettmessig rammer folk flest og reduserer belønnin-

gen for ekstra innsats. Resultatet er redusert tilgang på arbeidskraft. Disse medlemmer foreslår også å redusere toppskattesatsen med 0,5 prosentpoeng som reduserer statens inntekter med 402 mill. kroner. Disse medlemmer mener det skal lønne seg å jobbe.

I tillegg til å støtte Regjeringens utvidelse av minstefradraget foreslår disse medlemmer en omlegging av lønnsfradraget med en nedre grense på 31 800 kroner og en øvre grense på 41 800 kroner. Det prosentvise fradraget i lønnsfradraget settes til 24 pst., mot 22 pst. i minstefradraget. Dette reduserer statens bokførte inntekter i 2001 med 630 mill. kroner. Forslaget vil gi lavere betalt skatt for alle lønnstakere, redusert marginalskatt for inntekter under 174 000 og gjøre det skattemessig mer lønnsomt å arbeide fremfor å motta trygd. Forslaget gir størst skattelette for lønnstakere med inntekt mellom 132 000 kroner og 183 200 kroner, og er en del av Høyres tiltakspakke for å bedre tilgangen på arbeidskraft. Tabellen viser virkningen av forslaget per person for ulike inntekter målt i forhold til Regjeringens forslag:

Lønn i kroner	Skattelettelse med Høyres forslag
135 000	756
140 000	784
150 000	840
160 000	896
170 000	952
171 170	975
180 000	616
200 000	420

Disse medlemmer understreker at Høyres forslag gir betydelig større skattelettelser til lønnstakere med lave inntekter enn Regjeringens forslag. Forslaget er også mye bedre egnet til å øke tilgangen på arbeidskraft og for eksempel få deltidsarbeidende til å jobbe mer.

Disse medlemmer foreslår i motsetning til Regjeringen å oppjustere det særskilte fradraget i Finnmark og Nord-Troms i tråd med lønnsutviklingen til hhv. 15 600 og 31 200 kroner i skatteklasse 1 og 2, noe som reduserer statens bokførte inntekter i 2001 med 5 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at fradraget har stått nominelt uendret i flere år, noe som har ført til en gradvis uthuling av dette viktige tiltaket for å sikre bosettingen i området. Disse medlemmer det er bedre å stimulere bosetting og næringsutvikling i distriktene gjennom gunstige skatte- og avgiftsbetømmelser enn gjennom tilskuddsordninger. Uavhengighet og innsatsvilje har bedre kår når folk får beholde en større del av egen inntekt enn når inntekt og bosetting baseres på offentlige overføringer. Disse medlemmer er samtidig uenig i Regjeringens forslag om å holde særfradraget for alder og uførhet nominelt uendret fra 2000. For å unngå at særfradraget for alder

undergraves av pris- og lønnsutviklingen foreslår disse medlemmer å lønnsjustere særfradraget til 18 346 kroner, noe som reduserer statens bokførte inntekter med 65 mill. kroner. Det vises i denne sammenheng til Høyres merknader og forslag i Innst. O. nr. 23 (2000-2001).

Disse medlemmer går imot det særskilte inntektsfradraget for næringsdrivende i jord- og hagebruk og foreslår å avvikle fradraget for fagforeningskontingent. Provenyvirkningen av dette er hhv. 690 og 190 mill. kroner i bokført verdi.

Disse medlemmer viser til sine merknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) og fremsetter følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med følgende endringer:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten den del av skatteyterens samlede antatte formue som overstiger 124 800 kroner i klasse 0 og 1 og 156 000 kroner i klasse 2. Skattyter i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-80 til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,1 pst. av de første	436 800	447 200
0,4 pst. av det overskytende beløp		

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene skal lyde:

Det svares formuesskatt til kommunene dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 124 800 kroner. Når skattyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. og ikke lavere enn 0,4 pst. Høyeste sats gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

§ 3-1 første ledd skal lyde:

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 13 pst. for den delen av inntekten som overstiger 300 000 kroner i klasse 0 og 1 og 355 200 kroner i klasse 2, og med 19 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

§ 7-1 skal lyde:

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd skal være maksimalt 11,0 pst.

§ 7-3 annet punktum skal lyde:

Fradrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e annet ledd skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke høyere enn 41 800 kroner."

Når det gjelder formuesskatten, vises det til disse medlemmers merknader i avsnitt 2.5.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil rette oppmerksomheten mot utviklingen av større forskjeller mellom rike og fattige i Norge. Skatteopplegget for personer bør søkes å motvirke dette i sterkere grad enn det Regjeringen legger opp til.

Dette medlem foreslår å redusere innslagspunktet for trinn 2 i toppskatten til 490 900 kroner. Inntektene dette gir vil dette medlem bl. a. bruke til å øke øvre grense i minste-fradraget i inntekt fra arbeid og pensjoner fra 40 300 til 43 000, samtidig som vi øker den prosentvise satsen i dette fradraget fra 22 pst. til 25 pst. Dette innebærer redusert skatt for alle med lave og midlere inntekter, og skattelettelse er størst for de med lavest inntekter. For ytterligere å stimulere trygdede og deltidsarbeidende til å øke sitt arbeidstilbud, foreslår dette medlem en omlegging av lønnsfradraget der vi setter en prosentvis sats i dette fradraget til 26 pst. med en nedre grense på 31 800 kroner og en øvre grense på 41 300 kroner. Dette stimulerer trygdede og deltidsansatte til å arbeide mer.

Dette medlem foreslår å heve den alminnelige skattesats med 1 pst. til 29 pst. Dette innebærer skatte-skjerpelse for alle skattytere, men dette oppveies av forslagene om skattelettelse for personlige skattytere med lave og midlere inntekter. Totalt gir dette medlems opplegg en vesentlig bedre fordelingsprofil enn Regjeringens forslag, samtidig som statens inntekter økes, og forskjellene på beskatning av arbeid og kapital minsker.

Dette medlem viser til sine merknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) og fremsetter følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med følgende endringer:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 200 000 kroner i klasse 0 og 1 og 200 000 kroner i klasse 2. Skattyter i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-80

til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

Private	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,2 pst. av de første	420 000	430 000
0,4 pst. av de neste	580 000	570 000
0,5 pst. av det overskytende beløp		

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene skal lyde:

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 200 000 kroner. Når skattyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. og ikke lavere enn 0,4 pst. Høyeste sats gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 13,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 289 000 kroner i klasse 0 og 1 og 342 200 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 490 900 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 9,5 pst. av hele den delen av inntekten som overstiger 289 000 kroner i klasse 0 og 1 og 342 200 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 490 900 kroner i klasse 0, 1 og 2.

§ 3-2 annet ledd skal lyde:

Satsen for fellesskatt skal være:

For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 6,4 pst.

For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 9,9 pst.

§ 7-3 første punktum skal lyde:

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 43 000 kroner.

§ 7-3 annet punktum skal lyde:

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e annet ledd skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke høyere enn 41 300 kroner."

2.2 Barnetrygd og forsørgerfradrag

Sammendrag

Fra og med 1. mai 2000 ble den generelle barnetrygden utvidet fra å gjelde t.o.m. den måneden barnet fyller 16 år, til å gjelde t.o.m. den måneden barnet fyller 18 år. I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2000 ble det vedtatt at fra og med 1. juli 2000 skal barnetrygden utbetales til den måneden barnet fyller 18 år. Disse endringene i barnetrygden vil få full provenyvirkning i 2001. Endringene innebærer isolert sett økte offentlige utgifter til barnetrygd på om lag 390 mill. kroner i 2001 sammenlignet med 2000.

Det foreslås å holde de generelle barnetrygdsatsene nominelt uendret (før innlemming av forsørgerfradraget, jf. nedenfor). Dette innebærer en innstramming på om lag 475 mill. kroner i forhold til referansesystemet. Tilsvarende foreslås for småbarnstillegget og den ekstra barnetrygden i Finnmark og Nord-Troms. Dette anslås isolert sett å gi en innstramming på om lag 45 mill. kroner i forhold til referansesystemet.

Det er mer sannsynlig at kostnadene pr. barn synker med stigende antall barn enn at de øker. Det foreslås derfor i tillegg å oppheve søskengraderingen i barnetrygden ved at forskjellen mellom satsen for 1. og 2. barn og satsen for 3. og følgende barn fjernes. Tall fra Rikstrygdeverket for 1999 viser at om lag 79 pst. av alle mottakere av barnetrygd hadde ett eller to barn under 18 år, om lag 17 pst. av mottakerne hadde tre barn og om lag 4 pst. hadde fire eller flere barn. Innstrammingen i søskengraderingen er om lag 160 mill. kroner.

Forsørgerfradraget i skatt gis til og med det året barnet fyller 18 år. Forsørgere med barn som gir rett til forsørgerfradrag får et fradrag i skatt på 1 820 kroner i 2000. Foreldre som ikke betaler tilstrekkelig i skatt til å utnytte fradraget får utbetalt differansen.

Den generelle barnetrygden og forsørgerfradraget i skatt er i stor grad like ordninger som begge skal bidra til å dekke merutgifter ved å forsørge barn. Etter omleggingen av barnetrygden og forsørgerfradraget i 2000 er det som skiller ordningene i hovedsak at:

- Barnetrygden gis pr. måned til og med måneden før barnet fyller 18 år, mens forsørgerfradraget gis pr. inntektsår til og med det året barnet fyller 18 år.
- Enslige forsørgere har rett på barnetrygd for ett barn mer enn de faktisk forsørger, mens de etter gjeldende regler ikke mottar ekstra forsørgerfradrag i skatt.

Disse to ordningene er dermed nesten identiske, bortsett fra at det ene gis som et skattefradrag og det andre som en kontantbetaling. Av forenklingshensyn foreslås det derfor å innlemme forsørgerfradraget i barnetrygden. Dette er i tråd med forslag både fra Longva-utvalget (NOU 1996:13) og Flateres skatt-utvalget (NOU 1999:7). Bortfall av forsørgerfradraget gir isolert sett en provenyøkning på 2 030 mill. kroner påløpt

regnet i forhold til nominell videreføring av 2000-reglene. De økte inntektene benyttes i sin helhet til å øke de generelle barnetrygdsatsene med 1 716 kroner pr. barn. Årsaken til at økningen i barnetrygdsatsen er noe lavere enn reduksjonen i forsørgerfradraget på 1 820 kroner, er at omleggingen bl.a. fører til økte samlede overføringer til enslige forsørgere siden disse mottar barnetrygd for ett barn mer enn de faktisk forsørger. Enslige forsørgere har derimot kun ett forsørgerfradrag pr. barn.

Den generelle barnetrygdsatsen (etter innlemming av forsørgerfradraget) vil med dette forslaget øke fra 9 948 kroner til 11 664 kroner pr. barn.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 16-1 i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) og til Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001) Barne- og familiedepartementet.

Forslaget innebærer at familier med 1 og 2 barn under 16 år vil få redusert samlet barnetrygd og forsørgerfradrag med 104 kroner nominelt og 575 kroner reelt pr. barn i forhold til 2000-reglene. For 3. og følgende barn under 16 år blir reduksjonen 1 100 kroner nominelt og 1 611 kroner reelt pr. barn i forhold til 2000-reglene.

Utvidelsen av barnetrygd til 18 år f.o.m. 1. mai 2000 kan bidra til høyere barnetrygd i 2001 enn i 2000 for mottakere med barn som ble 16 år i perioden oktober 1999 til mars 2000. Barnetrygden kan øke med inntil 430 kroner nominelt og om lag 330 kroner reelt for denne gruppen barn.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å innlemme forsørgerfradraget i barnetrygden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag om å oppheve søskengraderingen i barnetrygden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag om å holde de generelle barnetrygdsatsene nominelt uendret (før innlemmelse av forsørgerfradraget).

Det vises for øvrig til respektive komitemerknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) Skatte- og avgiftsopplegget 2001 - lovendringer kapittel 9.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår å prisjustere forsørgerfradragselementet som innlemmes i barnetrygden. Videre foreslår disse medlemmer å opprettholde søskengraderingen i barnetrygden. Dette innebærer økte bevilgninger til barnetrygd med 225 mill. kroner. Satsene for barnetrygd blir med Fremskrittspartiets opplegg kr 11 822 for 1. og 2. barn, og kr 12 818 for 3. og påfølgende barn. Småbarnstillegget foreslås satt til kr 7 884.

Disse medlemmer foreslår også å utvide konstantstøtten til å gjelde frem til fylte 4 år, og dermed øke bevilgningene til dette formål med 685 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyres alternative budsjett innebærer en styrking av barnefamiliens økonomi. Høyre foreslår i motsetning til Regjeringen å prisjustere barnetrygden og forsørgerfradraget. Det innebærer økte bevilgninger til barnetrygd på 320 mill. kroner. Satsen for barnetrygd blir med Høyres opplegg 11 990 kroner pr. år, mot Regjeringens forslag på 11 664 kroner pr. år. Småbarnstillegget i barnetrygden blir med Høyres opplegg 8 105 kroner, mot Regjeringens forslag om å holde småbarnstillegget uendret på 7 884 kroner. Disse medlemmer slutter seg til forslaget om å innlemme forsørgerfradraget i barnetrygden, slik at de økte inntektene ved å fjerne forsørgerfradraget i sin helhet brukes til å øke barnetrygden. Det vises i denne sammenheng til Høyres forslag og merknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) Skatte- og avgiftsopplegget 2001 - lovendringer kapittel 9.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås å videreføre søskengraderingen i barnetrygden. Med det styrkes barnetrygden med 160 mill. kroner. Dette medlem slutter seg til forslaget om å innlemme forsørgerfradraget i barnetrygden.

2.3 Normrente for beregning av fordel av rimelig lån hos arbeidsgiver

Sammendrag

Fordelen ved rimelige lån i arbeidsforhold beskattes ut fra en normrente som fastsettes i Stortingets skattevedtak for det enkelte år. Rentefordelen settes til differansen mellom normrenten og den renten som skattyter betaler, dersom lånet er gitt av nåværende eller tidligere arbeidsgiver. Dette gjelder også dersom lånet er gitt av andre, og arbeidsgiver har formidlet lånet eller lånet er foranlediget av arbeidsforholdet.

Normrenten skal fastsettes med utgangspunkt i lånevilkårene i markedet. Både korte og lange pengemarkedsrenter har hatt en stigende tendens siden 1999. For eksempel har renten på statsobligasjoner med 5 års løpetid økt fra et gjennomsnitt på 5,4 pst. i 1999 til om lag 6,6 pst. pr. august 2000. Det foreslås på denne bakgrunn at normrenten for 2001 økes fra 5 pst. til 6 pst. Normrenten vil likevel ligge markert under dagens markedsrente på lån.

Det vises til forslag til § 7-2 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til § 7-2 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

2.4 Ligningsverdi på fast eiendom

Sammendrag

Boliger og annen fast eiendom har normalt lignings-takster som ligger betydelig under markedsverdien. Det har vært en kraftig økning av markedsverdien på boliger de siste årene. Dette gjenspeiles i at ligningsverdien siden 1993 kun har økt med 26,5 pst. mens Statistisk sentralby-rås prisindeks på brukte selveierboliger har økt med over 100 pst. på landsbasis i samme tidsrom.

Det foreslås derfor å heve ligningstakstene for boliger, fritidshus og forretningseiendommer m.v. med 10 pst. Dette gjelder takstene pr. 1. januar 2002 som grunnlag for ligningen for inntektsåret 2001. Forslaget anslås å gi en innstramming på 525 mill. kroner.

Departementet vil sørge for at det blir gitt regler for å øke ligningstakstene på slike eiendommer i takse-ringsreglene med hjemmel i ligningsloven § 7-1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjerin-gens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mel-lom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjen-gitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1.

Flertallet går på denne bakgrunn inn for at lig-ningstaksten for boliger, fritidshus m.v. heves med 15 pst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er uenig i Regjeringens forslag til økning av ligningsverdien på fast eiendom med 10 pst. og forlikets økning med ytterligere 5 pst., til sammen 15 pst. Denne økningen kommer på toppen av økningene som fant sted både i 1998 og 2000. Disse medlemmer minner om at det var Senterpartiet og Arbeiderpartiet som i 1996 vedtok et nytt takserings-system for boliger som man må forvente snart vil bli satt i verk. Alternativt må Stortinget bli forelagt et nytt og gjennomførbart forslag til nytt takseringssystem. I mellomtiden er det uakseptabelt at skiftende regjerin-ger ved hver eneste budsjettbehandling har foreslått å forsterke forskjellene i dagens vilkårlige takstsystem.

Disse medlemmer er overrasket og beklager at sentrumspartiene i budsjettforliket har fått gjennom-slag for en ytterligere økning av boligskatten, utover Regjeringens forslag. Dette er spesielt eiendommelig, ikke minst tatt i betraktning av at to av sentrumsparti-ene, Kristelig Folkeparti og Venstre, har gått til valg på å fjerne hele fordelsbeskatningen av å bo i egen bolig. Disse medlemmer minner om at Fremskrittsparti-et og Høyre ønsker å avvikle hele ordningen med for-delingsbeskatning av å bo i egen bolig.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er enig med Regjeringen i at lignings-takstene for boliger, fritidshus m.v. heves med 10 pst.

2.5 Formuesskatten

Sammendrag

Innledning

Et flertall i Stortinget bestående av Fremskrittsparti-et, Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og representanten Bastesen ba i stortingsvedtak av 16. juni 2000 Regjeringen legge fram forslag om fritak for formuesskatt for næringseiendeler i budsjettet for 2001. I dette avsnittet drøftes ulike sider ved å innføre et slikt formuesskattefritak. Det vises til forslag om fri-tak for næringseiendeler i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001).

Generelt om formuesskatt

Formuesskatten er en viktig del av den samlede kapi-talbeskatningen. Personlig eid finans- og realkapital både i og utenfor næring er skattepliktig. Grunnlaget for formuesskatten er summen av alle skattepliktige formuesposter med fratrekk for gjeld.

Formuesskatten er en skatt på beholdning og kom-mer således i tillegg til skatten på avkastningen av for-muen. Formuesskatten beregnes imidlertid på et annet grunnlag enn skatt på kapitalinntekter. Hensynet til et effektivt skattesystem kan tilsi at det er bedre å ha rela-tivt lave skattesatser fordelt på flere skattegrunnlag, framfor å ha høye satser på få grunnlag. Dette taler iso-lert sett for å ha formuesskatt som et supplement til inntektsskatten. Et annet viktig formål med formues-skatten er at den skal bidra til jevnere fordeling, bl.a. ved at formuesskattesatsene er progressive. I tillegg til at formue i seg selv gir skatteevne har personer med høy formue generelt sett også høy inntekt. I tillegg har formuesskatten i likhet med andre skatter en fiskal begrunnelse, dvs. at den bidrar til å finansiere offentlig sektor.

Formuesskattegrunnlag

I prinsippet skal formuesobjekter verdsettes til omsetningsverdi. En svakhet ved formuesbeskatnin-gen er at det kan være vanskelig å verdsette ulike for-muesobjekter på en ensartet måte. I dag verdsettes spe-sielt bolig, ikke-børsnoterte aksjer og forbrukskapital svært lavt sammenlignet med f.eks. børsnoterte aksjer og bankinnskudd. I tillegg blir formuesobjekter, som goodwill og egenutviklet immaterielle verdier, ikke pålagt formuesskatt, bortsett fra når de gjenspeiles i aksjekursen på børsnoterte selskaper. En slik forskjell i verdsettelsen fører til at formuesskattens størrelse påvirkes av hvordan formuen er sammensatt. Dagens verdsettelsesregler kan dermed bidra til å påvirke sam-mensetningen av sparingen, noe som kan medvirke til en ressursbruk som ikke er samfunnsøkonomisk lønn-som. Slike negative effekter forsterkes av at formues-skattesatsene er relativt høye. Denne forskjellsbehand-lingen kan også svekke fordelingsegenskapene i formuesskatten. På tross av formuesskattens svakheter, bidrar den likevel til jevnere fordeling ved at personer med de høyeste inntektene også betaler mest i for-muesskatt.

Formuesskattefritak for næringseiendeler - sentrale problemstillinger

Med bakgrunn i Stortingets vedtak foreslås det å frita personers aktiva i næring som bl.a. fast eiendom, driftsmidler og varelager for formuesskatt. I tillegg foreslås det fritak for formuesskatt på næringseiendeler i delingspliktige ikke-børsnoterte selskaper og i delingspliktige deltakerlignede selskaper. Aksjer i børsnoterte selskaper og aksjer/andeler i selskaper som ikke er delingspliktige skal etter forslaget ikke fritas for formuesskatt på eiendeler i selskapet. Med denne avgrensningen av formuesskattefritaket vil aksjonærer/andelstakere i delingspliktige selskaper, som normalt har en nær tilknytning til næringsvirksomheten, bli likebehandlet med personlige næringsdrivende. Tilsvarende vil eiere som ikke identifiseres med selskapets næringsvirksomhet bli skattemessig likebehandlet med eiere av børsnoterte selskaper og ikke delingspliktige selskaper. Gjelden foreslås i hovedsak nedjustert i samme forhold som næringsformuen utgjør av bruttoformuen. Forslaget til avgrensning av formuesskattefritaket for næringseiendeler er nærmere beskrevet i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001).

Forslaget om å frita næringseiendeler for formuesskatt har blitt vurdert og avvist en rekke ganger tidligere, bl.a. i Revidert nasjonalbudsjett 1993. Dette skyldes at flere tungtveiende økonomiske og administrative momenter taler mot en slik skatteomlegging:

- Et fritak av næringseiendeler fra formuesgrunnlaget bryter med prinsippet om likebehandling av ulike typer kapital og øker forskjellsbehandlingen av ulike formuesobjekter som var et sentralt prinsipp i forbindelse med skattereformen fra 1992. Verdsettelsesreglene for ikke-børsnoterte aksjer m.v. innebærer allerede i dag en skattemessig favorisering av kapital plassert i slike selskaper framfor bankinnskudd m.v. Et fritak for næringskapital vil øke denne forskjellsbehandlingen ytterligere, og forsterke de samfunnsøkonomisk uheldige vridningene ved formuesskatten.
- Å frita næringseiendeler fra formuesskatt vil isolert sett svekke fordelingsvirkningene av formuesskatten ettersom det er personer med de høyeste inntektene og formuene som får den største skattelettelsen.
- Avgrensningen mot næringsformue reiser en rekke praktiske problemstillinger, bl.a. som følge av at det er vanskelig å skille mellom bedriftens eiendeler som er næringsformue og eiernes privatkapital. Dette problemet er særlig stort i énmannsforetak, ettersom det ikke er noe klart skille mellom bedriftens kapital og eiernes privatkapital innenfor slike foretak. Et press mot omklassifisering av privatkapital til bedriftens kapital vil medføre at ligningsmyndighetenes kontrolloppgaver blir langt vanskeligere. En ordning hvor skattyters påstand i hovedsak legges til grunn vil i stor grad kunne

åpne for omgåelsesmuligheter, samt føre for ligningsmessig forskjellsbehandling.

- Som det framgår av forslaget i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) må slike regler delvis utformes ved bruk av skjønsmessige kriterier. Dette kan gi opphav til skattemessig forskjellsbehandling avhengig av om næringskapitalen er organisert i et selskap eller som personlig eid næringsvirksomhet, om selskapet er børsnotert eller ikke-børsnotert m.v. I tillegg kan slike regler føre til store avgrensningsproblemer og mange rettstvister om hvordan reglene skal tolkes.
- Et system hvor næringseiendeler fritas for formuesskatt forutsetter at en også fordeler gjelden mellom skattepliktig og ikke-skattepliktig formue. Denne fordelingen foreslås i utgangspunktet gjort i samsvar med forholdet mellom verdien av de eiendeler som anses som næringseiendeler og de eiendeler som faller utenfor dette begrepet. For næringsdrivende er det samlet gjeld etter fradrag for finansielle eiendeler i virksomheten som skal fordeles mellom skattefrie og skattepliktige eiendeler. For å finne fram til denne fordelingsnøgelen må en verdsette både næringseiendeler som de andre eiendelene i virksomheten. Et slikt system vil dermed ikke innebære en forenkling i forhold til gjeldende regler mht. hvilke eiendeler som må verdsettes ved formueslikningen.

Det følger av ovennevnte at et fritak for formuesskatt på næringseiendeler vil bidra til å komplisere reglene vesentlig sammenlignet med gjeldende regler samtidig som omgåelsesmulighetene øker. Det vil også svekke fordelings- og effektivitetsegenskapene til formuesskatten.

Etter Regjeringens syn går derfor Stortingets vedtak om å frita næringseiendeler for formuesskatt i motsatt retning av hva som ville vært nødvendige og ønskelige endringer. Etter Regjeringens vurdering hadde det vært en bedre løsning med større grad av likebehandling av ulike formuesobjekter kombinert med lavere satser og høyere bunnfradrag. En slik reform av formuesskatten etter mønster av skattereformen fra 1992 ville både gi høyere samfunnsøkonomisk avkastning av husholdningenes sparing og bidra til bedre fordelingsprofil i formuesskatten. Nedenfor presenteres derfor også et alternativt opplegg til en provenynøytral formuesskatte-reform, der bunnfradragene økes i stedet for å frita næringseiendeler for formuesskatt.

Proveny- og fordelingsvirkninger

Provenyvirkningen av å frita næringseiendeler for formuesskatt i forslaget til vedtak er på svært usikkert grunnlag anslått til å bli i størrelsesorden 1,1 mrd. kroner påløpt. Denne lettelsen foreslås dekket inn gjennom innstramminger i øvrige deler av formuesskatten:

- Aksjerabattene oppheves. Dette innebærer at aksjer notert på SMB-listen ved Oslo Børs verd-

settes til kursverdien og aksjer i ikke-børsnoterte selskaper verdsettes til formuesverdien i selskapet.

- 80-prosentregelen oppheves.
- Bunnfradragene i formuesskatten videreføres nominelt uendret.

Forslaget om å oppheve aksjerabattene må ses i sammenheng med forslaget om å innføre fritak for næringseiendeler. Når aksjonærer/andelstakere i delingspliktige selskaper fritas for formuesskatt på sine næringsseiendeler i virksomheten, er det vanskelig å se gode grunner for å videreføre aksjerabattene. Eiere som ikke identifiseres med selskapets næringsvirksomhet bør kunne tåle en normal skattebelastning, på linje med bl.a. bankinnskudd og børsnoterte aksjer. Det er også grunn til å peke på at verdsettingen av ikke-børsnoterte aksjer fremdeles vil være relativt lempelig selv etter opphevelsen av aksjerabatten. Dette skyldes at formuesverdien av ikke-børsnoterte aksjer er vesentlig lavere enn markedsverdien, siden aksjene verdsettes med utgangspunkt i skattemessig verdi av selskapets eiendeler. Forslaget vil videre styrke fordelingsegenskapene i formuesskatten, ettersom det i hovedsak er skattytere med høye inntekter og formuer som eier aksjer.

Også forslaget om å oppheve 80-prosentreglen må ses i sammenheng med at behovet for denne regelen reduseres når næringsseiendeler fritas for formuesskatt. Dette regelverket har allerede fått mindre betydning etter innstrammingene de siste årene, både fordi vesentlig færre skattytere er berørt av ordningen og fordi gjennomsnittlig nedsettelse er redusert. Ettersom formuesskatten utgjør en selvstendig del av skattesystemet ved siden av inntektsbeskatningen, virker det dessuten lite logisk å ha en regel som begrenser formuesskatten fordi den skattepliktige inntekten er lav. At den skattepliktige inntekten til formuesskattyterne relativt sett er lav sammenlignet med nettoformuen, bør derfor ikke i seg selv påvirke størrelsen på formuesskatten.

Tabell 2.5 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak viser fordelingsvirkningene for alle personer av endringene i formuesskatten. Samlet sett er fordelingsprofilen gunstig fordi opphevelse av aksjerabatten i stor grad rammer høyinntektsgrupper. Tabellen viser imidlertid også at det å fritta næringsseiendeler fra formuesskatt isolert sett har negative fordelingsvirkninger, jf. kolonnen ytterst til høyre.

Pensjonister får i gjennomsnitt om lag uendret skatt av endringene i formuesskatten. Lønnstakere får i gjennomsnitt om lag 100 kroner i økt skatt, mens næringsdrivende i gjennomsnitt får en skattelettelse på om lag 1 000 kroner.

I tabell 2.6 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak presenteres et alternativt formuesskatteopplegg, der en øker bunnfradragene istedenfor å fritta næringsseiendeler for formuesskatt. For øvrig oppheves aksjerabatten og 80-prosentregelen som ovenfor. I alternativet heves bunnfradragene fra

120 000 kroner til 200 000 kroner i klasse 1 og fra 120 000/150 000 kroner til 320 000 kroner i klasse 2. I tillegg heves innslagspunktet for maksimal formuesskatt fra 580 000 kroner til 810 000 kroner i klasse 2.

Tabell 2.6 viser at fordelingsvirkningene av denne alternative formuesskattepakken vil være vesentlig bedre enn å innføre et formuesskattefritak for næringsseiendeler, jf. tabell 2.5. Dette skyldes at en økning av fribeløpene i formuesskatten spesielt vil lette formuesskatten for skattytere med midlere og lave nettoformuer. De gjennomsnittlige innstrammingene overfor skattytere med høye inntekter blir også større når det ikke gis fritak for formuesskatt på næringsseiendeler i delingspliktige selskaper. Innenfor dette alternativet unngår en også vesentlig komplisering av reglene sammenlignet med gjeldende regelverk samtidig som effektivitetsegenskapene i formuesskatten vil bli styrket. Etter Regjeringens vurdering er dette forslaget derfor vesentlig bedre enn stortingsflertallets forslag om å fritta næringsseiendeler for formuesskatt.

Komiteens merknader

Komiteen viser til sine respektive merknader nedenfor og i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kap. 6.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1. Flertallet vil med bakgrunn i budsjettavtalen gå inn for at det ikke foretas noen endringer i formuesskatten på det nåværende tidspunkt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen, viser til at stortingsflertallet i Revidert nasjonalbudsjett 2000 ba Regjeringen legge fram forslag om fritak for formuesskatt for næringsaktiva. Regjeringen har lagt fram et begrenset forslag som gir lettelse for en mindre del av de ikke-børsnoterte selskapene. Dette finansieres gjennom å oppheve aksjerabattene og 80-prosentsregelen. Regjeringens forslag vil føre til skatteskjerpelse for de fleste av bedriftene, ikke bedre rammebetingelser slik stortingsflertallet ønsket. Det er derfor etter flertallets syn bedre å utsette fjerningen av formuesskatt på næringsaktiva.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at det i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet er blitt enighet om at det ikke foretas endringer i formuesbeskatningen på dette tidspunkt. Disse medlemmer vil derfor komme tilbake til forslag til fritak for formuesskatt på næringsaktiva.

Disse medlemmer viser for øvrig til sin merknad under 2.1 i Innst. O. nr. 23 (2000-2001).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen går imot den foreslåtte omleggingen av formuesskatten. Regjeringen foreslår at personers eiendeler i næring og delingspliktige eiere i unoterte selskaper skal få fritak for formuesskatt for nærings-eiendeler. Samtidig foreslår Regjeringen å oppheve 80 pst.-regelen, som innebærer at ingen skal betale mer enn 80 pst. av samlet inntekt i skatt, og å øke formuesskattegrunnlaget fra 65 til 100 pst. av ligningsverdien på unoterte aksjer. Omleggingen innebærer at viktige grupper av næringsdrivende får en betydelig skatteskjerpelse. For enkelte grupper vil formuesskatten bli tredoblet med Regjeringens forslag. Resultatet blir redusert tilgang på risikovillig kapital og færre investeringer i norsk næringsliv. Dette er åpenbart i strid med flertallets hensikter da Stortinget ved behandlingen av Revidert Nasjonalbudsjett ba Regjeringen fremme forslag om å frita næringsaktiva for formuesskatt. Disse medlemmer viser til at eierne i de aksjeselskapene som rammes av omleggingen vil bli tvunget til å ta større utbytter fra sine selskaper for å finansiere økt formuesskatt. Kombinert med den foreslåtte dobbeltbeskatningen av utbytte vil dette forsterke diskrimineringen av det personlige, private eierskapet i Norge. Når man vet at aktivt, privat eierskap er avgjørende for nyskaping og utvikling, særlig innenfor kompetansebaserte bedrifter, blir Regjeringens forslag spesielt ødeleggende.

Disse medlemmer viser til at formuesskatten er i ferd med å bli en særnorsk skatt. De fem EU-landene som fortsatt har formuesskatt har enten lavere skattesatser, betydelig høyere fribeløp eller omfattende fritaksordninger for aksjer i unoterte selskaper. For det første fører dette til at investeringer i norsk næringsliv blir et mindre attraktivt alternativ til investeringer i andre land. For det andre rammer formuesskatten nesten utelukkende private, norske eiere. For å sitte igjen med den samme fortjenesten må norske, private eiere ha en høyere avkastning på sin investerte kapital enn offentlige eiere, utlendinger og institusjonelle private eiere. Personlige, norske eiere er følgelig i stand til å betale mindre for bedriftene. Andre investorer kan betale mer og stille lavere krav til avkastning. Resultatet er at personlig, privat eierskap fortrenses til fordel for offentlige og utenlandske eiere.

Disse medlemmer viser til at formuesskatten er et særlig stort problem for nyskappingsbedrifter. Nyskappingsbedrifter med gode forretningsideer og store forhåpninger om fremtidig inntjening blir i mange tilfeller høyt verdsatt. Innenfor IKT-bransjen har man sett at dette kan skje selv om bedriftene ennå ikke har begynt å tjene penger og vært i stand til å utbetale utbytte. Eierne må likevel betale formuesskatt. I slike tilfeller må eierne enten ta ut et svært høyt utbytte og slik tappe

bedriften for egenkapital, eller selge aksjer for å betale formuesskatten. Dette svekker det private norske eierskapet og mulighetene til å gjennomføre nyskappings- og utviklingsprosjekter. Resultatet er at både eierne og bedriftene i mange tilfeller flytter ut av landet. For å styrke norsk eierskap og stimulere til nyskaping og næringsutvikling mener disse medlemmer formuesskatten bør avvikles.

Disse medlemmer viser til at formuesskatten og det svake personlige, private eierskapet i tillegg fremmer spekulasjon og kortsiktige transaksjoner fremfor stabile og langsiktige eierposisjoner i næringslivet. Mangelen på langsiktig eierskap har store negative konsekvenser for utviklingen og verdiskapningen i næringslivet. Disse medlemmer mener det er paradoksalt at Regjeringen foreslår å opprette et halvstatlig investeringsfond på fem mrd. kroner som angivelig skal styrke det nasjonale eierskapet, når Regjeringen samtidig undergraver det samme nasjonale eierskapet gjennom forverring av formuesskatten og gjennomfører en kraftig økning av skattleggingen av norsk investeringskapital gjennom utbytteskatten.

Disse medlemmer er enig med Regjeringen i at det kan være vanskelig å verdsette ulike formuesobjekter på en ensartet måte. Verdsettelsesreglene kan påvirke sammensetningen av sparingen og medvirke til en ressursbruk som ikke er samfunnsøkonomisk lønnsom. Det samme problemet oppstår når avkastningen av ulike investeringer og spareformer skattlegges med forskjellig sats. Forslaget om 14 pst. skatt på utbytte vil nødvendigvis føre til en samfunnsøkonomisk uheldig sammensetning av investeringer og skape innlåsingeffekter som forhindrer at kapitalen anvendes der den samfunnsøkonomisk er mest lønnsom.

For å unngå disse problemene mener disse medlemmer at formuesskatten bør avvikles og utbytteskatten avvises. Bare slik kan man kombinere målsettingene om gode rammebetingelser for næringslivet og et sterkt privat, eierskap med en samfunnsøkonomisk optimal ressursallokering. Det fremsettes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en nedtrapingsplan for formuesskatten med sikte på avvikling i løpet av 2 til 4 år."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil redusere den statlige delen av formuesskatten slik som vist i tabellen:

Beløp	Satser med Regjeringen	Satser med Fremskrittspartiet
Kr 0 – 120 000	0 pst.	0 pst.
Kr 120 000 - 540 000*	0,2 pst.	0 pst.
Kr 540 000* og over	0,4 pst.	0,3 pst.

*580 000 for klasse II

Disse medlemmer fremmer i denne innstilling avsnitt 2.1 forslag til Stortingets skattevedtak § 2-1 (Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo).

Komiteens medlemmer fra Høyre foreslår som et første skritt på veien mot full avvikling av formuesskatten å redusere laveste sats i formuesskatten fra 0,9 til 0,8 pst. Det gir en lettelse for formuer mellom 125 000-156 000 og 560 000-600 000 kroner (klasse 1-2), og reduserer statens bokførte inntekter med 190 mill. kroner. Disse medlemmer foreslår samtidig å øke fribeløpet i formuesskatten og grensen for betaling av høyeste sats, i takt med lønnsveksten. Disse medlemmer fremmer i samsvar med dette et annet forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 for § 2-1 og § 2-3. Forslagene fremmes i denne innstilling i avsnitt 2.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil rette oppmerksomheten mot de økte ulikhetene i det norske samfunn, og viser i denne sammenheng til tall som er lagt fram i SVs alternative budsjett. Det er en klar sammenheng mellom høy formue og høy inntekt. Det går fram av SSBs selvmeldingsstatistikk, 1997 offentliggjort i Ukens statistikk 12/99. Der går det bl.a. frem at den firedelen personer her i landet med høyest bruttoinntekt eier over 80 pst. av den totale aksjeformuen. Videre eier den rikeste 5-prosentdelen av oss hele 63 pst. av aksjeformuen.

Finansformue er enda skjeve fordelt enn inntekt. Siste oppdaterte tall gjelder 1998, og viser at den tidedelen av husholdningene med høyest finansformue disponerer to tredeler av all finansformue, og at deres andel er sterkt økende på bekostning av andre grupper. Til sammenligning eide den fattigste halvparten av husholdningene kun eide 3,8 pst. av finanskapitalen i

Endring i formuesskatt til stat og kommune sammenlignet med Regjeringens forslag og referanseopplegget. Bunnfradrag i formuesskatten til stat og kommune 200 000 kroner i klasse 1 og 2. Nytt trinn med sats 0,5 pst. og grense 1 mill. kroner. Negative tall betyr skattelettelser

Inntekt	Endring i forhold til referansesystemet	Endring i forhold til Regjeringens forslag
0 – 149 999	100	- 100
150 000 - 299 999	0	100
300 000 - 449 999	- 100	300
450 000 - 599 999	1 000	1 100
600 000 og over	9 400	8 300

Med dette forslaget vil ingen med netto ligningsformue under 200 000 kroner betale formuesskatt, mens de store formuene beskattes kraftigere. Tabellen viser den sterke sammenhengen mellom høy inntekt og høy formue i det norske samfunnet.

Dette medlem fremmer i denne innstilling i avsnitt 2.1 forslag til Stortingets skattevedtak § 2-1 og § 2-3 for inntektsåret 2001.

1998 - ned fra 5,8 pst. i 1986. Finansformue er her definert som bankinnskudd, aksjer og andre verdipapirer.

Det er i dag en rekke huller i formuesskattesystemet som i tillegg til å gi skeiv fordeling oppmuntrer til skatteplanlegging og en uhensiktsmessig bruk av ressursene. Ulike eksempler på slike er:

- Rabatt ved formueverdsettingen av aksjer som ikke er børsnotert og de som er notert på SMB-listen fører til at denne typen sparing favoriseres framfor sparing i børsnoterte aksjer.
- 80-prosentregelen gir betydelige skattelettelser til de som har store formuer. Regelen oppmuntrer til å omklassere inntekt som formue.
- Regelverket innenfor delingsmodellen stimulerer til å omdefinere arbeidsinntekt til kapitalinntekt.
- Det foreslåtte fritaket av næringsformue for formuesskatt.

Dette medlem støtter Regjeringens forslag om å oppheve aksjerabatten og 80-prosentregelen, og forslaget om å gjøre innstramminger i delingsmodellen. Dette medlem er enig i Regjeringens vurdering av de uheldige konsekvensene av å innføre fritak for formuesskatt for næringsformue, og går imot dette forslaget.

Men det er nødvendig å gå lenger enn det Regjeringen foreslår. Dette medlem vil:

- Innføre et nytt trinn i formuesskatten på 0,5 pst. for formuer over 1 mill. kroner, samtidig som det gis lettelser i bunnen ved å heve bunnfradraget fra 120 000 til 200 000 kroner.
- Oppheve alle tak i delingsmodellen.

Fordelingsvirkningene av dette medlems formuesskatteopplegg blir som følger:

2.6 Trygd på kontinentalsokkelen (kap. 5700 post 71 og 72)

Sammendrag

Regjeringen vil i høst fremme forslag om endringer i folketrygdloven og barnetrygdloven med sikte på at personer bosatt i utlandet og som arbeider på norsk kontinentalsokkel skal være medlem av folketrygden. De vil dermed få rett til ytelser etter barnetrygdloven

dersom de er EØS-borgere og forsørger barn under 18 år bosatt i EØS-området. For nærmere omtale av tiltaket vises det til innledningen til programområde 29 under Sosial- og helsedepartementets del av folketrygden.

Forslaget er anslått å gi merutgifter og merinntekter på om lag 180 mill. kroner påløpt. Merinntektene som følge av reformen vil utgjøres av trygdeavgift fra de arbeidstakerne som blir medlemmer av folketrygden. I tillegg vil en overgang til norsk trygd for dem som nå er dekket i andre land som følge av inngåtte trygdeavtaler innebære økt arbeidsgiveravgift.

Komiteens merknader

Komiteen tar til etterretning at Regjeringen i høst vil fremme forslag om endringer i folketrygdloven og barnetrygdloven med sikte på at personer bosatt i utlandet og som arbeider på norsk kontinentalsokkel skal være medlem av folketrygden.

2.7 Øvrige forslag

Sammendrag

Departementet fremmer også forslag til endringer i nedre grense for å betale restskatt, særfradrag for forsørgelse, reisefradrag mellom hjem og arbeidssted og å innføre et særskilt inntektsfradrag for landbruket.

Det vises til forslag om dette i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001).

Komiteens merknader

Komiteen viser til sine respektive merknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kapitlene 8, 9, 10 og 11.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen foreslår i motsetning til Regjeringen å oppjustere verdien av særfradraget for forsørgelse i tråd med lønnsutviklingen, som har en bokført provenyvirkning på 2 mill. kroner.

Disse medlemmer går imot forslaget om å innføre et særskilt inntektsfradrag for landbruket. Fradraget bidrar til å opprettholde en foreldet næringsstruktur og var en sentral del av forliket mellom sentrum og Arbeiderpartiet om landbruksmeldingen. Det vises for øvrig til respektive merknader i Innst. S. nr. 166 (1999-2000). Disse medlemmer går derfor imot det flate inntektsfradraget for næringsdrivende i jordbruket på 36 000 kroner, som har en bokført provenyvirkning på 690 mill. kroner. Det vises til forslag i Innst. O. nr. 23 (2000-2001).

2.8 Næringsbeskatningen (inngår i kap. 5501)

2.8.1 Innledning

Sammendrag

Etter gjeldende regler er det stor forskjell i marginalskatten på arbeids- og kapitalinntekter. Skatten på lønnsinntekter er progressiv med en marginalsatt på inntil 55,3 pst. eksklusiv arbeidsgiveravgift og 64,7 pst. inklusive arbeidsgiveravgift, mens kapitalinntekter skattlegges med en flat sats på 28 pst. De store satsforskjellene mellom arbeids- og kapitalinntekter har gjort det nødvendig å innføre delingsmodellen, som er en sjablonmetode for å fastsette avkastningen av arbeid for næringsdrivende og aktive aksjonærer. Delingsmodellen skal bidra til skattemessig likebehandling av arbeidsavkastningen til vanlige arbeidstakere på den ene siden, og personlig næringsdrivende og aktive eiere på den annen, og er således også en viktig del av fordelingspolitikken. Dagens satsforskjeller fører imidlertid til at motivene til å omdanne arbeidsinntekt til kapitalinntekt, for dermed å spare skatt, er svært sterke. Sjablonreglene i delingsmodellen er ikke tilpasset en så stor satsforskjell, og det har følgelig blitt omfattende tilpasninger til delingsmodellen, jf. nærmere omtale i avsnitt 2.3.2 og 2.3.6 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

En grunn for de store satsforskjellene er dels fordelingshensyn (progressiv lønnsbeskatning) og dels at kapitalinntekter (flat, relativt lav sats) er et mer mobilt skattegrunnlag enn arbeidsinntekter. Forskjellene i marginalsatt mellom arbeids- og kapitalinntekter har imidlertid en del uheldige virkninger. For det første kan det ha uheldige fordelingsmessige sider, fordi kapitalinntektene i særlig grad tilfaller høyinntektsgruppene. For det andre vil skattyterne ha betydelige motiver til å tilpasse seg slik at arbeidsinntekter framstår som kapitalinntekter, jf. nærmere omtale i avsnitt 2.3.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. For det tredje vil en for høy skatteleie i arbeidsmarkedet kunne gjøre det mindre lønnsomt å arbeide, noe som er spesielt uheldig i dagens stramme arbeidsmarked.

Etter Regjeringens vurdering er det på denne bakgrunn behov for å vurdere endringer i skattesystemet som kan sikre en bedre balanse mellom hensynet til god fordeling på den ene siden og hensynet til å gi gode insentiver på den annen, der en bl.a. også må unngå å svekke motivene til å spare og investere i Norge i særlig grad. En slik endring vil også være i tråd med hovedprinsippene fra skattereformen i 1992 med bredt skattegrunnlag og relativt lave satser. Regjeringens mål er å få et skattesystem for næringsvirksomhet som sikrer en større grad av reell skattemessig likebehandling av ulike investeringer, virksomheter og organisasjonsformer enn i dag.

Departementet har på denne bakgrunn vurdert ulike endringer i skattesystemet som vil bidra til å redusere satsforskjellene på arbeids- og kapitalinntekter. I avsnitt 2.3.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak vurderes en løsning der satsforskjellene reduseres ved å øke satsen på alminnelig inntekt samtidig som toppskattesatsene og trygdeavgiften reduseres. En slik løsning vil imidlertid både ha uheldige fordelingsvirkninger og svekke motivene til å spare og investere i Norge, og en avviser derfor denne løsningen.

I avsnitt 2.3.3 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak vurderes en modell med økt skatt på utbytte på aksjonærens hånd. Denne løsningen vil ha gunstige fordelingsvirkninger samtidig som den bidrar til en reduksjon i satsforskjellene mellom arbeidsinntekter og utbytte, noe som reduserer motivene til tilpasninger for aktive eiere i delingsselskaper. Departementet foreslår derfor å innføre en utbytteskatt på 14 pst. på eiers hånd for utbytter som er besluttet utdelt f.o.m. 5. september 2000, samt enkelte innstramninger i gevinstbeskatningen av aksjer.

Økt skatt på aksjeutbytter løser imidlertid ikke alle problemene som er knyttet til det gjeldende skattesystemet. Departementet har derfor vurdert en tredje løsning der en deler kapitalinntektene i en normalavkastningsdel, som kun skattlegges med 28 pst., og en ekstraavkastningsdel, som i større grad skattlegges på linje med arbeidsinntekter, jf. nærmere omtale i avsnitt 2.3.4 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. I denne modellen er det lettere å redusere forskjellene i marginalsatt mellom arbeids- og kapitalinntekter samtidig som fordelingsvirkningene er gode, bl.a. fordi skjermingen av normalavkastningen sterkt begrenser den negative virkningen på sparing og investering av å øke marginalsattesatsen på kapitalinntekter. En slik løsning vil etter departementets vurdering også ha en rekke andre gunstige egenskaper som gjør det mulig å forbedre og forenkle skattesystemet, f.eks. at det kan bli mulig å oppheve delingsmodellen helt eller delvis. Dette forutsetter imidlertid at de høyeste satsforskjellene mellom skatt på arbeids- og kapitalinntekter reduseres.

Denne løsningen krever imidlertid en del utredninger og lovteknisk arbeid som gjør at den ikke kan innføres før inntektsåret 2002. Departementet tar derfor sikte på å innføre et nytt system for næringsbeskatning fra 2002, der en innfører en ekstra skatt på utbytter/næringsinntekter som overstiger en fastsatt normalavkastning.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive

merknader i denne innstillingen kap. 1.1 og avsnittene 2.8.2-2.8.7.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen slutter seg ikke til Regjeringens vurderinger og viser til sine respektive merknader nedenfor i avsnittene 2.8.2. - 2.8.7.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at næringsbeskatningen må ivareta flere hensyn. I tillegg til å legge til rette for en mest mulig effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser, må man unngå diskriminering mellom ulike innsatsfaktorer i produksjonen, og må også være et viktig fordelingspolitisk virkemiddel.

Dette medlem understreker at kapitalinntekter er svært skeivt fordelt. Det er derfor god grunn til å vurdere forslag som kan bidra til en høyere beskatning av kapitalinntekter. I første rekke bør dette gjøres gjennom å tette hull i skattesystemet som medfører at kapitalinntekter unntas fra beskatning, men det er også grunn til å øke den generelle kapitalbeskatningen gjennom økt sats på alminnelig inntekt, og skatt på aksjeutbytte.

Kapital er i dag vesentlig mildere beskattet enn arbeid, og dette medlem fremmer flere forslag som skal bidra til å redusere denne forskjellen.

Dette medlem slutter seg for øvrig til Regjeringens vurderinger.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen så tidlig som mulig."

2.8.2 Nærmere om beskatningen av arbeids- og kapitalinntekter

Sammendrag

Forskjellen i marginalsatt mellom arbeids- og kapitalinntekter gjør det som nevnt nødvendig å ha et system for å fastsette avkastningen av arbeid for personlige næringsdrivende og aktive aksjonærer. I det gjeldende systemet er det delingsmodellen som skal sikre at næringsdrivende og aktive eiere likebehandles med lønnstakere. Uten en slik fastsettelse av arbeidsavkastningen for aktive eiere, ville vi opplevd omfattende tilpasninger, bl.a. at arbeidsinntekt opptjenes gjennom et aksjeselskap framfor gjennom et ansettelsesforhold, og at en tar ut arbeidsavkastningen som utbytte med 28 pst. skatt.

Det er imidlertid en rekke problemer med den gjeldende delingsmodellen, jf. bl.a. omtale i Revidert nasjonalbudsjett 1997 og Revidert nasjonalbudsjett 1998. Det har bl.a. medført en omfattende tilpasning bort fra delingsmodellen, både lovlige og trolig også ulovlige. At andelen av selskapene som er omfattet av delingsmodellen har falt fra 46 pst. i 1994 til 33 pst. i

1998, er trolig delvis en konsekvens av dette. Dette skyldes bl.a. problemene knyttet til aktivitetskravet i dagens delingsmodell. Et annet problem med den gjeldende delingsmodellen er at den har vært endret en rekke ganger både i lettende og skjerpende retning. Dette har bidratt til at rammevilkårene for næringsdrivende og aktive eiere har vært lite forutsigbare. Spennet i marginalsatt mellom arbeids- og kapitalinntekter ble økt som følge av det ekstra trinnet i toppskatten.

En del av disse problemene kan i noen grad løses ved å endre delingsmodellen. Dette gjelder bl.a. forskjellsbehandlingen mellom ulike næringer, identifikasjonsreglene og lempelige regler for beregning av personinntekt. Regjeringen foreslår derfor enkelte innstramminger i delingsreglene, jf. avsnitt 2.3.6 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Noen problemer er likevel mer grunnleggende og kan ikke løses innenfor delingsmodellen. Et slikt grunnleggende problem ligger i forskjellen i inntektsbeskatningen av kapitalinntekter på den ene siden og arbeidsinntekter på den annen side. I selskaper hvor ansatte og eiere er forskjellige personer, vil bedriftens regnskaper gi et tilfredsstillende bilde av hvor stor del av inntjeningen som er hhv. arbeidsinntekt og kapitalinntekt. Dette er ikke tilfellet for bl.a. næringsdrivende og ènmannsaksjeselskaper, der den næringsdrivende/eneaksjonæren selv kan avgjøre hvor stor del av inntektene som skal regnes som hhv. arbeids- og kapitalinntekt. Delingen må da bygge på administrative regler som i enkelttilfeller både kan overvurdere og undervurdere den reelle arbeidsinntekten. Dette kan gi opphav til skattemessig forskjellsbehandling, bl.a. mellom delte og ikke-delte selskaper.

En mulig løsning på problemene med delingsmodellen kunne vært en kraftig tilnærming i marginalsattesatsene på hhv. lønns- og kapitalinntekter. En slik omlegging til "flatere skatt", der en reduserer toppskatten (og eventuelt trygdeavgiften) betydelig, og samtidig øker skattesatsen på alminnelig inntekt, har vært vurdert bl.a. av et offentlig utvalg (NOU 1999:7 Flatere skatt).

Etter departementets vurdering vil imidlertid en slik omlegging ha en rekke uheldige sider. For det første vil en kraftig reduksjon i toppskatten ha uheldige fordelingsvirkninger. For det andre vil økt skatt på alminnelig inntekt bety høyere skatt både på lønns- og kapitalinntekter, herunder også overskudd i bedrifter. Fra en fordelingsmessig synsvinkel kan det isolert sett være gunstig å øke skatten på alle kapitalinntekter, siden kapitalinntekter i særlig grad opptjenes av dem med de høyeste inntektene. En generell økning i skatten på kapitalinntekt vil på den annen side ha en del uheldige virkninger:

- Deler av kapitalinntekten vil normalt være en kompensasjon for inflasjon, typisk renter på bankinnskudd. I tillegg kan kapital bli formuesbeskattet. Den reelle skattesatsen på enkelte kapitalinntekter

kan dermed være vesentlig høyere enn den formelle.

- Skatt på kapitalinntekter vil generelt påvirke lønnsomheten av ulike investeringer. Jo høyere skattesatsen er på kapitalinntekter, desto større blir forskjellen mellom samfunnsøkonomisk og privatøkonomisk lønnsomhet. Høye skattesatser kan gi betydelige samfunnsøkonomiske kostnader som følge av vridninger i private investeringsbeslutninger.
- Høy skattesats på kapitalinntekter vil svekke motivene til å spare og øke konsumet på kort sikt. Det kan også redusere investeringsomfanget i Norge. Det kan særlig være et problem for investeringer som er internasjonalt mobile, dvs. investeringer som ikke er nært knyttet til norske naturressurser eller kvalifikasjoner som i særlig grad finnes i Norge.
- Høy skattesats øker motivene til omgåelser og skatteunndragelser.
- Høy skattesats vil gi høy verdi av ulike utgifter som kan trekkes fra i skattepliktig inntekt, for eksempel renteutgifter. Det øker lønnsomheten av investeringer der avkastningen skattlegges lempelig, for eksempel bolig, og øker investeringene på områder hvor den samfunnsøkonomiske avkastningen er lav. Høy verdi av fradrag vil videre redusere kostnadsbevisstheten og bidra til ineffektiv ressursbruk.

Momentene ovenfor trekker klart i retning av at problemene med delingsmodellen og ønsket om økt skatt på kapitalavkastning, herunder aksjeutbytter, bør søkes løst på annen måte enn ved økt skatt på alminnelig inntekt og/eller en kraftig reduksjon i marginalsattene på arbeidsinntekter.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1.

Flertallet viser til at det i budsjettavtalen er enighet mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet om at det senest i sammenheng med statsbudsjettet for 2002 legges fram endringer i skattesystemet som bygger på følgende prinsipper:

- tilnærming mellom skatt på arbeid og skatt på kapital slik at delingsmodellen oppheves
- effektiv beskatning av kapitalinntekt
- mer rettferdig fordeling
- nøytralitet mellom ulike investerings-, finansierings- og virksomhetsformer.
- Den midlertidige utbytteskatten faller bort ved overgangen til det nye skattesystemet fra 2002.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil peke på at det nåværende skattesystemet har store svakheter i de store forskjellene i skatt på arbeid og kapital.

Flertallet mener det vil være riktig å endre skattesystemet gjennom tilnærming mellom skattesatsene på arbeid og kapital. Dermed vil delingsmodellen kunne fjernes. Redusert marginalsatt og økte bunnfradrag vil gjøre det mer lønnsomt å arbeide og øke arbeidstilbudet.

Økning i bunnfradrag vil sikre god fordeling og sosial profil. Økte bunnfradrag vil først og fremst kunne komme dem med de laveste inntektene til gode. Samtidig beholdes nøytraliteten i skattesystemet med lik beskatning av ulike typer kapitalinntekt. Skattesystemet må ikke gjøre det mer lønnsomt å sette pengene i bank eller eiendom, i stedet for å investere i nyskaping og arbeidsplasser i næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg ikke til Regjeringens vurderinger.

Disse medlemmer viser til at nåværende skattesystem fører til en rekke uheldige tilpasninger og går spesielt ut over aktive eiere som rammes av delingsmodellen. Delingsbestemmelsene medfører at mindre selskaper der eierne er aktive i driften skattlegges hardere enn andre næringsdrivende. Aktive eiere kan få en marginalsatt på over 55 pst., mens passive eiere som kun mottar utbytte slipper med 28 pst. skatt. Delingsmodellen skaper også mye merarbeid for bedriftene. I Regjeringens budsjettforslag er det foreslått ytterligere skjerpelser i delingsmodellen.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine respektive merknader i avsnitt 2.8.6 nedenfor og i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) Skatte- og avgiftsopplegget - Lovendringer kap. 4.2 - 4.4. vedrørende Regjeringens forslag om innstramninger i delingsmodellen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at det prinsipielt ikke bør gjøres forskjell på beskatningen av inntekt ut fra hvorvidt den er opptjent fra arbeidsinnsatt eller investering av kapital. Dagens system innebærer en klar fordel for kapitalinntekter, noe som er spesielt uheldig ut fra fordelingshensyn, i tillegg til at det medfører effektivitetstap i økonomien.

Dette medlem foreslår som et av flere tiltak for å redusere denne forskjellsbehandlingen, å heve den alminnelige skattesatt, og viser i denne sammenheng til sin merknad i avsnitt 2.1 foran.

Dette medlem slutter seg for øvrig til Regjeringens vurderinger.

2.8.3 Økt skatt på utbytte m.v.

Sammendrag

Etter gjeldende regler beskattes inntekter opptjent i aksjeselskap i selskapet. Selskapet får ikke fradrag for utdeling av utbytte, og utbytte inngår i alminnelig inntekt for mottakeren. Mottaker av utbytte får imidlertid et fradrag i skatten (godtgjørelse) som tilsvarer skatten på utbytte som er betalt av selskapet (28 pst.). Samlet blir dermed skatten på selskapsinntekter som deles ut som utbytte 28 pst., og er dermed den samme som for andre kapitalinntekter.

For å redusere forskjellen i skatt på arbeidsinntekter og kapitalinntekter har Regjeringen vurdert en klassisk utbyttemodell, der beskatningen av utbytte økes ved å redusere aksjonærens godtgjørelsesfradrag. Utbyttet blir dermed skattlagt både på selskapets og på aksjonærens hånd, og vil således bidra til at forskjellen i marginalsatt mellom arbeidsinntekter og utbytter blir redusert for aksjonærer.

De fleste OECD-landene skattlegger utbytte på mottakers hånd i tillegg til skatten som er betalt i selskapet, jf. figur 2.1 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. For eksempel blir utbytte skattlagt med inntil 49,6 pst. i Sverige og inntil 59,2 pst. i Danmark når en ser selskap og eier under ett. De fleste av disse landene har ulike unntaksordninger for selskaper m.v. som mottar utbytte, slik at den skatten gjennomgående blir lavere enn disse marginalskattesattene. En rekke OECD-land har progressiv beskatning av kapitalinntekter, noe som også bidrar til at den maksimale marginalskattesatten kan være vesentlig høyere enn den gjennomsnittlige. Flere OECD-land har dessuten en lempeligere beskatning av aksjegevinster og aksjeformue enn Norge. En kan derfor ikke trekke entydige konklusjoner om den samlede aksjebeskatningen på bakgrunn av skatten på utbytte isolert.

Forslaget om økt utbytteskatt hos mottaker innebærer at den delen av befolkningen med de høyeste inntektene må betale mer skatt. Dette illustreres klart av at de 5 pst. av befolkningen med høyest alminnelig inntekt (bruttoinntekt minus fradrag) mottok nesten 90 pst. av husholdningenes samlede utbytte i 1998. Figur 2.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak illustrerer at hoveddelen av utbytte som deles ut til norske personer mottas av skattytere med mer enn 500 000 kroner i alminnelig inntekt.

Økt skatt på utbytte vil også bidra til en reduksjon i satsforskjellene mellom arbeidsinntekter og utbytter, slik at de skattemessige motivene for aktive eiere til å ta ut reelle arbeidsinntekter som utbytte gjennom å tilpasse seg delingsmodellen blir redusert.

Regjeringen foreslår derfor at det innføres en skatt på 14 pst. på mottakers hånd for utbytter fra aksjeselskap og likestilt selskap for personer. Skatten kommer i tillegg til skatten som blir betalt av selskapet. Ordningen

vil gjelde for utbytter som er besluttet utdelt f.o.m. 5. september 2000. Forslaget gjennomføres ved å halvere det nåværende godtgjørelsesfradraget, dvs. aksjonærenes skattefradrag for skatten selskapet allerede har betalt. Etter Regjeringens forslag vil samlet beskatning på utbytte øke fra 28 pst. til 38,1 pst. når en ser selskapet og eierne under ett.

Hvis en innfører beskatning på mottakers hånd også for utbytter som deles ut mellom selskaper, vil det oppstå problemer med kjedebeskatning. Det betyr at det samme utbyttet i realiteten skattlegges flere ganger; først når det deles ut til det selskapet som eier aksjene og deretter på nytt når dette selskapet deler ut utbytte til sine aksjonærer. Slik kjedebeskatning er urimelig, og vil bl.a. ramme konserner hardt. I tillegg er det en rekke andre selskaper, bl.a. finansieringsinstitusjoner, som vil få betydelig økte kostnader dersom slik beskatning innføres også for utbytteutdelinger mellom selskaper.

For å unngå problemene med kjedebeskatning foreslås det at selskaper ikke må betale skatt på mottatt utbytte fra andre selskaper. I Sverige er hovedregelen at selskaper unntas fra utbytteskatten dersom de har en eierandel på minst 25 pst. Et slikt krav til en minste eierandel kan begrunnes med at en da unngår at investorer tilpasser seg bort fra utbytteskatten ved å eie aksjene gjennom et aksjeselskap. Departementet har imidlertid kommet til at dette ikke er nødvendig siden et nytt system for næringsbeskatning foreslås etablert f.o.m. 2002, jf. avsnitt 2.3.4 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Økt skatt på aksjeutbytte vil trolig føre til betydelige tilpasninger også på kort sikt. Aksjonærene vil bl.a. ha motiver til å la være å ta ut utbytte og heller realisere avkastningen gjennom salg av aksjene. Hvis aksjene f.eks. realiseres gjennom at selskapet kjøper aksjene, eller ved innløsning av enkeltaksjer, kan en også i prinsippet unngå at realisasjonen får betydning for eierrettighetene til aksjonæren. Videre vil den delen av aksjekapitalen som skriver seg fra innbetalt aksjekapital uansett ikke regnes som utbytte og vil derfor ikke bli beskattet som utbytte.

Ettersom et nytt system for næringsbeskatning foreslås etablert f.o.m. 2002, er det etter departementets vurdering ikke behov for noen generell justering av gevinstbeskatningsreglene. For å unngå at utbytteskatten omgås i tilfeller der aksjegevinsten har klare felles trekk med utbytte, dvs. ved likvidasjon, innløsning av enkeltaksjer og når selskapet kjøper tilbake egne aksjer, foreslås det at personer kun får anledning til å oppregulere inngangsverdien på aksjene med halvparten av positive RISK-beløp. Også denne endringen trer i kraft f.o.m. 5. september. Departementet foreslår også innstramminger i RISK-reglene for grunnfondsbevis, ved at det kun er avsetninger til utjevningsfond som skal gi grunnlag for RISK-justering.

Etter departementets syn er det også rimelig å skjerme aktive aksjonærer som får tilordnet positiv beregnet personinntekt fra utbytteskatten, for å unngå

at inntekter som allerede skattlegges som personinntekt ikke i tillegg ilegges ekstra skatt på utbytte. Regjeringen foreslår derfor at aksjonærer som er tilordnet positiv beregnet personinntekt fra selskapet fortsatt skal ha full godtgjørelse for utbytte for den delen av utbyttet som ligger innenfor den inntekten som skattlegges som personinntekt.

Hvis en ser bort fra tilpasninger, ville provenyvirkningen av den foreslåtte utbytteskatten utgjort drøyt 2,4 mrd. Det er imidlertid grunn til å tro at forslaget vil føre til tilpasninger, bl.a. i form av at utbytte holdes tilbake i selskapene. Departementet har på denne bakgrunn skjønsmessig anslått den samlede provenyvirkningen av forslaget til 1,7 mrd. kroner påløpt.

Det vises til Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) for en nærmere omtale av endringene i utbytte- og aksjegevinstbeskatningsreglene.

En modell med utbytteskatt vil imidlertid ha enkelte svakheter. Aksjonærene kan ha motiver til å holde overskudd tilbake i etablerte selskaper, og kan således hindre at kapitalen anvendes der den er samfunnsøkonomisk mest lønnsom. Videre vil en slik ordning innebære at kapitalinntekter som opptjenes i selskapssektoren skattlegges hardere enn andre kapitalinntekter, f.eks. bankinnskudd. Det kan føre til at gjeldsfinansiering blir favorisert framfor egenkapitalfinansiering, siden selskapene får fradrag for renteutgifter i alminnelig inntekt. Redusert godtgjørelsesfradrag vil ikke gjelde utenlandske aksjonærer, og utbytteskatten vil dermed kunne vri eierforholdet mellom utenlandsk og norsk eierskap i norske selskaper.

Komiteens merknader

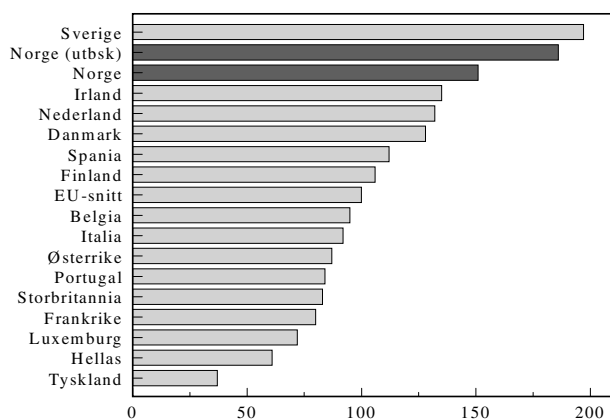
Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1.

Flertallet er enige om å endre Regjeringens forslag til midlertidig utbytteskatt slik at satsen settes til 11 pst. og det innføres et bunnfradrag på 10 000 kroner. Flertallet viser til at utbytteskatten kun skal gjelde for 2001, og erstattes av et nytt skattesystem f.o.m. 2002 omtalt under avsnitt 2.8.2. Det vises til forslag fremsatt i Innst. O. nr. 23 (1999-2000), kap. 2.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre går imot Regjeringens forslag og Arbeiderpartiets og Sentrumspartiernes budsjettavtaleforslag om dobbelt beskatning av aksjeutbytte og endringene i RISK-reglene. Skatt på aksjeutbytte gjør investeringer i norsk næringsliv til en mindre gunstig spareform enn f.eks. bank- og obligasjonssparing og investeringer i utlandet. Dermed brytes hovedprinsippet i skattepolitikken om lik beskatning av ulike typer investeringer. Forslaget vil redusere nordmenns investeringer i norsk næringsliv og bidra til at bedrifter,

ideer og nyskappingsprosjekter flytter ut av landet. Blir forslaget om dobbeltbeskatning vedtatt får Norge den nest høyeste beskatningen av investeringer i næringslivet i Europa, bare slått av Sverige. I dag ligger den samlede norske aksjebeskatningen ca. 50 pst. høyere enn gjennomsnittet i EU-landene. Med utbytteskatten øker forskjellen til 86 pst. Sammen med økningen i formuesskatten og forverringene av delingsmodellen bidrar dette til å øke det utenlandske eierskapet i norsk næringsliv.

Totalskatteindeks; bedrifts- og utbytteskatt, gevinstbeskatning og formuesskatt



Kilde: Klovland, Schjelderup og Thøgersen

Disse medlemmer viser til at IMF i sin nylige rapport om norsk økonomi advarer mot at ad hoc økninger i skattenivået som den nye utbytteskatten kan komme til å undergrave det som ble oppnådd ved skattereformen fra 1992. IMF mener samtidig utbytteskatten kan komme til å hemme investeringer i Norge, også i den fremvoksende IKT-næringen eller "nye økonomien".

Disse medlemmer viser til at kildemodellen som innebærer at kapitalinntekter beskattes likt uavhengig av senere anvendelse er et bærende element i dagens skattesystem. Den foreslåtte dobbeltbeskatningen på utbytte er et fundamentalt brudd med dette prinsippet, og vil føre til at aksjonærene av skattemessige årsaker tilbakeholder overskudd i bedriftene. Dette vil i første rekke ramme nyskappingsprosjekter og mindre bedrifter som er særlig avhengig av at det finnes tilgjengelig investeringskapital og et fungerende egenkapitalmarked. Resultatet er at kapitalen ikke nødvendigvis investeres der den gir størst samfunnsøkonomisk avkastning, men der skattebyrden er minst.

Skatt på utbytte vil samtidig øke avkastningskravet til egenkapitalfinansiering. For bedriftene og deres eiere kan det derfor bli mer lønnsomt å ta opp lån enn å øke egenkapitalen. Disse medlemmer viser til at Norges Bank i budsjettbrevet om den økonomiske politikken i 2001 peker på at dette isolert sett vil svekke bedriftenes soliditet og øke risikoen for finansiell ustabilitet.

Forslaget om 14 pst. ekstra skatt på utbytte innebærer at tilbakeholdt overskudd opparbeidet før 2000 skatlegges med 38 pst. Disse medlemmer mener det

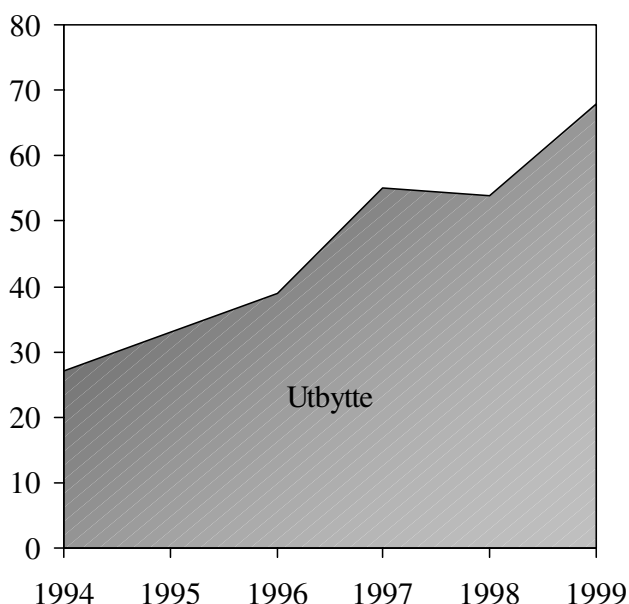
er uakseptabelt å innføre regler som innebærer at aksjonærer som har unnlatt å ta ut maksimalt utbytte ilegges høyere skatt enn aksjonærer som har tatt utbytte. Disse medlemmer viser til at Regjeringen ved flere anledninger har argumentert med at personer som mottar store utbytter av fordelingspolitiske hensyn burde betale mer skatt. Med det foreliggende forslaget oppnår Regjeringen imidlertid at det bare er eiere som har vært tilbakeholdende med å ta ut utbytte som påføres en ekstra utbytteskatt. Regjeringen introduserer dermed en politiske ustabilitet i de skattemessige rammebetingelsene som stimulerer kortsiktige gevinster og motvirker langsiktige investeringer og næringsutvikling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter Regjeringens forslag om å innføre skatt på aksjeutbytte på mottakers hånd. Aksjeutbytte er en av de sentrale årsakene til at forskjellene mellom rike og fattige i Norge øker. Statistisk sentralbyrås rapport "Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger 1998" oppsummerer årsakene til de økte inntektsforskjellene slik:

"Det er særlig fordelingen av aksjeutbytte som har blitt dramatisk skjevare fordelt. Mens desilgruppe 10 mottok 50 prosent av alt utbytte i 1986, hadde denne andelen økt til 90 prosent i 1996. Trolig er utviklingen i aksjeutbytte den viktigste enkeltforklaringen på hvorfor inntektsulikhetene økte på 1990-tallet. Også renteinntektene, realisasjonsgevinstene og andre kapitalinntekter ble mer ulikt fordelt mellom 1986 og 1996."

Utviklingen i utdeling av utbytte viser også en økende tendens, som vist i tabellen under. Dette medlem mener derfor at innføring av skatt på aksjeutbytte er det mest presise fordelingspolitiske grepet som kan gjøres i Norge i dag.

Figur 5: Utviklingen i utdeling av aksjeutbytte fra aksjeselskaper, mrd. kroner:



Kilde: SSB, Dun & Bradstreet/Finansavisen.

Dette medlem viser til Innst. O. nr. 23 (2000-2001), kap. 2 hvor dette medlem fremmer Regjeringens forslag til skatt på aksjeutbytte.

Det vises for øvrig til respektive komitémerknader i Innst. O.nr. 23 (2000-2001), kap. 2.

2.8.4 Et nytt system for næringsbeskatningen

Sammendrag

En ekstraskatt på mottatt utbytte som foreslått i avsnitt 2.3.3 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak bidrar til å styrke fordelingsegenskapene i skattesystemet og til økt skattemessig likebehandling av lønn og utbytte. En slik tilleggsskatt vil imidlertid ikke alene gjøre det mulig å oppheve delingsmodellen eller å gjennomføre andre ønskelige forbedringer i næringsbeskatningen. Over tid vil et system med skatt på utbytte måtte suppleres med regler som tar sikte på å redusere mulighetene til å tilpasse seg bort fra denne skatten. Samtidig ville slike tilpasninger til utbytteskatten i løpet av noen år i vesentlig grad svekke de fordelingsmessige virkningene av skatten. Siden utbytteskatt vil gjøre aksjekapitalfinansiering av selskaper dyrere enn lånefinansiering, kan utbytteskatten isolert sett gi en uheldig finansieringsstruktur av selskapene. Det kan framtvinge supplerende regler som f.eks. skattefradrag for selskapene i forbindelse med aksjeemisjoner.

Departementet har derfor vurdert en alternativ modell for økt skatt på kapitalinntekter som bidrar til å styrke fordelingsegenskapene ved skattesystemet, uten at dette bryter med prinsippet om skattemessig nøytralitet. I en slik modell er det bare kapitalinntekter utover en antatt normalavkastning på investert kapital som blir skattlagt hardere enn i dag. En slik skjerming av normalavkastningen kan skje ved at det gis et kapitalavkastningsfradrag (KAF) som tilsvarer en nærmere fastsatt normalavkastning på kapitalen som er bundet i virksomheten. Et slikt skille mellom normalavkastning og avkastning utover normalavkastning er trolig enklere å håndheve enn det skillet mellom arbeids- og kapitalinntekter som en er nødt til å håndheve i gjeldende regler.

Modellen innebærer at det innføres et progressivt element også i kapitalbeskatningen. Fordelen med en KAF-modell sammenlignet med en klassisk utbytteskatt, er at skatten virker nøytralt i forhold til investeringsbeslutninger siden den høyere skatten kun ilegges når avkastningen overstiger normalavkastningen. Selv med en økt skattesats på avkastning utover normalavkastning, vil investorene likevel sitte igjen med en betydelig ekstrarfortjeneste også etter skatt sammenlignet med å investere i noe som kun gir normalavkastning.

I et slikt system vil en dermed for det første opprettholde en lav, flat beskatning av investeringer som har en avkastning som er lik eller lavere enn den fastsatte normalavkastningen. Videre blir all avkastning utover normalavkastning skattlagt likt, uavhengig av om årsaken til at et selskap har ekstra høy avkastning er for-

hold knyttet til lokaliseringen, f.eks. ved bruk av naturressurser eller nærhet til kundene, eller andre forhold som markedsrett e.l. Skatten er også uavhengig av om avkastningen skyldes at en investering er spesielt lønnsom eller om det skyldes at aktive aksjonærer tar ut en lavere lønn enn den reelle arbeidsavkastningen deres skulle tilsi. En KAF-modell kan dermed gi grunnlag for å oppheve delingsmodellen helt eller delvis, noe som i så tilfelle vil bidra til en vesentlig forenkling av skattesystemet. Dette forutsetter imidlertid at satsforskjellene mellom arbeidsinntekter og kapitalinntekter reduseres.

I et slikt system vil en oppnå en bedre balanse mellom hensynet til rettferdig fordeling av skattebyrden og hensynet til å ha effektive og nøytrale skatteregler, både sammenlignet med gjeldende system og med et system med klassisk utbyttebeskatning. Ved å benytte de økte skatteinntektene fra en slik skatt til å redusere andre vridende skatter, kan en slik skatt gi grunnlag for å bedre den samlede effektiviteten i skattesystemet. Målet bør derfor være å innføre et enklere og mer rettferdig skattesystem, som også sikrer en større grad av reell skattemessig likebehandling av ulike investeringer, virksomheter og organisasjonsformer enn i dag.

Regjeringen vil på denne bakgrunn utrede en slik modell, med sikte på å fremme forslag om en reform av næringsbeskatningen i.f.m. budsjettet for 2002. Nedfor gis en kort oversikt over enkelte sentrale problemstillinger som departementet ser behov for å drøfte nærmere i denne utredningen.

Departementet vil vurdere om en slik KAF-modell bør utformes som en uttaksmodell, der utbytte utover normalavkastningen beskattes på aksjonærens hånd, eller som en kildemodell, der overskudd ut over normalavkastning beskattes hardere på selskapets hånd på opptjeningsstidspunktet.

I en uttaksbasert KAF-modell vil den økte skatten bli utlignet på aksjonærens hånd på utbytter som overstiger den fastsatte normalavkastningen. Det innebærer at den økte skatten betales av eieren direkte, og at den derfor blir synliggjort i eierens ligning. En slik modell kan i utgangspunktet ikke innføres for deltakerlignede selskaper (ansvarlige selskaper, kommandittselskaper, indre selskaper og partsrederier) og ènmannsforetak, ettersom disse foretakene ikke deler ut utbytte på samme måte som i aksjeselskaper. I en uttaksbasert KAF-modell må en derfor vurdere alternative måter å identifisere uttak av midler på, slik at en unngår skattemessig forskjellsbehandling mellom disse foretakene og aksjeselskaper. En mulig løsning på dette kan være å videreføre en delingsmodell for enmannsforetak og deltakerlignede selskaper, mens den oppheves for aktive aksjonærer. På samme måte som ved klassisk utbyttebeskatning vil det i utgangspunktet kunne oppstå kjedebeskatning ved utdelinger mellom selskaper. Problemet er mindre enn ved klassisk utbyttebeskatning, siden det kun er utbytter utover normalavkastning som skal ilegges en høyere skatt. Slik kjedebeskatning er imidlertid likevel uheldig, og det bør

derfor innføres tiltak som fjerner eller begrenser problemene knyttet til dette.

I en kildebasert KAF-modell vil hele skatten bli utlignet på selskapet, slik at aksjonæren fortsatt vil få full godtgjørelse for skatten betalt av selskapet. Økt skatt på selskapets hånd bidrar på den annen side til at selskapenes grunnlag for utbytte reduseres, slik at skatteøkningen indirekte kommer til syne i eierens ligning ved at det blir utdelt mindre utbytte enn tidligere. En kildebasert modell innebærer at det innføres to grunnlag i selskapsbeskatningen: (i) alminnelig inntekt som vil fastsettes på samme måte som i gjeldende regler, og (ii) avkastning utover normalavkastning, der en i tillegg til fradrag for alle relevante kostnader også får et kapitalavkastningsfradrag som tilsvarer normalavkastningen. En kildemodell kan i prinsippet innføres for alle foretak, og kan således gi grunnlag for å oppheve delingsmodellen helt. Ved en eventuell opphevelse av delingsmodellen må en imidlertid vurdere regler og rettigheter knyttet til at eierne av enmannsforetak og deltakere i deltakerlignede selskaper tar ut lønn, bl.a. i forhold til å opptjene pensjonspoeng. I motsetning til i en uttaksbasert modell, blir skatteplikten uavhengig av foretakenes utbyttepolitikk.

En helt sentral del av vurderingen er knyttet til hvordan en bør fastsette kapitalavkastningsfradraget. Det skyldes at det er en forutsetning for å sikre et nøytralt skattesystem at kapitalavkastningsfradraget er fastsatt slik at det kun er avkastning utover normalavkastningen som ilegges en høyere skatt. Dette krever at skattegrunnlaget svarer til avkastningen utover normalavkastningen når alle relevante kostnader er trukket fra.

I det skisserte systemet blir normalavkastningen beregnet på grunnlag av et kapitalavkastningsgrunnlag multiplisert med en relevant sats for avkastningen. Etter departementets vurdering tilsier dette at kapitalavkastningsgrunnlaget i prinsippet bør gi uttrykk for verdien av den investerte kapitalen på beregningstidspunktet, dvs. hvor mye av den opprinnelig investerte kapitalen som gjenstår etter kapitalslitet. Videre bør satsen gi uttrykk for den avkastning investoren kunne fått ved en alternativ investering som ikke gir avkastning utover normalavkastning.

Departementet vil vurdere om en bør ta utgangspunkt i egenkapitalen (verdien av selskapets eiendeler fratrukket gjeld) eller totalkapitalen (verdien av selskapets eiendeler uten fradrag for gjeld) når en fastsetter kapitalavkastningsgrunnlaget. Det er mulig å utforme et nøytralt system i begge tilfellene, slik at valget først og fremst er betinget av hvilken modell som vil være mest hensiktsmessig i praksis.

Videre må en også ta stilling til om det skal ta utgangspunkt i regnskapsmessige eller skattemessige verdier for kapitalen. Etter departementets foreløpige vurdering er det mye som tilsier at en bør ta utgangspunkt i skattemessige verdier, siden kapitalavkastningsfradraget i dette tilfellet vil være uavhengig av om de skattemessige avskrivningssatsene er høyere eller lavere enn reelt kapitalslit. Samtidig bør en unngå

at regnskapene blir påvirket av skattemessige hensyn. Dette er for øvrig i tråd med forslaget om innstramminger i kapitalavkastningsgrunnlaget i delingsmodellen, jf. avsnitt 2.3.6.

Et spørsmål som må vurderes særskilt er hvorvidt, og i så fall hvordan, immateriell kapital (dvs. egenutviklet forretningsverdi, kunnskapskapital, organisasjons- og samdriftsfordeler, markedsføringsapparat m.v.) skal inngå i kapitalavkastningsgrunnlaget. Sistnevnte forhold vil særlig ha betydning i forhold til hvilke konsekvenser en KAF-modell vil ha for kunnskapsintensive virksomheter, som normalt har relativt lite realkapital. Dette forholdet har også blitt vurdert tidligere, og var en viktig begrunnelse for at det ble innført et såkalt lønnsfradrag i delingsmodellen. Ettersom kostnadene til investeringer i kunnskap i hovedsak utgiftsføres direkte, vil de direkte redusere grunnlaget for beskatning av både normalavkastningen og avkastning utover denne selv om de ikke inngår i kapitalavkastningsgrunnlaget. I en vurdering av dette må en derfor ta hensyn til at direkte utgiftsføring av slike utviklingskostnader, herunder lønnskostnader til de ansatte, er en fordel for skattyterne framfor å måtte aktivere slike investeringer og få gradvis fradrag i form av avskrivninger.

I vurderingen av hvordan satsen som skal definere normalavkastningen skal fastsettes, må en ta hensyn til hvordan systemet ellers er utformet, bl.a. i forhold til usikkerhet. Avkastningen på en risikofri finansplassering angir åpenbart en nedre grense for normalavkastningen, men departementet vil vurdere om det bør legges til påslag for risiko og hvor høyt risikotillegget i så fall bør være. En må her skille mellom systematisk og usystematisk risiko. Videre er nivået på et eventuelt risikotillegg avhengig av hvordan underskudd behandles skattemessig, bl.a. om det er renteberegning ved framføring av underskudd. Departementet vil derfor vurdere nærmere hvordan en bør behandle risiko i en KAF-modell, både i forhold til den skattemessige behandlingen av underskudd og i fastsettelse av relevant normalavkastningsrate.

Departementet vil vurdere om forholdet til utenlandske investorer bør påvirke utformingen av en KAF-modell, bl.a. om det bør innføres skjermingsordninger for å unngå at utenlandske investorer får skatteskjerpelser.

Det er imidlertid ikke åpenbart at utenlandske investorer vil redusere sine investeringer i Norge som følge av at det innføres en KAF-modell. Dersom en eventuell avkastning utover normalavkastning skyldes forhold som er spesifikt knyttet til Norge, vil ikke en KAF-modell påvirke motivene til å investere i Norge ettersom avkastningen etter skatt likevel vil være høyere enn normalavkastningen. For eksempel investerer en rekke utenlandske oljeselskaper på norsk sokkel til tross for den høye marginals-katten, fordi avkastningen etter skatt likevel er høy. For investeringer med potensiell høy avkastning som ikke er spesifikt knyttet til Norge, kan imidlertid en KAF-modell isolert sett gjøre

det mindre lønnsomt å investere i Norge sammenlignet med å foreta en tilsvarende investering i et annet land. Disse spørsmålene vil bli vurdert nærmere.

De rettigheter som er knyttet til lønnsinntekter, bl.a. trygderettigheter, kan forsvare at skattesatsene på arbeidsinntekter er noe høyere enn på kapitalinntekter. Som nevnt i avsnitt 2.3.1 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak er imidlertid satsforskjellene i beskatningen av arbeidsinntekter og kapitalinntekter i gjeldende skattesystem så store at det skaper betydelige problemer. Etter departementets vurdering er det derfor nødvendig å vurdere satsstrukturen i skattesystemet som en del av vurderingen av KAF-modellen, bl.a. med sikte på å redusere disse satsforskjellene. Dette vil også være nødvendig for å kunne oppheve delingsmodellen helt eller delvis.

En KAF-modell fører isolert sett til at marginalsattesatsen på kapitalinntekter øker. For å redusere satsforskjellene mellom kapital- og arbeidsinntekter til et nivå som gjør det mulig å oppheve delingsmodellen, er det imidlertid etter departementets syn også nødvendig å vurdere å redusere skattesatsene på lønnsinntekter.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1.

Flertallet viser til at disse partiene er enige om at det fremmes et nytt skattesystem basert på følgende prinsipper:

- tilnærming mellom skatt på arbeid og skatt på kapital slik at delingsmodellen oppheves
- effektiv beskatning av kapitalinntekt
- mer rettferdig fordeling
- nøytralitet mellom ulike investerings-, finansierings- og virksomhetsformer.
- den midlertidige utbytteskatten faller bort ved overgangen til det nye skattesystemet fra 2002.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen har merket seg at Regjeringen ønsker å komme tilbake med forslag til en omfattende reform av næringsbeskatningen i forbindelse med budsjettet for 2002. Disse medlemmer er enig i at det er behov for en gjennomgang av enkelte trekk ved det nåværende skattesystemet. Disse medlemmer vil imidlertid advare mot en forhastet prosess. En grunnleggende endring av næringsbeskatningen slik Regjeringen foreslår, må ha solid faglig og politisk forankring. Dette er avgjørende for å ivareta sentrale skattepolitiske prinsipper og sikre skattyterne en rimelig forutsigbarhet. Disse medlemmer mener grunnleggende endringer i næringsbeskatningen på samme

måte som skattereformen av 1992 må foranlediges av en omfattende faglig og politisk prosess. Disse medlemmer mener derfor det bør nedsettes et bredt sammensatt ekspertutvalg som vurderer alternative modeller for endringer i næringsbeskatningen. Rapporten fra dette utvalget bør deretter sendes på en grundig høringsrunde før Stortinget gjennom en stortingsmelding kan ta standpunkt til hvilket alternativ som skal ligge til grunn for det videre arbeidet.

Disse medlemmer understreker at det lå grundige overveielser til grunn da Stortinget valgte kilde-modellen i forbindelse med skattereformen i 1992. Disse medlemmer peker på at prinsippet om nøytralitet i næringsbeskatningen og behovet for å sikre kapitaltilførselen til de delene av næringslivet med høyest produktivitet og det største vekstpotensialet også nå må stå sentralt ved valget av modell. Disse medlemmer viser til Norges Banks budsjettbrev for 2001 der det fremgår at:

"Norges Bank vil understreke betydningen av å bevare helheten i skattesystemet etter de overordnede prinsipper som ligger til grunn for skattereformen av 1992. Det er i denne sammenheng særlig viktig å understreke behovet for et regelsett som ivaretar hensynet til konsistens over tid, som gir nøytralitet i valget mellom ulike investeringer og finansierings- og selskapsformer, og som i et internasjonalt perspektiv ikke i for sterk grad reduserer næringslivets vilje til å investere i Norge. Sammen med moderat vekst i de offentlige utgiftene og i lønnskostnadene har skattereformen i 1992 trolig gitt et vesentlig bidrag til gode vilkår for vekst i verdiskapingen i næringslivet gjennom 1990-årene."

Disse medlemmer slutter seg til Norges Banks vurderinger. Det er avgjørende at Norge etter eventuelle endringer i næringsbeskatningen fremstår som et attraktivt område for investeringer og utvikling av nye ideer og virksomheter. Disse medlemmer avviser derfor allerede nå forslaget om å innføre en progressiv beskatning av kapitalinntekt. Disse medlemmer viser til at et slikt system ikke vil ha egenskaper som er nødvendige for å sikre at Norge har egnede og konkurransedyktige rammebetingelser for næringslivet, bl.a. fordi:

1. Systemet vil ikke virke nøytralt, slik det hevdes i Nasjonalbudsjettet. Når investeringsbeslutninger skal tas vil høyere skatt på prosjekter som forventes å gi avkastning utover normalnivået medføre at denne type prosjekter vil bli diskriminert i forhold til prosjekter som forventes å gi lavere lønnsomhet. Man vil med andre ord ha innebygget et disincitiv i forhold til investering i de sektorer som forventes å gi høyest avkastning. Samfunnsøkonomisk fremstår det som svært lite overveid, og modellen vil representere et fundamentalt brudd med nøytralitetsprinsippet i skattereformen fra 1992.
2. Systemet er særdeles sårbart i forhold til beregning av kapitalgrunnlaget. Utredninger knyttet til disku-

sjonen rundt delingsmodellen har klart vist at det er betydelige problemer med å finne et riktig uttrykk for investert kapital i mange selskaper og næringer. Uten et riktig kapitaluttrykk vil en progressiv beskatning slå helt tilfeldig ut. I forhold til selskaper i den nye økonomien og kompetanseindustrien vil et system med progressiv beskatning klart innebære at man, når investeringsbeslutninger skal tas må legge til grunn at skattesatsen er den høyeste progressive satsen som forventes vedtatt. Man kan ane hvilke konsekvenser det vil ha for lystene til å investere innenfor slike sektorer i Norge - tatt i betraktning at rammebetingelsene her i landet selv i dag er langt fra gunstige sett i en internasjonal sammenheng.

3. I motsetning til hva som gjelder for fysiske personer er det mulig å "stykke opp" et selskap - en virksomhet, ved å lage et konsern med datter- og søsterselskaper. Slike søstre og døtre kan plasseres i andre land, og vil selvsagt bli gjort det straks man ser at det er "fare" for at den norske virksomheten vil bli så lønnsom at overskudd vil bli beskattet etter høyere satser (overskudd utover normalavkastning). Systemet vil med andre ord utvilsomt føre til eksport av lønnsomme satsningsområder innenfor virksomheter som i utgangspunktet er etablert i Norge. Den virksomheten som blir værende igjen og beskattet i Norge vil i første rekke være den hvor lønnsomheten ikke går vesentlig utover normalnivået. I praksis vil det være umulig å hindre det.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader og forslag i Innst. O. nr. 23 (2000-2001).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ser at det kan være flere måter å oppnå målene om en likere og mer rettferdig beskatning av arbeid og kapital, og om en bedre fordeling. Dette medlem er derfor åpen for å vurdere en reform av næringsbeskatningen i forbindelse med budsjettet for 2002.

2.8.5 Etablering av et aksjonærregister

Sammendrag

Spørsmålet om å modernisere aksjebeskatningen ved å etablere et aksjonærregister har vært vurdert siden skattereformen i 1992. En omfattende forstudie om etableringen av et slikt register ble utarbeidet i 1997 og 1998. Det legges opp til at et hovedprosjekt om etablering av et aksjonærregister gjennomføres slik at aksjonærregisteret kan være fullt operativt fra 1. januar 2003. Det vises også til omtalen av arbeidet med et aksjonærregister i Ot.prp. nr. 1 (1997-1998) og Ot.prp. nr. 1 (1998-1999).

Et aksjonærregister vil inneholde opplysninger om skattemessige inngangsverdier, dvs. skattemessig justert kostpris, på både børsnoterte og ikke-børsnoterte aksjer fordelt på selskaper og aksjonærer. Registeret

vil gi grunnlag for at opplysninger om inngangsverdien kan inngå i ordningen med forhåndsfylt selvangivelse, og vil således også bidra til en mer korrekt aksjebeskatning. I dag må skattyterne selv registrere opplysninger om tidligere aksjekjøp i selvangivelsen for det året aksjene selges, og skatteetatens kontroll og korreksjonsarbeid er svært ressurskrevende.

For aksjer i VPS-registrerte selskaper vil det i prosjektarbeidet videre bli vurdert å hente inn til registeret også salgsverdier for samme år som salget foretas. I så fall vil aksjonærregisteret for slike aksjer kunne produsere en fullstendig forhåndsfylt aksjegevinstberegning (realisasjonsoppgave). Dette vil i tilfelle gi en ytterligere forenkling for skattyterne.

Registeret vil i hovedsak basere seg på de samme opplysningene som i dag hentes inn fra selskaper og aksjonærer, men vil registrere disse maskinelt og systematisere dem.

Departementet ser aksjonærregisteret som et viktig forenklingstiltak og som nødvendig for å videreføre aksjegevinstbeskatningen i sin nåværende form. Hovedformålet med aksjonærregisteret er å sikre korrekt skattekasting, slik at hensyn til rettssikkerhet, likebehandling og statens skatteinntekter ivaretas fremover. Departementet viser også til at de fordelingsmessige virkninger av aksjegevinstbeskatningen ikke må svekkes ved manglende kontrollmuligheter.

Aksjonærregisteret vil gi lett tilgjengelig informasjon til den enkelte aksjonær om de skattemessige forutsetninger ved salg av aksjer. Slik større oversikt og forutberegnelighet vil også bidra til at aksjemarkedet kan virke bedre.

Departementet vil komme tilbake til Stortinget med endelig kostnads- og tidsramme for etableringen av et aksjonærregister. De endringene Regjeringen legger opp til i næringsbeskatningen understreker behovet for at et slikt register opprettes.

Dagens regelverk vedrørende omfordeling av inngangsverdier er til dels uklart og ufullstendig. Dette vil gjøre det vanskelig med en maskinell fordeling og omfordeling av inngangsverdier. Departementet vil derfor fremme nødvendige forslag til presiseringer og endringer i regelverket før aksjonærregisteret trer i funksjon.

Det vises til nærmere omtale i Finansdepartementets fagproposisjon.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

2.8.6 Innstramminger i delingsmodellen

Sammendrag

Dagens delingsmodell fører til at reell arbeidsavkastning i for stor grad skattekastes som kapitalinntekt.

Hvis sjablonreglene i delingsmodellen fungerer etter hensikten skal en aktiv aksjonær som ikke tar ut lønn i samsvar med verdien av arbeidsinnsatsen, få en positiv beregnet personinntekt som tilsvarende det manglende

lønnsuttaket. På denne måten skal delingsmodellen sikre skattemessig likebehandling av arbeidsavkastning. Etter Regjeringens vurdering har imidlertid delingsmodellen flere svakheter som gjør at reelle arbeidsinntekter blir skattlagt som kapitalinntekter.

Finansdepartementets evalueringer av delingsmodellen bl.a. i Revidert nasjonalbudsjett 1997 og Revidert nasjonalbudsjett 1998 viste at den er blitt mindre treffsikker og mer komplisert som følge av stadige endringer i delingsreglene siden skattereformen. Uheldige sider er forsterket og nye skattehull er blitt vedtatt.

Analysen i Revidert nasjonalbudsjett 1997 viser at det har vært store tilpasninger til delingsmodellen. Gjennomgangen viser at mange selskaper har gått fra å være omfattet av delingsmodellen til ikke å være omfattet. Videre har andelen av selskapene som på denne måten har skiftet skattemessig status økt fra 5 pst. årlig i 1993 til 7,5 pst. i 1995. Selskapene som skiftet fra delt til ikke-delt er typisk selskaper som hadde negativ beregnet personinntekt og som ville fått positiv beregnet personinntekt neste år hvis de ikke hadde skiftet delingsstatus. Samtidig er det 2 til 3 pst. av selskapene som årlig har gått fra å være ikke-delt til delt. Dette er typisk selskaper som får negativ beregnet personinntekt. For slike selskaper er det en fordel å være delt, fordi eierne da kan la være å ta ut lønn uten at ligningsmyndighetene kan omklassifisere utbytte til lønn, i motsetning til passive eiere som må ta ut en rimelig lønnsinntekt for å unngå omklassifisering.

Tilpasningene bort fra delingsmodellen illustreres også i figur 2.3 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Figuren viser at andelen av aksjeselskapene som omfattes av delingsmodellen har falt fra 46 pst. i 1994 til 33 pst. i 1998. Nærmere 80 pst. av de aktive aksjonærene i selskaper som var omfattet av delingsmodellen i 1998, fikk videre tilordnet negativ beregnet personinntekt. I tillegg vet en at aktive eiere betalte mindre i skatt på beregnet personinntekt i 1998 enn i 1993, til tross for sterk økonomisk vekst i perioden. Disse eksemplene viser at det trolig er omfattende tilpasninger til delingsmodellen.

Selskapenes tilpasninger bort fra delingsmodellen i kombinasjon med at reglene for beregning av personinntekt er relativt lempelige for de delingspliktige, innebærer en særlig lempelige beskatning av arbeidsavkastningen for aktive eiere i aksjeselskaper. Men også næringsdrivende blir lempeligere beskattet enn lønnstakere. Dette svekker fordelingsvirkningene av skattesystemet. I tillegg er det en rekke forskjeller i den skattemessige behandlingen av såkalt liberale (meglere, leger, advokater m.v.) og såkalt ikke-liberale (håndverkere, fabrikkproduksjon m.v.) yrker som det er vanskelig å se noen god begrunnelse for, og som skaper en rekke vanskelige avgrensningsproblemer. Med de store forskjellene i skattesatser er motivene for høyinntektsgrupper til å omgå delingsmodellen svært sterke.

Regjeringen foreslår derfor enkelte innstramminger i delingsmodellen som har gunstige fordelingsvirknin-

ger, og som gir større grad av skattemessig likebehandling og enklere regler. Argumentet for innstramminger forsterkes ved at de, sammen med forslaget om økt utbytteskatt, kan ses på som et første skritt i den brede reformen av næringsbeskatningen som er skissert i avsnitt 2.3.4 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Det skyldes at forslagene innebærer et viktig skritt i retning av at reell arbeidsavkastning i større grad blir behandlet som personinntekt.

For såkalt liberale yrker blir all beregnet personinntekt skattlagt som personinntekt, dvs. at det betales trygdeavgift og toppskatt. For ikke-liberale yrker skattlegges inntekt opp til 16 ganger grunnbeløpet i folketrygden (16 G) som personinntekt, mens inntekt mellom 16 G og 75 G skattlegges som kapitalinntekt. Inntekt mellom 75 G og 134 G skattlegges derimot som personinntekt, mens inntekt over 134 G skattlegges som kapitalinntekt. Regjeringen foreslår å stramme inn på disse takreglene, slik at det kun er beregnet personinntekt mellom 23 G og 75 G som skattlegges som kapitalinntekt. Det innebærer at en større andel av beregnet personinntekt blir skattlagt som personinntekt også for ikke-liberale yrker. Denne innstramningen vil i hovedsak ramme enkelte delingspliktige med svært høy beregnet personinntekt.

En skattyter omfattes kun av delingsmodellen dersom han eller noen han skal identifiseres med eier minst ^o av aksjene/andelene eller har rett til minst ^o av utbyttet/overskuddet. Etter Regjeringens vurdering er det for enkelt for aktive eiere i såkalt ikke-liberale yrker å unngå deling ved å overdra en andel av aksjene i selskapet til sine nære slektninger. I såkalt liberale yrker er dette langt vanskeligere, ved at aksjer/andeler eid av skattyters slektninger i rett nedstigende og oppstigende linje, samt ektefelle, samboer, søsken og ektefelles/samboers foreldre og barn, likestilles med andeler/aksjer eid av den aktive skattyter ved vurderingen av om vilkårene for deling er oppfylt. Etter departementets syn er det ingen grunn til at det skal være lettere for aktive eiere i foretak innen ikke-liberale yrker å omgå delingsmodellen enn det er i liberale yrker, og det foreslås derfor at det innføres like identifikasjonsregler for ikke-liberale yrker som for liberale yrker.

Driftsmidler som inngår i kapitalavkastningsgrunnlaget i delingsmodellen kan valgfritt verdsettes etter skattemessig eller regnskapsmessig bokført verdi. Etter Regjeringens syn var det rimelig at det i forbindelse med skattereformen ble innført en slik valgfrihet mht. bruk av verdsettelsesprinsipper, fordi den skattemessige verdien av driftsmidlene i enkelte foretak var svært lav pga. de liberale avskrivningsreglene før skattereformen. Begrunnelsen for å fortsatt ha denne valgfriheten er imidlertid ikke lenger gyldig, siden det er gått over 8 år siden reformen. At delingspliktige kan velge mellom bruk av regnskapsmessig og skattemessig verdi, er entydig en fordel for skattyterne. Generelt vil skattemessige avskrivningssatser som er høyere enn reelt økonomisk verdifall, innebære en skattereduksjon. Delingspliktige vil i tillegg spare skatt ved å

la regnskapsmessige verdier, som kan være høyere enn de skattemessige, inngår i kapitalavkastningsgrunnlaget. Dette skaper også utilsiktede tilpasningsmuligheter som i stor grad synes å bli utnyttet. For eksempel er det mulig å spare store beløp i skatt gjennom å omdanne virksomhet slik at en regnskapsmessig kan oppskrive ervervet goodwill. Ved kun å tillate verdsettelse til skattemessig verdi vil en avskjære denne muligheten. Samtidig vil regnskapene i mindre grad blir påvirket av skattemessige hensyn. Et slikt system vil også bli lettere å håndtere for ligningsmyndighetene. Regjeringen foreslår derfor at kapitalavkastningsgrunnlaget i delingsmodellen kun skal verdsettes til skattemessig verdi, men at driftsmidler som tidligere er verdsatt til regnskapsmessig verdi fortsatt skal kunne gjøre det. Endringen gis med virkning f.o.m. 1. januar 2000 for å unngå skattemessige tilpasninger gjennom forskuttering av investeringer.

Det vises til Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) for en nærmere omtale av forslagene til ovennevnte endringer i delingsmodellen.

I delingsmodellen blir beregnet kapitalavkastning fastsatt som en kapitalavkastningsrate multiplisert med kapitalavkastningsgrunnlaget. Dette beløpet kommer til fradrag ved fastsettelsen av beregnet personinntekt. Kapitalavkastningsraten er fastsatt som en risikofri rente påpluss et risikotillegg på 5 prosentpoeng, og er satt lik 10 pst. for 2000. Regjeringen foreslår å redusere risikotillegget i kapitalavkastningsraten fra 5 til 4 prosentpoeng, siden gjeldende nivå må anses å være høyere enn et rimelig påslag for risiko. På den annen side bør den risikofrie renten i kapitalavkastningsraten økes fra 5 pst. til 6 pst. i tråd med de økte rentene på statsobligasjoner med lang løpetid. Kapitalavkastningsraten i delingsmodellen vil derfor være 10 pst. også i 2001.

Det vises til forslag til § 7-1 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

Komiteens merknader

Komiteen viser til respektive merknader nedenfor og i Innst. O. nr. 23 (2000-2001), kap. 4.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag om at kapitalavkastningsraten i delingsmodellen skal være maksimalt 10 pst. også i 2001, jf. forslag til § 7-1 i Stortingets skattevedtak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1.

Flertallet viser til at det i budsjettavtalen er enighet om at det ikke skal strammes inn i takene for ikke-

liberale yrker og identifikasjonsreglene. Som en del av budsjettavtalen inngår innstramming i kapitalavkastningsgrunnlaget og risikotillegget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, og Sosialistisk Venstreparti, viser til at delingsmodellen allerede i dag gir uheldige virkninger for en del aktive eiere. Innstramming i delingsmodellen gjennom å heve taket for ikke-liberale yrker og å endre identifikasjonsreglene ville forverret vilkårene for mange av de som arbeider i egen bedrift.

I mange tilfeller medfører delingsbestemmelsene at mindre selskaper der eierne er aktive i driften skattlegges hardere enn andre næringsdrivende. Aktive eiere kan få en marginalsatt på over 55 pst., mens passive eiere som mottar utbytte reelt sett betaler 28 pst. skatt. Dette rammer mange småbedrifter, og delingsmodellen fører til mye merarbeid.

Forslaget om innstramming i delingsmodellen ville ha medført en svekkelse av rammebetingelsene for aktive eiere og gått ut over konkurranseevne, arbeidsplasser og nyskapning, spesielt for små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet og omtale i kapittel 2.8 der partene er enige om å fremme en skattereform der delingsmodellen fjernes fra 2002.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen finner det oppsiktsvekkende at Regjeringen foreslår innstramninger i delingsmodellen kort tid før den ønsker å innføre et nytt system for næringsbeskatning som helt eller delvis skal erstatte delingsmodellen. Også for 2000 førte budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene til innstramninger i delingsmodellen og til et nytt trinn i toppskatten. Slike stadige endringer i skattereglene fører til en uakseptabel mangel på forutsigbarhet for små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om å heve personinntektstaket fra 16 til 23 G, og la all beregnet personinntekt over 75 G bli ilagt trygdeavgift og toppskatt, noe som reduserer statens bokførte inntekter med 320 mill. kroner. Forslaget kan føre til at små og mellomstore bedrifter og deres aktive eiere får en dramatisk skatteøkning, i enkelte tilfeller en økning på mer enn 1 500 pst. Disse medlemmer viser til at formålet med delingsmodellen er å sikre at aktive eiere betaler trygdeavgift og toppskatt utfra den lønnen de kunne påregne dersom de ikke var eiere, men ansatt på ordinære markedsmessige vilkår. Tall fra teknisk beregningsutvalg viser at gjennomsnittlig markedslønn for ledere i mindre bedrifter ligger under dagens tak. Dette tilsier at taket bør være uendret eller reduseres. Disse medlemmer viser til at en beregnet personinntekt over 75 G, nesten aldri kan tilskrives eiers arbeidsinnsats, men skyldes undervurdering av kapitalavkastningen, avkastningen på organisatorisk og

immateriell kapital eller de ansattes arbeidsinnsats. Regjeringens forslag vil dermed dramatisk forsterke de skjevhetene i dagens delingsmodell som medfører at selskaper med aktive eiere har dårligere skattemessige rammebetingelser enn det øvrige næringslivet.

Disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om å utvide identifikasjonsreglene. Forslaget vil føre til at en rekke familiebedrifter får økt skatt og opplever en skattemessig diskriminering sammenlignet med andre eierstrukturer. Familieeide bedrifter har ofte et langsiktig perspektiv på verdiskaping og næringsutvikling, og er tradisjonelt viktige investorer i lokale nyskappingsprosjekter. Dårligere rammevilkår for familieeide bedrifter vil derfor ha negative konsekvenser for nyskaping og langsiktig verdiskaping over hele landet.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å redusere risikotillegget i kapitalavkastningsraten fra 5 til 4 pst., under henvisning til at "gjeldende nivå må anses å være høyere enn et rimelig påslag for risiko". Disse medlemmer er forundret over at Regjeringen mener risikoen ved å satse på næringsvirksomhet i forhold til alternative investeringer er varig redusert i forhold til tidligere uten å begrunne dette nærmere. Man må kunne forvente at et slikt utsagn ledsages av en grundig dokumentasjon for hva som er et rimelig påslag for risiko. Også for 2000 førte budsjettforliket mellom sentrumpartiene og Arbeiderpartiet til at risikotillegget ble redusert.

Disse medlemmer mener det er lite som tilsier at det allmenne risikobildet i norsk næringsliv er betydelig redusert i forhold til tidligere. Selv om Regjeringen neste år kompenserer ved å heve den risikofrie renten i kapitalavkastningsraten fra 5 til 6 pst., innebærer de gjentatte reduksjonene i risikotillegget, at den beregnede kapitalavkastningen i delingsmodellen etter hvert reduseres og at beregnet personinntekt og skattebyrden for aktive eiere øker. Disse medlemmer vil opprettholde risikotillegget på 6 pst. som gir et bokført provenytap på 50 mill. kroner. Det fremsettes forslag om at kapitalavkastningsraten skal være maksimalt 11,0 pst. Forslaget er fremmet i denne innstilling avsnitt 2.1.

Disse medlemmer går også imot Regjeringens forslag om at driftsmidler som er anskaffet etter 1. januar 2000 bare skal fastsettes til skattemessig verdi ved beregningen av kapitalavkastningsgrunnlaget. Tatt i betraktning den varslede omleggingen av næringsbeskatningen ser disse medlemmer ingen grunn til å foreta en slik innstramning. Det vises for øvrig til forslag i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kap. 4.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter Regjeringens forslag om innstramminger i delingsmodellen. Dette medlem mener imidlertid at man også bør fjerne de resterende tak i delingsmodellen, og viser til forslag i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kap. 4.

2.8.7 Avskrivningssats på forretningsverdi (goodwill) *Sammendrag*

Avskrivningssatsen på ervervet forretningsverdi (saldogruppe b) foreslås redusert fra 30 pst. til 20 pst. Den høye avskrivningssatsen på ervervet forretningsverdi er romslig i forhold til reelt verdifall, og gir dessuten sterke økonomiske motiver til skattemotivert omorganisering av virksomheter. Ved å selge forretningsverdi fra en næringsvirksomhet til en annen, kan skattemessig verdi av forretningsverdien inngå i kjøpers avskrivningsgrunnlag. Det gir grunnlag for økte avskrivninger hos kjøper som er høyere enn skattepliktig gevinst hos selger. Forslaget vil tette dette hullet i skattesystemet, siden økte årlige avskrivninger hos kjøper vil bli identisk med årlig inntektsføring av gevinsten hos selger. Endringen gjøres gjeldende fra f.o.m. 1. januar 2000, bl.a. for å unngå skattemessige tilpasninger.

Det vises til nærmere omtale Ot.prp. nr. 1 (2000-2001).

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag. Det vises til respektive merknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kap. 5.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre går imot Regjeringens forslag om å redusere avskrivningssatsen på forretningsverdi fra 30 til 20 pst. fra og med inntektsåret 2000, noe som reduserer statens bokførte inntekter med 220 mill. kroner. Siden forslaget er gitt tilbakevirkende kraft endrer det beslutningsgrunnlaget for investeringer som allerede er foretatt. En slik mangel på forutsigbarhet er etter disse medlemmers oppfatning svært uheldig. Disse medlemmer advarer samtidig mot at forslaget vil gi norske næringsdrivende dårligere rammevilkår enn viktige konkurrentland. Sverige har for eksempel en avskrivningssats på 30 pst.

2.9 Konjunkturavgift (kap. 5502 post 70)

Sammendrag

Regjeringen foreslår å innføre en konjunkturavgift på 1,5 pst. for å motvirke den sterke etterspørselsveksten i privat sektor og for å gi rom for økte bevilgninger til prioriterte utgiftsområder. Grunnlaget for avgiften skal være arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget i alle soner og grunnlaget for folketrygdavgiften på næringsinntekter. Dette øker skatte- og avgiftsinntektene med om lag 9,3 mrd. kroner påløpt.

Innføring av en konjunkturavgift innebærer økte lønnskostnader for statlig og kommunal forvaltning. Regjeringen foreslår at statlig og kommunal sektor kompenseres for de økte lønnsutgiftene. Nettovirkningen av konjunkturavgiften etter kompensasjon til stat og kommune er om lag 6,8 mrd. kroner påløpt og 5,2 mrd. kroner bokført.

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om konjunkturavgift for 2001.

Regjeringen har vurdert om innstrammingen alternativt burde gjennomføres ved økt merverdiavgiftssats eller økt sats på alminnelig inntekt.

Konjunktursituasjonen tilsier at skatte- og avgiftsendringer i minst mulig grad bør slå ut i økt pris- og kostnadsvekst. Det skyldes bl.a. at Norge allerede har en pris- og lønnsvekst som er høyere enn våre handelspartnere.

Beregninger i Finansdepartementet viser at å øke merverdiavgiftssatsen har en klart sterkere virkning på konsumprisene enn en tilsvarende økning av arbeidsgiveravgiften eller skatt på alminnelig inntekt. Eksempelvis vil en økning i merverdiavgiftssatsen på 1 prosentpoeng øke konsumprisene med 0,7 pst. det første året, mot om lag 0,2 pst. hvis arbeidsgiveravgiften økes med 1 prosentpoeng. Etter 4 til 5 år er effekten av økt merverdiavgiftssats 1,0 pst., mens den er 0,3 pst. ved økt arbeidsgiveravgift.

Dette tilsier at det er klart bedre å øke skatte- og avgiftsinntektene gjennom direkte skatter framfor å øke merverdiavgiftssatsen. Økt merverdiavgiftssats har heller ikke særlig gode fordelingsvirkninger, siden merverdiavgiften er en flat skatt på alt konsum.

Etter Regjeringens syn er det også bedre å innføre en konjunkturavgift som skrives ut på samme grunnlag som arbeidsgiveravgiften og trygdeavgiften for næringsinntekter enn å øke skatten på alminnelig inntekt. Det skyldes at økt skatt på alminnelig inntekt i sterkere grad vil svekke motivene til økt arbeidstilbud og til å investere og spare i Norge, jf. også omtalen i avsnitt 2.3.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Dessuten har økt skatt på alminnelig inntekt isolert sett dårligere fordelingsvirkninger enn konjunkturavgiften. Dersom en skal oppnå akseptable fordelingsvirkninger av økt skatt på alminnelig inntekt, må en trolig øke skattesatsen med 2 til 3 prosentpoeng kombinert med andre lettelser for å få til en tilstrekkelig stor innstramming.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg, til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene som er gjengitt i Finansinnstillingen kap. 3.1.2, og til respektive merknader i denne innstillingen kap. 1.1. Flertallet går imot Regjeringens forslag til konjunkturavgift.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at budsjettavtalen i hovedsak erstatter konjunkturavgiften med andre former for tiltak overfor næringslivet. Tiltak som reduserer satser på saldoavskrivninger, en egen konjunkturavgift for næringsbygg og fjerning av mulighetene for å få dobbelt rentefradrag for bl.a. banker som har filialer i utlandet, ivaretar

mye av de samme hensynene som Regjeringens forslag til konjunkturavgift.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet der det er enighet om at Arbeiderpartiets forslag om å øke arbeidsgiveravgiften med 1,5 pst. (konjunkturavgiften) ikke innføres. Dette er svært viktig for arbeidsplasser, nyskaping og det sivile Norge.

Disse medlemmer viser til at det offentlige var tenkt kompensert for konjunkturavgiften, mens det private og frivillige Norge ville fått økte kostnader. Avgiften ville virket direkte inn på næringslivets konkurranseevne, og rammet spesielt konkurranseutsatt næringsliv. Det frivillige Norge har sine største kostnader til lønn og aktiviteten ville svekkes ved innføring av konjunkturavgift. Frivillige organisasjoner ville alene fått økte kostnader på 100 mill. kroner.

Økte kostnader for næringslivet ville gitt økte priser, og en del av kostnadene ville etter hvert veltes over på forbrukerne. Den økte arbeidsgiveravgiften ville dermed ramme både næringslivet, det frivillige Norge og forbrukerne.

Avtalepartnerne er enige om å innføre en konjunkturavgift på næringsbygg som vil være et målrettet tiltak for å redusere presset i en næring med stor mangel på arbeidskraft. Det vises til avsnitt 3.22 i denne innstilling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre advarer mot Regjeringens forslag om konjunkturavgift. Konjunkturavgiften tilsvarer en økning i arbeidsgiveravgiften på 1,5 prosentpoeng i alle soner og en tilsvarende økning i folketrygdavgiften for næringsinntekter. Denne økningen i arbeidskraftkostnadene kommer på toppen av at veksten i de norske lønnskostnadene gjennom flere år har vært markert høyere enn hos våre handelspartnere. Disse medlemmer har merket seg at departementet selv anslår økningen i timelønnskostnadene til ca. 6,25 pst. neste år mot 4 pst. hos handelspartnerne. Konjunkturavgiften øker lønnskostnadene med 1,25 prosentpoeng neste år og gir en markert svekkelse av næringslivets konkurranseevne. Særlig vil arbeidsintensive næringer som reiselivsbransjen bli hardt rammet. Bedrifter som er mindre utsatt for internasjonal konkurranse kan i større grad velte kostnadsøkningene over i økte priser. Resultatet er at forbrukernes kjøpekraft reduseres. Disse medlemmer konstaterer derfor at konjunkturavgiften er en skatteøkning som også rammer folks privatøkonomi.

Disse medlemmer peker på at konjunkturavgiften er Regjeringens fremste virkemiddel for å hemme privat sektors etterspørsel etter arbeidskraft og gjøre det mulig å overføre arbeidskraftressurser til offentlig sektor. Regjeringen vil med andre ord bøte på mangelen på arbeidskraft gjennom å redusere etterspørselen i

stedet for å stimulere tilbudet. Regjeringen demonstrerer dermed at den har en statisk og visjonsløs tilnærming til en av de største utfordringene i norsk økonomi i dag. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet og Høyre har foreslått en rekke tiltak som vil gjøre det mulig å sette flere hender og hoder i arbeid og forbedre vekstevnen i norsk økonomi.

Siden statlige og kommunale virksomheter blir kompensert for konjunkturavgiften blir det samtidig vanskeligere for private bedrifter og institusjoner å konkurrere om oppdrag med kommunal og statlig virksomhet. Disse medlemmer konstaterer dermed at Regjeringens forslag hemmer konkurranseutsetting og forbedring av tjenestetilbudet fra staten og kommunene. I tillegg påfører konjunkturavgiften private tjenesteprodusenter en uforutsett og uakseptabel konkurranseulempe.

Disse medlemmer er samtidig bekymret for at det som kalles en konjunkturavgift og derfor bærer preg av å være en midlertidig skatt, vil bli en integrert del av de samlede skatteinntektene og gå over til å være en permanent del av arbeidsgiveravgiften. Disse medlemmer viser til at bortfall av konjunkturavgift innebærer 7 730 000 000 kroner lavere inntekter til staten sammenlignet med Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter Regjeringens forslag om konjunkturavgift. Dette medlem ser at konjunkturavgiften er skatt på arbeid, og egentlig i strid med dette medlems oppfatning om at skatt på arbeid bør reduseres, mens skatt på forurensing og helseskadelige produkter bør økes. I dagens situasjon med et stramt arbeidsmarked kan dette likevel forsvares som en del av innsatsen for å frigjøre arbeidskraft til viktige oppgaver i offentlig sektor. Det forutsettes at konjunkturavgiften fjernes når situasjonen i arbeidsmarkedet tilsier dette.

Dette medlem slutter seg til Regjeringens forslag. Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortingets vedtak om konjunkturavgift for 2001

§ 1 Konjunkturavgift skal lyde:

For 2001 skal det betales konjunkturavgift til staten etter de regler som følger av dette vedtak. Avgiftsplikten gjelder ikke på Svalbard.

§ 2 Avgiftsplikt for arbeidsgivere (lønnsavgift) skal lyde:

Arbeidsgiver som plikter å innberette lønn og annen godtgjørelse for arbeid i og utenfor tjenesteforhold, skal svare konjunkturavgift av grunnlaget for arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven § 23-2.

§ 3 Avgiftsplikt for næringsdrivende og aktive eiere (næringsavgift) skal lyde:

Den som har personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2 bokstav b, c, d, e eller nr. 3, skal svare konjunkturavgift av slik inntekt. Nedre inntektsgrense etter § 23-3 fjerde ledd gjelder ikke.

§ 4 Avgiftssatsen skal lyde:

Konjunkturavgift svares med 1,5 pst. av grunnlaget etter § 2 og grunnlaget etter § 3.

§ 5 Beregning og betaling skal lyde:

Konjunkturavgift etter § 2 (lønnsavgift) beregnes, rapporteres og betales sammen med og etter reglene som gjelder for arbeidsgiveravgift.

Konjunkturavgift etter § 3 (næringsavgift) fastsettes og betales sammen med og etter reglene som gjelder for trygdeavgift, herunder også reglene om forskudds-utskrivning.

§ 6 Innfordring, kontroll og sanksjoner skal lyde:

Regelverket om innfordring, kontroll og sanksjoner for arbeidsgiveravgift og trygdeavgift gjelder tilsvarende så langt det passer for konjunkturavgift etter henholdsvis § 2 og § 3.

§ 7 Forskriftshjemmel skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av dette vedtak."

2.10 Skattlegging av tjenestepensjon (inngår i kap. 5501)

Sammendrag

I Ot.prp. nr. 71 (1999-2000) Om lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold, varslet Regjeringen at innføring av innskuddspensjon i arbeidsforhold ikke skal redusere statens skatteinntekter, og at Regjeringen skulle komme tilbake med forslag til innstramninger i skattereglene for tjenestepensjoner i budsjettet for 2001. Det ble også varslet at foretakspensjon og innskuddspensjon i arbeidsforhold skulle likebehandles.

Det er vanskelig å anslå hvor mange arbeidstakere som vil bli tilknyttet innskuddspensjoner i arbeidsforhold. På usikkert grunnlag anslås provenytapet i 2001 av å innføre innskuddspensjon til i størrelsesorden 250 mill. kroner påløpt, noe som tilsvarer at 30-40 000 nye arbeidstakere får tilbud om tjenestepensjoner neste år som følge av ordningen. Over tid vil imidlertid provenytapet kunne bli betydelig høyere.

Regjeringen foreslår at dette provenytapet dekkes inn ved å begrense skattefavoriseringen av premiefond og premieinnbetalinger til fortsettelsesforsikring. Ordningen med skattefavorisering av premiefond er svært gunstig, og den framstår i stor grad som en skattefri "sparebøsse" for selskaper som det er vanskelig å se at det er noen god begrunnelse for. Regjeringen foreslår

derfor å trappe ned ordningen, ved å redusere den maksimale grensen på størrelsen på premiefond fra 10 ganger til to ganger gjennomsnittet av årets og de to foregående års premier. Det legges opp til at dette skal skje over en periode på 3 til 4 år. For 2001 foreslås å redusere den maksimale størrelse på premiefond fra ti til seks ganger gjennomsnittet av årets premie og premie i de foregående år. I tillegg foreslås det å redusere grensen for inntektsfradrag for innskudd til premiefond fra 150 pst. til 50 pst. av dette gjennomsnittet. Det foreslås også å gjennomføre en samlet fradragsramme på 40 000 kroner for fortsettelsesforsikring og IPA.

Det vises til forslag og nærmere omtale i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001).

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag om å begrense skattefavoriseringen av premiefond og premieinnbetalinger til fortsettelsesforsikring. Det vises for øvrig til respektive merknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kap. 7.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at finanskomiteen 11. oktober 2000 avga innstilling til Ot.prp. nr. 71 (1999-2000) om lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold. (Innst. O. nr. 2 (2000-2001)). Disse medlemmer viser til at komiteens flertall i denne forbindelse gikk imot forslaget til skattemessig innstramming på premiefond og innskuddsfond. Det er derfor med stor overraskelse at man noterer seg at sentrumspartiene en drøy måned etterpå har inntatt det stikk motsatte standpunkt og går inn for endringer som gjør tjenestepensjoner betydelig mer kostbare for bedriftene og derigjennom de ansatte. Disse medlemmer minner om innstillingens avsnitt 26.1 der det heter:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at departementet i proposisjonens avsnitt 18.10 gir en omtale av provenymessige forhold knyttet til innføring av innskuddspensjoner i arbeidsforhold innenfor skatteloven. Her fremgår det at departementet sikter mot at innskuddsbasert pensjon ikke skal redusere statens inntekter. Flertallet vil påpeke at nær 1 million arbeidstakere står uten pensjonsordning i arbeidsforhold, og at det er en uttalt politisk målsetting å øke utbredelsen av pensjonsordninger i arbeidsforhold. Flertallet kan vanskelig se hvordan en skal kunne oppnå målet om økt utbredelse av skattefavoriserte pensjonsordninger uten at statens inntekter reduseres på kort sikt.

Flertallet viser til at departementet i proposisjonens avsnitt 18.10 og i brev til finanskomiteen datert 7. september 2000 varsler forslag om økt skatt på premiefond og innskuddsfond i forbindelse med statsbudsjettet 2001. Departementet varsler også økt skattlegging av fortsettelsesforsikringer. Flertallet viser til at et flertall på Stortinget gikk imot økt skattlegging av premiefond ved behandlingen av St.meld. nr. 35 (1994-1995) Velferdsmeldingen."

Disse medlemmer er overrasket over at Arbeiderpartiet og sentrumspartiene i forliket foreslår en betydelig skattemessig innstramming av premiefond. Finansdepartementet fremholder at i løpet av en periode på 3-4 år bør den maksimale grensen på størrelsen av premiefond reduseres fra ti til to ganger gjennomsnittet av årets og de to foregående års premie. Det foreslås imidlertid en overgangsperiode, slik at for 2001 foreslås grensen satt til seks ganger det nevnte gjennomsnitt. Videre foreslås det at grensen for inntektsfradrag for innbetaling til premiefond settes ned fra 150 pst. til 50 pst. av gjennomsnittet av årets og de to foregående års premier. Ifølge departementet er det for begge disse endringene skattelovens begrep "årets premie" som er avgjørende for hvor stort fradraget kan bli. Departementet går videre inn for en innstramming i skattereglene på fortsettelsesforsikringer, men virkningene av dette vil bli langt mindre enn forslaget om premiefond. Departementet går inn for en felles fradragsramme for IPA og fortsettelsesforsikringer på 40 000 kroner.

Disse medlemmer kan vanskelig se hvordan en skal kunne oppnå målet om økt utbredelse av skattefavoriserte pensjonsordninger uten at statens inntekter reduseres.

Disse medlemmer viser til at i Velferdsmeldingen var det også forslag om skattemessig innstramming for premiefond. Høyre, Fremskrittspartiet og sentrumspartiene gikk imidlertid imot daværende arbeiderpartiregjeringens forslag til skattemessig innstramming for premiefond. I Innst. S. nr. 180 (1995-1996) (avsnitt 12.2, s. 106) skrev flertallet:

"Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag om å redusere adgangen til avsetning på premiefond under dagens tak på 10 ganger årets premie i TPES-ordningen. Disse medlemmer viser videre til regelen om at tilskudd til premiefond ikke må overstige 150 pst. av årets premie, som setter grense for den årlige avsetningen til fondet. Disse medlemmer mener at bedriftens avsetningsmulighet ikke må svekkes med hensyn til sikring av de ansattes rettigheter. Disse medlemmer viser videre til forslag fra Regjeringen om både å inntekts- og formuesbeskatte premiefond. Disse medlemmer viser til at selv om avkastningen på premiefondet ikke beskattes fortløpende, blir uttak fra fondet, dvs. pensjonene, beskattet med inntektsskatt. Disse medlemmer viser til at beskatning kan vanskeliggjøre oppbygging av pensjonsordning for ansatte i private bedrifter. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn ikke støtte forslaget til innstramming."

Disse medlemmer viser til at beskatning av tilskudd til premiefond i foretakspensjon også eksplisitt ble vurdert i forbindelse med lov om foretakspensjon der komiteen sluttet seg til sentrumsregjeringens vurderinger, herunder skattereglene knyttet til premiefond. Det vises til s. 79-81 i Innst. O. nr. 50 (1999-2000), herunder avsnitt 19.4.3 om tilskudd til premiefond samt til at komiteen i forbindelse med behandlingen av innskuddspensjon også avviste skatteøkninger.

Disse medlemmer viser til at en rimelig grad av skattefavorisering av pensjonsordninger er en nødvendig forutsetning for å sikre utbredelse av pensjonsordninger i arbeidsforhold. Det er vanlig å skattefavorisere pensjonssparing i øvrige europeiske land, og Norge skiller seg ikke ut på dette punktet. Skattereglene gjør det rimelig at myndighetene stiller fordelingspolitiske krav m.v. til ordningene. Privat pensjonskapital er langsiktig og gir et viktig bidrag til utviklingen i det norske næringslivet via egenkapitalmarkedet. Videre kan det anføres et paternalistisk argument for skattefavorisering, slik det såkalte Hylland-utvalget gjorde (NOU 1994:6 om private pensjonsordninger). Hylland-utvalget påpekte at skattefavorisering av pensjonsordninger kan gi et bidrag til at folk i større grad kan ivareta sine egne langsiktige interesser. For øvrig kan det nevnes at Stølen-utvalget som gikk gjennom ulike skattemessige fradragsordninger m.v. (NOU 1999:7 om flater skatt), ikke foreslo noen innstramminger i skattereglene knyttet til pensjonssparing.

Disse medlemmer viser til at innskuddspensjon vil føre til en viss forskyvning av skatten som betales til det offentlige, fordi den enkelte oppnår en utsettelse av beskatningen fra yrkesaktiv til yrkespassiv alder. En slik forskyvning kan på mange måter synes rimelig, og gir en fordeling av det offentliges skatteinntekter som samsvarer bedre med utgiftene, jf. at en stor del av de offentlige utgiftene er knyttet til pensjonistbefolkningen. I tillegg til at en eventuell "provenynøytral" innføring av innskuddspensjon ikke synes å være forenlig med andre sentrale målsettinger, så er det i seg selv store problemer knyttet til å beregne skattemessige virkninger av innføring av lov om innskuddspensjon. Komplexiteten i dette kan illustreres i at departementet ikke så seg i stand til å anslå provenyvirkinger knyttet til lov om foretakspensjon.

Det vises for øvrig til respektive komitemerknader i Innst. O. nr. 23 (2000-2001) kap. 7.

2.11 Fordelingsvirkninger av skatteopplegget

Sammendrag

I dette avsnittet er fordelingsvirkninger for personer av forslaget til skatteregler og barnetrygd nærmere drøftet. Forslaget er sammenlignet med referansesystemet for 2001.

I avsnitt 2.6.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak er det ved hjelp av Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE beregnet fordelingsvirkninger med utgangspunkt i et stort antall selvangivelser. Disse beregningene gir et bilde av forslaget til endrede skatteregler m.v. for 2001 og tar hensyn til bl.a. faktisk antall barn og faktisk omfang av ulike fradrag på ulike inntektsnivåer. LOTTE-modellen tar hensyn til de fleste endringer i inntekts- og formuesskatt for personlige skattytere fra 2000 til 2001, samt endringer i barnetrygd og forsørgerfradrag. Fordelingsvirkningene av overhenget i barnetrygden som følge av utvidelsen for 16-18 åringer fra 1. mai 2000 er

også inkludert. På en mer sjablonmessig måte er det videre tatt hensyn til fordelingsvirkningene ved enkelte av forslagene som LOTTE-modellen ikke inkluderer. Dette gjelder bl.a. økt skatt på aksjeutbytte og deler av innstramminger i delingsmodellen, der skatteskjerpelsen er fordelt i henhold til fordelingen av mottatt aksjeutbytte i 1998.

Det har ikke vært mulig å få tatt hensyn til forslaget om å innføre en konjunkturavgift på samme grunnlag som arbeidsgiveravgift i fordelingsanalysene i avsnitt 2.6.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Konjunkturavgift på næringsinntekt er imidlertid inkludert og utgjør om lag 720 mill. kroner påløpt. Forslagene til avgiftsendringene i kapittel 3 og 4 og til inntekter ved tildeling av konsesjoner i kapittel 5 er heller ikke tatt med i dette avsnittet.

Fordelingsvirkningene av å innføre en konjunkturavgift er vanskelig å anslå, og vil være forskjellige på kort og lang sikt. På kort sikt vil avgiften øke selskaperens lønnskostnader og bidra til lavere overskudd. På noe lengre sikt kan konjunkturavgiften slå ut i noe lavere lønnsvekst.

Det er også vanskelig å anslå fordelingsvirkninger av endringer i avgiftsopplegget. Det antas at forslaget om inntekter ved tildeling av enkelte konsesjoner vil ha en gunstig fordelingsvirkning siden innbetalingene trolig vil bidra til å redusere aksjegevinster og utbytter og dermed i stor grad belaste høyinntektsgrupper.

I avsnitt 2.6.3 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak presenteres enkelte eksempler for lønnstakere med og uten barn og for alderspensjonister. I disse eksemplene er det lagt til grunn at skattyter kun har lønn og pensjon, og ingen andre inntekter eller fradrag utover standardfradrag. Slike eksempler er godt egnet til å si noe om hvordan forslagene til skattesatser og standardfradrag slår ut på ulike inntektsnivåer. De er imidlertid ikke nødvendigvis representative. Eksemplene kan dessuten kun belyse virkningene av endringer i de sentrale delene av beskatningen av lønns-, pensjons- og næringsinntekter og i barnetrygden. Det innebærer at en rekke sentrale endringer som foreslås, f.eks. økt skatt på utbytte og innstramminger i delingsmodellen, ikke fanges opp.

I tillegg til analysene av fordelingsvirkninger av skatteopplegget i dette avsnittet, er det i vedlegg 1 redegjort nærmere for inntekter, fradrag og skatt for lønnstakere, trygdede og selvstendig næringsdrivende fra selvangivelsesstatistikken for 1998. I dette vedlegget er det også presentert selvangivelsesmateriale fordelt etter hhv. bruttoinntekt, nettoformue og alder for alle personer over 17 år. Vedlegget omfatter dessuten en oversikt over sentrale inntekts- og fradragposter fra skatteligningen for personlige og etterskuddspliktige skattytere for 1998.

Beregningene i dette avsnittet bygger på inntekts- og formuesundersøkelsen for 1998, og tallene er sjablonmessig framskrevet til 2001. Beregningene er usikre bl.a. fordi de bygger på et utvalg og fordi det vil være

usikkerhet knyttet til framføringsfaktorene som er brukt. Modellen er statisk, dvs. at den ikke tar hensyn til eventuelle endringer i atferd som følger av forslagene til regelendringer.

Tabellene redegjør for fordelingsvirkningene for personer gruppert etter sosioøkonomisk status. Det er først gjort ved å avgjøre om personene er yrkestilknyttet og deretter om personen har pensjonsinntekter. En person regnes som yrkestilknyttet dersom summen av næringsinntekt og lønnsinntekt er større eller lik minstepensjon, og større eller lik vedkommendes pensjonsinntekter.

De yrkestilknyttede skilles i selvstendig næringsdrivende og lønnstakere avhengig av om lønnsinntekten eller næringsinntekten er størst. De ikke-yrkestilknyttede skilles i trygdede og andre. De blir klassifisert som trygdede dersom de har pensjonsinntekter. I fordelingsanalysene er det sett bort fra gruppen "andre".

I fordelingstabellene i dette avsnittet er lønnstakere, trygdede og selvstendig næringsdrivende gruppert i ulike inntektsintervall etter summen av skattepliktige bruttoinntekter (lønns-, pensjons- og kapitalinntekter) samt skattepliktige overføringer, og skattefrie ytelser (som bl.a. bostøtte, sosialhjelp og stipend). Barne-trygd, småbarnstillegg og kontantstøtte er ikke inkludert i dette inntektsbegrepet.

Beregningene viser at både lønnstakere, selvstendig næringsdrivende og trygdede i gjennomsnitt får økt skatt i det foreslåtte skatteopplegget.

Tabell 2.7 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak viser at lønnstakere i gjennomsnitt får en samlet skatteøkning i forhold til referansesystemet på om lag 900 kroner hvorav om lag 100 kroner er økt formuesskatt og om lag 200 kroner er redusert barnetrygd og forsørgerfradrag.

Tabellen illustrerer at det er lønnstakere med bruttoinntekt over 600 000 kroner som får en betydelig økning i skatt. Dette skyldes i hovedsak innstrammingene i delingsmodellen og økt skatt på utbytte. Denne gruppen får også økt formuesskatt på om lag 2 700 kroner som følge av at opphevelsen av aksjerabattene og 80-prosentregelen har større betydning enn fritaket for næringsseiendeler for denne gruppen.

Lønnstakere med en samlet bruttoinntekt mellom 150 000 kroner og 450 000 kroner får samlet sett om lag uendret skatt. Dette skyldes at skattelettelsen av overreguleringen av minstefradraget og lettelsene i formuesskatt er om lag like stor som innstrammingen i barnetrygd og forsørgerfradrag samt de øvrige endringene i skatteopplegget. Lønnstakere med en bruttoinntekt under 150 000 kroner får samlet sett om lag 200 kroner i økt skatt og barnetrygd, noe som i sin helhet skyldes omleggingen av barnetrygd og forsørgerfradrag. Dette er for øvrig en gruppe lønnstakere som betaler svært lite skatt i utgangspunktet etter at den fikk en betydelig skattelettelse da det særskilte fradraget i arbeidsinntekt (lønsfradraget) ble innført f.o.m. 2000. Av Finansdepartementets brev til Stortinget 17. november 1999 om budsjettavtalen mellom regjeringss-

partiene i regjeringen Bondevik og Arbeiderpartiet fremgår det at lønsfradraget samlet innebar en skattelettelse på 1,2 mrd. kroner for dem med lave lønnsinntekter (under 139 000 kroner). Anslagsvis 178 000 ektepar og 266 000 enslige vil få dette fradraget i 2000. Den maksimale lettelsen av fradraget blir 7 784 kroner for en enkelt skattyter i 2000.

Tabell 2.8 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak viser at trygdede (alders- og uførepensjonister, enslige forsørgere på overgangsstønad m.v.) i gjennomsnitt får en beregnet samlet skatteskjerpelse på om lag 400 kroner. Formuesskatten samt barnetrygd og forsørgerfradrag er om lag uendret. Tabellen viser at det er trygdede med bruttoinntekt over 240 000 kroner som får den største skatteøkningen av forslaget til skatteregler for 2001. Dette skyldes hovedsakelig økningen i skatt på utbytte. Denne gruppen pensjonister utgjør knapt 10 pst. av de trygdede.

Trygdede med bruttoinntekt under 240 000 kroner får en gjennomsnittlig skatteøkning på 100 kroner. Dette skyldes særlig den nominelle videreføringen av fradraget for alder og uførhet og grensen for formuestillegget i skattebegrensningsregelen.

Selvstendig næringsdrivende får i gjennomsnitt en beregnet samlet skatteøkning på om lag 3 700 kroner. Av dette består om lag 100 kroner av redusert barnetrygd og forsørgerfradrag og om lag 1 000 kroner i lettelse i formuesskatten, jf. tabell 2.9 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Tabellen illustrerer at skatteskjerpelsen er klart størst for selvstendig næringsdrivende med bruttoinntekt over 600 000 kroner. Årsaken er at det i hovedsak er disse som blir berørt av innstrammingene i delingsmodellen og økt skatt på aksjeutbytte. I tillegg bidrar konjunkturavgiften på trygdeavgiftsgrunnlaget for næringsinntekt til en skatteskjerpelse for denne gruppen. Lettelsene i formuesskatt er også noe mindre for denne gruppen næringsdrivende fordi de i større grad blir berørt av opphevelse av aksjerabattene og 80-prosentregelen i formuesskatten.

Selvstendig næringsdrivende med bruttoinntekt under 150 000 kroner får i gjennomsnitt en samlet skattelette på 1 100 kroner av dette opplegget. Lettelsene i formuesskatten og økningen i det særskilte inntektsfradraget fra landbruket er viktige årsaker til dette.

Tabell 2.10 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak viser skatt i forslaget og endring i skatt for enkelte lønnstakereksempler. Det er lagt til grunn at lønnstakerne er uten barn, at de ikke har fradrag utover minstefradrag/særskilt fradrag i arbeidsinntekt og personfradrag, og at de heller ikke har formue eller andre inntekter enn lønn. Med disse forutsetningene vil lønnstakere med midlere og høyere inntekter få skattelettelser som følge av forslaget sammenlignet med referansesystemet. Det presiseres at virkningene av innstrammingene i kapitalbeskatningen, herunder utbytteskatten, ikke er inkludert i disse beregningene. Virkningene i tabellen skyldes i all hovedsak overreguleringen av øvre grense i minstefra-

draget. Lønnstakere med en lønnsinntekt på rundt 150 000 kroner vil få om lag uendret skatt ettersom denne gruppen ikke får lettelsers i minstefradraget.

Tabell 2.11 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak illustrerer virkningen av forslaget til endringer i skatt, barnetrygd og forsørgerfradrag for hhv. enslige uten barn, enslige forsørgere med ett barn, ektepar uten barn og ektepar med to barn. Ektefellene antas å ha like stor inntekt. Som i tabell 2.7 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak er det videre antatt at lønnstakerne ikke har andre inntekter enn lønn og at de ikke har fradrag utover minstefradrag/særskilt fradrag i arbeidsinntekt. Det er også lagt til grunn at barna er mellom 3 og 16 år.

Som det framgår av eksemplene i tabellen, vil enslige med inntekt over 175 000 kroner og ektepar uten barn med inntekt over 400 000 kroner få en skattelettelse sammenlignet med referansesystemet på mellom drøyt 600 kroner og drøyt 1 200 kroner. Dette må ses i sammenheng med overreguleringen av øvre grense i minstefradraget. Enslige forsørgere med ett barn vil få en samlet skattelette fra drøyt 700 kroner for lave inntekter til knapt 1 400 kroner for de med inntekt over 200 000 kroner. For par med to barn blir bildet noe annerledes som følge av forslagene til endringer i barnetrygden og forsørgerfradraget. Ektepar med barn og over 400 000 kroner i samlet inntekt vil få en lettelse på om lag 100 kroner som følge av innstramningen i barnetrygden. Barnefamilier med lavere inntekter kan få inntil om lag 1 200 kroner i økt skatt sammenlignet med referansesystemet. For en familie med to barn mellom 3 og 16 år utgjør innstramningen i barnetrygden og forsørgerfradraget samlet isolert sett drøyt 1 000 kroner i 2001, jf. også tabell 2.3 for en oversikt over konsekvensene av omleggingen av barnetrygden og forsørgerfradrag.

Tabell 2.12 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak illustrerer virkningen av forslaget til skatteendringer for utvalgte eksempler av alderspensjonister. Det er beregningsmessig lagt til grunn at pensjonistene ikke har andre inntekter enn pensjon og at de ikke har nettoformue utover 200 000 kroner eller fradrag utover standardfradragene. Tabellen viser at skatteopplegget for 2001 i praksis gir en viss lettelse for pensjonister på de fleste inntektsnivåer. Overreguleringen av minstefradraget bidrar til at det er pensjonister med de høyeste inntektene som får den største lettelsen i beskatningen. Årsaken til at pensjonister med lave inntekter ikke får skattelettelsers, er at de betaler lav eller ingen skatt i utgangspunktet som følge av skattebegrensingsregelen.

Komiteens merknader

Komiteen tar Regjeringens redegjørelse om fordelingsvirkninger av skatteopplegget til orientering.

2.12 Endringer i kommunale og fylkeskommunale skattører og fellesskatt for 2001

Sammendrag

Som ledd i det økonomiske opplegget for kommunesektoren for budsjettåret 2001, med økt skatteandel og reduserte rammeoverføringer, foreslår Regjeringen å øke maksimalsatsene for de kommunale og fylkeskommunale skattørene. Den maksimale kommunale skattøren for personlige skattytere for 2001 foreslås økt med 1 prosentenhet til 12,2 pst. Den maksimale fylkeskommunale skattøren for personlige skattytere foreslås økt med 0,45 prosentenheter til 6,9 pst.

For å opprettholde en skattesats på 28 pst. på alminnelig inntekt er det nødvendig å redusere satsene for fellesskatten til staten tilsvarende de foreslåtte 1,45 prosentenhetene av de maksimale kommunale og fylkeskommunale satsene. Det vises til forslag til § 3-2 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001.

For en nærmere redegjørelse for bakgrunnen for forslaget om endringer i de kommunale og fylkeskommunale skattørene vises det til kapittel 3 i Nasjonalbudsjettet 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å øke den maksimale kommunale skattøren for personlige skattytere for 2001 med en prosentenhet til 12,2 pst.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å øke den maksimale fylkeskommunale skattøren for personlige skattytere for 2001 med 0,45 prosentenheter til 6,9 pst.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å redusere satsene for fellesskatten til staten tilsvarende 1,45 prosentenheter av de maksimale kommunale og fylkeskommunale satsene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter Regjeringens forslag om økning i den kommunale og fylkeskommunale skattøren, med tilsvarende reduksjon i satsene for fellesskatten til staten, men viser til sitt forslag i avsnitt 2.1 foran om å øke den alminnelige skattesatsen gjennom økning av fellesskatten til staten.

Det vises for øvrig til respektive komitemerknader i denne innstilling kap.6, rammeområde 19 Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner.

2.13 Avgift på arv og gaver (kap. 5506 post 70)

Sammendrag

Det foreslås ingen endring i avgiftssatsen og fribeløpene i avgift på arv og gave i forhold til 2000. Det vises til forslag til Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser på arve- og gaveavgiften som en dobbeltbeskatning. Arveavgiften gjør i realiteten staten til medarving til boliger og andre verdier. I tilfeller der enkeltpersoner og bedrifter arver verdier i form av boliger, eiendommer eller løsøre, er det ikke uvanlig at den enkelte må ta opp lån, eller i verste fall selge det de har arvet for å betale arveavgift. Enkelte har altså ikke "råd" til å arve. Disse medlemmer foreslår at avgift på arv og gaver senkes med 25 pst. og fremmer følgende forslag:

"Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2001:

§ 6 skal lyde:

Utlignet skatt etter disse regler fratrekkes 25 pst."

Disse medlemmer viser til at dette forslaget innebærer 280 000 000 kroner lavere inntekter til staten sammenlignet med Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen har merket seg at det regjeringsoppnevnte Zimmer-utvalget som skulle vurdere endringer i arveavgiftsreglene i mai i år foreslo endringer som vil gi en dramatisk økning i arveavgiften ved generasjonsskifter i familiebedrifter. Utvalgets forslag er i strid med Innst. S. nr. 236 (1998-1999) der flertallet i næringskomiteen slo fast at kostnadene ved generasjonsskifter i familiebedrifter må reduseres. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn Zimmer-utvalgets forslag må forkastes. Samtidig foreslår disse medlemmer å heve fribeløpet i arveavgiften fra 200 000 til 400 000 kroner. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2001:

§ 4 skal lyde:

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn - herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren - og foreldre,

Av de første 400 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5 skal lyde:

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 400 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst."

2.14 Trygdeavgift og andre avgifter til folketrygden (kap. 5700. post 71 og 72)

Sammendrag

For inntektsåret 2001 foreslås det ingen endringer i satsene for trygde- og arbeidsgiveravgift til folketrygden med unntak av satsen for produktavgift til folketrygden for fiskerinæringen.

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om fastsettning av avgiften til folketrygden for 2001.

Siden 1968 har det vært en særlig produktavgift i fiskerinæringen. Avgiften gjelder også for sel og hvalfangere. Avgiften fastsettes med hjemmel i folketrygdloven § 23-5. Det er lagt avgift på førstehåndsomsetningen av fisk, hval og sel, og produkter av disse. I 2000 er avgiften 3,4 pst.

Produktavgiften skal dekke forskjellen mellom høy sats og mellomsats for trygdeavgiften, ettersom næringsdrivende i fiskerinæringen i motsetning til næringsdrivende utenfor primærnæringene, ikke er pålagt trygdeavgift med høy sats. Etter forslaget for 2001 er forskjellen mellom høy og mellomsats 2,9 prosentenheter av inntekten. Videre skal produktavgiften dekke arbeidsgiveravgift på hyre, en kollektiv medlemspremie til yrkesskadetrygd (0,2 pst. av inntekten), de faktiske utgiftene folketrygden har i forbindelse med frivillig tilleggstrygd for sykepengar, samt utgifter i forbindelse med stønad til arbeidsløse i næringen.

Fiskeridepartementet har i brev av 4. september 2000 tilrådd at avgiftssatsen for produktavgift blir fastsatt til 4,1 pst. i 2001. I brevet fra Fiskeridepartementet heter det bl.a.:

"Fiskeridepartementet har henta inn anslag på fyrstehandsverdi og pensjonsgjevande inntekt frå Fiskeridirektoratet. Opplysningar om utviklinga i kostnadene ved kollektiv tilleggstrygd til sjukepengar for fiskarar, er gjevne frå Rikstrygdeverket. Opplysningar om utviklinga i utbetalingane av a-trygd er gjevne frå Garantikassen for fiskarar.

Følgjande storleiker ligg til grunn ved fastsetjing av nivået på produktavgifta for 2001:

Utbetalingane til a-trygd for 2001 er venta å utgjere om lag 45 mill. kroner.

Fyrstehandsverdi, som det skal betalast produktavgift av: 8093 mill. kroner, av det utgjør 790 mill. kroner overtaking av eigen fangst.

Pensjonsgjevande inntekt: 3286 mill. kroner.

Ytingar som produktavgifta skal dekkje:

Andel medlemsavgift (2,9 pst. av inntekt)	95,3 mill. kroner
Yrkesskadetrygd (0,2 pst. av inntekt)	6,6 mill. kroner
Dagpengar ved arbeidsløyse	45,0 mill. kroner
Kollektiv tilleggstrygd for sjukepengar	173,4 mill. kroner
Arbeidsgjevaravgift for hyremottakarar	10,0 mill. kroner
Totalt	330,3 mill. kroner

Om ein tek omsyn til desse tala vil riktig sats på produktavgifta for 2001 verte 4,1 prosent. Dette vil verte ein auke på 0,7 prosentpoeng jamført med 2000.

Hovudårsaka til denne auken finn ein i høgare kostnader knytt til den kollektive tilleggstrygda for sjukepengar, kor auken i utbetalingar frå fyrste halvår 1999 til fyrste halvår 2000 har vore på meir enn 19 prosent, samstundes som auken i frå 1998 til 1999 var på meir enn 21 prosent. Årsaka til denne auken ligg dels i at ytingane pr. dag er auka i samsvar med aukande inntekter, og dels i at talet for sjukedagar er auka."

Finansdepartementet slutter seg til dette, og legger fram forslag om at avgiftssatsen for produktavgift blir fastsatt til 4,1 pst. i 2001. Det vises til forslag til vedtak om produktavgift til folketrygden.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å videreføre dagens satser for trygde- og arbeidsgiveravgift til folketrygden for inntektsåret 2001, jf. forslag til Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter m.v. til folketrygden for 2001 § 1 (Arbeidsgiveravgift) og § 2 (Trygdeavgift).

Komiteens flertall, alle unntatt representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 11 (2000-2001) om at avgiftssatsen for produktavgift blir fastsatt til 3,8 pst. i 2001, jf. forslag til Stortingets vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri,- hval- og selfangstnæringen for 2001.

Komiteens medlem representanten Steinar Bastesen er imot den store økningen av produktavgiften fra 3,4 pst. til 4,1 pst. - som Regjeringen har foreslått. Etter tilleggsproposisjon nr. 9 har Regjeringen nedjustert sitt framlegg til 3,8 pst..

Dette medlem har merket seg at departementet i alle årene etter 1995 har underestimert verdien av førstehåndsverdien på fangsten. Dette fører til at man ved budsjettbehandlingen legger til grunn et for lavt anslag på samlet avgift.

Dette medlem har merket seg at Noregs Fiskarlag har lagt til grunn annen førstehåndsverdi på avgiftspliktig fangst. Hvis man legger til grunn anslaget for førstehåndsverdi fra Noregs Fiskarlag kan man redusere avgiftssatsen ned til 3,7 pst. uten at samlet avgiftsinntekt blir mindre enn den budsjetterte summen i St.prp. 1 (2000-2001).

Dette medlem vil også peke på at produktavgiftsordningen i sin intensjon skal være en nullordning der produktavgiften skal svare til de ytelsene som er gitt i henhold til avgiftsordningen. I de siste årene har imidlertid produktavgiftsordningen gått med overskudd, og har i dag en akkumulert kapital. Dette medlem mener derfor at det ikke er grunnlag for å øke avgiften i årets budsjettbehandling. Hvis anslagene for førstehåndsverdi skulle bli justert i løpet av budsjettåret 2001, forventer dette medlem at Regjeringen tar opp spørsmålet vedrørende produktavgiften opp i revidert budsjett for 2001. Forslaget om å holde avgiften på dagens nivå vil etter dette medlems oppfatning ikke få provenyvirkning, da dette medlem mener at departementets anslag er for lave.

Dette medlem støtter derfor ikke Regjeringens forslag om å øke produktavgiften fra 3,4 pst. til 3,8 pst..

2.15 Skattlegging av fiskefartøy

Sammendrag

I St.meld. nr. 51 (1997-1998) Perspektiver på utviklingen av norsk fiskerinæring, ble det signalisert at regjeringen Bondevik ønsket å stimulere til fornyelse av fiskeflåten, og at de skulle vurdere hensiktsmessige tiltak for dette formålet. I meldingen ble det pekt på at særskilte skatteregler for fiskerinæringen var et slikt mulig tiltak, for eksempel ved utsatt gevinstbeskatning ved salg av fartøy og adgang til fondsavsetning øremerket framtidig investering i nytt fartøy. I Innst. S. nr. 93 (1998-1999) ba næringskomiteen Regjeringen komme med forslag til aktuelle skatte- og finansieringsordninger som kan stimulere til økt fornyelse av fiskeflåten. Regjeringen Bondevik varslet i Nasjonalbudsjettet 2000 at den ville komme tilbake til saken i vårsesjonen 2000.

Etter departementets vurdering er det flere momenter som taler mot å innføre flere særskilte skattelettelser for denne næringen. Særskilte skatteregler for en enkeltstående bryter med et sentralt prinsipp fra skattereformen om størst mulig skattemessig likebehandling av ulike investeringer og næringer. Skattemessig særtiltak for fiskeflåten vil bidra til at det bindes ressurser i næringen som kunne gitt bedre avkastning i annen virksomhet. Skattesystemet vil også bli mer komplisert og uoversiktlig dersom det etableres særregler for enkeltstående næringer.

Fiskerinæringen er generelt sett en lønnsom næring. Redere bør dermed kunne bygge opp tilstrekkelig

egenkapital til å finansiere nødvendig fornyelse. Tall fra Fiskeridirektoratet viser også at fornyelse av fiskeflåten har økt markert de siste årene. I 1999 var bruttoinvesteringene på om lag 2,7 mrd. kroner og utgjorde vel 13,3 pst. av realkapitalen til fiskerne. Til sammenligning var bruttoinvesteringene i 1996 om lag 750 mill. kroner, noe som tilsvarer en bruttoinvestering på om lag 3,7 pst. av realkapitalen. Fornyelsen er imidlertid skjevt fordelt mellom flåtegruppene. Det er først og fremst for de større fartøyene at fornyelsen har tatt seg opp.

Når det framkommer store gevinster ved salg av fiskefartøyer, skyldes det i stor grad at skip kan avskrives raskere enn det økonomiske verdifallet. Den høye avskrivningssatsen på 20 pst. årlig av gjenværende saldo gir allerede fiskebåtrederne en særfordel som isolert sett gir skattemessige motiver til økte investeringene. Salgsgevinstene som kommer til beskatning, skyldes dermed i stor grad en skattefordel som selgeren har nytt godt av. Det ville være urimelig om denne fordelene skulle medføre at det innføres ytterligere skattelettelser i form av eksempelvis utsatt gevinstbeskatning eller fondsavsetninger. Gjeldende ordning med gevinst- og tapskonto er også innført nettopp for å skape bedre skattemessig likhet mellom fortsatt eierskap og salg.

En særskilt fondsavsetningsordning vil først og fremst tilfalle de fiskerene som allerede har god lønnsomhet, og som allerede burde ha økonomiske midler til flåtefornyelse. Tiltaket vil derfor ikke være treffsikkert ift. de delene av flåten der eventuelle problemer med for lav flåtefornyelse antas å være størst.

Regjeringen vil på denne bakgrunn ikke fremme forslag om å innføre særskilte skatteregler for fiskerినæringer.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlem representanten Steinar Bastesen mener at denne innstillingen burde vært fulgt opp i tråd med næringskomiteens Innst. S. nr. 93 (1998-1999). Dette medlem viser til at regjeringen Bondevik også varslet at den ville se på ordningen.

Dette medlem mener at man må ta hensyn til fiskerienes spesielle karakter når skattesystemet utformes. Fiskerne kan dessverre ikke som mange andre yrker øke sin inntjening gjennom bedre utnyttning av investert kapital og økt arbeidsinnsats. Dette fordi man vanskelig kan planlegge årlig tilvekst innen fiskebestandene og man kan heller ikke verken på kort eller lang sikt planlegge for eksempel vær- og sjøforholdene. Man kan derfor ikke gjennomføre en langsiktig planlegging av fremtidig inntekt og avkastning. Svingningene innenfor inntekt og avkastning er i all hovedsak naturgitte. Derfor bør næringsaktørene innen fiskeriet ha mulighet til å gjøre fondsavsetninger i gode tider, for å bygge opp egenkapital og reserver til å møte

dårlige tider og til å investere i nye fartøyer og utstyr, som er særdeles kapitalkrevende.

Dette medlem ber om at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en omtale av hvordan næringskomiteens Innst. S. nr. 93 (1998-1999) kan følges opp i forbindelse med Revidert budsjett for 2001.

2.16 Petroleumsskatteutvalget

Sammendrag

Utvalget som har utredet petroleumsskattesystemet, la fram sin innstilling 20. juni i år. Utvalgets innstilling, NOU 2000:18 Skattlegging av petroleumsvirksomhet er sendt på høring med høringsfrist 16. oktober 2000. Nedenfor gis det en kort oversikt over utvalgets innvendinger til dagens skattesystem og utvalgets forslag til endringer i systemet.

I mandatet ble utvalget spesielt bedt om å vurdere visse sider ved petroleumsskattesystemet. Utvalget har med utgangspunkt i mandatet pekt på tre hovedområder hvor dagens petroleumsskattesystem kan gi uheldige virkninger.

Selskaper som driver virksomhet på sokkelen, kan også ha virksomhet som er skattepliktig til land. I så fall vil sokkelselskapets netto finansposter bli fordelt mellom sokkel- og landskatteregimet ut fra nettoinntekt før skatt på land og sokkel. Dette gir en skjev fordeling mellom sokkel og land i forhold til den kapitalen som er investert innen det enkelte regimet. En av grunnene til det er at avkastningen før skatt som oftest vil være høyest fra sokkelvirksomheten. En annen grunn er at landinntekten ofte er lav fordi det sjelden betales utbytte fra datterselskap til sokkelselskapet. Fordelingsreglene fører derved til at en uforholdsmessig stor del av finanskostnadene kommer til fradrag i sokkelinntekten. Skjevdelingen av finanskostnader bidrar ifølge utvalget til å uthule skattegrunnlaget på sokkelen. Etter utvalgets vurdering er dette en alvorlig svakhet ved det gjeldende regelverket for skatt på petroleumsutvinning.

Utvalgets andre hovedinnvending til det gjeldende skattesystemet er at for generøse investeringsbaserte fradrag kan føre til at investeringer i sokkelvirksomhet som er ulønnsomme før skatt, kan være lønnsomme for selskapene etter skatt. Investeringsbaserte fradrag i dagens system er avskrivningene, friinntekten og fradraget for netto finanskostnader. Samlet sett er disse fradragene ifølge utvalget for store når selskapet er i full skatteposisjon og kan nyttiggjøre seg fradragene umiddelbart. Det innebærer at det for slike selskaper kan være lønnsomt å gjennomføre samfunnsøkonomisk ulønnsomme investeringer. Resultatet kan bli dårlig ressursanvendelse og lavere petroleumsskatteinntekter.

Den tredje hovedinnvendingen utvalget har til dagens skattesystem, er at insentivene til å lete og investere avhenger av om selskapet er i skatteposisjon eller ikke. Selskaper som ikke har sokkelinntekt fra før, får ikke full nytte av den generøse skattemessige behandlingen av investeringsutgifter i form av tidlige

og raske fradrag. Det gjør at investeringene er mindre lønnsomme for selskaper som er utenfor skatteposisjon, enn for etablerte selskaper med store inntekter.

Utvalget har foreslått en rekke endringer i petroleumsskattesystemet for å forsøke å bøte på svakhetene i det eksisterende systemet. Hovedtrekkene i forslaget kan oppsummeres slik:

- Fradraget for netto finanskostnader og dagens friinntekt mot særskattegrunnlaget erstattes av et kapitalavkastningsfradrag. Det beregnede fradraget vil skjerme normalavkastningen mot særskatt. Kapitalavkastningsfradraget beregnes på grunnlag av kapital i driftsmidler på sokkelen vurdert til skattemessig nedskrevne verdier, og kapitalavkastningsraten settes til risikofri rente før skatt.
- Netto finanskostnader i grunnlaget for skatt på alminnelig inntekt fordeles etter skattemessige formuesverdier i de to skattedistriktene. Petroleumskatteloven § 3 h om krav til egenkapitalandel oppheves.
- Avskrivningsreglene endres slik at de er mer i samsvar med levetiden til driftsmidlene. Tidspunktet for når avskrivningene kan påbegynnes endres til når driftsmidlet er levert eller ferdig.
- Det skal ikke lenger være adgang til å trekke fra halvparten av landunderskudd mot sokkelinntekten.
- Framtidige underskudd i grunnlagene for skatt på alminnelig inntekt og særskatt tillates framført med risikofri rente etter skatt. Med framtidige underskudd menes underskudd som oppstår etter at reglene er trådt i kraft. Ett medlem foreslår at retten til å framføre underskudd med rente ikke skal gjelde for underskudd i alminnelig inntekt.
- Framtidige underskudd i selskap som avviker virksomheten på norsk sokkel, tillates overført når selskapet fusjonerer med eller selskapets virksomhet selges til andre selskaper. Ett medlem går imot at det skal være adgang til overføring av gjestående underskudd.
- Samtykke etter petroleumsskatteloven § 10 av overdragelser kan opphøre ved overdragelser mellom selskaper som ikke har gamle underskudd eller ubenyttet friinntekt. Det foreslås skattemessig kontinuitet ved salg av driftsmidler sammen med tilhørende tillatelse.
- Ved kjøp og salg av andeler som involverer selskaper med gamle underskudd og ubenyttet friinntekt, skal det fortsatt treffes vedtak etter petroleumsskatteloven § 10. Det samme gjelder overdragelser hvor SDØE er part.

Utvalgets forslag til nytt petroleumsskattesystem er målrettet mot å beskatte grunnrenten. Systemet er bygget opp etter prinsipper som skal sikre størst mulig grad av nøytralitet overfor investeringsbeslutninger. Utvalget viser i den forbindelse bl.a. til at det foreslåtte skattesystemet i utgangspunktet virker nøytralt for nye

investeringer, uavhengig av nivået på særskatten og selskapenes lønnsomhetskrav.

Utnyttelsen av knappe naturressurser gir opphav til en avkastning utover normalavkastning, som ofte betegnes grunnrente. Myndighetene har anvendt skattesystemet for å trekke inn en stor del av grunnrenten, og petroleumsskattesystemet gir således betydelige inntekter over tid. Hensynet til statens inntekter står derfor sentralt i vurderingen av skattesystemet på sokkelen. For å sikre høy avkastning i sektoren og dermed et betydelig skattegrunnlag, er det viktig at beskatningen i minst mulig grad bidrar til å redusere effektivitet og verdiskaping. Dette oppnås gjennom et nøytralt skattesystem.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med vurderinger av petroleumsskattesystemet og eventuelle forslag til endringer med sikte på at Stortinget om ønskelig kan behandle saken i løpet av vårsesjonen 2001, jf. omtale av denne saken i Revidert nasjonalbudsjett 2000.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det av departementet er nedsatt en referansegruppe som departementet skal trekke veksler på i det videre arbeidet.

2.17 Revisjonen av reglene for pendlerstatus

Sammendrag

Revisjonen av reglene for pendlerstatus ble omtalt i Revidert nasjonalbudsjett for 2000, jf. St. meld. nr. 2 (1999-2000) avsnitt 3.3.5. Der ble det redegjort for regjeringen Bondevik sitt høringsnotat om mulige endringer i reglene for pendlerstatus. I meldingen ble bl.a. følgende uttalt:

"Departementet ser at gjeldende regler kan føre til urimelig bortfall av pendlerfradrag i en del tilfeller der enslige pendlere blir ansett for å ha selvstendig bolig på arbeidstedet. Regjeringen vil derfor arbeide videre for å finne fram til et regelverk som sikrer at enslige pendlere blir ansett bosatt der de har sin nærmeste tilknytning. Regjeringen tar sikte på at de nye reglene skal få virkning fra kommende årsskifte.

Også andre sider av høringsnotatet må vurderes nærmere på grunnlag av høringsuttalelsene. Departementet går nå gjennom disse og tar sikte på forskriftsendringer i år. Endringene vil da gjelde fra og med inntektsåret 2001."

Regjeringen mener på grunnlag av den nevnte gjennomgangen at det er behov for å gå noe lenger i å åpne for pendlerstatus enn det høringsnotatet la opp til. Utformingen av disse ytterligere endringene vil ta noe tid. Eventuelle endringer vil også bli vurdert i forhold til provenyvirkningene. Det tas likevel sikte på at nye regler skal være vedtatt av departementet i tide til å kunne gjelde fra og med inntektsåret 2001.

Komiteens merknader

Komiteen viser til at nye regler for pendlerstatus ble vedtatt i statsråd 10. november 2000. Reglene er vedtatt med virkning fra og med inntektsåret 2001.

2.18 Andre merknader og forslag

2.18.1 FoU-fradrag

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen advarer mot at Regjeringens manglende satsing på forskning og utvikling vil redusere de fremtidige utviklingsmulighetene i norsk næringsliv. Den bedriftsbaserte forskningen er betydelig lavere i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere. Økt innsats på dette området er avgjørende for å øke innovasjonstakten og nyskapingen i næringslivet. For å stimulere næringslivets egen FoU-innsats foreslår disse medlemmer å innføre en ordning med skattestimulans av bedriftsbasert forskning og utvikling i tråd med Her-rik-utvalgets forslag. Det foreslås en ordning der bedriftene får anledning til å trekke fra 25 pst. av FoU-utgifter opp til 4 mill. kroner pr. år i skatt. For samarbeidsprosjekter med universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner kan det trekkes fra 25 pst. av FoU-utgifter opp til 8 mill. kroner. For at bedrifter som ikke er i skatteposisjon skal få full glede av fradraget gis et supplerende tilskudd, jf. Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001).

Disse medlemmer viser til forslag i Innst. O. nr. 23 (2000-2001).

2.18.2 Grønne skatter

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til Innst. S. nr. 247 (1997-1998) Om grønne skatter. Disse medlemmer understreker at grønne skatter er skatter som den enkelte kan påvirke ved egen adferd og som samtidig bidrar til renere miljø. Forslagene i Grønn skattekommisjon var provenynøytrale, og de økte inntektene til staten skulle gå til reduksjon av arbeidsgiveravgiften og lavere inntektsskatt. I forhold til å nå de miljømål Norge har satt er det avgjørende at arbeidet med grønn skattepolitikk intensiveres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti konstaterer dessverre at innføring av grønne skatter har stoppet opp. Dette medlem ber på denne bakgrunn om at det i Revidert nasjonalbudsjett 2001 kommer en omtale og forslag om hvordan arbeidet med innføring av grønne skatter og reduksjoner i arbeidskraftbeskatning skal videreføres. Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2001 legge fram omtale og fremme forslag om videre oppfølging av anbefalingene fra Grønn skattekommisjon."

2.18.3 Gjelds- og gjeldsrentefordeling mellom Norge og utlandet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene som er gjengitt i finansinnstillingen kap. 3.1.2. I avtalens punkt 14 heter det:

"Avtalepartene er enige om endringer i skattelovens regler om gjelds- og gjeldsrentefordeling mellom Norge og utlandet fra 2000 for etterskuddspliktige. Endringene forutsettes å stramme inn fradrag retten for lånefinansiering av filial i utlandet, når filialens overskudd er unntatt fra beskatning i Norge. Regjeringen bes fremme forslag til lovendring."

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i skattelovens regler om gjelds- og gjeldsrentefordeling mellom Norge og utlandet, med virkning fra og med 2000 for etterskuddspliktige og 2001 for forskuddspliktige. Endringen forutsettes å avskjære fradrag retten for gjeldsrenter og gjeld når skattyter har fast eiendom eller utøver virksomhet i utlandet som er unntatt fra skattlegging i Norge etter overenskomst med fremmed stat. Videre innføres full fradrag rett for gjeldsrenter og gjeld når skattyter har inntekt og formue i utlandet som er skattepliktig Norge. Som følge av utvidet fradrag rett for gjeld, oppheves regelen i skatteloven § 2-1 syvende ledd andre setning og § 2-2 sjette ledd andre setning om at formue i fast eiendom og anlegg med tilbehør i utlandet er unntatt fra formuesskatt i Norge."

3. INDIREKTE SKATTER

3.1 Skatter og avgifter for lastebilnæringen

Sammendrag

I Revidert nasjonalbudsjett 2000 la Regjeringen fram en vurdering av de økonomiske rammebetingelsene for lastebilnæringen og de samfunnsøkonomiske kostnadene som transporten medfører. En hovedbegrunnelse for drivstoffavgiftene er at transportører skal belastes de kostnadene som de påfører samfunnet ved bruken av kjøretøy. Avgiften bidrar dermed til en samfunnsøkonomisk riktig avveining mellom de ulemper som transport på veg medfører og nytten av transport for den enkelte bruker.

I Revidert nasjonalbudsjett 2000 ble det vist til en rapport fra Transportøkonomisk institutt (TØI) med oppdaterte anslag over gjennomsnittlige marginale eksterne kostnader, dvs. ulemper som den enkelte trafikanter påfører andre, og som trafikanten ikke tar hensyn til, jf. TØI-rapport 464/1999. Anslagene tydet på at kostnadene for godstransport er drøyt 60 pst. høyere enn avgiftene de betaler. Underdekningen for gods-transport på veg øker med vekten på kjøretøyet. I prins-

ippet bør de samfunnsøkonomiske kostnadene ved all transportaktivitet prises, herunder også kostnader knyttet til annen transport enn vegtransport. TØIs rapport viser bl.a. at dette ikke er tilfelle for godstransporten i dag.

Skatter og avgifter er en viktig del av de økonomiske rammevilkårene for godstransport på veg. En stor del av avgiftene i yrkesmessig vegtransport er avgift på autodiesel. Basert på en tidligere undersøkelse av lastebilkostnader fra TØI, kan det anslås at utgifter til drivstoff utgjør om lag 25 pst. av samlede bilkostnader i langtransport. Dette er om lag samme andel som lønnskostnader til sjåfør. Dette innebærer at drivstoffavgiftene utgjør om lag 15 pst. av kostnadene pr. vognkilometer i denne type transport.

Nest etter Storbritannia har Norge det høyeste avgifts- og prisnivået på diesel i Europa. Andre land i Europa har betydelig lavere dieselaygift enn Norge. Ulikheten i avgiftsnivå vil imidlertid ikke gi ulike konkurransevilkår utfra kjøretøyets registreringsland. Det skyldes at transportører i langtransport uansett vil velge å tanke i det landet det er billigst. Både norske og utenlandske lastebiler som fyller drivstoff i Norge må betale norske avgifter, innenfor gjeldende regler for tilatt mengde i drivstofftanker ved grensekryssing.

Det er i proposisjonen redegjort nærmere for saken.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper, pkt. 6, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) avsnitt 3.1.2.1.1.

Flertallet viser videre til forslag i denne sammenheng under kap. 5543 post 71, jf. avsnitt 3.10.

Flertallet tar for øvrig redegjørelsen i proposisjonen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen registrerer at Regjeringen legger til grunn at en hovedbegrunnelse for drivstoffavgiftene er at transportørene skal belastes de kostnadene som de påfører samfunnet ved bruken av kjøretøy. Disse medlemmer vil påpeke at de totale avgifter ved kjøp, registrering og bruk av kjøretøyer langt overstiger de kostnader kjøretøyene påfører samfunnet.

Norge har de nest høyeste drivstoffavgifter i Europa, bare Storbritannia har høyere drivstoffavgifter. Selv i de sentrale deler av Europa med tett befolkningskonsentrasjon og korte avstander er avgiftene langt lavere enn i Norge. Dette fører selvfølgelig til at kostnadene for innenlands transport blir langt høyere i Norge enn i sammenlignbare land i Europa. Disse kostnadene blir selvfølgelig overført til den enkelte kunde, noe som igjen fører til høyere pris på de forskjellige varer og tjenester. For enkelte landsdeler som ligger langt fra grensen til Sverige vil dette slå ekstra hardt ut, fordi lastebileiere i grensenære strøk har muligheter til å fylle

drivstoff i Sverige eller i Danmark. De store forskjellene fører også til at vogntog og lastebiler med store drivstofftanker, og som derved slipper å fylle drivstoff i Norge kan utføre kabotasje-oppgaver i Norge på turer til og fra Norge med varer. Dette fører til at lokale transportører som ikke har muligheten til å fylle rimelig drivstoff i Sverige eller Danmark taper i konkurransen med andre transportører. De forskjellige årsavgifter rammer også næringen i negativ retning, og påfører enkelte transportører store kostnader, avhengig av hvilken motor og hvilket fjæringssystem den enkelte lastebil/vogntog har. Enkelte transportgrener kan ikke bruke luftfjæringer og den ekstra avgiften som påføres disse vil derfor være en ren fiskal avgift. Utskiftningen av vognparken vil skje i en naturlig syklus, hvis ikke transportørene blir påført for høye kostnader. Samlet fører dette til at biler uten luftfjæringer og med motorer som ikke oppfyller EURO-kravet får store avgiftsulempes. Disse medlemmer er redd for at disse avgiftene er med på å svekke lønnsomheten for denne delen av bransjen slik at utskiftingstakten reduseres, noe som er direkte miljøfiendtlig. For øvrig viser disse medlemmer til omtale under de forskjellige avsnitt der særavgiftene blir behandlet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til i tillegg til drivstoffavgiftene og de forskjellige årsavgiftene utgjør omregistrering en stor kostnad for transportnæringen, omregistreringsavgiften koster langt mer enn de reelle kostnadene ved å omregistrere en lastebil. Dette finner disse medlemmer forunderlig i og med at Regjeringen selv sier at drivstoffavgiften skal dekke kostnadene som transportørene påfører samfunnet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ser at rammevilkårene for norsk lastebilnæring på grunn av høyere avgifter enn konkurrenter fra andre land, kan være vanskelige. Men dette medlem understreker at norsk avgiftsnivå ligger vesentlig under de beregnede marginale kostnader lastebiltrafikken påfører samfunnsøkonomien. Med de store miljøproblemene vi opplever i norske byer er det liten grunn til å redusere avgiftene for forurensende virksomhet. Dette medlem viser for øvrig til merknader under de aktuelle avgiftsområder nedenfor.

Komiteen viser for øvrig til merknader under de aktuelle avgiftsområder nedenfor.

3.2 Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. (kap. 5521)

3.2.1 Innledning

Sammendrag

Merverdiavgiften beregnes etter en avgiftssats på 23 pst. Den generelle avgiftssatsen foreslås ikke endret for 2001. Regjeringen fremmer i Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) forslag til endring av merverdiavgiftsloven. Forslaget innebærer generell avgiftsplikt på tjenester som

vil få virkning fra 1. juli 2001. For enkelte av tjenestene er det foreslått at det innføres en lav sats. Det vises også til omtalen av merverdiavgiftsreformen i kapittel 1.3 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen viser til respektive komitemerknader i det følgende og i Innst. O nr. 24 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001).

Komiteen viser videre til at avgiftsforslag under dette punkt. er fremsatt samlet under avsnitt 3.2.7.

Generell momssats

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper pkt. 4, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), avsnitt 3.1.2.1.1, hvor det er foreslått å øke den generelle momssatsen til 24 pst. fra 1. januar 2001, jf. forslag under avsnitt 3.2.7.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet der det er flertall for store endringer i momssystemet. Matmomsen halveres og investeringsavgiften fjernes. Det innføres ikke moms på kultur, reiseliv og persontransport. Fornøyelsesparker, sirkus og alpinanlegg unntas også moms. Prinsippet om at tjenester skal innlemmes i momssystemet gjennomføres. Omleggingen foretas fra 1. juli 2001. Den generelle momssatsen økes fra 23 til 24 pst. fra 1. januar 2001.

Disse medlemmer mener også det er positivt at det skal være en nærmere vurdering av hvordan utvidet momsgrunnlag vil påvirke konkurransevridningen mellom privat og offentlig sektor og hvilke konsekvenser det vil få for frivillige lag og organisasjoner.

Disse medlemmer viser til at reiselivet er en viktig næring, spesielt for arbeidsplasser i distriktene. Moms på reiseliv ville gått hardt ut over denne næringen. Moms på persontransport, inkludert kollektivtrafikk, ville også fått negative konsekvenser for en næring som trenger skikkelig satsing. Det er derfor viktig at det ikke blir innført moms på reiseliv og persontransport.

Komiteens medlemmer fra Høyre er skuffet over at Arbeiderpartiet og sentrumpartiene velger å øke den generelle merverdiavgiftssatsen til 24 pst. Denne økningen gir isolert sett et bidrag til å øke prisveksten i 2001 med hele 0,7 prosentenheter. Sammenlignet med en situasjon der man for eksempel hadde funnet tilsvarende inndekning gjennom reduserte offentlige utgifter vil økningen i merverdiavgiftssatsen gi klart høyere prisvekst enn ellers, og dermed bidra til å øke risikoen for enda høyere rente.

Disse medlemmer viser også til at økningen av merverdiavgiftssatsen rammer alle, uansett inntekt, og dermed har en helt annen fordelingsprofil enn det for-

likspartene liker å skryte av i festtaler. Det er ikke slik at Arbeiderpartiet og sentrumpartiene fører en politikk der de tar fra de rikeste for å gi til de med lavere inntekt. Økningen i den generelle merverdiavgiftssatsen viser nok et eksempel på at det som framstilles som fordelingspolitikk i realiteten er å ta fra alle, for å bruke enda mer penger på offentlig sektor og på offentlig byråkrati.

Disse medlemmer kan ikke slutte seg til økning av den generelle merverdiavgiftssatsen.

3.2.2 Forslag om redusert sats på enkelte tjenester *Sammendrag*

Regjeringen foreslår at det innføres merverdiavgift på persontransport og romutleie i hotellvirksomhet m.v. med en redusert sats på 12 pst. En redusert sats på 12 pst. vil gi en forholdsvis liten merbelastning for disse næringene samlet. For personbefordring med luftfartøy er det foreslått en særordning med nullsats, jf. omtale under kapittel 3.19 i proposisjonen. Regjeringen foreslår samtidig at viktige deler av kollektivtransporten blir kompensert ved økt direkte støtte.

Regjeringen foreslår at formidling av persontransport og romutleie i hotellvirksomhet m.v. også blir omfattet av ordningen med en redusert sats på 12 pst. Bakgrunnen for dette er den nære sammenhengen mellom formidlingstjenesten og disse to tjenesteområdene. Regjeringen foreslår dessuten at transporttjenester som består i fering av kjøretøyer skal omfattes av den reduserte satsen på 12 pst. Fergene blir kompensert ved økt budsjettstøtte.

I Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) er det gitt en nærmere begrunnelse og redegjørelse for forslaget om å innføre redusert sats på enkelte tjenesteområder. I lovproposisjonen er det også gitt en omtale av den nærmere avgrensningen av de enkelte områdene hvor det foreslås en ordning med redusert sats.

Forslagene om redusert sats på 12 pst. på ovennevnte tjenesteområder nødvendiggjør endringer i Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer. Det vises til forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. I § 2.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper pkt. 4, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), avsnitt 3.1.2.1.1.

Flertallet viser til at som en følge av budsjettavtalen om at romutleie m.v., persontransport unntatt luftfarten, samt formidling av slike tjenester skal unntas fra merverdiavgiftsplikten, foreslår flertallet at Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. I § 2 utgår.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til sine merknader under 3.2.1

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen viser til Regjeringens forslag til endring av gjeldende system for merverdiavgiftsinnkreving. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringens forslag går ut på å speilvende dagens prinsipper, slik at utgangspunktet skal være at alle varer og tjenester skal være avgiftspliktige, men at unntakene spesifiseres i loven. I realiteten betyr dette forslaget innføring av merverdiavgift på tjenester som frem til i dag har vært unntatt for avgift.

Prinsipielt mener disse medlemmer at slike omfattende reformforslag først bør behandles av Stortinget gjennom en generell melding hvor Stortinget inviteres til å ta stilling til hovedprinsippene, slik at man i neste statsbudsjett kan foreta eventuelle endringer av satser og grunnlag. Det er det ikke flertall for at Stortinget skal gjøre i denne omgang. Dermed tvinges også Fremskrittspartiet inn i en realitetsbehandling av reformen. Fremskrittspartiet vil gå imot hele omleggingen, og dermed også alle de konkrete endringsforslagene som Regjeringen har fremmet. Det virker som om reformarbeidet har vært preget av hastverk og at Regjeringen dermed heller ikke har tenkt gjennom konsekvensene en slik omlegging vil få på en rekke næringer. Både svekkes inntektsgrunnlaget for mange bedrifter og næringer og det vil oppstå konkurransevidning mellom bedrifter i samme type næring.

Komiteens medlemmer fra Høyre går imot endringer i hvilke næringer som skal omfattes av merverdiavgiften. Disse medlemmer mener en slik omlegging må utredes bedre, gis en forsvarlig behandling med høring og deretter legges frem for Stortinget i form av en melding. Disse medlemmer går følgelig også imot innføringen av merverdiavgift med redusert sats.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine generelle merknader til merverdiavgiften i Innst. O. nr. 24 (2000-2001) kap. 1, der det går inn for nullsats med fradragmulighet for merverdiavgift på overnatting, persontransport og reisebyråer. Det innebærer at dette medlem støtter komiteens flertall om at i § 2 i Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. må utgå.

Komiteen viser for øvrig til respektive komite-merknader i Innst. O. nr. 24 (2000-2001) Merverdiavgiftsreformen 2001, avsnittene 2.3, 2.4 og 2.5.

3.2.3 Budbiltjenester omsatt av statens postselskap Sammendrag

Regjeringens forslag til generell merverdiavgiftsplikt ved omsetning av tjenester innebærer blant annet at omsetning av posttjenester blir avgiftspliktig, jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001). Gjeldende bestemmelse i merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 2, om unntak fra avgiftsplikt for statens postselskaps omsetning av

tjenester foreslås opphevet. De foreslåtte endringene i merverdiavgiftsloven vil tre i kraft 1. juli 2001.

I Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterterminen 2000 del I § 2 er det gitt en bestemmelse om at ovennevnte unntak i merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 2 ikke gjelder for omsetning av statens postselskaps bilbudtjenester. Bestemmelsen er gitt av nøytralitetshensyn. Avgiftsplikten for postens bilbudtjenester, og for såvidt de øvrige posttjenestene, vil etter iverksettelsen av endringene i merverdiavgiftsloven følge direkte av loven. Etter 1. juli 2001 vil det derfor ikke være behov for gjeldende bestemmelse om avgiftsplikt for statens postselskaps bilbudtjenester i avgiftsvedtaket. For nærmere omtale om generell avgiftsplikt på posttjenester vises det til Ot.prp. nr. 2 (2000-2001).

Det foreslås derfor at bestemmelsen om avgiftsplikt for statens postselskaps bilbudtjenester i Stortingets vedtaket om merverdiavgift og avgift på investeringer for budsjetterterminen 2001 bortfaller med virkning fra 1. juli 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag om å oppheve bestemmelsen om avgiftsplikt for statens postselskaps budbiltjenester i Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer for budsjetterterminen 2001, med virkning fra 1. juli 2001, jf. forslag til vedtak II nr. 8 I § 3 under rammeområde 23 under kapittel 14 Komiteens tilråding.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til sine merknader under pkt. 3.2.2 og går på denne bakgrunn imot Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til sine merknader under 3.2.1

3.2.4 Fritak for investeringsavgift ved kjøp av varebiler og ved næringsdrivendes kjøp av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet

Sammendrag

I avsnitt 3.5.3 i proposisjonen er det gitt en nærmere omtale av omleggingen av engangsavgiften på motorvogner fra å være en innførselsavgift til å være en avgift som betales på registreringstidspunktet.

Dagens engangsavgift som oppkreves ved innførsel inngår i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften. Etter forslaget til omlegging vil registreringsavgiften ikke inngå i grunnlaget for beregningen av merverdiavgiften, ettersom selve registreringen i seg selv ikke utløser plikt til å svare merverdiavgift. For å unngå et vesentlig provenytap som følge av dette, har departementet foreslått at satsene i engangsavgiften økes tilsvarende bortfallet av merverdiavgiften. Dette vil

imidlertid medføre en avgiftsskjerpelse for næringsdrivende som har fradragsrett for inngående merverdiavgift ved anskaffelse av kjøretøy. Dette vil først og fremst gjelde næringsdrivendes kjøp av varebiler til godstransport og næringsdrivende som anskaffer personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet.

For å motvirke en slik effekt foreslår departementet at det gis fritak fra plikten til å svare investeringsavgift ved anskaffelse av varebiler og ved næringsdrivendes anskaffelse av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet. Det foreslås ikke tilsvarende fritak for investeringsavgift ved anskaffelse av kombinerte biler. Et slikt fritak for investeringsavgift vil etter departementets mening være et treffsikkert virkemiddel for å motvirke økt avgiftsbelastning som følge av omleggingen av engangsavgiften. Det vises til omtalen i avsnitt 3.5.3 i proposisjonen.

Fritaket fra plikten til å svare investeringsavgift ved anskaffelse av slike kjøretøy foreslås gjennomført ved en utvidelse av eksisterende fritak for investeringsavgift på lastebiler m.v., jf. vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. II § 10. Det foreslås at fritaket trer i kraft samtidig med omleggingen til registreringsavgift dvs. fra 1. april 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak II nr. 8 II § 10 under rammeområde 23 under kapittel 14 Komiteens tilråding.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til forslag under avsnitt 3.2.7.

3.2.5 Redusert moms på matvarer

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper pkt. 4, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), avsnitt 3.1.2.1.1.

Flertallet viser til at det i budsjettavtalen er lagt til grunn at matvarer fra 1. juli 2001 får redusert merverdiavgift med 12 pst.

Flertallet viser til at en ordning med lav sats på matvarer medfører avgrensingsproblemer i forhold til hvilke varer som skal omfattes av den reduserte satsen. De nærmere avgrensninger må avklares i forskrift. Det vises til forslag under avsnitt 3.2.7.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at sentrumspartiene i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet har sikret flertall for å redusere moms på mat til 12 pst.

Disse medlemmer viser til at redusert matmoms er et viktig utjevningsgrep, som bl.a. vil bidra til å styrke lavinntektsusholdninger og barnefamilienes

økonomi, slik det framkommer av beregninger foretatt av Statistisk sentralbyrå.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen går inn for å halvere matmomsen.

Dette først og fremst for å redusere forskjellen i matvarepriser mellom Norge og våre naboland. Det er bare Danmark som har høyere moms på matvarer enn Norge. Storbritannia har eksempelvis null matmoms, mens Sverige har halv matmoms.

Halvert matmoms gir som effekt at matvareutgiftene reduseres med ca. 9 pst. Det reduserer grensehandelen og øker inntjeningen i varekjeden gjennom økt kapasitetsutnyttelse. I tillegg kommer en slik reduksjon alle forbrukere til gode, men betyr relativt sett mest for de med lavest inntekt og familier med mange barn. En reduksjon fører også til at det generelle prisnivået reduseres.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at forslaget om redusert merverdiavgift på matvarer er et lite målrettet tiltak, enten målet er å støtte barnefamiliene, redusere grensehandelen eller å støtte landbruket. Uansett hva man ønsker å oppnå finnes det langt mer målrettede og bedre alternativer enn å sette ned merverdiavgiften på matvarer til 12 pst.

Disse medlemmer ønsker lavere skatter og avgifter, men viser til at reduksjonen av matmomsen er en del av en samlet skatte- og avgiftsøkning på 12 mrd. kroner. Det er dermed ikke slik at redusert matmoms innebærer noen avgiftslettelse, kun en omfordeling av hvordan avgiftsinntektene skal innbetales, og der økningene på andre områder langt overstiger lettelsene som gis gjennom matmomsen. Prisen for redusert matmoms viser seg nå å være at alle andre varer og flere tjenester blir dyrere, gjennom økt generell merverdiavgiftssats og utvidet avgiftsgrunnlag. I tillegg må folk betale langt mer i blant annet el-avgift og boligskatt, i tillegg til at næringslivet rammes hardt av bedriftsfiendtlige skatteskjerpelser.

Disse medlemmer viser til at forslaget om redusert matmoms vil ha som viktigste effekt at man utsetter helt nødvendige omstillinger i landbruket. Det er paradoksalt at stortingsflertallet i en tid med økende internasjonal konkurranse kan gi den mest skjermede av alle næringer; landbruksnæringen, en kraftig avgiftslettelse gjennom lavere matmoms, mens konkurranseutsatt næringsliv skal betale regningen gjennom økte skatter og avgifter. Disse medlemmer mener Arbeiderpartiet og sentrumspartiene med dette viser at de står for en politikk for å undergrave verdiskapingen i landet, og dermed undergaver disse partiene også velferden i årene som kommer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at redusert merverdiavgift på mat er et svært upresist fordelingspolitisk virkemiddel. Det store provenytapet dette medfører kunne

med en alternativ anvendelse gitt svært merkbare forbedringer på mange viktige områder i det norske samfunnet. Dette medlem minner om at avgiftsreduksjoner flest styrker avansen til produsenter og mellomledd i omsetningen, i tillegg til å redusere prisene. Det er derfor god grunn til å tro at en vesentlig andel av dette provenytapet i realiteten vil være støtte til landbruket og dagligvarenæringen.

3.2.6 Fjerning av investeringsavgiften

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper pkt. 4, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), avsnitt 3.1.2.1.1 og Innst. O. nr. 24 (2000-2001), avsnitt 4.7, jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) Merverdiavgiftsreformen 2001, hvor flertallet går inn for å fjerne investeringsavgiften fra 2002.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at investeringsavgiften er en særnorsk avgift. Disse medlemmer har tidligere fremmet forslag om å avvikle avgiften. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn slutte seg til forslaget om å avvikle investeringsavgiften fra 1. januar 2002.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet der det er sikret flertall for å fjerne investeringsavgiften fra 1. januar 2002. Fjerning av investeringsavgiften på 7 pst. vil være viktig for arbeidsplasser og nyskapning i næringslivet. Reformen innebærer lettelser på ca. 6,5 mrd. kroner på årsbasis. Investeringsavgiften er fragmentert, rammer tilfeldig og har store innkreivingskostnader. Fjerning av investeringsavgiften vil også være et viktig skritt i retning av "Et enklere Norge".

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader under 3.2.1

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er prinsipielt for videreføring av investeringsavgiften. Oppheving av denne medfører en betydelig avgiftsreduksjon for næringslivet, på bekostning av det offentlige. Dette vil derfor bety redusert tilbud av offentlige velferdsstjenester, eller økt avgiftsbelastning for andre grupper.

Dette medlem understreker at de mange unntakene fra investeringsavgiften har medført at denne skaper betydelige tilpasningsproblemer i økonomien. Det bør derfor foretas en gjennomgang av investeringsavgiften med sikte på en provenynøytral omlegging der man utvider avgiftsgrunnlaget og reduserer satsen.

3.2.7 Forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti,

Senterpartiet og Venstre, fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

I § 1 nr. 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det betales 24 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.

I § 2 skal lyde:

Fra og med 1. juli 2001 skal det betales 12 pst. avgift etter bestemmelsene i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler
- b) vann fra vannverk
- c) tobakksvarer
- d) alkoholholdige drikkevarer.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten."

Flertallet viser at forslaget til vedtak om merverdiavgift for 2001 i sin helhet er inntatt som forslag II nr. 8 under rammeområde 23 kapittel 14 Komiteens tilråding.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

I § 2 skal lyde:

Fra og med 1. januar 2001 skal det betales 12 pst. avgift etter bestemmelsene i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakksvarer, og
- d) alkoholholdige drikkevarer.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

I § 3 skal lyde:

Unntaket i merverdiavgiftslovens § 5 første ledd nr. 2 gjelder ikke for omsetning av statens postselskaps

bilbudtjenester. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om avgrensning av avgiftsplikten.

II § 10 første ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift av varebiler, lastebiler, trekkbiler for semitrailere og tilhengere hovedsakelig innrettet for transport av gods til bruk for slike kjøretøyer. Det skal heller ikke betales avgift av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet.

III utgår."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 6 984 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5521 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sin prinsipielle holdning vedrørende behandlingen av merverdiavgiftsreformen. Disse medlemmer går inn for en speilvending av avgiftsplikt for tjenester, uten at tjenester som i dag er unntatt blir avgiftspliktige. Disse medlemmer vil understreke at en speilvending av loven bør holdes fullstendig adskilt fra diskusjonen om hvilke områder som fortsatt skal unntas fra merverdiavgiftsplikt. Disse medlemmer er av den oppfatning at man først bør vedta prinsippene og ikke slik Regjeringen legger opp til, behandle merverdiavgiftsreformen som en del av budsjettet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

I § 2 utgår.

I § 3 skal lyde:

Unntaket i merverdiavgiftslovens § 5 første ledd nr. 2 gjelder ikke for omsetning av statens postselskaps bilbudtjenester. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om avgrensning av avgiftsplikten."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil fremme følgende forslag:

"Det nedsettes et offentlig utvalg som skal gjennomgå investeringsavgiften med sikte på en proveny- nøytral omlegging der man utvider avgiftsgrunnlaget og reduserer satsen."

3.3 Avgift på alkohol, kap. 5526

3.3.1 Produktavgift på brennevin og vin m.m. (post 71) Sammen drag

Regjeringen varslet i Revidert nasjonalbudsjett 2000 at den vil se endringer i særavgifter på enkelte varer som er spesielt utsatt for grensehandel i sammenheng med merverdiavgiftsreformen. Det foreslås uendrede

nominelle avgifter på alle alkoholholdige drikkevarer fra 1. januar 2000, og at avgiften på brennevin blir redusert med vel 15 pst. i forbindelse med merverdiavgiftsreformen fra 1. juli 2001. Avgiften på brennevin blir dermed reelt 17,5 pst. lavere enn i 2000, og avgiftsforskjellen til Sverige blir om lag halvert. Tabellen nedenfor viser avgiftssatsene i kroner pr. volumprosent og liter.

Produkt	Avgift fra 1.1.2001	Avgift fra 1.7.2001
Brennevin	7,04	5,97
Sterkvin	3,65	3,65
Svakvin	3,65	3,65

Det foreslås presisert at drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol reguleres av regelverket for avgift på alkoholfrie drikkevarer, jf. omtale under denne avgiften. All annen alkoholholdig drikk reguleres av Stortingets vedtak om avgift på alkohol.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper pkt. 4, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), avsnitt 3.1.2.1.1, hvor flertallet går inn for at avgiften på brennevin beholdes nominelt uendret i likhet med forslaget for svakvin og sterkvin. Flertallet viser til forslag under avsnitt 3.3.3.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at det høye avgiftsnivået på brennevin, vin og øl er en medvirkende årsak til den store handelslekkasjen til Sverige og Danmark, samt til en storstilt smugling og ulovlig produksjon av hjemmebrent.

Disse medlemmer vil derfor foreslå å redusere alkoholavgiftene med i alt 17,5 pst. fra 1. juli 2001. Disse medlemmer vil i motsetning til Regjeringen, gi alle typer alkoholholdige drikkevarer samme lettelse i avgiften. En slik lettelse i alkoholavgiftene vil motvirke den stadig økende grensehandelen og redusere lønnsomheten av smugling. Sverige økte sine innførselskvoter av alkohol fra 1. juli 2000 fra resten av EU. Dessuten har Sverige fått pålegg fra EU om at avgiftene på øl og svakvin må behandles likt. Dette medfører at avgiftene på svakvin ventelig senkes med ca. 10 kroner pr. flaske fra 1. juli 2001. Sammen med andre tilpasninger i det svenske avgiftsnivået vil dette føre til økt innførsel av alkohol fra Sverige til Norge. Disse medlemmer støtter Regjeringens forslag om å holde alkoholavgiftene nominelt uendret fra 1. januar til 1. juli 2001.

Disse medlemmer viser til sitt forslag under avsnitt 3.3.3.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at avgiftene på brennevin, vin, øl, tobakk, sigaretter og snus ligger skyhøyt over det nivået som er i våre naboland. Det særnorske avgiftsnivået på disse produktene er viktige grunner til at handelslekkasjen til Sverige og Danmark er så stor.

Smugling av brennevin og sigaretter, samt hjemmebrenning av brennevin har utviklet seg til å bli et stort samfunnsproblem. De store avgiftsforskjellene mellom Norge og resten av Europa utløser et stort fortjenestepotensial ved smugling av disse produktene. Dette har ført til en oppblomstring av organisert kriminalitet, og dessverre blir norsk ungdom dratt inn i disse kriminelle miljøer med muligheter til store fortjenester.

Disse medlemmer foreslår derfor en kraftig reduksjon i avgiftene. For alkohol foreslås avgiftene redusert til svensk nivå. En slik reduksjon vil ifølge Finansdepartementet føre til at den lovlige avgiftsbelagt omsetningen av øl og vin vil øke med ca. 20 pst, og brennevin med ca. 30 pst. Denne økningen vil komme på bekostning av handelslekkasje til Sverige og Danmark, samt at salg av smuglervarer og hjemmebrenning vil reduseres.

Disse medlemmer viser til sitt forslag under avsnitt 3.3.3.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at høye alkoholavgifter er en sentral del av norsk alkoholpolitikk. En langsiktig politikk for å opprettholde det høye avgiftsnivået forutsetter imidlertid at politikken er effektiv, i den forstand at de høye avgiftene faktisk fører til lavere forbruk og problemer, og at den har oppslutning i befolkningen. Pga. problemene knyttet til illegalt omsatt brennevin foreslo Regjeringen en pakke der man kombinerte reduserte brennevinsavgifter med en satsing på økt kontrollvirksomhet og informasjonstiltak. Til sammen skulle disse bidra til økt legitimitet til grunnleggende trekk ved alkoholomsetningen.

Dette medlem mener det er en uansvarlig alkoholpolitikk å forkaste disse tiltakene som er en sentral del av det langsiktige arbeidet for å sikre den beskyttende norske alkoholpolitikken, i en situasjon der presset utenfra vil øke. Dette medlem vil derfor opprettholde Regjeringens opprinnelige forslag.

3.3.2 Produktavgift på øl (post 72)

Sammendrag

Regjeringen varslet i Revidert nasjonalbudsjett for 2000 at den vil se endringer i særavgifter på enkelte varer som er spesielt utsatt for grensehandel i sammenheng med den varslede merverdiavgiftsreformen. Regjeringen har vurdert å innføre en lav avgift på øl med alkoholstyrke mellom 2,5 og 3,75 volumprosent. Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til dette. Det foreslås å holde avgiftene på alkoholholdig øl nominelt uendret fra 1. januar 2001. Avgiftssatsen vil da bli som i tabellen nedenfor.

Alkoholstyrke	Avgift fra 1.1.2001
a) 0,00-0,70 vol. pst.	1,62 kroner pr. liter
b) 0,70-2,75 vol. pst.	2,51 kroner pr. liter
c) 2,75-3,75 vol. pst.	9,45 kroner pr. liter
d) 3,75-4,75 vol. pst.	16,37 kroner pr. liter
øl med alkoholstyrke over 4,75 vol. pst.	3,65 kroner pr. vol. pst. og liter

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til sine merknader under pkt. 3.3.1 og foreslår å redusere avgiftene på alkoholholdig øl med 17,5 pst. fra 1. juli 2001. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen vurderer å redusere avgiften på øl med alkoholstyrke mellom 2,5 og 3,75 volumprosent.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at avgiftene på øl ligger skyhøyt over det nivået som er i våre naboland. Det særnorske avgiftsnivået på disse produktene er viktige grunner til at handelslekkasjen til Sverige og Danmark er så stor.

Smugling av brennevin og sigaretter, samt hjemmebrenning av brennevin har utviklet seg til å bli et stort samfunnsproblem. De store avgiftsforskjellene mellom Norge og resten av Europa utløser et stort fortjenestepotensial ved smugling av disse produktene. Dette har ført til en oppblomstring av organisert kriminalitet, og dessverre blir norsk ungdom dratt inn i disse kriminelle miljøer med muligheter til store fortjenester.

Disse medlemmer foreslår derfor en kraftig reduksjon i avgiftene. For alkohol foreslås avgiftene redusert til svensk nivå. En slik reduksjon vil i følge finansdepartementet føre til at den lovlige avgiftsbelagt omsetningen i Norge av øl med ca. 20 pst. Denne økningen vil komme på bekostning av handelslekkasje til Sverige og Danmark, samt at salg av smuglervarer vil reduseres.

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 3.3.3.

3.3.3 Forslag til vedtak om avgift på alkohol

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til merknader under avsnitt 3.3.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgifter på alkohol for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

II utgår."

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til sine merknader under avsnittene 3.3.1 og 3.3.2 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol for 2001 med følgende endringer:

Nytt II skal lyde:

Fra 1. juli 2001 skal avgiftssatsen i § 1 første ledd nr. 1-4 være:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 5,97 pr. volumprosent og liter.
2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol; kr 3,10 pr. volumprosent og liter.
3. Drikk med alkoholstyrke over 4,75 og under 15 volumprosent alkohol; kr 3,10 pr. volumprosent og liter.
4. Drikk med alkoholstyrke;
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,13 pr. liter,
 - c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 8,01 pr. liter,
 - d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 13,88 pr. liter."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under avsnittene 3.3.1 og 3.3.2 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol for 2001 med følgende endringer:

I § 1 første ledd nr. 1-4 skal lyde:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 4,71 pr. volumprosent og liter.
2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol; kr 2,29 pr. volumprosent og liter.
3. Drikk med alkoholstyrke over 4,75 og under 15 volumprosent alkohol; 2,18 pr. volumprosent og liter.
4. Drikk med alkoholstyrke;
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol: kr 0,00 pr. liter.
 - b) over 0,7 og til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 0,00 pr. liter.
 - c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 4,55 pr. liter.
 - d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 5,87 pr. liter.

II utgår."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 3 065 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5526 postene 70 og 71 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under avsnitt 3.3.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgifter på alkohol for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

I

§ 1 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 5,97 pr. volumprosent og liter."

3.4 Avgift på tobakksvarer, kap 5531, post 70

Sammendrag

Det foreslås en prisjustering av avgiftene på tobakksvarer for 2001. Avgiftssatsene i 2001 vil da bli som i tabellen nedenfor:

Gruppe:	Avgift 2001
Sigarer	167 kr/100 gram
Sigaretter ¹⁾	167 kr/100 stk.
Røyketobakk	115 kr/100 gram
Skrå/snus	54 kr/100 gram
Sigarettpapir	2,5 kr/100 stk.

¹⁾ En sigarett veier om lag 1 gram

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil hevde at de skyhøye avgiftene på tobakksvarer, sammen med avgiftsnivået på alkohol er en av hovedårsakene til problemene med smugling, og en stadig mer omsegripende grensehandel med nabolandene. Smugling av brennevin og sigaretter, samt hjemmebrenning av brennevin har utviklet seg til å bli et stort samfunnsproblem. De store avgiftsforskjellene mellom Norge og resten av Europa utløser et stort fortjenestepotensial ved smugling av disse produktene. Dette har ført til en oppblomstring av organisert kriminalitet, og dessverre blir norsk ungdom dratt inn i disse kriminelle miljøer med muligheter til store fortjenester.

Disse medlemmer foreslår derfor en kraftig reduksjon i avgiftene. For tobakksvarer en reduksjon på 20 pst. En slik reduksjon vil ifølge Finansdepartementet føre til at den lovlige avgiftsbelagt omsetningen av tobakk i Norge vil øke med ca. 6 pst. Denne økningen vil komme på bekostning av handelslekkasje til Sverige og Danmark. Det vises for øvrig til våre gene-

relle merknader i Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og våre merknader og forslag i avsnitt 1 i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2000-2001)

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på tobakk for 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen etter følgende satser av:

- a) S i g a r e r: kr 1,30 pr. gram av pakningens nettovekt.
Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) S i g a r e t t e r: kr 1,30 pr. stk.
Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv.
Filter og munnstykke tas ikke med ved beregning av lengden.
- c) R ø y k e t o b a k k, k a r v e t s k r å t o b a k k, r å t o b a k k i f o r b r u k e r p a k n i n g: kr 0,90 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) S k r å t o b a k k: kr 0,42 pr. gram av pakningens nettovekt.
- e) S n u s: kr 0,42 pr. gram av pakningens nettovekt.
- f) S i g a r e t t p a p i r o g s i g a r e t t h y l s e r: kr 0,20 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan fastsette en forenklet avgiftsregning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 1 080 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5531 post 70 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

3.5 Motorvognavgiftene, kap. 5536

3.5.1 Engangsavgift på motorvogner m.m. og avgift ved registrering av motorvogner som er bygget opp her i landet (kap. 5536, post 71)

3.5.1.1 Endring i definisjonen av varebiler

Sammendrag

Varebiler klasse 2 ilegges en engangsavgift på 20 pst. av avgiften på personbiler. Den lave avgiften gir grunn til å tro at transportører kjøper varebiler selv om de i liten grad har behov for et kjøretøy til godsbefordring. De avgiftsmotiverte kjøpene knytter seg først og fremst til stasjonsvognavarianten av varebilene. Det anslås at om lag 25 pst. av varebiler klasse 2 er stasjonsvogner. Ved å endre de tekniske definisjonene vil en kunne unngå at stasjonsvogner med én seterad blir avgiftsbelagt som varebil klasse 2.

Det foreslås innført et krav om at alle varebiler klasse 2 skal kunne laste inn en tenkt kasse med lengde 140 cm, bredde 90 cm og høyde 105 cm. Dette vil i større grad sikre at det her er tale om en bil hvor lasterommet har en viss størrelse. I disse målene er det tatt hensyn til at typiske kassebiler, budbiler m.m. som primært er innrettet for godsbefordring, ikke faller utenfor definisjonene.

Det foreslås å opprettholde kravet om én seterad og innmontert skillevegg. Kravet til volum i lasterom gjør det imidlertid unødvendig å ha krav til totalvekt mellom 2 200 kg og 3 500 kg eller nærmere spesifisering av høyde.

Strengere krav til størrelsen på lasterommet vil føre til at en del av kjøpene av varebil klasse 2 vil rettes mot personbiler som har vesentlig høyere avgifter. Det foreslås at endringen skjer sammen med omleggingen av engangsavgiften fra 1. april 2001. Forslaget vil gi om lag 30 mill. kroner i økte inntekter på 2001-budsjettet. Endringen foreslås iverksatt ved en endring av den avgiftsmessige klassifiseringen av varebil klasse 2 i forskrift

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at i Revidert budsjett i vår gjennomførte flertallet en kraftig skjerpelse av avgiften på de populære kombibilene. Disse medlemmer viser videre til at økt avgift og nå den foreslåtte endring av de tekniske definisjoner, vil dette føre til kjøp av større bil enn hva behovet tilsier.

Disse medlemmer viser til at ca. 70 pst. av alle varebilregistreringer gjelder næringsdrivende. Forslaget vil derfor forverre rammebetingelsene for mange småbedrifter og selvstendig næringsdrivende. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn avvise Regjeringens forslag til endringer i definisjonene av varebiler klasse 2 fra 1. april 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at varebiler først og fremst brukes i forbindelse med næring. Forslaget til at alle varebiler klasse to skal kunne laste inn en tenkt kasse med lengde 140 cm, bredde 90 cm og høyde 105 cm vil ramme den gruppen som i størst utstrekning bruker varebiler klasse 2, nemlig de små og mellomstore bedrifter, samt selgere som reiser landet rundt med en forholdsvis beskjeden last med seg. For disse selgerne er bilen deres arbeidsplass der de tilbringer store deler av året. En slik omklassifisering fører til at disse må kjøpe varebiler som i langt større utstrekning er beregnet på større varetransport. Dette medfører langt dårligere kjørekomfort og derved en dårligere arbeidsplass. Disse medlemmer går følgelig imot å forandre

dagens regler. Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 3.5.1.6.

3.5.1.2 Minibusser

Sammendrag

Under Stortingets behandling av budsjettet for 2000 ble det vedtatt at minibusser må ha minst 10 seter montert i fartsretningen for å komme inn under den reduserte avgiftssatsen. Samtidig ble minibussene overført fra avgiftsgruppe b til en egen avgiftsgruppe j. Det foreslås presisert at minibusser som ikke oppfyller vilkårene i avgiftsgruppe j faller inn under avgiftsgruppe a, og skal betale avgift som personbil.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3.5.1.3 Kjøretøy uten katalytisk avgassrensing

Sammendrag

I Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) ba finanskomiteens flertall om at departementet utreder tiltak som forhindrer at biler som er registrert første gang etter 1989 utenfor Norges grenser, innføres uten katalytisk avgassrensing.

Tekniske krav til bruktimporterte biler framgår av Vegdirektoratets forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) § 1-7. Av bestemmelsen går det fram at kjøretøy som tidligere har vært registrert eller tatt i bruk uten registreringsplikt i et annet land, skal tilfredsstille de krav som gjaldt i Norge på det tidspunkt kjøretøyet ble registrert eller tatt i bruk i annet land.

I Norge ble det innført strenge US-baserte avgasskrav for bensindrevne, lette personbiler fra 1. januar 1989. For dieseldrevne personbiler, varebiler og kombinerte biler ble kravene innført fra 1. oktober 1990. Det er derfor bare bruktimporterte biler som ble registrert eller tatt i bruk i utlandet før disse tidspunktene som kan innføres uten å oppfylle de strenge avgasskravene. I tillegg kommer kjøretøy innført etter unntaksbestemmelsene for bevaringsverdige kjøretøy og kjøretøy innført som flyttegods.

Etter kjøretøyforskriften er det ikke krav om at bilene skal være utstyrt med katalysator. Avgasskravene er imidlertid så strenge at bilene i hovedsak bare kan oppfylle disse med treveiskatalysatoranlegg. Finansdepartementet anser i samråd med Samferdselsdepartementet og Miljøverndepartementet at det ikke er grunnlag for å iverksette ytterligere tiltak på dette området. Dagens regelverk synes tilstrekkelig for å hindre at biler registrert etter 1989 innføres uten katalytisk avgassrensing.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

3.5.1.4 Hybridbiler

Sammendrag

Det følger av avgiftsvedtaket § 3 fjerde ledd bokstav d, at for motorvogner som benytter stempeldrevet for-

brenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor til framdrift, inngår ikke effekten knyttet til den elektriske motoren i avgiftsgrunnlaget. Vekten av elektromotor og batteripakke inngår heller ikke ved fastlegging av hybridbilens vektavgiftsgrunnlag. Dette foreslås presisert.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3.5.1.5 Vrakpantavgift

Sammendrag

Gjeldende oppsamlingssystem for bilvrak skal sørge for innsamling og gjenvinning av bilvrak. Ordningen ble iverksatt i 1978 og omfatter i dag personbiler, varebiler og kombinertbiler med totalvekt opp til 3 500 kg, beltemotorsykler, minibusser og campingbiler. Oppsamlingssystemet skal gi en økonomisk motivasjon til å levere inn bilvrak.

For å styrke motivasjonen til innlevering av kjøretøy, ble vrakpanten økt med 500 kroner i 1999 til 1 500 kroner pr. kjøretøy som blir levert til vraking. For å finansiere økningen i vrakpanten ble vrakpantavgiften økt med 300 kroner til 1 200 kroner pr. kjøretøy. I 2000 ble avgiften økt til 1 300 kroner for å dekke inn økte driftstilskudd til biloppsamlingsordningen. Det foreslås ingen endringer i vrakpantavgiften for 2001.

Finansdepartementet har i samarbeid med Miljøverndepartementet gjort foreløpige vurderinger av behovet for å utvide vrakpantordningen til også å omfatte større kjøretøy som busser og lastebiler. Forslaget har vært forelagt berørte instanser, og har vist seg å kunne være praktisk vanskelig å gjennomføre på kort sikt. EU vil i nær framtid vedta et direktiv om utrangerte kjøretøy. Når direktivet er vedtatt, bør en vurdere om det norske pante- og avgiftssystemet for bilvrak skal endres og tilpasses et produsentansvarssystem slik det legges opp til i EUs direktiv. I denne forbindelse kan det være aktuelt å også vurdere nærmere om det er hensiktsmessig å innlemme tyngre kjøretøy i en slik ordning i Norge. Dette vil kreve en miljøfaglig vurdering av dagens avfallshåndtering for tyngre kjøretøy. En kartlegging av omfanget av miljøproblemet med hensatte vrak av tyngre kjøretøy vil kreve en større utredning.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til vrakpantavgift for 2001, jf. § 2 i vedtaket om engangsavgift.

3.5.1.6 Omlegging av engangsavgiften fra en innførselsavgift til en registreringsavgift og forslag til avgiftsvedtak for 2001

Innledning

Ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 1999 vedtok Stortinget å be Regjeringen legge om engangsavgiften på motorvogner f.o.m. 1. juli 2000 fra å være en innførselsavgift til en avgift som betales på registreringstidspunktet. Formålet med endringen er å

forenkle avgiftsbehandlingen av motorvogner og fjerne flere av svakhetene ved dagens ordning.

Våren 2000 var et utkast til regelendringer på høring. Fordi det var ønskelig å se nærmere på enkelte sider av omleggingen, ble det i Revidert nasjonalbudsjett 2000 foreslått å utsette omleggingen. Stortinget gav sin tilslutning til dette.

I proposisjonen fremmes konkrete forslag til omlegging av dagens engangsavgift på motorvogn. Forslaget er en systemteknisk endring, og det er ikke lagt opp til å gjøre endringer i det samlede nivået på avgiftene som oppkreves ved førstegangsregistrering av motorvogner. De systemtekniske endringene som følger av at oppkrevingen av engangsavgiften ikke lenger vil følge tollprosedyrene er omfattende. Selv om det også etter dagens regelverk er mulig å utsette avgiftsinnbetalingen til etter innførsel av kjøretøyene, må det etableres en rekke nye prosedyreregler for oppkreving av den nye registreringsavgiften.

Det er i proposisjonen gitt nærmere beskrivelse av forslaget.

Omleggingen av engangsavgiften innebærer som nevnt store tekniske og rutinemessige omlegginger både for avgifts- og vegmyndighetene og for de avgiftspliktige. På bakgrunn av tilbakemeldingene i høringsrunden er det foretatt til dels omfattende endringer i forhold til det utkastet som ble sendt på høring. Endringene må gjennomgående betegnes som fordelaktige for de avgiftspliktige. Både veg- og avgiftsmyndighetene, samt aktørene i markedet vil ha behov for tid til å tilpasse sine rutiner og utarbeide informasjon. Omleggingen foreslås derfor iverksatt fra 1. april 2001.

I forskrift vil det bli fastsatt en overgangsordning for fortollede motorvogner i ubrukt stand som ønskes gjenutført, jf. gjeldende vedtak § 7.3.5.4.

Komiteens merknader

Engangsavgift fra 1. januar 2001

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til engangsavgift for perioden 1. januar 2001 til og med 31. mars 2001, jf. kap. 14 Komiteens tilråding, rammeområde 23, forslag nr. 11 A I A.

Komiteen fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å evaluere og utrede engangsavgiftssystem for personbiler med sikte på forslag til konkrete endringer i løpet av år 2003. Det forutsettes at forslag til omlegging tilpasses ny teknologi slik at optimale miljø- og sikkerhetsforbedringer oppnås. Det forutsettes videre at satsene i et nytt system utformes innenfor en provenynøytral ramme."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til den rapport om alternative systemer for beregning av engangsavgifter på personbiler som Transportøkonomisk institutt har utarbeidet på oppdrag av AMCAR Bilpolitisk utvalg. Denne rapport

ten inneholder beregninger og analyser som indikerer at den sterke progresjonen i dagens system kan ha uheldige effekter både når det gjelder miljø og kollisjonssikkerhet samt samfunnsøkonomi generelt. Disse medlemmer viser til at det er ulike meninger om nivået på og utformingen av systemet for engangsavgiften. Disse medlemmer vil understreke at det uavhengig av disse meningsforskjellene er viktig at det faglige grunnlaget for avgiftens nivå og utforming utredes og belyses grundig, slik at avgiftssystemet får en positiv effekt på sikkerhet og miljø i trafikken. Disse medlemmer mener at rapporten fra Transportøkonomisk institutt har bekreftet behovet for en slik utredning.

Disse medlemmer ber Regjeringen om å foreta en utredning og grundig vurdering av det gjeldende og alternative system for beregninger av engangsavgiften på personbiler, bl.a. med utgangspunkt i rapport nr. 434/1999 fra Transportøkonomisk institutt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at engangsavgiftssystemet er bygd opp med en meget sterk progresjon, noe som blant annet gjør kraftige utslag for familiebler og biler med mye innebygd sikkerhetsutstyr. Progresjonen i avgiftssystemet fører til at befolkningen i stor grad er henvist til å kjøpe personbil på nederste hylle. Biler som i andre land er vanlige bruksbiler blir, på grunn av påslaget av avgift, i Norge å regne som luksusbiler og vanlige arbeidsfolk har dermed ikke råd til å kjøpe disse bilene. Nivået på avgiftene har ført til at bilparken i Norge i stor grad består av eldre biler.

Dessverre fører dette til at bilene ikke har innebygd den mest moderne motorteknologi, som igjen fører til at bilparken forurensar miljøet mer enn nødvendig.

Disse medlemmer ønsker at vanlige lønnsmotagere i større utstrekning skal settes i stand til å investere i sikre og miljøriktige biler, basert på det behov den enkelte har. Fremskrittspartiet ønsker ikke at barnefamilier skal måtte kjøpe seg ombygde kombinertbiler for få en bil som dekker deres behov. Derfor ønsker partiet å legge til rette for at familiebler kommer i en prisklasse som setter familien i stand til å kjøpe den bilen de har behov for. I disse medlemmers opplegg er kombinertbilen fjernet, bakgrunne for dette er at disse medlemmer senker avgiften så mye at dagens kombinertbiler vil bli billigere enn med dagens avgift.

Disse medlemmer viser til at motorsykler er et fremkomstmiddel som både dekker et transportbehov, men som langt på vei også er et rekreasjonsmiddel. Det er etter Fremskrittspartiets syn ingen grunn til at norsk avgiftsnivå på motorsykler skal ligge i verdenstoppen. I Norge brukes motorsykkel av klimatiske grunner bare deler av året, det er derfor ingen grunn til at engangsavgiftene på motorsykler skal være så høye som de er i dag. Disse medlemmer foreslår derfor at engangsavgiften for motorsykler halveres.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn bruke 1 500 mill. kroner på å dempe progresjonen i engangsavgiftssystemet for motorvogner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner m.m. I A. Engangsavgift på motorvogner m.m. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk tilvirking av motorvogner i henhold til følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

1. Personbiler,
2. varebiler klasse 1 og busser under 6 meter og inntil 17 seteplasser:
 - kr 31,20 pr. kg av de første 1 150 kg av vektavgiftsgrunnlaget,
 - kr 56,78 pr. kg for resten
 dessuten:
 - kr 9,21 pr. cm³ av de første 1 200 cm³ av slagvolumet,
 - kr 16,77 pr. cm³ av resten (slagvolumavgift)
 dessuten:
 - kr 120,50 pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten
 - kr 219,32 pr. kW av resten (motoreffektavgift)

Avgiftsgruppe d utgår.

Avgiftsgruppe f:

Motorsykler:

- kr 4 258,00 pr./stk. (stykkavgift)
- dessuten:
- kr 0,00 pr. cm³ av de første 125 cm³ av slagvolumet,
 - kr 14,62 pr. cm³ av de neste 775 cm³ av slagvolumet,
 - kr 32,07 pr. cm³ av resten (slagvolumavgiften)
- dessuten,
- kr 0,00 pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten,
 - kr 189,50 pr. kW av resten (motoreffektavgiften)."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 1 727 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5536 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Engangsavgift fra 1. april 2001

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til engangsavgift fra 1. april 2001, jf. forslag til vedtak 11 A I A, § 1 under kapittel 14 Komiteens tilråding.

Komiteen tar til orientering den skisse til nye regler knyttet til "oppbygging av motorvogn". Komiteen registrerer det engasjement som knytter seg til utforming av forskrifter. Komiteen forutsetter i denne sammenheng at utkast til forskrift på ordinær måte legges ut til høring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at oppbygging av motorvogn er også omhandlet som en del av omleggingen av engangsavgiften. Dette har vært ute til høring. I høringsutkastet var det foreslått at en skulle betale full oppbyggingsavgift hvis mer enn 25 pst. av kjøretøyet måtte repareres. Dette har nå Regjeringen foreslått å lempe på ved at denne grensen er hevet til 50 pst. Det betyr at hvis et kjøretøy er mer skadet enn 50 pst. vil en måtte betale full engangsavgift til staten hvis en reparerer kjøretøyet. Dette finner disse medlemmer urimelig. Når et kjøretøy er importert til landet og det er betalt full avgift må det være kostnaden for reparasjonen som avgjør om en reparasjon er lønnsom eller ikke.

Disse medlemmer vil vise til at den skjerping av regelverket som er foreslått vil ramme de som har biler og motorsykler til hobby spesielt hardt. Ofte er slike biler sterkt angrepet av rust, som igjen fordrer at store deler av karosseri eller ramme må skiftes, noe som vil kunne utløse full engangsavgift. Disse medlemmer ber derfor om at eksisterende regelverk videreføres.

Motorsykler, hvor rammen utgjør en betydelig del av kjøretøyet vil rammes spesielt hardt etter de foreslåtte regelendringene. Disse medlemmer er bekymret for at en innskjerpelse av regelverket vil føre til farlige reparasjoner for å innordne seg regelverket. Dette vil kunne føre til at sikkerheten blir satt til side for at regelverket skal kunne følges.

Disse medlemmer viser til sine merknader i Innst. S. nr. 220 (1999-2000) der det påpekes at omlegging av engangsavgiften til en avgift som betales på registreringstidspunktet kan føre til økt avgiftsbelastning for næringsdrivende som har fradragsrett for inngående merverdiavgift på engangsavgiften. Disse medlemmer viser videre til at omlegging av engangsavgiften kombinert med innføring av merverdiavgiftsreformen, vil ramme bilutleiebransjen særlig hardt. I løpet av 2001 vil bransjen måtte forholde seg til 3 forskjellige regelverk. Disse medlemmer ber Regjeringen sikre at de som i dag har fradragsrett for inngående merverdiavgift ikke får en økt avgiftsbelastning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at de har vært en pådriver for å få omlagt dagens engangsavgiftssystem fra å være en innførselsavgift til en registreringsavgift. Disse medlemmer ser ingen grunn for at det nye systemet ikke

skal virke fra 1. januar 2001 og foreslår dette i sitt forslag overfor til avgiftssatser foran.

3.5.2 Årsavgift på motorvogner m.v., kap. 5536 post 72 Sammen drag

Årsavgiften pålegges en rekke forskjellige typer kjøretøy med tillatt totalvekt inntil 12 tonn. Årsavgiften har først og fremst til hensikt å gi staten inntekter. Avgiften pålegges etter fire forskjellige satser, avhengig av type kjøretøy (gjeldende satser for 2000 i parentes):

1. Personbiler, varebiler, campingbiler, minibusser, kombinerte biler under 3 500 kg (2 005 kroner pr. år)
2. Campingtilhengere med egenvekt over 350 kg (1 025 kroner pr. år)
3. Motorsykler (1 580 kroner pr. år)
4. Lastebiler, trekkbiler og kombinerte biler med tillatt totalvekt mellom 3 500 og 12 000 kg (1 165 kroner pr. år)

Årsavgiften forfaller til betaling 15. mars. Avgift som ikke er betalt innen forfall forhøyes med 250 kroner.

Toll- og avgiftsdirektoratet har ikke meldt om spesielle problemer i forbindelse med innkrevingen av årsavgiften for 2000 og ordningen med unnlatt beregning av tilleggsavgift synes å ha fungert tilfredsstillende.

Det foreslås å øke satsene for årsavgiften for 2001 med 10 pst. utover prisjustering. Dette gir en avgiftssats på 2 265 kroner for motorvogner i gruppe 1, 1 160 kroner for gruppe 2, 1 785 kroner for gruppe 3 og 1 315 kroner for gruppe 4.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen ønsker et årsavgiftssystem som i større grad tar hensyn til hvor mange måneder av året kjøretøyet brukes, og ønsker på denne bakgrunn at årsavgift kun skal betales for de kvartaler av året som bilen er registret.

Disse medlemmer viser til at både personbiler, motorsykler, campingvogner og andre som betaler årsavgift ikke har kjøretøyet registrert hele året, men må betale for hele året hvis de er registrert før 1. juli. Disse medlemmer mener det bør innføres en ordning der en kun betaler for den delen av året som kjøretøyet er registrert, som f.eks. at det betales årsavgift for de måneder av året kjøretøyet er registrert. Dette kan enkelt gjøres gjennom en refusjonsordning.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

a.

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag i Revidert nasjonalbudsjett for 2001 om at årsavgiften kun skal betales for den del av året kjøretøyet er registrert.

b.

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om avgift på motorvogner m.m. I B II Årsavgift for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2001 betales i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 avgift til statskassen med:

1. kr 1 965 av:
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg
 - d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennermerke for kjøretøy
2. kr 1 125 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg
3. kr 892,50 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge
4. kr 1 185 av:
 - lastebiler
 - trekkbiler
 - kombinerte biler med tillatt totalvekt 3 500 kg og mindre enn 12 000 kg."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 601 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5536 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Disse medlemmer viser til at årsavgiften er en avgift som spesielt rammer bileiere som kjører lite. Disse medlemmer vil peke på at den kraftige økningen Regjeringen foreslår, delvis motvirker de positive effektene av reduserte avgifter på drivstoff. Disse medlemmer viser til at bil og bilbruk er en viktig del av folks hverdag. I et land med store avstander og spredt bebyggelse er privatbilen et viktig transportmiddel. For mange er bilen et uunnværlig fremkomstmiddel for å komme til og fra arbeid. Bilen gir også mange anledning til å utnytte ferie og fritid på en fornuftig måte ved å være fleksibelt transportmiddel for familien. Disse medlemmer foreslår at avgiften reduseres med 300 kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen vil peke på at relativt sett må eiere av motorsykler betale en urimelig høy årsavgift. Motorsykkelen brukes bare deler av året og skaper verken kø- eller parkeringsproblemer.

Likevel utgjør årsavgiften for motorsykler over 70 pst. av nivået for bil. Disse medlemmer foreslår at årsavgiften for motorsykkel halveres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at motorsykkelen gjennom å ha bare to hjul belaster veisystemet langt mindre enn personbilen. Når en i tillegg vet at motorsykkelen bare brukes deler av året, er nivået på årsavgiften spesielt urettferdig. Fremskrittspartiet ser derfor ikke noen grunn til at motorsykler skal belastes med nesten samme årsavgift som personbiler, og forslår derfor at årsavgiften for motorsykler halveres og settes til 892,50 kroner pr. år.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt forslag om å opprettholde de grønne skattene på drivstoff. For å kompensere for økte brukskostnader vil dette medlem gjøre det billigere å eie bil, spesielt i de deler av landet der det ofte mangler miljøvennlige transportalternativ.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til årsavgift for motorvogner for budsjetterminen 2001 med følgende endringer fra 1. juli 2001:

§ 1 nr. 1 skal lyde:

For 2001 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter avgift til statskassen med:

1. For
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg
 - d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennermerker for kjøretøy betales avgift med:
 - kr 2 000 når kjøretøyets eier er bosatt i sone I etter Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter m.v. til folketrygden for 2001 § 1 om arbeidsgiveravgifter,
 - kr 1 000 når kjøretøyets eier er bosatt i sone II, og
 - kr 0 når kjøretøyets eier er bosatt i sone III, IV og V.

Registrert bosted pr. 1. januar 2001 legges til grunn for avgiftsplikten."

3.5.3 Vektårsavgift, kap. 5536 post 73

Sammendrag

Vektårsavgiften ble fra 1. juli 2000 utvidet til å omfatte 2 komponenter; en vektgradert årsavgift og en miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Den vektgraderte årsavgiften pålegges kjøretøy og kombinasjoner av kjøretøy med tillatt totalvekt på 12 tonn og over. Avgiften er gradert etter kjøretøyets totalvekt, fjæringssystem og antall aksler.

Fra 1. juli 2000 ble vektårsavgiften redusert til EUs minimumssatser for kjøretøy. Avgiften ble også tilpasset EUs system ved at den ble gradert etter fjæringssystem. Satsene for 2001 foreslås prisjustert.

2. Miljødifferensiert årsavgift

Den miljødifferensierte årsavgiften differensieres ut fra vekt og utslippskrav. Det er 0-sats for kjøretøy som oppfyller klassifiseringen EURO III og en maksimal-sats på 9 600 for kjøretøy som ikke oppfyller det tidligste EURO-kravet og som har en totalvekt over 20 tonn. Satsene for 2001 foreslås prisjustert.

Komiteens merknader

Vektgradert årsavgift

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at i forbindelse med omleggingen av årsavgiften for tyngre kjøretøy ble den vektgraderte årsavgiften delt inn i to, en lav sats for lastebiler med luftfjæring og en høy sats for lastebiler med annet fjæringssystem. Dette rammer lastebiler med andre fjæringssystemer ekstra hardt. Dette er lastebiler som enten vil bli naturlig utskiftet i de nærmeste år eller så er det lastebiler som brukes i transportoppdrag der luftfjæring ikke egner seg (anleggsbiler etc.). Denne avgiften virker derfor ikke etter sin hensikt, med mindre hensikten er økte inntekter til staten. Fremskrittspartiet mener den høye satsen rammer den delen av transportnæringen som er avhengige av slike biler unødvendig hardt og foreslår derfor at det innføres kun en lav sats, og at denne satsen settes lik lav sats for 2000.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner m.m. B III Vektårsavgift med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter til statskassen betales årsavgift på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 12 000 kg, etter følgende satser:

1. Vektgradert årsavgift

a. Motorkjøretøyer

Avgiftsgruppe	Sats
---------------	------

2 aksler

12 000 - 12 999 kg	0
13 000 - 13 999 kg	254
14 000 - 14 999 kg	705
15 000 - og over	992

3 aksler

12 000 - 14 999 kg	0
15 000 - 16 999 kg	254
17 000 - 18 999 kg	443
19 000 - 20 999 kg	910
21 000 - 22 999 kg	1 181
23 000 - og over	1 820

minst 4 aksler

12 000 - 24 999 kg	1 181
25 000 - 26 999 kg	1 197
27 000 - 28 999 kg	1 870
29 000 - og over	2 968

Kombinasjoner av kjøretøy (vogntog)

Avgiftsgruppe	Sats
---------------	------

2 + 1 aksel

12 000 - 13 999 kg	0
14 000 - 15 999 kg	0
16 000 - 17 999 kg	0
18 000 - 19 999 kg	115
20 000 - 21 999 kg	262
22 000 - 22 999 kg	615
23 000 - 24 999 kg	795
25 000 - 27 999 kg	1 435
28 000 og over	2 517

2 + 2 aksler

16 000 - 24 999 kg	246
25 000 - 25 999 kg	574
26 000 - 27 999 kg	943
28 000 - 28 999 kg	1 386
29 000 - 30 999 kg	1 673
31 000 - 32 999 kg	2 747
33 000 kg og over	3 813

2 + minst 3 aksler

16 000 - 37 999 kg	3 034
38 000 - 40 000 kg	4 223
Over 40 000 kg	5 740

minst 3 + 1 aksel

16 000 - 24 999 kg	246
25 000 - 25 999 kg	574
26 000 - 27 999 kg	943
28 000 - 28 999 kg	1 386

29 000 - 30 999 kg	1 673
31 000 - 32 999 kg	2 747
33 000 kg og over	3 813

minst 3 + 2 aksler

16 000 - 37 999 kg	2 681
38 000 - 40 000 kg	3 723
Over 40 000 kg	5 150

minst 3 + minst 3 aksler

16 000 - 37 999 kg	1 525
38 000 - 40 000 kg	1 845
Over 40 000 kg	2 755"

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 9 mill. kroner lavere inntekt under kap. 5536 post 73 enn etter Regjeringens forslag.

Miljødifferensiert årsavgift

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) og til Innst. S. nr. 220 (1999-2000) hvor disse medlemmer gikk imot innføring av en miljødifferensiert komponent i vektårsavgiften, men at flertallet likevel innførte dette. Disse medlemmer viser til at Norge har innført en særnorsk miljøårsavgift. Disse medlemmer vil peke på at det ikke bare er infrastrukturen som er viktig for å stimulere sysselsettingen og opprettholde bosettingen. Transportavgiftene er også viktige. Disse medlemmer viser til at vektårsavgiftssystemet nå har en konkurransevridende effekt i forhold til utlandet og bør derfor harmoniseres med EU og av konkurransemessige hensyn ligge på EUs minstesatser.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at vektårsavgiften, inkludert den miljødifferensierte årsavgiften, harmoniseres fullt ut med EUs minstesatser, snarest og senest i statsbudsjettet for 2002."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at i forbindelse med omleggingen av årsavgiftene for tyngre kjøretøy ble det innført en miljødifferensiert årsavgift som er delt opp i fire klasser, der biler med EURO III motorer er fritatt for avgift, mens biler som ikke er utstyrt med slike motorer får en langt høyere avgift. Fremskrittspartiet har registrert at nye lastebiler som selges er utstyrt med EURO III motorer. En vil derved få en naturlig utskifting av vognparken uten at noen skal måtte betale en uforholdsmessig høy avgift. Fremskrittspartiet foreslår derfor at den miljødifferensierte årsavgiften settes ned

med 50 pst. for de kjøretøy som i dag rammes av avgiften.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"III Vektårsavgift § 1 nr. 2 skal lyde:

2. *Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy*

Vektklasser	Avgasskravnivå			
	Ikke EURO	EURO I	EURO II	EURO III
12 900 - 19 999 kg	2 775	1 542	1 079	0
20 000 kg og over	4 800	2 827	2 005	0

3.5.4 Omregistreringsavgift, kap. 5536 post 75

Sammendrag

Omsetning av brukte motorvogner og tilhengere er ikke pålagt merverdiavgift. Det betales imidlertid en særavgift ved omregistrering av alle kjøretøy som tidligere har vært registrert i Norge. Omregistreringsavgiften ble økt med 10 pst. fra 1. juli 2000.

Kjøretøyene som omfattes av avgiftsplikten er delt i fire grupper:

1. Mopeder, motorsykler m.v.
2. Personbiler og busser.
3. Lastebiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler m.v.
4. Biltilhengere, semitrailere m.v.

Avgiftene er gradert etter vekt og alder. Satsene for omregistreringsavgiften foreslås prisjustert.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at omregistreringsavgiften har steget år for år, sist i Revidert nasjonalbudsjett for 2000. Omregistreringsavgiften gjenspeiler ikke kostnadene ved å omregistrere en bil eller motorsykkel, og fremstår som nok en fiskal avgift på motorvogner. Fremskrittspartiet foreslår derfor at avgiften ikke prisjusteres.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"IV Omregistreringsavgift skal lyde:

	Registreringsår				
	2001 og 2000 kr	1999 kr	1998 kr	1997 til 1990 kr	1989 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler					
1. Mopeder	505	505	505	505	505
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum	1 440	1 440	1 440	1 440	1 255
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 400	2 400	2 400	2 400	1 255
b. Personbiler. Busser					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7 050	5 340	4 025	2 690	1 255
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	9 625	7 485	5 540	3 840	1 255
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	13 840	10 750	7 860	5 340	1 255
4. over 1 600 kg	17 925	13 840	10 120	6 908	1 255
c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	5 725	4 405	3 455	2 200	1 255
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 740	7 100	5 285	3 650	1 255
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	14 390	11 510	8 545	5 845	1 255
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	19 810	15 840	11 880	7 980	7 980
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	25 470	20 320	15 275	10 185	10 185
6. over 5 000 kg	30 750	24 650	18 425	12 390	12 390

d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg

Egenvekt (typegodkjent):

1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	5 720	4 405	3 455	2 200	2 200
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	6 605	5 285	4 025	2 580	2 580
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	10 000	8 050	6 035	4 025	4 025
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	13 300	10 560	8 130	5 285	5 295
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	18 745	15 090	11 320	7 485	7 495
6. over 5 000 kg	24 210	19 430	14 530	9 685	9 695"

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 39 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5536 post 75 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

3.5.5 Avgift på bensin, kap. 5536 post 76**Sammendrag**

Prisøkningen på råolje har ført til at bensinprisene har kommet på sitt høyeste realnivå siden 1951. Avgiften på bensin i Norge er dessuten høyere enn hos våre naboland, og kan derfor bidra til økt handelslekkasje. For å redusere handelslekkasjen og belastningen for de som er avhengige av å bruke bilen, foreslår Regjeringen å redusere avgiftene på bensin med 50 øre pr. liter nominelt fra 1. januar 2001. Dette gjøres ved at CO₂-avgiften på bensin reduseres med 22 øre pr. liter, mens bensinavgiften reduseres med 28 øre pr. liter.

I sammenheng med merverdiavgiftsreformen fra 1. juli 2001 foreslås det at bensinavgiften reduseres med ytterligere 32 øre pr. liter. Til sammen gir dette en reell reduksjon i avgiftene på bensin på 97 øre pr. liter f.o.m. 2. halvår 2001, noe som vil innebære en reell avgiftsreduksjon på om lag 1,20 kroner pr. liter inkl. merverdiavgift. Avgiften på bensin i Norge kommer dermed ned på nesten samme nivå som i Sverige og lavere enn i f.eks. Tyskland, Frankrike og Nederland med dagens avgifter og valutakurser. De nye satsene i kroner pr. liter blir da:

Avgiftsgruppe	Avgift 1.1.2001	Avgift 1.7.2001
Blyfri	4,06	3,74
Blyinnhold under 0,05 g/l	4,31	3,99
Blyinnhold over 0,05 g/l	4,85	4,53

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at de høye bensinprisene er et betydelig problem både for næringslivet og husholdningenes økonomi. Særlig i områder med store avstander betyr en reduksjon av bensinavgiften mye. Disse medlemmer mener

derfor det vil være uheldig å utsette en betydelig del av avgiftsreduksjonen til 1. juli slik Regjeringen foreslår. For å spare næringslivet og husholdningene for betydelige utgifter, foreslår disse medlemmer at bensinavgiftskuttet gjennomføres fra 1. januar.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensin med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 4,53
- For blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 3,99
- For blyfri bensin: kr 3,74

II utgår."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge ligger i verdenstoppen når det gjelder bensinavgift. Fremskrittspartiet mener topografi, befolkningstetthet, og ikke minst de store avstandene gjør at avgiftsnivået burde ligge på et langt lavere nivå. Når det i tillegg kan slås fast at Norge er selvforsynt med olje, er det etter Fremskrittspartiets syn uforståelig at stortingsflertallet ønsker et så høyt avgiftsnivå. Fremskrittspartiet ser på bilen som et gode; både som et rent transportmiddel, men også som en mulighet for befolkningen til å delta i det sosiale liv. Fremskrittspartiet har registrert at mange flytter fra distriktsnorge og inn til større sentra. Ved å senke kostnadene for bensin og derved avstandsulempene, vil det etter partiets syn i større utstrekning ligge til rette for at de som ønsker å bo i spredt bebygde områder kan gjøre det.

Fremskrittspartiet foreslår derfor at særavgiften for bensin senkes med 3,47 kroner pr. liter (inkl. mva.). Det er Fremskrittspartiets målsetning å oppnå en stabil pumpepris på mellom 6,50 kroner og 7,00 kroner pr. liter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensin for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 2,03,
- b) for blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 1,49,
- c) for blyfri bensin: kr 1,24

II Utgår."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 3 685 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5536 post 76 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine prinsipielle betraktninger vedrørende grønne skatter under avsnitt 1.1 foran.

Dette medlem understreker at det med dagens forurensingsproblemer, særlig i de store byene, er liten grunn til å redusere miljøavgifter, og går derfor imot Regjeringens forslag om reduserte bensinavgifter.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensin for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 5,27,
- b) for blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 4,72,
- c) for blyfri bensin: kr 4,46.

Regjeringens forslag til vedtak om avgift på bensin romertall II bortfaller."

3.5.6 Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), kap. 5536 post 77

Sammendrag

Det vises til omtalen av spørsmålet om harmonisering av skatte- og avgiftsbelastningen for lastebilnæringen med Sverige i kapittel 3.2 i proposisjonen. For å redusere den økonomiske belastningen for transportører og transportbrukere som følge av økte drivstoffpriser, foreslår Regjeringen at dieseldriften blir redusert med 50 øre pr. liter nominelt fra 1. januar 2001, og med ytterligere 32 øre pr. liter fra 1. juli. Dette gir en samlet reell avgiftsreduksjon på 92 øre pr. liter fra 1.

juli 2001. Dette vil gi en reell avgiftsreduksjon på 1,13 kroner pr. liter inkl. merverdiavgift.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtale mellom disse partiers stortingsgrupper pkt. 16, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), avsnitt 3.1.2.1.1.

Flertallet viser videre til merknader under avsnitt 3.10 Svovelavgift, jf. kap. 5543 post 71.

Flertallet kan konstatere at ca. 80 pst. av det volum diesel som nå leveres til depot i Norge, har svovelinnhold under 0,005 pst. Flertallet viser til at en garantert kvalitet under 0,005 pst. svovel er avgjørende for å få til maksimale miljøforbedringer ved montering av CAT-filter. For ytterligere å stimulere til en full overgang til denne lavsvoveldiesel med også merking av pumper i 2001, foreslår flertallet at den ekstraordinære svovelavgift på 26 øre avvikles fra 1. juli 2001. Fra samme dato gjøres avgiftsreduksjonen på 32 øre kun gjeldende for diesel med 0,005 pst. svovelinnhold eller mindre.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner m.m. VI Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende ordlyd:

II skal lyde:

Fra 1. juli 2001 skal § 1 første ledd ny siste setning lyde:

For mineralolje til framdrift av motorvogn som inneholder 0,005 pst. vektandel svovel eller mindre betales avgift med kr 2,72 pr. liter."

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen foreslår å redusere dieseldriften til svensk nivå fra 1. januar 2001. Regjeringens forslag er ikke tilstrekkelig til å sikre transportnæringen konkurransedyktige rammevilkår. Disse medlemmer mener videre at det er uheldig at en stor del av avgiftsreduksjonen også for diesel utsettes til 1. juli 2001. Disse medlemmer peker på at Høyres forslag vil redusere dieselpriisen reelt med 1,52 kroner pr. liter. Dette innebærer omkring en dobling av avgiftskuttet Regjeringen legger opp til fra 1. januar 2001.

En konkurransedyktig transportnæring er nødvendig for at norske bedrifter skal kunne overvinne de store avstandene innenlands og lange transportveier til de viktigste markedene i utlandet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner m.m. VI Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 2,42 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II utgår."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser ingen grunn til at et oljeproduserende land som Norge skal ha høyere dieselavgift enn sine naboland. Fremskrittspartiet ønsker et lavere avgiftsnivå på diesel for både bedrifter og enkelt personer.

Fremskrittspartiet erkjenner at Norges avstand til markedene i Europa er store og påfører norske bedrifter store konkurransemessige ulemper. Fremskrittspartiet erkjenner at jo lengere ut i distrikts-Norge en bedrift etablerer seg, jo større blir avstandskostnadene til markedet, og jo viktigere blir det å minimalisere disse kostnadene. Disse medlemmer ønsker at bedrifter skal kunne etablere seg der forholdene naturlig ligger best til rette for det, og stiller seg derfor uforstående til at staten, blant annet gjennom dieselavgiften, øker avstandskostnadene slik at det blir vanskeligere å etablere og drive produksjonsbedrifter i distrikts-Norge.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen med kr 0,72 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II utgår."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 1 694 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5536 post 77 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine prinsipielle betraktninger vedrørende grønne skatter under avsnitt 1.1 foran.

Dette medlem understreker at det med dagens forurensingsproblemer, særlig i de store byene, er liten grunn til å redusere miljøavgifter, og går derfor imot Regjeringens forslag om reduserte bensinavgifter.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner m.m. VI Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 3,64 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II utgår."

Dette medlem vil også rette oppmerksomheten mot den såkalte miljødieselen. Miljødiesel er en type diesel som har et langt lavere innhold av svovel enn konvensjonell diesel, noe som fører til at den lokale forurensingen blir langt mindre. Denne dieselen er ilagt en lavere avgift enn konvensjonell diesel, men denne avgiftsforskjellen reflekteres ikke i prisen til forbruker. Årsaken er at oljeselskapene etter eget utsagn ikke er i stand til å garantere at det er miljødiesel som blir solgt, og dermed selges dieselen til full pris. Dette innebærer en utilsiktet subsidie av oljeselskapene, og har åpenbart uheldige miljømessige følger.

Industrien selv opplyser at for at miljødiesel skal ha den fulle effekten, bør den kombineres med et partikkelfilter, kalt CRT-filter. Men et slikt filter forutsetter at det er miljødiesel som blir brukt, konvensjonell diesel vil ødelegge det.

Dette medlem merker seg altså at til tross for at miljødiesel er favorisert avgiftsmessig fra statens side, reflekteres denne forskjellen ikke for forbrukerne. Ei heller er det mulig å få full miljøuttelling for dieselen, fordi ingen vil installere CRT-filret uten å få en garanti for at dieselen som selges er ren miljødiesel.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om et forbud mot salg av autodiesel med et svovelinnhold på over 50 ppm og om å gjøre såkalt miljødiesel til gjeldende standard for kjøretøyer, gjeldende fra 1. januar 2003."

3.6 Avgift på båtmotorer, kap. 5537 post 71

Sammendrag

Avgiften på båtmotorer ble innført i 1978 og pålegges båtmotorer på minst 9 hk. For 2000 er satsen 121 kroner pr. hk. Satsen foreslås prisjustert til 124 kroner pr. hk for 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen ser på denne avgiften som kun en fiskal avgift. Disse medlemmer konstaterer med bakgrunn i at Norge er en kystnasjon, at mange, både gjennom arbeide og fritid er avhengige av motorbåt. Disse medlemmer mener derfor at avgiften bør trappes ned over tid, og foreslår derfor at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legger frem for Stortinget et forslag til en plan for å avvikle denne avgiften.

Disse medlemmer mener at avgiften ikke skal prisjusteres for 2000.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på båtmotorer for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

Avgiftssatsen er 121,00 kroner pr. hk."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 2 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5537 post 70 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Andre forslag

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at avgiften på båtmotorer er en ren fiskal avgift. Avgiften er nå blitt så høy at den kan være til hinder for at gamle motorer ikke blir byttet ut med mer miljøvennlige motorer. Disse medlemmer mener derfor at avgiften bør trappes ned over tid.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legge fram en nedtrappingsplan for Avgift på båtmotorer."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen fremmer dessuten følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med RNB 2001, legge frem forslag om å innføre en ordning der bensin som brukes som drivstoff for båtmotorer, gis avgiftsfritak."

3.7 Avgift på elektrisk kraft, kap. 5541 post 70

3.7.1 Toprissystem for strøm

Sammendrag

I Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) ba finanskomiteens flertall Regjeringen om å legge fram vurderinger av og forslag til et toprissystem for strøm. I forbindelse med økningen i el-avgiften ble det også bedt om at eksempler som kan bedre fordelingsvirkningene og fremme energiøkonomisering og bruk av nye fornybare energikilder ble utredet.

En interdepartemental arbeidsgruppe med deltakelse fra Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet har utredet praktiske og fordelingsmessige konsekvenser av en progressiv (flerleddet) el-avgift. Arbeidsgruppen har også vurdert prinsipielle spørsmål knyttet til en slik avgift. Arbeidsgruppen frarår at det blir innført en progressiv el-avgift. Gruppen viser bl.a. til at en progressiv avgift vil lede til en dårligere utnyttelse av kraftressursene ved at ulike kunder blir stående overfor forskjellige kraftpriser på marginen.

Selv om en progressiv avgift vil ramme husholdninger med høy inntekt sterkere enn husholdninger med

lav inntekt, vil en progressiv avgift også kunne gi utilsiktede fordelingsvirkninger. For eksempel vil husholdninger som er bosatt på landet bli sterkere rammet av en slik avgift enn husholdninger som bor i byer, og barnefamilier vil bli rammet hardere enn husholdninger uten barn.

Arbeidsgruppen peker på at det er mer hensiktsmessig å oppfylle fordelingspolitiske mål gjennom generelle og mer målrettede virkemidler som inntektsbeskatning og overføringer.

Et progressivt element i el-avgiften vil komplisere avgiftssystemet, og det vil være høye administrative og kontrollmessige kostnader forbundet med en progressiv el-avgift. Omgåelsesmulighetene kan være store, og det må påregnes stor aktivitet blant forbrukerne for å unngå et progressivt ledd i avgiften.

Departementet er enig i arbeidsgruppens vurderinger om at det er betydelige ulemper ved et toprissystem for strøm. Departementet vil derfor ikke foreslå en slik omlegging.

Det vises for øvrig til St.meld. nr. 29 (1998-1999) Om energipolitikken hvor bl.a. de praktiske og fordelingsmessige konsekvensene av en flerleddet el-avgift ble vurdert. Konklusjonen var også her at de administrative kostnadene var uforholdsmessig store i forhold til den fordelingsgevinsten som eventuelt kunne oppnås.

Komiteens merknader

Komiteen tar redegjørelsen foran til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen slutter seg til Regjeringens vurderinger om at det er betydelige ulemper ved et toprissystem på strøm og at det derfor ikke bør innføres.

3.7.2 Økt og utvidet forbruksavgift

Sammendrag

Veksten i el-forbruket og den moderate veksten i ny produksjonskapasitet på 1990-tallet, har ført til at Norge fra 1993 har et el-forbruk som overstiger produksjonen i år med normale nedbørs- og tilsigsforhold. Det er begrenset hvor mye ny vannkraft som kan bygges ut, samtidig som økt bruk av fossil energi vil gjøre det vanskelig å innfri forpliktelsene i Kyoto-protokollen. På kort og mellomlang sikt ventes det at nye fornybare energikilder vil spille en relativt beskjeden rolle. For å dempe veksten i energiforbruket og stimulere til økt bruk av nye fornybare energikilder, ble det i Energimeldingen foreslått å trappe opp avgiftene på elektrisitet og fyringsolje over en tiårsperiode, jf. St.meld. nr. 29 (1998-1999) Om energipolitikken. For forbruk som i dag omfattes av el-avgiften, foreslås det en reell økning av satsen med 1,5 øre til 10,30 øre pr. kWh i 2001.

Industrien og veksthusnæringen er i dag fritatt fra forbruksavgift på elektrisk kraft, mens resten av næringslivet og husholdningene betaler avgift. Dersom

el-avgiften skal ha som formål å begrense det samlede elektrisitetsforbruket bør avgiften omfatte alle brukere. Dette vil sikre at el-forbruket blir redusert der det koster minst, samtidig som kraften tilfaller brukere med størst betalingsvilje. På bakgrunn av dette foreslås det at industri, bergverk og veksthus ilegges avgift med en sats på 1 øre pr. kWh. Dette er lavere nominell sats enn industrien hadde tidlig på 1990-tallet. Forslaget vil gi et påløpt proveny på om lag 480 mill. kroner og om lag 360 mill. kroner på 2001-budsjettet.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtalens pkt. 15, hvor Regjeringens forslag om el-avgift på industrien ikke støttes med unntak av forbruk knyttet til administrasjon og annen virksomhet.

Videre fritas fjernvarmeprodusenter for el-avgift. El-avgiften til alminnelig forbruk økes med 1 øre utover Regjeringens forslag.

Flertallet viser til forslag under avsnitt 3.7.5.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at det i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet er enighet om å øke el-avgiften med ett øre ut over Regjeringens forslag samt tilsvarende økning av grunnavgiften på fyringsolje. Forbruket av elektrisk kraft blant vanlige forbrukere er voksende, og det er nødvendig med økte incentiver til energiøkonomisering. Økt el-avgift vil stimulere til energiøkonomisering og utvikling av nye fornybare energikilder. Prisen på elektrisk kraft i Norge vil også etter en økning i el-avgiften med 2,5 øre ligge lavere enn i våre naboland, dels betydelig lavere. Prisen vil også ligge under nivået i 1996-1997.

Det er også enighet om at den foreslåtte el-avgiften på industrien på 1 øre ikke skal innføres. Derimot er det enighet om å innføre full el-avgift for industriens bruk av strøm til alt annet enn produksjon, bl.a. administrasjonsbygninger. Disse medlemmer går også inn for at det utredes et nytt prissystem på elektrisitet som ivaretar miljødifferensiering, og der avgift på produksjon vurderes som alternativ til forbruksavgift.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at Regjeringens forslag innebærer en økning av el-avgiften på 17,5 pst. Samtidig foreslår Regjeringen å innføre el-avgift på industri og veksthusnæringer med 1 øre/kWh. I budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre foreslås en ytterligere økning i forbruksavgiften på 1 øre/kWh, dvs. en samlet økning på 2,5 øre/kWh. Disse medlemmer avviser disse forslagene.

Disse medlemmer er av den oppfatning av at en økning av avgiften på elektrisk kraft kun er en ekstra skattlegging av befolkningen. Økt el-avgift rammer i

første rekke barnefamilier og andre husholdninger med høyt strømforbruk og bidrar ikke til en bedre fordelingsprofil. Disse medlemmer viser videre til at i tillegg rammes næringslivet og særlig kraftkrevende industri rammes hardt. El-avgiften for industrien har vært fjernet siden tidlig på 1990-tallet og Grønn skattekommisjon som foreslo en rekke miljøavgifter argumenterte mot el-avgift på industrien. En slik avgift vil svekke norske bedrifter i den internasjonale konkurransen og den vil ikke ha noen effekt på kraftforbruket i industrien.

Disse medlemmer viser til at det for disse medlemmer ikke er et selvstendig mål å redusere energiforbruket. Det er neppe noen negative miljøkonsekvenser knyttet til forbruk av elektrisk kraft. Derimot er det en rekke negative miljøkonsekvenser knyttet til ulike produksjonsformer for elektrisk kraft. Miljømessig er det derfor bedre å rette tiltakene direkte mot forurensningen knyttet til ulike typer energiproduksjon, fremfor å skattlegge forbruket av all elektrisk kraft.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at Stortinget har vedtatt at Norge skal oppfylle sine forpliktelser mht. klimagasser gjennom et system med omsettelige utslippskvoter.

Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot den foreslåtte økningen i el-avgiften og innføringen av el-avgift på industri- og veksthusnæringer.

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 3.7.5.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår at avgiften på elektrisk kraft beholdes på 2000-nvå, og at det ikke innføres el-avgift på industri og veksthus.

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 3.7.5.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter Regjeringens forslag om heving og utvidelse av el-avgiften. Dette er et nødvendig tiltak for å stimulere forbrukere og industri til å sette i gang energiøkonomiserende tiltak. Dette er nødvendig for å unngå import av forurensende kullkraft, gasskraftverk eller nye vannkraftutbygginger.

Dette medlem påpeker samtidig at innføring av el-avgift for industrien er en reell svekkelse av rammevilkårene for mange bedrifter i distriktene. For å motvirke denne uheldige effekten av økt elavgift, ønsker dette medlem å opprette et ENØK-fond på 200 mill. kroner for prosjekter som kan redusere elforbruket i industrien. Dette vil følgelig bidra til å forsterke stimulanse for redusert elforbruk. Det vises i denne sammenheng til forslag i budsjettinnstillingen fra energi- og miljøkomiteen.

3.7.3 Strømforbruk til administrasjon m.v.

Sammendrag

I Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) ber finanskomiteens flertall Regjeringen om å vurdere hvordan de bedrifter som er fritatt fra el-avgift til industriproduksjon kan bli pålagt avgift for forbruk til administrasjon og annen virksomhet.

Elektrisk kraft som benyttes i industri m.v. betaler i dag ikke el-avgift. Fritaket er avgrenset etter Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering. Bedrifter som er fritatt fra avgift får fritak for all elektrisk kraft som benyttes til den angitte næringsproduksjon, herunder elektrisk kraft som benyttes til administrasjon.

Administrasjon m.v. skilles altså ikke ut i strømforbruket. En slik avgrensing må i så fall basere seg på en konkret vurdering av hver enkelt bedrift for å skille mellom de egentlige produksjonslokalene og lokaler av mer administrativ karakter. En effektiv kontroll med ordningen vil forutsette at det installeres særskilte kurser/målere for de ulike lokaler/formål.

Etter departementets oppfatning ville praktiseringen av et slikt skille mellom avgiftsfritt og avgiftspliktig forbruk av elektrisk kraft komplisere avgiftssystemet betydelig. En slik differensiering ville bli administrativt kostbar og krevende og neppe stå i rimelig forhold til gevinstene.

Etter departementets oppfatning bør det derfor ikke oppkreves en særskilt avgift på elektrisk kraft som benyttes i administrasjonsbygg m.v. hvor virksomheten som sådan er tilgodesett med fritak eller lavere avgiftssats. Departementet viser også til forslaget om at industrien og veksthusnæringen får en el-avgift på 1 øre pr. kWh i 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at budsjettavtalens pkt. 15 innebærer at det ikke skal innføres avgift på industrien på 1 øre, men at det innføres ordinær el-avgift på industriens forbruk av kraft til administrasjon og annen virksomhet.

Flertallet viser til forslag under avsnitt 3.7.5.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen slutter seg til Regjeringens vurdering om at det ikke bør oppkreves en særskilt avgift på elektrisk kraft som benyttes i administrasjonsbygg m.v.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under avsnitt 3.7.2.

3.7.4 Fjernvarmeanlegg

Sammendrag

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2000 ba Stortinget Regjeringen legge fram forslag om å frita fjernvarmeprodusenter for forbruks-

avgift på elektrisk kraft i forbindelse med budsjettet for 2001, jf. også Stortingets anmodningsvedtak av 16. juni 2000. Komiteen viste til at norske fjernvarmeprodusenter i dag må betale forbruksavgift på elektrisk kraft, mens andre miljøvennlige energiprodusenter som energigjenvinningsanlegg, har fritak fra avgiften.

Energi som produseres i og leveres fra fjernvarmeanlegg er ikke avgiftsbelagt. Ved produksjon av fjernvarme benyttes det i første rekke avfall, men også elektrisitet, flis, olje og gass m.v. Et eventuelt el-avgiftsfritak for fjernvarmeprodusenter vil innebære fritak for elektrisitet som benyttes i varmeproduksjonen.

Elektrisk kraft som er produsert i energigjenvinningsanlegg er i dag fritatt fra avgift, jf. vedtakets § 2 bokstav b. Fjernvarmeanlegg produserer ikke elektrisk kraft, men energi i form av vannbåren varme. Et eventuelt avgiftsfritak for fjernvarmeprodusenter vil innebære at det blir gitt avgiftsfritak for bruk av elektrisk kraft for å produsere varme. Et slikt avgiftsfritak kan ikke sammenlignes fritaket for kraftproduksjon fra energigjenvinningsanlegg.

Brukerne av fjernvarmen kunne alternativt brukt strømmen direkte på en mer effektiv måte, men ville i tilfelle ikke fått et tilsvarende avgiftsfritak. Det er derfor neppe grunn til å favorisere bruk av elektrisitet i fjernvarmeanlegg på bekostning av bl.a. avfall. Det er i dag ingen energiprodusenter som er fritatt fra forbruksavgift på elektrisk kraft som benyttes som innsatsfaktor i produksjonen.

For øvrig vises det til at fjernvarmeanlegg i likhet med annen alternativ energiproduksjon fikk fritak for investeringsavgift fra 1. januar 1999. Regjeringen antar ut fra dette at Stortingets intensjon er ivarettatt, og fremmer derfor ikke forslag om endringer.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til budsjettavtalens pkt. 15 og foreslår at fjernvarmeprodusenter gis fritak for el-avgift. Flertallet viser til forslag under avsnitt 3.7.5.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til Innst. S. nr. 220 (1999-2000) hvor flertallet gikk inn for fritak av forbruksavgift på elektrisk kraft for fjernvarmeprodusenter fra 2001. Dette er ikke fulgt opp av Regjeringen.

Disse medlemmer vil peke på at utbygging av fjernvarmeanlegg er det viktigste virkemidlet for å øke bruken av fornybare energikilder som avfall, bioenergi, spillvarme og varmepumper. Økt bruk av nye fornybare energikilder betyr redusert bruk av elektrisitet til oppvarming.

Disse medlemmer er forundret over at departementet mener at fritaket fjernvarmeanlegg fikk for investeringsavgift 1. januar 1999, oppfyller intensjo-

nen i et vedtak som ble fattet 18 måneder senere. Stortinget hadde neppe fattet sitt vedtak dersom det mente intensjonen i vedtaket allerede var oppfylt. Disse medlemmer finner grunn til å understreke at Stortingets anmodningsvedtak av 26. juni 2000 dreide seg om å frita fjernvarmeprodusenter for forbruksavgift, ikke for investeringsavgift. Stortingets vedtak er følgelig ikke oppfylt.

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 3.7.5.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under avsnitt 3.7.2.

3.7.5 Forslag til vedtak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjettperioden 2001 med følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgift skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 11,30 øre pr. kWh.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og veksthusnæringen. Fritaket omfatter kun elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

§ 2 ny bokstav i skal lyde:

i. leveres til bruk i produksjon av fjernvarme."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til merknader foran og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjettperioden 2001 med følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgift betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgiften skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 8,56 øre pr. kWh.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og vekstnæring."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 1 060 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5541 post 70 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til merknader foran og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjettperioden 2001 med følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgift skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 8,80 øre pr. kWh.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og veksthusnæringen.

§ 2 ny bokstav i skal lyde:

i. leveres til bruk i produksjon av fjernvarme."

Disse medlemmer viser til at dette fritaket gir en avgiftslette på 8 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader foran hvor dette medlem slutter seg til Regjeringens forslag til el-avgift for 2001.

3.8 Avgift på mineralolje m.v., kap. 5542

3.8.1 Grunnavgift på fyringsolje m.v., kap. 5542 post 70

Sammendrag

Mineralolje til passasjertransport til sjøs ble belastet CO₂-avgift. Olje til slik anvendelse er derfor ikke fritatt for grunnavgift på fyringsolje. Departementet foreslår imidlertid at det innføres fritak for grunnavgift på fyringsolje m.v. for olje til passasjertransport i innenriks sjøfart. Dette skyldes bl.a. at slike anvendelser faller utenfor formålet med avgiften. Dessuten er det mulig å praktisere et slikt fritak uten betydelige kontrollproblemer og omgåelsesmuligheter. Fritaket foreslås administrativt knyttet til dagens refusjonsordning for godstransport i innenriks sjøfart og innarbeides i vedtaket § 3 nr. 3.

Fritaket antas å ha begrensede administrative konsekvenser. Det bokførte provenytapet for 2001 er anslått til om lag 45 mill. kroner. De nærmere vilkårene for refusjonsordningen vil bli fastsatt i forskrift. De ulike refusjons- og fritaksordningene for transport til sjøs vil bli vurdert nærmere framover.

På bakgrunn av at el-avgiften er foreslått økt med 1,5 øre pr. kWh, foreslås grunnavgiften økt tilsvarende. Det tilsvarer 11,2 øre pr. liter olje utover prisjustering.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til avtalen og foreslår at avgift på mineralolje økes tilsvarende virkningen av en ytterligere økning av el-avgiften med 1 øre.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til grunnavgift på fyringsolje for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,382 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelser, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan nyttes som fyringsolje."

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at Regjeringen foreslår å øke grunnavgiften på fyringsolje med 60 pst. Bakgrunnen for forslaget er at kundene ikke skal gå over fra å bruke elektrisitet til å bruke olje som kilde til oppvarming når el-avgiften øker. Disse medlemmer viser til sine merknader og forslag under pkt. 3.7.2 i denne innstillingen, og går på denne bakgrunn imot forslaget fra Regjeringen om å øke grunnavgiften på fyringsolje utover anslått prisvekst.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til grunnavgift på fyringsolje for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,195 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan benyttes som fyringsolje."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen foreslår å øke grunnavgiften på fyringsolje med 60 pst. Bakgrunnen for forslaget er at kundene ikke skal gå over fra å bruke elektrisitet til å bruke olje som kilde til oppvarming. Disse medlemmer viser til sine merknader og forslag under pkt. 3.7.2 i denne innstillingen, og går på denne bakgrunn imot forslaget fra Regjeringen om å øke grunnavgiften på fyringsolje.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til grunnavgift på fyringsolje for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,19 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan benyttes som fyringsolje."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 200 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5542 post 70 enn etter Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti slutter seg til Regjeringens forslag.

3.8.2 Avgift på smøreolje m.v., kap. 5542 post 71

Sammendrag

For 2001 foreslås avgiften prisjustert med 4 øre til 1,50 kroner pr. liter. Refusjonssatsen foreslås prisjustert til 1,70 kroner pr. liter.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under avsnitt 1 i denne innstilling, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgifter på mineralske produkter m.v. C avgift på smøreolje med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på smøreolje m.v. med kr 1,46 pr. liter."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 2 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5542 post 71 enn etter Regjeringens forslag.

3.9 CO₂-avgift, kap. 5508 og kap. 5543 post 70

Sammendrag

Mineralolje

CO₂-avgiften på mineralolje regnes pr. liter og er lik for alle produkter. I 2000 er avgiftssatsen 47 øre pr. liter. Det foreslås for 2001 at denne satsen prisjusteres til 48 øre pr. liter olje. CO₂-avgiften på mineralolje har omfattende fritaksordninger. De viktigste fritakene gjelder for bruk i skip i utenriks sjøfart og fartøyer som driver fiske og fangst i fjerne farvann. Disse bunkrer

avgiftsfritt. Sildemel-, fiskemel- og treforedlingsindustrien har halv CO₂-avgift.

Bensin

Siden 1. januar 1991 har det vært en egen CO₂-avgift på bensin. Denne avgiften er 94 øre pr. liter bensin i 2000. Det er store ulikheter i avgiftssatsene på CO₂-utslipp, og bensin er ilagt den høyeste CO₂-avgiftssatsen. De store satsforskjellene bidrar til at CO₂-utslippene ikke blir redusert til lavest mulige kostnader. Det foreslås at satsen på 94 øre pr. liter bensin reduseres med 22 øre pr. liter fra 1. januar 2000. Avgiftssatsen på bensin vil da være 72 øre pr. liter, dvs. samme nivå som for CO₂-utslipp på sokkelen i 2001. Lavere CO₂-avgift på bensin bidrar til lavere drivstoffpriser og til en mer kostnadseffektiv klimapolitikk.

Kull og koks

CO₂-avgiften for kull og koks regnes pr. kg og er lik for alle produkter. I 2000 er avgiftssatsen 47 øre pr. kg. Det foreslås for 2001 at denne satsen prisjusteres til 48 øre pr. kg kull og koks. CO₂-avgiften omfatter ikke kull og koks benyttet som reduksjonsmiddel eller råvare i industrielle prosesser. Disse aktivitetene bidrar til om lag 90 pst. av de samlede CO₂-utslippene fra kull og koks i Norge. Det er videre bl.a. fritak for kull og koks anvendt til energiformål i produksjonen av sement og leca.

Redusert sats

Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 54 (1997-1998) Grønne skatter at en del sektorer som tidligere hadde fritak for CO₂-avgiften skulle ilegges en avgift med lav sats tilsvarende 100 kroner pr. tonn CO₂. Dette gjelder innenriks luftfart, godstransport i innenriks sjøfart, supply-flåten og anlegg på kontinentalsokkelen. Den reduserte satsen er 26 øre pr. liter mineralolje og 24 øre pr. liter bensin i 2000. Det foreslås å prisjustere denne til 27 øre pr. liter for mineralolje og 25 øre pr. liter for bensin.

I 2000 er CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten 70 øre pr. liter olje eller pr. Sm³ gass. Fra 1. januar 2001 foreslås satsen prisjustert til 72 øre.

CO₂-avgift i petroleumsvirksomhet

Figur 3.16 i proposisjonen viser utslipp av CO₂ i Norge fra 1973 til 1999. Utslippene av CO₂ øker og foreløpige tall viser at utslippene var 42,3 mill. tonn i 1999. Dette er en økning på drøye 19 pst. i forhold til utslippene i 1990, som er basisår for Kyotoprotokollen. Veksten siden 1990 har stort sett kommet på alle områder der fossile brenslers benyttes. CO₂-utslippene i 1996 var spesielt høye på grunn av en kald vinter og at høye el-priser førte til stor overgang fra elektrisitet til olje i husholdninger, industrien og andre næringer.

Et utvalg har utredet et nasjonalt system for omsettelige klimagasskvoter med utgangspunkt i Kyotoprotokollen, jf. NOU 2000:1 Et kvotesystem for klimagasser. Utvalget anbefaler at kvotesystemet omfatter så mange utslippskilder som mulig, og flertallet i utvalget foreslo at kvoteplikten skal gjelde fra 2008. Systemet vil kunne omfatte nærmere 90 pst. av Norges samlede klimagassutslipp, og utvalgets forslag ville innebære at dagens CO₂-avgifter erstattes av omsettelige kvoter. Regjeringen vil følge opp utvalgets innstilling i en egen Stortingsmelding våren 2001.

I 2000 er CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten 706 kroner pr. liter olje eller pr. Sm³ gass. Fra 1. januar 2001 foreslås satsen prisjustert til 72 øre.

CO₂-avgiften og bilaterale luftfartsavtaler

Avtale mellom Norge, Danmark og Sverige angående samarbeid på luftfartens område av 20. desember 1950 (ratifisert av Stortinget) forutsetter at landene inngår identiske luftfartsavtaler med tredjeland. Norge og de andre skandinaviske landene har på denne bakgrunn inngått vel 70 bilaterale luftfartsavtaler som er i kraft. Et tyvetalls luftfartsavtaler som er parafert i perioden 1994-2000 er nylig undertegnet eller venter på å bli det.

Innholdet i de bilaterale luftfartsavtalene er i store trekk identiske og er basert på et felles avtaleutkast - den såkalte skandinaviske standardavtalen. Avtalene har blant annet en bestemmelse om avgift på drivstoff til bruk i internasjonal luftfart. Bestemmelsen dannet bakgrunn for at regjeringen Bondevik valgte å foreslå en reversering av den CO₂-avgiften på flydrivstoff til bruk i internasjonal luftfart som ble vedtatt som ledd i en grønn skattereform våren 1998. Det vises til nærmere omtale i St.prp. nr. 53 (1998-1999) Miljøavgifter på drivstoff til luftfarten m.v. - endringer i statsbudsjettet for 1999. Stortinget sluttet seg til forslaget.

Beskatningsmyndigheten på dette området er særskilt bundet gjennom de bilaterale luftfartsavtalene. Regjeringen har ikke ønsket å undertegne nye fremforhandlede luftfartsavtaler før Stortinget er orientert om at luftfartsavtalenes bestemmelser om avgiftsfritak blir videreført. De bilaterale luftfartsavtalene er inngått over en lang tidsperiode. Det anses ikke mulig å reforhandle disse avtalene. For å videreføre det skandinaviske luftfartspolitiske samarbeidet er det nødvendig at også de nye avtalene som undertegnes og fremforhandles på dette område videreføres i tråd med den skandinaviske standardteksten. Forhandlinger av nye avtaler og reforhandlinger av eksisterende avtaler videreføres derfor i tråd med den skandinaviske standardteksten, inntil multilateral eller regional enighet om innføring av miljøavgifter innen luftfart oppnås.

Regjeringen vil arbeide aktivt gjennom internasjonale organisasjoner for å få innført CO₂-avgift på alt drivstoff til bruk i luftfart.

*Komiteens merknader**CO₂-avgift på mineralske produkter*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i avsnitt 1 i dette dokument og går imot å prisjustere CO₂-avgiften. Når det gjelder reduksjonen i CO₂-avgiften på bensin støtter disse medlemmer Regjeringens forslag.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til CO₂-avgift på mineralske produkter med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende satser:

1. Generell sats
 - a) Mineralolje: 46 øre pr. liter
 - b) Kull og koks m v: 46 øre pr. kg
 - c) Bensin: 72 øre pr. liter
2. Redusert sats, jf. § 2
 - a) Mineralolje: 26 øre pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen 23 øre pr. liter.
 - b) Bensin: 24 øre pr. liter.

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelse."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sin merknad om behovet for styrking av grønne skatter i avsnitt 1.1 foran. Det er ingenting ved forurensningssituasjonen i Norge eller globalt som tilsier at det er på tide å redusere innsatsen for å redusere utslipp, snarere tvert i mot. Særlig er miljøproblemene i mange av de store byene i landet alvorlig, noe som for en stor del skyldes økende trafikk. Også de globale miljøproblemene blir stadig tydeligere.

Dette medlem vil derfor avvise forslaget om å redusere bensinavgiftene, også CO₂-delen av denne, og viser i denne sammenheng til sin merknad i avsnittene 3.5.5 og 3.5.6. Dette medlem foreslår av samme grunn å øke CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende satser:

1. Generell sats
 - a) Mineralolje: kr 0,48 pr. liter
 - b) Kull og koks m.v.: kr 0,48 pr. kg
 - c) Bensin: kr 0,97 pr. liter
2. Redusert sats, jf. § 2
 - a) Mineralolje: kr 0,27 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,24 pr. liter.
 - b) Bensin: kr 0,25 pr. liter"

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinental-sokkelen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

"Om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinental-sokkelen for budsjetterterminen 2001.

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 70 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 70 øre pr. liter."

Disse medlemmer viser til at dette ikke vil påvirke inntektene under kap. 5508 i forhold til Regjeringens forslag, jf. tabell 5.5.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

"Om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinental-sokkelen for budsjetterterminen 2001.

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 94 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 94 øre pr. liter."

3.10 Svovelavgift, kap 5543 post 71*Sammendrag*

Norge har gjennom Gøteborgprotokollen forpliktet seg til å redusere utslippet av SO₂ til 22 tusen tonn i 2010. Et kostnadseffektivt alternativ for å oppfylle nye og strengere forpliktelser vil være å først øke den laveste satsen på bruk av kull og koks. Avgiften på kull og koks ble doblet fra 1. juli 2000.

For 2001 foreslås det at satsene for kull og koks blir prisjustert.

Fra 1. januar 2000 ble det innført en svovelavgift på 25 øre pr. liter for autodiesel med høyere svovelinn-

hold enn 0,005 pst. Dette har bidratt til at størstedelen av omsetningen av umerket autodiesel er diesel med lavt svovelinhold. Fra 1. januar 2001 foreslås avgiften prisjustert til 26 øre pr. liter.

Drivstoff til fly som flyr mellom norske flyplasser belastes redusert CO₂-avgift og svovelavgift. Drivstoff til fly i utenriksfart belastes ikke svovelavgift og CO₂-avgift. Departementet foreslår at dette presiseres i vedtakene om svovelavgift og CO₂-avgift.

Svovelavgiften på kull og koks er utformet som en gradert produktavgift. Departementet utreder om avgiften kan graderes etter det faktiske innholdet av svovel. Det vurderes også andre utforminger av avgiften, herunder å fastsette avgiften som en utslippsavgift. Utkast til forskriftsendringer der den avgiftspliktige gis anledning til å velge mellom de tre nevnte beregningsmåter har vært på høring. Departementet tar sikte på å fastsette eventuelle forskriftsendringer med virkning fra 1. januar 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til budsjettavtalens pkt. 16, jf. avsnitt 3.1.2.1.1: Budsjett-innst. S. I (2000-2001), hvor den ekstraordinære svovelavgift på 26 øre foreslås opphevet fra 1. juli 2001.

Flertallet viser dessuten til avtalens pkt. 15 hvor det er enighet om å halvere den lave satsen på svovelavgiften på kull og koks.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

Nytt II skal lyde:

Fra 1. juli 2001 skal § 1 nr. 1 bokstav a siste setning utgå. Det innsettes et romertall I foran § 1.

§ 1 første ledd nr. 1 bokstav b og c skal lyde:

- b. SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v.: kr 3,09 pr. kg SO₂.
- c. SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3,09 pr. kg SO₂."

Flertallet viser også til forslag under pkt. 3.5.6.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader og forslag i Innst. S. nr. 220 (1999-2000) hvor Fremskrittspartiet avviser forslaget om å fordoble den laveste satsen på SO₂-avgiften fra 1. juli 2000. Disse medlemmer registrerer at næringen selv har ønske om svovelavgiften bør gå til et fond som skal brukes til miljøtiltak, blant annet til rensing av svovel.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om opprettelse av et fond, hvor svovelavgiften fra prosesindustrien går inn. Dette fondet skal brukes til miljø forbedrende tiltak innen prosessindustrien."

Disse medlemmer foreslår videre at svovelavgiften for denne delen av industrien reduseres til 3 kroner pr. kilo SO₂.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr.11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på følgende mineralske produkter og utslipp i henhold til følgende satser:

1. Generell sats

- a) Mineralolje: 7 øre pr. liter for hver påbegynte 0,25 pst. Vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. Vektandel svovel. For mineralolje til fremdrift av motorvogn (umerket autodiesel) som inneholder over 0,005 og under 0,05 pst. Vektandel svovel svares avgift med 25 øre pr. liter olje.

- b) SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v: kr 3 pr. kg SO₂

- c) SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3 pr. kg. SO₂

2. Redusert sats jf. § 2

2,6 øre pr. liter mineralolje på hver påbegynte 0,25 pst. Vektandel svovel i oljen. Avgiften skal ikke svares for olje som inneholder 0,05 pst. Vektandel svovel eller mindre."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 96 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5543 post 71 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader i Innst. S. nr. 220 (1999-2000) hvor Høyre avviste forslaget om å fordoble den laveste satsen på SO₂-avgiften fra 1. juli 2000 og i stedet ba Regjeringen fremme forslag om et nasjonalt kvotesystem for SO₂-utslipp i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen mener fortsatt det bør innføres et system med omsettelige utslippskvoter for SO₂-utslipp. Et kvotesystem er bedre egnet enn dagens differensierte svovelavgift til å sikre at de billigste utslippsreduksjonene gjennomføres først. Disse medlemmer foreslår derfor at det innføres et system med omsettelige utslippskvoter for SO₂-utslipp fra 1. juli 2001. Samtidig foreslår disse

medlemmer å reversere den økningen i svovelavgiften Arbeiderpartiet og sentrumspartiene ble enige om i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2000.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift for budsjetterminen 2001 med følgende endringer.

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på følgende mineralske produkter og utslipp i henhold til følgende satser:

1. Generell sats

- a) Mineralolje: 7 øre pr. liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel. For mineralolje til framdrift av motorvogn (umerket autodiesel) som inneholder over 0,005 og under 0,05 pst. vektandel svovel svares avgift med 25 øre pr. liter olje.
- b) SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v.: kr 3 pr. kg SO₂.
- c) SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3 pr. kg SO₂.

Stortinget ber Regjeringen innføre et system med omsettelige utslippskvoter for SO₂-utslipp fra 1. juli 2001."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift for budsjetterminen 2001.

3.11 Miljøavgifter i landbruket, kap. 5545

3.11.1 Miljøavgift, kunstgjødsel, post 70

Sammendrag

Miljøavgifta på kunstgjødsel blei fjerna med verknad frå 1. januar 2000, m.a. som ledd i arbeidet med å redusere kostnadene jordbruket og bringe avgiftsnivået meir på linje med situasjonen i andre land. Denne reduksjonen blei kombinert med vidareutvikling av andre verkemiddel i jordbruksavtalesystemet, m.a. målretting og styrking av miljøverkemidla gjennom eit heilskapleg miljøprogram og krav om miljøplanar på kvart bruk, jf. St.meld. nr. 19 (1999-2000).

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

3.11.2 Miljøavgift, plantevernmidler, post 71

Sammendrag

Som ei oppfølging av Handlingsplan for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler blei avgiftssystemet lagt om frå 1. mars 1999. Plantevernmidla blir no gruppert i avgiftsklassar basert på ibuande eigenskapar og eksponeringsbelastning. Avgifta var tidlegare

basert på omsetningsverdi, medan den no er basert på normerte arealdosar differensiert etter midla sin risiko for helse- og miljøskadar. For at avgifta skal få tilstrekkeleg effekt i høve til målsettinga for plantevernmidelbruken, vil departementet vurdere nivået på avgifta i samband med dei årlege budsjettframlegga. Frå 1998 til 2000 er budsjetterte avgiftsinntekter auka frå 22 til 60 mill. kroner.

For 2001 gjer departementet framlegg om å føre vidare avgiftsnivået frå 2000. Ein budsjetterer såleis med inntekter på 60 mill. kroner i 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, tar dette til etterretning.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er god grunn til å forsterke miljøinnsatsen i landbruket, bl.a. for å styrke norsk landbruks tillit i markedet.

Dette medlem vil derfor fremme følgende forslag:

"Miljøavgift på plantevernmidler økes med 245 mill. kroner til 305 mill. kroner."

3.12 Avgift på sluttbehandling av avfall, kap. 5546 post 70

Sammendrag

Avgiftssatsen på avfall levert til deponering er på 306 kroner pr. tonn i 2000. Avgiften på avfall til forbrenning er utformet med en grunnavgift på 77 kroner pr. tonn og med en tilleggsavgift på 230 kroner pr. tonn. Tilleggsavgiften reduseres etter energiutnyttelsesgrad. Restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien er fritatt avgift.

Forurensede jordmasser og redeponert avfall er i utgangspunktet avgiftspliktig avfall etter § 1 i vedtaket om avgift på sluttbehandling av avfall. Flytting av avfall fra nedlagte deponier innebærer en miljømessig forbedring ved at avfall flyttes til deponier som fyller dagens miljøkrav. På bakgrunn av dette har Finansdepartementet i samråd med Miljøverndepartementet gitt dispensasjon fra avgiftsplikten for slikt avfall. Dispensasjon er gitt for deponier som er avsluttet før 1999, dvs. før sluttbehandlingsavgiften trådte i kraft. Fritak er også gitt for forurensede jordmasser som legges inn på deponi. Bakgrunnen for fritaket er at avgiften ikke bør være til hinder for at det ryddes opp i såkalte "gamle synder". Departementet foreslår at fritaket kodifiseres i vedtaket om avgift på sluttbehandling av avfall § 2 ny bokstav e. Nærmere regler om vilkår for fritak vil bli fastsatt i forskrift.

Avgiften på sluttbehandling av avfall vil bli evaluert i sin helhet når en har hentet inn et erfaringsmateriale som belyser utviklingen i omfanget, sammensetningen og behandlingen av avfallet. Avgiften foreslås derfor videreført uten andre endringer enn en ordinær prisjus-

tering av avgiftssatsene. Satsene for 2001 vil da bli som i tabellen nedenfor:

	Avgiftssats 2001 kr pr. tonn
Avfall levert til deponi	314
Avfall levert til forbrenningsanlegg:	
- grunnavgift	79
- tilleggsavgift	235

¹⁾ Tilleggsavgiften reduseres etter energiutnyttelsesgrad.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteen har merket seg at Regjeringen i St.meld. nr. 8 (1999-2000) har pekt på flere forhold som kan være uheldig med utformingen av avgift på sluttbehandling av avfall. Komiteen er også kjent med at den teknologiske utviklingen på anleggssiden har gått svært raskt i retning av "renere" anlegg de siste årene, og at det nå kan være mulig å måle en stor andel av utslippene fra forbrenningsanlegg kontinuerlig.

Komiteen ber derfor Regjeringen vurdere hvordan sluttbehandlingsavgiften kan endres slik at den i større grad enn i dag stimulerer til energigjenvinning og samsvarer med miljøkostnadene forbundet med sluttbehandling av avfall for alle anlegg. En slik vurdering bør innbefatte mulighetene for å legge avgift direkte på utslippene ved forbrenning. Komiteen ber Regjeringen legge fram en slik vurdering i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser i denne sammenheng til avtalens pkt. 23 vedrørende avgift på sluttbehandling av avfall.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til avsnitt 1 i dette dokument og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag i avgift på sluttbehandling av avfall for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2000 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på avfall som er innlevert til sluttbehandling etter følgende sats:

1. opplagsplasser for avfall (fyllplasser); kr 306 pr. tonn
2. anlegg for forbrenning av avfall;
 - a) grunnavgift kr 77 pr. tonn
 - b) tilleggsavgift kr 229 pr. tonn

På vilkår fastsatt av departementet fritas, refunderes eller ytes tilskudd for tilleggsavgift for anlegg med energiutnyttelse."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 14 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5546 post 70 enn etter Regjeringens forslag.

3.13 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier, kap. 5547

Avgift på trikloreten (TRI) (post 70) og tetrakloreten (PER) (post 71)

Sammendrag

I 2000 er avgiften på trikloreten (TRI) på 50 kroner pr. kg ren TRI. For varer hvor kun en del av innholdet er TRI er avgiften skalert slik at den tilsvarende 50 kroner pr. kg TRI. Eksport og internt gjenvunnet TRI er ikke avgiftsbelagt. Det gis dessuten refusjon for den mengde TRI som leveres til profesjonell gjenvinner, mens salg av gjenvunnet TRI avgiftsbelegges.

TRI er tungt nedbrytbart i miljøet og er klassifisert som miljøskadelig. TRI er også kreftfremkallende og helseskadelig. Stoffet er dessuten akutt giftig overfor vannlevende organismer. Det største bruksområde for TRI er industriell avfetting. Løsemidler, rengjøringsmidler, lim, maling- og lakkfjerning m.v. kan dessuten inneholde TRI.

Det foreslås å prisjustere denne avgiften til 51,4 kroner pr. kg ren TRI i 2001.

I 2000 er avgiften på tetrakloreten (PER) på 50 kroner pr. kg ren PER. For varer hvor kun en del av innholdet er PER er avgiften skalert slik at den tilsvarende 50 kroner pr. kg PER. Eksport og internt gjenvunnet PER er ikke avgiftsbelagt.

PER er et løsningsmiddel som brukes i renseribransjen og også et aktuelt substitutt til trikloreten for maskinavfetting. PER har tilsvarende skadevirkninger som TRI. I likhet med trikloreten er PER en av de høyest prioriterte miljøgiftene. Foruten direkte vasking av tøy er det hovedsakelig hydrokarboner som i dag kan erstatte PER til bruk i renseribransjen. Hydrokarboner er et miljømessig langt bedre alternativ enn PER.

Det foreslås å prisjustere denne avgiften til 51,4 kroner pr. kg ren PER i 2001.

Komiteens merknader

Avgiftsvedtak

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til avgiftssatser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til avsnitt 1 i dette dokument og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på trikolorene (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

For TRI og PER som inngår som bestandel i andre produkter, betales avgift av andel TRI og PER. Avgiften betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andel PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift svares etter følgende intervaller og satser:

Pst	Innehold TRI/PER	kr pr. kg	
		TRI	PER
1.	Over 0,1 - t.o.m. 1		0,50
2.	Over 1 - t.o.m. 5	2,50	2,50
3.	Over 5 - t.o.m. 10	5,00	5,00
4.	Over 10 - t.o.m. 30	15,00	15,00
5.	Over 30 - t.o.m. 60	30,00	30,00
6.	Over 60 - t.o.m. 100	50,00	50,00

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI/PER.

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om hva som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensninger og utfylling av regler i denne bestemmelse."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 1 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5547 post 70 og 71 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Refusjon for avgift på tetrakloreten (PER)

Komiteen viser til at eksport og gjenvunnet PER ikke er avgiftsbelagt. Komiteen viser i denne sammenheng til at det for trikloret (TRI) er refusjonsordninger ved levering til profesjonell gjenvinning. Komiteen ber derfor om at det gis refusjon for avgift på tetrakloreten (PER) ved levering til profesjonell gjenvinning, og om at salg av gjenvunnet PER avgiftsbelegges.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) hvor disse medlemmer gikk imot å innføre avgift på tetrakloreten.

Siden avgiften nå er innført, forutsetter disse medlemmer at den samme refusjonsordning nå må gjøres gjeldende for tetrakloreten som for trikoloreten. Disse medlemmer er av den oppfatning at når en innfører miljøavgift, så må det være for å beskytte miljøet mot skadelige stoffer og ikke for å øke statens inntekter. En refusjonsordning må innføres slik at restavfallet ikke kommer på avveie.

3.14 Avgift på sjokolade- og sukkervarer m.v., kap. 5555 post 70

Sammendrag

Avgift på sjokolade- og sukkervarer ble innført i 1922. Sjokolade- og sukkervarer avgiftslegges med en avgift pr. kg av varens avgiftspliktige vekt. Avgiften omfatter i likhet med andre særavgifter, både importerte og innenlandsproduserte varer.

For 2000 er satsen 14,17 kroner pr. kg. For 2001 foreslås satsen prisjustert til 14,57 kroner pr. kg. Satsene endres fra 1. april 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, slutter seg til Regjeringens forslag til avgift for 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til tidligere merknader i budsjettinnstillinger hvor disse medlemmer har foreslått denne avgiften avviklet. Disse medlemmer er fortsatt av den oppfatning at denne avgiften fører til en ufornuftig produktutforming. Det er ingen andre grunner enn fiskale grunner til å beholde avgiften. Disse medlemmer viser til at denne avgiften er fjernet i Sverige og dette forsterker grensehandelsproblematikken.

Disse medlemmer viser videre til den konkurransevridningen avgiften medfører mellom beslektede produkter som dels rammes av og dels er fritatt for denne særavgiften. Dette problemet forsterker behovet for å vurdere hensiktsmessigheten av denne særavgiften.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en plan for avvikling av avgiften på sjokolade- og sukkervarer senest i budsjettet for 2002."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrer at Regjeringen nok en gang inflasjonsjusterer denne avgiften. Disse medlemmer mener at denne avgiften fører til en ufornuftig produktutforming, slik at avgift skal unngås, og ser ingen annen enn fiskale grunner til å beholde avgiften. Når en ser at avgiften utgjør 18-19 pst. av forbrukerens pris, samtidig som det kan konstateres at avgiften for sjokolade og sukker er fjernet i Sverige, forsterker bare dette grensehandelsproblematikken.

Disse medlemmer mener derfor at avgiften bør utfases. Som et ledd i dette prisjusteres ikke avgiften.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på sjokolade og sukkervarer for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

II utgår."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 16 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5555 post 70 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti påpeker at sjokoladeavgiften mangler en fornuftig begrunnelse i budsjettet. Særavgifter bør begrunnes med behovet for en korrigering av markedet i tråd med prinsippene bak grønne skatter. Dette medlem mener derfor denne avgiften bør avvikles.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m. I § 1 første ledd, med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 til og med 31. mars 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 14,17 pr. kg på sjokolade- og sukkervarer m.m. av varens avgiftspliktige vekt. Det skal også betales avgift av slike varer uten tilsetning av sukker eller søtningsmiddel. Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som avgiftspliktig sjokolade- og sukkervarer.

II skal lyde:

Fra 1. april 2001 til og med 30. juni 2001 skal avgiftssatsen i § 1 første ledd være kr 14,57 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt."

3.15 Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m., kap. 5556 post 70

3.15.1 Innledning

Sammendrag

Avgiftene på alkoholfrie drikkevarer reguleres i dag av to avgiftsvedtak, et om avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer og et annet om avgift på kullsyreholdige alkoholfrie drikkevarer. For å bedre oversikten og gjøre regelverket lettere tilgjengelig, foreslår departementet at reglene om avgift på alkoholfrie drikkevarer samles i ett avgiftsvedtak. Drikke med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol omfattes av vedtaket. Sammenslåingen er i hovedsak av teknisk karakter og er ikke ment å innebære endringer i gjeldende rett.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3.15.2 Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer

Sammendrag

Kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer og drikkevarer med alkoholinhold til og med 0,7 volumprosent

blir ilagt en produktavgift på 1,58 kroner pr. liter i 2000.

For å hindre at avgiften på kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer medfører en vridning i forbruket bort fra ervervsmessig framstilt mineralvann, blir det lagt en avgift på sirup brukt til ervervsmessig fremstilling av mineralvann i dispensere, fontener o.l. og en avgift på kullsyre brukt i hjemmeproduksjon av mineralvann, hvor varen ikke er ment for salg. Satsene for garderingsavgiftene på sirup og kullsyre foreslås justert slik at de er i samsvar med den ordinære avgiftssatsen for mineralvann.

For 2001 foreslås avgiften på kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer prisjustert til 1,62 kroner pr. liter.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at mineralvann er blant de viktige lokkevarer som medfører en stadig stigende grensehandel. Utsalgsprisen på mineralvann i Sverige er 50 pst. av norsk pris, da slike produkter i Sverige verken er pålagt kullsyreavgift eller emballasjeavgift. Disse medlemmer viser videre til at denne avgiften har økt med over 50 pst. de seneste årene. Disse medlemmer er av den oppfatning at avgiften bør avvikles.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en avviklingsplan for produktavgift på kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer senest i statsbudsjettet for 2002."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at denne avgiften også er en del av grensehandelsproblematikken fordi det ikke er avgift på alkoholfrie drikkevarer med kullsyre i Sverige. Det er heller ingen emballasjeavgift på boks i Sverige, dette fører til at brus innføres til Norge i store mengder.

Det er ikke bare privatpersoner som kjøper brus til eget forbruk, også norske butikker kjøper inn brus i Sverige for videresalg i Norge. Dette fører selvfølgelig til nedleggelse av norske arbeidsplasser. Fremskrittspartiet ønsker ikke utvikling basert på at avgiftsnivået i Norge skal være så høyt at arbeidsplasser i Norge legges ned, og foreslår derfor at kullsyreavgiften avvikles over fem år. Som et første ledd prisjusteres ikke avgiften for 2001.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer.

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales en avgift til statskassen på:

- a) alkoholfrie drikkevarer med, pr. liter salgsvare: kr 1,58 pr. liter,
- b) sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende, pr. liter salgsvare: kr 9,49 pr. liter,
- c) kullsyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr. kg kullsyre: kr 63,00.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol, unntatt øl."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 1 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5556 post 70 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 5.1.

3.15.3 Avgift på alkoholfrie kullsyrefrie drikkevarer Sammendrag

Avgiften omfatter saftdrikker, limonade, squash, leskedrikk, konsentrert leskedrikk, alkoholfri vin o.l. Melk og juice er fritatt fra avgiften. I 2000 er avgiftssatsen den samme som for kullsyreholdige alkoholfrie drikkevarer, dvs. 1,58 kroner pr. liter. For 2001 foreslås avgiften prisjustert til 1,62 kroner pr. liter.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag for 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at melk og juice er fritatt for denne avgiften. Disse medlemmer mener at andre alkoholfrie, kullsyrefrie drikker bør avgiftsmessig likebehandles. Disse medlemmer mener derfor at avgiften bør avvikles og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en avviklingsplan for produktavgift på kullsyrefrie, alkoholfrie drikkevarer snarest og senest i statsbudsjettet for 2002."

3.16 Avgift på sukker m.v., kap. 5557 post 70

Sammendrag

Avgift på sukker ble innført i 1981, og er i hovedsak lagt på sukker til forbrukere. Sukker som nyttes til ervervsmessig framstilling av varer er på nærmere vilkår fritatt for avgift. Sukkeravgiften er i 2000 5,49 kroner pr. kg. Avgiftssatsen foreslås prisjustert til 5,64 kroner pr. kg i 2001.

Sukker som brukes til biavl m.v. har etter avgiftsvedtaket ikke vært fritatt fra sukkeravgiften. I stedet har det blitt etablert en ordning med avgiftsrefusjon for

sukker som nyttes til dette formål. Departementet foreslår at refusjonsordningen kodifiseres i vedtaket.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag for 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under avsnitt 1 og ønsker ikke å prisjustere sukkeravgiften m.v.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på sukker m.v. for budsjettermin 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på sukker m.v. med kr 5,49 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 6 mill. kroner lavere inntekter under kap. 5557 post 70 enn etter Regjeringens forslag, jf. tabell 51.

3.17 Avgift på drikkevareemballasje, kap. 5559

3.17.1 Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer (post 70)

Sammendrag

Grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer var uendret i perioden 1994-1996. I 1997 ble den økt i takt med den generelle prisstigningen siden 1994. I 2000 er grunnavgiften 0,81 kroner pr. enhet. For 2001 foreslås avgiften prisjustert til 0,83 kroner pr. enhet.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til forslaget fra Regjeringen om at grunnavgiften prisjusteres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen viser til at grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer ble innført for å beskytte bryggerinæringen fra en omlegging av tappelinjer fra flasker til boks, og for at engangsemballasje ikke skulle bli kastet i naturen. Nå som avgiftssystemet for drikkevareemballasje er lagt om, fungerer grunnavgiften som en ren fiskalavgift. Disse medlemmer mener at denne avgiften nå bør avvikles.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for avvikling av grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer snarest og senest i statsbudsjettet for 2002."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under avsnitt 1 i dette dokument, og går imot å prisjustere denne avgiften.

Disse medlemmene viser til forslag under avsnitt 3.17.3.

3.17.2 Miljøavgift på drikkevareemballasje, post 71 Sammendrag

For 2001 foreslås avgiftssatsene for drikkevareemballasje prisjustert. Avgiftssatsene i 2001 vil da bli som i tabellen nedenfor:

Gruppe	Avgiftssats 2001 kr pr. stk.
Glass/metall	4,11
Plast	2,47
Papp/kartong	1,03

Etter Stortingets vedtak om avgifter på drikkevareemballasje § 4 første ledd skal avgiften på emballasje for vin og brennevin m.v. med alkoholstyrke over 7 volumprosent, unntatt øl, ikke inngå i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften. Dette er et unntak fra hovedregelen i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 18 om at toll og andre avgifter inngår i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften. I St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble det vist til at departementet vurderer om det er grunnlag for å videreføre denne regelen som kun gjelder emballasje for brennevin og vin m.m.

Etter departementets oppfatning er det ikke grunnlag for særregelen om at emballasjeavgiftene på brennevin og vin skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften. Det foreslås derfor at særregelen oppheves. Endringen antas ikke å ha provenyvirkinger. Det vises til at plikten til å beregne emballasjeavgift oppstår ved salg fra produsent/importør til Vinmonopolet eller restauranter. Disse vil normalt være registrerte næringsdrivende som har fradragsrett for inngående merverdiavgift. Endringen får dermed ikke konsekvenser for merverdiavgiftspliktig næringsvirksomhet.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet slutter seg til Regjeringens forslag om at det ikke lenger er grunnlag for å opprettholde særregelen om å holde emballasjeavgiftene på brennevin og vin utenfor beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Flertallet slutter seg videre til at avgiftssatsene prisjusteres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under avsnitt 1 i dette dokument, og går imot å prisjustere denne avgiften.

Disse medlemmene viser til forslag under avsnitt 3.17.3.

3.17.3 Forslag til vedtak om avgift på drikkevareemballasje

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til merknader under 3.17.1 og 3.17.2 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om avgifter på drikkevareemballasje for 2001 med følgende endringer:

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende satser pr. emballasjeeinheit:

1. Miljøavgift

- a) Glass og metall kr 4,00
- b) Plast kr 2,40
- c) Kartong og papp kr 1,00

Departementet kan på nærmere vilkår fritta for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

2. Grunnavgift

Engangsemballasje kr 0,80

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen."

Disse medlemmer viser til at dette vil gi 3 mill. kroner i reduserte inntekter under kap. 5559 posten 72 og 74, jf. tabell 5.1.

3.18 Dokumentavgift, kap. 5565 post 70

Sammendrag

Avgiftsplikt inntreffer ved tinglysning av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom. Avgiften oppkreves med 2,5 pst. av salgsverdien. Hensikten med avgiften er å skaffe staten inntekter, og den har f.eks. ikke som begrunnelse å dekke kostnadene ved tingslingskontorene. Ved overføring av hjemmel til selveierleilighet/eierseksjoner ved oppløsning av borettslag og boligaksjeselskap betales en fast avgift på 1 000 kroner. Det foreslås ingen endringer i avgiften for 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til avgift for 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 (1997-1998), Budsjett-innst. S. nr. 1 (1998-1999) og Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) der disse medlemmer foreslo henholdsvis reduksjon og fjerning av denne avgiften. Disse medlemmene vil påpeke at

denne avgiften i de fleste tilfeller påføres unge mennesker i etableringsfasen. Selv om en slik avgift har en lav prosentsats vil den raskt komme opp i store summer i forbindelse med tinglysing av boliger. I de fleste tilfeller vil den som skal betale avgiften måtte låne midler, et slikt lån vil selvfølgelig komme på toppen av de øvrige lån og derved bli mest rentebelastet. Disse medlemmer finner dette svært urimelig, spesielt med tanke på at det offentlige gjennom husbanken i stor grad subsidierer de samme menneskene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2002 legge frem en avviklingsplan av dokumentavgiften."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at dokumentavgiften er en avgift som kun har som hensikt å skaffe inntekter til staten. Dette er en aktverdig grunn, men er etter dette medlems mening en avgift som over tid må reduseres særlig for førstegangskjøpere av bolig. Boligprisene i de større byene er så høye at det er nødvendig med en rekke tiltak for å redusere prisen for boligkjøpere, en reduksjon av dokumentavgiften er i så måte et av flere tiltak Sosialistisk Venstreparti går inn for, for å gjenetablere en sosial boligbygging. Dette medlem vil understreke at det er viktig at en reduksjon av dokumentavgiften ikke må medføre høyere honorarer for eiendomsmeglerne. Det er på mange måter et paradoks at meglerne lønnes i prosenter av salg og er i så måte kun interessert i høyest mulig pris, uavhengig hvor mye arbeid som legges ned. Dette medlem viser videre til avsløringer i media om påstått fusk i meglerbransjen, med blant annet falske bud for å drive prisene i været. Dette medlem ber derfor Regjeringen komme tilbake til Stortinget i Revidert nasjonalbudsjett 2001 med et forslag om en reduksjon av dokumentavgiften for førstegangs boligkjøpere, og tiltak for å begrense eiendomsmeglerens honorarer for å sikre at gevinsten kommer boligkjøperne til gode.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å fremme forslag i Revidert nasjonalbudsjett 2001 om reduksjon i dokumentavgiften for førstegangs boligkjøpere, kombinert med tiltak for å begrense eiendomsmeglerens honorarer."

3.19 Avgift på flyging av passasjerer, kap. 5580 post 72 og merverdiavgift på luftfarten

Sammendrag

Avgift på flyging av passasjerer (passasjeravgiften) omfatter i dag flyging til utlandet og flyging på hovedstrekninger i Sør-Norge. Avgift på innenlands flyging gjelder i dag bare innenlandsflyginger mellom Oslo og følgende steder: Bergen, Kristiansand, Stavanger og Trondheim. Det vil si at det ikke er avgift for eksempel mellom Bergen og Trondheim og heller ikke mellom Torp og Stavanger. Avgiftssatsen er 116 kroner, begge veier.

Alle utenlandsreiser er avgiftsbelagt med unntak av flyginger fra Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord. Avgiftssatsen er 232 kroner, en vei.

Som redegjort for i Revidert nasjonalbudsjett 2000 har EFTAs overvåkingsorgan (ESA) avgitt en grunnlagt uttalelse om at dagens utforming av flypassasjeravgiften anses å være i strid med EØS-avtalen, jf. St.prp. nr. 61 (1999-2000) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2000.

Det er i proposisjonen redegjort nærmere for saken.

Regjeringen anser at det nå er grunnlag for å anta at flypassasjeravgiften med de foreslåtte endringene vil være i overensstemmelse med EØS-avtalens art. 36, men gjør oppmerksom på at dette ikke er bekreftet av ESA. Regjeringen mener at forslaget nå vil bringe satsstrukturen i overensstemmelse med kravene i EØS-avtalen. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at det foreslåtte fritaket for reiser til/fra og innen de tre nordligste fylker kan reise problemstillinger i forhold til EØS-avtalens regler om statsstøtte. Dette har ikke vært tema for den verserende saken for ESA. Det vises her også til den prosessen som pågår i Storbritannia i forholdet til omfanget av det foreslåtte fritaket. Regjeringen vil følge denne prosessen og vil vurdere nærmere omfanget av fritaket for innenlandsruter.

Regjeringen viser til at det samtidig fremmes forslag om å innføre merverdiavgift på bl.a. persontransport. Regjeringen mener det er riktig å se merverdiavgiftsreformen og omleggingen av flypassasjeravgiften i sammenheng. Merverdiavgiften gjelder bare innenlands forbruk og flyreiser til utlandet blir derfor ikke omfattet av merverdiavgiften. Et forslag om merverdiavgift vil derfor kun bli belastet innenriksflyginger.

Det er ingen land innen EØS-området som både har merverdiavgift på flyreiser og flypassasjeravgift. Som det går fram av omtalen i Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) foreslår Regjeringen at passasjertransport med luftfartøy ilegges en nullsats. Dette innebærer at flyselskapene får full fradragsrett på anskaffelser til virksomheten, samtidig som det ikke skal ilegges utgående merverdiavgift.

Regjeringen legger opp til at endringene av flypassasjeravgiften og innføringen av nullsats for merverdiavgift samlet skal være provenynøytral på årsbasis. Dette øker avgiftsbelastningen på innenlandsrutene med om lag 400 mill. kroner på årsbasis. Flyginger til utlandet får en tilsvarende lettelse.

I tråd med tidligere praksis er det foreslått at endringene i flypassasjeravgiften får virkning fra 1. april 2001. Innføringen av nullsats for merverdiavgift på luftfarten vil etter forslaget skje fra 1. juli 2001. Avgiftssatsen for flypassasjeravgiften vil fra 1. april 2001 være 128 kroner, og gjelder både avgiftspliktige flyginger innenlands og til utlandet. Ved at flypassasjeravgiften legges om før innføringen av nullsats for merverdiavgiften, vil det på budsjettet for 2001 bli et bokført netto merproveny på om lag 100 mill. kroner.

Staten kjøper i dag flyrutetjenester for å opprettholde tilbudet på ruter der det anses nødvendig med et flyru-

tetilbud, men der det ikke kan drives flyruter på kommersielt grunnlag. På slike anbudsruiter er det bestemmelser i avtalene mellom operatørene og staten om at avtalene skal kunne reforhandles ved endringer i rammebetingelsene, f.eks. ved avgiftsendringer. Anbudsrutene i Sør-Norge vil få økt avgiftsbelastning, mens rutene i Nord-Norge vil få noe mindre belastning enn i dag. Det legges opp til å reforhandle eksisterende anbudsruiter.

En kan ikke se bort fra at omleggingen isolert sett kan føre til at enkelte flyruter i Sør-Norge kan bli ulønnsomme. Det kan derfor bli aktuelt å lyse ut noen av disse rutene på anbud.

Komiteens merknader

Komiteen viser til at finansministeren ved brev 19. oktober 2000 til Stortinget har oversendt kopi av brev av 5. oktober 2000 fra ESA, hvor ESA ber om å få tilsendt informasjon som setter dem i stand til å vurdere forslaget til endringer i flypassasjeravgiften for 2001 i lys av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Brevet følger som vedlegg 2 til denne innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på flyging av passasjerer, jf. forslag II nr. 23 under kap. 14 Komiteens tilråding, rammeområde 23.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen ser på avgiften på flyging av passasjerer som en ekstra byrde for enkeltmennesker og bedrifter rundt om i Norge. Da denne avgiften ble innført var en av begrunnelsene at en skulle oppnå en miljøgevinst ved at flere skulle bruke toget. Dette har ikke skjedd. Disse medlemmer ser ikke i utgangspunktet fly som et alternativ eller en konkurrent til jernbanen, og ser følgelig ikke avgiften som hensiktsmessig. Etter en dom i ESA er Norge pålagt å likestille passasjeravgiften på flyging mellom de forskjellige norske flyplassene, og mellom norske og utenlandske flyplasser. Etter forslaget fra Regjeringen fører dette til at flere flyruter i Norge blir pålagt passasjeravgift. Disse medlemmer mener at når en utvider passasjeravgiften til å gjelde flyging mellom flyplasser der det ikke er mulig å velge jernbanetransport, bortfaller begrunnelsen for passasjeravgiften. Den eneste logiske konsekvens av ESA-vedtaket vil derfor være å avvikle passasjeravgiften.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett fremme forslag om en avviklingsplan for avgiften på flyging av passasjerer."

Komiteens medlemmer fra Høyre og representanten Steinar Bastesen peker på at

Høyre og Kystpartiet ikke vil gjennomføre momsreformen nå. Disse medlemmer vil likevel av hensyn til luftfartens rammebetingelser stemme for den foreslåtte ordning med nullsats på omsetning av tjenester som gjelder personbefordring med fly, jf. merverdiavgiftsloven § 16 første ledd ny nr. 13.

Disse medlemmer konstaterer at ESA har konkludert med at avgiften er i strid med EØS-avtalen. Det vises videre til brev av 19. oktober 2000 fra Finansdepartementet, vedlegg 2, hvor det fremgår at ESA avviser Regjeringens forslag til endringer av flypassasjeravgiften for 2001. Disse medlemmer er av den oppfatning at man i stedet for å "flikke" videre på denne avgiften bør avvikle den.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn nedjustere avgiften til 116 kroner på både innenlands- og utenlandsreiser.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på flyging av passasjerer for budsjettterminen 2001 med følgende endringer:

II § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. april 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 116 pr. passasjer."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker derfor å fjerne avgiften over 2 år, og foreslår at passasjeravgiften halveres for 2001.

For øvrig støtter disse medlemmer Regjeringens forslag om passasjertransport med luftfartøy ilegges en nullsats.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på flyging av passasjerer for budsjettterminen 2001 med følgende endringer:

I Utgår.

II § 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 64 pr. passasjer.

Departementet kan gi forskrift om hva som skal anses som ervervsmessig flyging og om avgrensning av avgiftsplikten."

Komiteen viser når det gjelder forslag om merverdiavgift på luftfart til Innst. O nr. 24 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001).

3.20 Avgift på utstyr for opptak og/eller

gjengivelse av lyd eller bilder m.v.

70 Avgift på kassetter

Komiteen viser til at det er budsjettert med inntekt på kr 4 000 000 for 2001. Avgiften bortfaller 1. desember 2000.

72 Avgift for radio- og fjernsynsmateriell m.v.

Komiteen viser til at det er budsjettert med inntekt på 22 mill. kroner for 2001. Avgiften bortfaller fra 1. desember 2000.

3.21 Avgifter i telesektoren, kap 5583 post 70

Sammendrag

I 1998 gav Stortinget Samferdselsdepartementet hjemmel til å kunne fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av DCS 1800 (DCS 1800 er en tilpasning av GSM-standarden til 1800 MHz-båndet). I samsvar med dette oppkreves i dag en årlig frekvensavgift med kroner 1 mill pr. MHz for konsesjoner knyttet til drift av DCS 1800 systemet. Det er i dag tildelt to konsesjoner hver på 12 MHz. Det foreslås at denne satsen videreføres i 2001.

Fra 1999 har Post- og teletilsynet lagt ut 5-sifrede telefonnummer for salg. Prisingen av enkeltnummer i den 5-sifrede serien har som formål å sikre en effektiv forvaltning og bruk av nummerne. Provenyet fra dette salget anslås til 5 mill. kroner i 2001.

Regjeringen lyste i sommer ut 4 lisenser for bruk av UMTS-systemet. Det kom inn 7 søknader. Stortinget vedtok i behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2000 å bl.a. innføre en årlig avgift og en engangsgift på 200 mill. kroner pr. konsesjon. Den årlige avgiften foreslås satt til 20 mill. kroner pr. konsesjon i 2001. Det tas sikte på å tildele konsesjoner i inneværende år. Det er i alt budsjettert med 118 mill. kroner under post 70 for 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om at Samferdselsdepartementet for året 2001 får fullmakt til å fastsette avgifter knyttet til disponering av frekvensene til drift av annen og tredje generasjons mobilkommunikasjonssystem, bl.a. UMTS, samt forestå salg av 5-sifrede telefonnummer.

Komiteen slutter seg videre til Regjeringens forslag om å bevilge 118 mill. kroner som inntekt under kap. 5583 post 70.

3.22 Konjunkturavgift på investeringer i nye næringsbygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, og Venstre, viser til budsjettavtale i Budsjett-innst. S. I (2000-2001) avsnitt 3.1.2.1.1.

Flertallet foreslår pålagt en konjunkturavgift på 10 pst. på investeringer i næringsbygg som er omfattet av skatteloven § 14-41 første ledd bokstaven g og h, dvs. alle bygg som omfattes av bestemmelsen unntatt anlegg og elektroteknisk utrustning i kraftforetak.

Avgiften vil omfatte erverv av nyoppførte næringsbygg samt påkostninger på nye og eldre bygg i nevnte avskrivningsgrupper. Tomtedelen av et bygningsprosjekt er ikke avskrivbar og inngår ikke i avgiftsgrunnlaget. Også erverv av eldre bygg faller utenfor avgiftsplikten.

Med erverv forstås både erverv fra andre og tilfeller hvor erverver selv oppfører bygget. Generelt er det byggherren, ikke entreprenør, som blir avgiftspliktig. Bare skattepliktige byggherrer vil omfattes av avgiftsplikten. Dette innebærer at virksomheten i offentlig sektor som er fritatt for skatteplikt ikke vil omfattes av avgiften. Skattepliktig offentlig eid virksomhet, som for eksempel offentlig eide kraftforetak og statsforetak som statsforetaksloven gjelder for, vil omfattes.

Det foreslås unntak fra avgiften ved erverv av eller påkostninger på næringsbygg til bruk som barnehage, omsorgsboliger og sykehjem.

Flertallet foreslår at avgiften settes til 10 pst., som anslagsvis gir et påløpt proveny på 1,6 mrd. kroner for 2001.

Flertallet mener at byggavgiften må omfatte alle næringer, også bygg på land i fiskerinæringen. I denne næringen kan imidlertid bygnings- og anleggsmessige pålegg som følge av EØS-avtalen være særlig tyngende. Når et slikt pålegg går lengre enn det som tidligere ville blitt fastsatt som nasjonale krav til bygg og anlegg i denne sektoren, bør de byggekostnader som klart har sammenheng med pålegget fritas for konjunkturavgift. Et slikt avgrenset fritak må utformes som en fullmakt til Finansdepartementet om å kunne fastsette nærmere regler i forskrift. Forskriften bør antakelig baseres på at fiskerifaglige myndigheter attesterer de konkrete investeringer som byggherren har hatt som følge av pålegget, og at den næringsdrivende og avgiftsmyndigheten legger denne attestasjonen til grunn for avgrensningen av konjunkturavgift på det konkrete objekt.

Avgiften vil gjelde erverv og påkostninger fra 1. januar 2001. Det er uten betydning om investeringsprosjektet er igangsatt før årsskiftet 2000/2001. Avgiftsplikten gjelder hele investeringsbeløpet, selv om noe av dette er påløpt på grunn av arbeider i 2000. Det foreslås unntak fra avgiftsplikten for investeringer som er bindende kontrahert før 18. november 2000, da forslaget ble gjort kjent. Tilsvarende fritas egen oppføring av bygg, dvs. at samme skatteyter er både byggherre og entreprenør, når oppføringen er igangsatt før 18. november 2000. Dette generelle fritaket omfatter også investeringskostnader etter denne datoen, når kostnadene må anses som en del av det kontraherte eller igangsatte prosjekt fra før.

Avgiften samordnes ikke med andre skatte- eller avgiftsgrunnlag og avgiftsplikten påløper selv om virksomheten går med underskudd. Avgiften kan ikke utgiftsføres direkte ved inntektsbeskatningen, men må aktiveres sammen med den aktuelle investering, som tillegg til kostprisen. Avgiften kommer dermed i tilfelle til fradrag gjennom avskrivninger. Fordi avgiften

må anses påløpt i investeringsåret selv om den forfaller året etter, jf. nedenfor, kan aktiveringen skje for investeringsåret (ferdigstillelsesåret). Avskrivningsfradrag for avgiften kan dermed påbegynnes for dette året. Den del av samlet saldobeløp som aktivert konjunkturavgift vil utgjøre for et næringsbygg, skal ikke inngå i avgiftsgrunnlaget for bygget. Avgiften vil heller ikke påvirke beregningen av merverdiavgift og eventuell investeringsavgift på bygget.

Etter utgangen av ervervsåret skal avgiftsgrunnlaget og avgiftsberegningen deklarerer av de avgiftspliktige samtidig med betaling av avgiften. Fristen for dette kan fastsettes i forskrift. En tar sikte på å sette fristen til 28. februar 2002 for avgiftsåret 2001. Foretaket vil da ha god oversikt over samlede avgiftspliktige investeringer i 2001, selv om fristen for å avlegge regnskap og selvangivelse kan være forlenget utover februar 2002. Etter forskriften kan det også fastsettes oppgaveskjema m.v. som skal nyttes ved avgiftsoppgjøret.

Også organiseringen av avgiftsmyndigheten og dens gjøremål kan fastsettes i forskrift. En mulighet er at fylkesskattekontoret skal være avgiftsmyndighet og at skattefogden skal være innkreivingsmyndighet. Men også andre alternativer vil bli vurdert.

Avgiftsordningen foreslås fastsatt i plenarvedtak (avgiftsvedtak) etter Grunnloven § 75 a. Som supplement til avgiftsvedtak og forskrift i medhold av vedtaket vil lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter gjelde. Men loven står tilbake for bestemmelsene i avgiftsvedtaket og tilknyttet forskrift. Særavgiftsloven regulerer bl.a. renter og tvangsinnndrivning ved betalingsmislighold, tilleggsavgift og straffeansvar ved uriktig eller uteblitt avgiftsoppgave m.v.

Det vises til forslag til vedtak om konjunkturavgift på investeringer i nye næringsbygg for budsjetterminen 2001. Flertallet fremmer følgende forslag:

"Vedtak om konjunkturavgift på investeringer i nye næringsbygg for budsjetterminen 2001.

§ 1

I henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal det betales konjunkturavgift til staten med 10 pst. av avgiftsgrunnlaget etter dette vedtaket.

§ 2

Avgiftsplikten gjelder erverv i 2001 av nyoppført næringsbygg og påkostning på slike som går inn under skattelovens § 14-41 første ledd bokstavene g og h. Avgiftsgrunnlaget er den kostpris ved slikt erverv og påkostning som skal aktiveres på foran nevnte saldo-grupper.

Avgiftsplikten påhviler skattepliktig erverver av nytt næringsbygg og skattepliktig eier av påkostet eldre næringsbygg.

§ 3

Unntatt fra avgiftsplikten er

- a) erverv og påkostning i henhold til bindende kon-

trakt inngått før 18. november 2000. Ved egenoppføring gjelder unntaket når oppføringen er igangsatt før 18. november 2000,

- b) erverv og påkostninger som gjelder barnehage, omsorgsbolig eller sykehjem,
- c) erverv og påkostning i fiskerinæring som følge av pålegg etter EØS-avtalen.

§ 4

Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av dette vedtak, herunder om avgrensning av avgiftsfritak, avgiftsoppgjør, avgiftsmyndighet, betaling, opplysningsplikt, kontroll og klageordning."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen går imot Arbeiderpartiets og sentrumspartiens forslag om en konjunkturavgift på 10 pst. på nye investeringer i næringsbygg. Sammen med de dramatiske forverringene av avskrivningssatsene for driftsmidler og den nedgangen i investeringene som må påregnes neste år fordi avviklingen av investeringsavgiften først gjennomføres fra 2002, vil forslaget føre til et markert fall i næringslivets investeringer i 2001. Budsjettforliket mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet fører dermed til at den nødvendige fornyelsen av norsk næringsliv blir stilt i bero til 2002. Bare svært lønnsomme investeringene vil bli gjennomført. I mellomtiden risikerer konkurranseutsatte bedrifter å falle etter i utviklingen og miste verdifulle markedsandeler. Disse medlemmer advarer mot at 2001 kan bli stående som et tapt år for norsk næringsliv. Det vises videre til Finansdepartementets svar på spørsmål nr. 38 fra Høyres stortingsgruppe av 18 oktober 2000 der det fremgår at:

"Etter en oppgang gjennom 1999 og 2000, anslås det nå en nedgang i investeringene i forretningsbygg på 1 pst. fra 2000 til 2001. I tillegg anslås det en nedgang i offentlige investeringer innenfor bygg og anlegg på 4 pst. neste år.

Lavere investeringer i forretningsbygg og innenfor offentlig sektor vil isolert sett bidra til å frigjøre ressurser innenfor bygge- og anleggsnæringen. Alt i alt anslås det en nedgang i den samlede sysselsettingen innenfor bygge- og anleggsnæringen på 1 pst. fra 2000 til 2001, målt ved antall utførte timeverk. Det ligger dermed ikke an til at presset i bygge- og anleggsnæringen forsterkes ytterligere neste år."

Disse medlemmer konstaterer på denne bakgrunn at den konjunkturavgiften Arbeiderpartiet og sentrumspartiene er blitt enige om er særdeles lite egnet til å redusere presset i norsk økonomi. En så stor avgift på investeringer i nye næringsbygg vil bare forsterke nedgangen i byggebransjen og øke næringslivets investeringskostnader.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at det er viktig å sikre det offentlige inntekter. Det er imidlertid ikke likegyl-

dig hvordan man oppnår dette. Skatter og avgifter medfører effektivitetstap for samfunnet, men nivået på dette kan påvirkes ved å utforming av avgiftssystemet. Dette medlem viser i denne sammenheng til sine merknader til avsnitt 1.1 foran.

Grepet som er gjort i forliket er uheldig sett i dette perspektivet. Konjunkturavgiften på arbeid var en avgift med bredt grunnlag og relativt lav sats, mens den foreslåtte avgiften på næringsbygg er en avgift med relativt smalere grunnlag og tilsvarende høyere sats. Det er etter dette medlems oppfatning, grunn til å frykte at denne avgiften vil bli møtt av omfattende avgiftsbegrunnede tilpasninger i markedet, slik at

investeringer som ellers er lønnsomme vil bli utsatt i håp om at avgiften forsvinner neste år. Dette vil åpenbart være samfunnsøkonomisk uheldig.

Dette medlem går på denne bakgrunn i mot forslaget om en konjunkturavgift på investeringer i nye næringsbygg.

3.23 Oversikt over satsforslag

Nedenfor gis en oversikt over de ulike fraksjoners forslag til særavgiftssatser for 2000. For en oversikt over de tilhørende bevilgningsforslag vises til kap. 8. nedenfor.

Tabell 3.1

Forslag til særavgifter for 2001

	St.prp. nr. 1 (2000- 2001)	Avvikende satser fra St.prp. nr. 1				
Avgiftskategori		A, KrF, Sp, V	Frp	H	SV	SB
<i>Brennevin og vin m.m.</i>						
kr. pr. vol. pst. og liter						
Brennevin, over 22 vol. pst.	7,04		4,71			
Fra 1.7.2001 (mva-reformen)	5,97	7,04	4,71			
Sterkvin, 15-22 vol. pst.	3,65		2,29	3,10		3,10
Svakvin, over 4,75 og under 15 vol. pst.	3,65		2,18	3,10		3,10
<i>Øl</i>						
kr pr. liter						
a) 0,00-0,70 vol. pst.	1,62		0,00			
b) 0,70-2,75 vol. pst.	2,51		0,00	2,13		2,13
c) 2,75-3,75 vol. pst.	9,45		4,55	8,01		8,01
d) 3,75-4,75 vol. pst.	16,37		5,87	13,88		13,88
øl og annen drikk over 4,75 vol. pst. til 15 vol. pst. kr pr. vol. pst. og liter	3,65		2,18	3,10		3,10
<i>Tobakksvarer</i>						
Sigarer, kr/100 gram	167		130			
Sigaretter, kr/100 stk.	167		130			
Røyketobakk, kr/100 gram	115		90			
Snus, kr/100 gram	54		42			
Skrå, kr/100 gram	54		42			
Sigarettpapir, kr/100 stk.	2,5		2,0			
<i>Engangsavgift¹⁾</i>						
Kjøretøygruppe a						
Vektavgift, kr pr. kg						
første 1 150 kg	32,07		31,20			
neste 250 kg	64,14		56,78			
neste 100 kg	128,29		56,78			
resten	149,21		56,78			
Slagvolumavgift, kr/cm ³						
første 1 200 cm ³	9,47		9,21			
neste 600 cm ³	24,79		16,77			

Avgiftskategori	St.prp. nr. 1 (2000- 2001)	Avvikende satser fra St.prp. nr. 1				
		A, KrF, Sp, V	Frp	H	SV	SB
neste 400 cm ³	58,31		16,77			
Resten	72,85		16,77			
Motoreffektavgift, kr/kW						
første 65 kW	123,88		120,50			
neste 25 kW	451,82		219,32			
neste 40 kW	903,93		219,32			
Resten	1 529,66		219,32			
Kjøretøy gruppe b, pst. av personbilavgift	20					
Kjøretøy gruppe c, pst. av personbilavgift	28					
Kjøretøy gruppe d, pst. av personbilavgift	55		100			
Kjøretøy gruppe e, pst. av verdiavgiftsgrunnlaget..	36					
Kjøretøy gruppe f,						
Stykkavgift	8 516		4 258			
Slagvolumavgift, kr/cm ³						
Første 125 cm ³	0					
Neste 775 cm ³	29,25		14,62			
Resten	64,14		32,07			
Motoreffektavgift, kr/kW						
Første 11 kW	0					
Resten	379,01		189,50			
Kjøretøygruppe g, pst. av verdiavgiftsgrunnlaget ²)						
Vektavgift, kr pr. kg						
Første 100 kg	12,0					
Neste 100 kg	24,0					
Resten	48,0					
Slagvolum, kr pr. cm ³						
Første 200 cm ³	2,5					
Neste 200 cm ³	5,0					
Resten	10,0					
Motoreffekt, kr pr. kW						
Første 20 kW	32,0					
Neste 20 kW	64,0					
Resten	128,0					
Kjøretøygruppe h, pst. av personbilavgift	40					
Kjøretøygruppe i, kroner	2804					
Kjøretøygruppe j, pst. av personbilavgift	35					
Årsavgift, kr/år						
Alminnelig sats	2 265	1 965,00	1 965,00	Til 1.7	1 965,00	
Motorsykler	1 785	892,50	892,50			892,50
Campingtilhengere	1 160			1 125		1 125
Kjøretøy m totalvekt over 3,5 tonn	1 315			1 185		1 185
Vektårsavgift, kr/år						
Omregistreringsavgift						
Bensin, kr/liter						
Blyinnhold over 0,05 g/l	4,85		2,03	4,53	5,27	4,53
Fra 1.7.2001 (mva-reformen)	4,53					

Avgiftskategori	St.prp. nr. 1 (2000- 2001)	Avvikende satser fra St.prp. nr. 1				
		A, KrF, Sp, V	Frp	H	SV	SB
Blyinnhold under 0,05 g/l .	4,31		1,49	3,99	4,72	3,99
Fra 1.7.2001 (mva-reformen)	3,99					
Blyfri	4,06		1,24	3,74	4,46	3,74
Fra 1.7.2001 (mva-reformen)	3,74					
<i>Autodiesel</i> , kr/liter	3,04		0,72	2,42	3,64	2,42
Fra 1.7.2001 (mva-reformen)	2,72					
Svovelinhold 0,005 pst. og lavere		2,72				
Svovelinhold over 0,005 pst.		3,04				
<i>Båtmotorer</i> , kr/HK	124		121			121
<i>Elektrisk kraft</i> , øre/kWh		11,30				
Forbruksavgift, alminnelig sats	10,30		8,56	8,80		8,80
Forbruksavgift, lav sats	1,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Avgift på mineralske produkter						
Grunnavgift på fyringsolje m.v. kr/liter	0,307	0,382	0,19	0,195		0,195
CO ₂ avgift, generell sats						
Mineralolje, kr/liter	0,48		0,46			
Kull og koks m.v, kr/kg	0,48		0,46			
Bensin, kr/liter	0,72				0,97	
CO ₂ avgift, redusert sats						
Mineralolje, kr/liter	0,27		0,26			
Bensin, kr/liter	0,25		0,24			
Svovelavgift, generell sats						
Mineralolje, kr/liter	0,07					
Kull og koks, kr pr. kg SO ₂	6,17	3,09	3,0	3,0		3,0
Raffineringsanlegg, kr pr. kg SO ₂	6,17	3,09	3,0	3,0		3,0
Svovelavgift, høy sats						
Autodiesel, kr/liter	0,26	0,26 0,0 ⁴⁾	0,25	0,25		0,25
Svovelavgift, redusert sats						
Mineralolje, kr/liter	0,027		0,026			
<i>Smøreolje</i> , kr/liter	1,50		1,46			
<i>Avgift på sluttbehandling av avfall</i> , kr pr. tonn						
Opplagsplasser for avfall	314		306			
Anlegg for forbrenning av avfall						
Grunnavgift	79		77			
Tilleggsavgift	235		229			
Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier						
Trikloret, kr/kg	51,40		50,00			
Tetrakloret, kr/kg	51,40		50,00			
<i>Sjokolade m.v.</i> , kr/kg	14,57		14,17		Til 1.7 ⁶⁾	
Alkohol frie drikkevarer m.m., kr pr. liter	1,62		1,58			

Avgiftskategori	St.prp. nr. 1	Avvikende satser fra St.prp. nr. 1				
	(2000- 2001)	A, KrF, Sp, V	Frp	H	SV	SB
Konsentrat (sirup), kr/liter	9,76		9,49			
Kullsyre, kr/kg	64,76		63,00			
<i>Avgift på drikkevareemballasje, kr/stk</i>						
<i>Miljøavgift</i>						
a) Glass og metall	4,11		4,00			
b) Plast	2,47		2,40			
c) Kartong	1,03		1,00			
Grunnavgift, engangsemballasje	0,83		0,80			
<i>Sukker, kr/kg</i>	<i>5,64</i>		<i>5,49</i>			
<i>Dokumentavgift, pst. av salgsverdi</i>	<i>2,5</i>					
<i>Avgift på flyging av passasjerer</i>						
Innenlands kr/passasjer ³⁾	128		64	116		116
Utlandet, kr/passasjer	128		64	116		116

¹⁾Engangsavgiften på kjøretøy legges om fra en importavgift til en registreringsavgift fra 1. april 2001.

²⁾Engangsavgiften i gruppe g (beltemotorsykler) blir endret fra en verdiavgift til en avgift på effekt, slagvolum og vekt fra 1. april 2001.

³⁾Flere flyruter innenlands blir omfattet av avgiften f.o.m. 1. april 2001.

⁴⁾Avgiften avvikles fra 1. juli 2001.

⁵⁾Som i St.prp. nr. 1 til 1. juli 2001. Deretter geografisk differensiering etter arbeidsgiverssoner: Sone 1: 2000, sone 2: 1000, sone 3-5: 0.

⁶⁾Som i St.prp. nr. 1 til 1. juli 2001. Deretter: 0.

4. TOLL

4.1 Endringer i tollsatsene i den norske tolltariffen

4.1.1 Tollnedtrapping i henhold til WTO-avtalen og fjerning av enkelte lave tollsatser

Sammendrag

Norge har i henhold til WTO-avtalen av 1994 forpliktet seg til videre nedtrapping av tollsatser på enkelte industrivarer fra 1. januar 2001. Den bundne tollnedtrappingen anslås å gi et provenytap på 15 mill. kroner i 2001.

Tollsatsene i henhold til nedtrappingsplanen framgår av vedleggene 2B, 2C og 2D til St.prp. nr. 3 (1994-1995) Om endringer i tolltariffen som følge av handelsforhandlingene i Uruguay-runden m.v. For de fleste industriprodukter var nedtrappingen fullført pr. 1. januar 1999. For kjemi, tekstil- og jern- og stålprodukter i vedleggene 2B, 2C og 2D fortsetter nedtrappingen fram til 1. januar 2004. En del av disse produktene kan allerede være tollfrie eller ha redusert tollsats i forhold til tollnedtrappingsplanen som følge av særskilte tollreduksjoner som har vært gjennomført de siste årene. Det vises til forslag til vedtak I bokstav D.

Stortinget vedtok i forbindelse med statsbudsjettet for 1997 å fjerne tollsatser under 3 pst. på industrivarer. Det gjenstår fortsatt enkelte varenumre med tollsatser

som er under 3 pst. Enkelte av disse er såkalte spesifikke tollsatser, dvs. kroner pr. kg, men satsene er så lave at tollbelastningen må antas å ligge under 3 pst. av varenes importverdi. Som en oppfølging av vedtaket for 1997 foreslås det derfor å avvikle all slik toll. Tiltaket foreslås utfra hensynet til administrativ forenkling. Tollstrukturen er til tross for forenklingstiltak som er gjennomført de siste årene, fortsatt komplisert og uoversiktlig. Tiltaket har lite omfang og vil ikke ha nevneverdige provenykonsekvenser. Vareomfanget framgår av vedlegg 3.3 til proposisjonen. Det vises til forslag til vedtak I bokstav E.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak I bokstavene D og E i vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 2001.

4.2 Multilaterale forhandlinger i WTO

Sammendrag

WTOs ministerkonferanse i Seattle i slutten av 1999 skulle etter planen ha fastsatt et mandat for en bred forhandlingsrunde i WTO, men medlemslandene klarte ikke å bli enige. Prosessen mot innledning av en ny forhandlingsrunde fortsetter gjennom bilaterale konsultasjoner og i uformelle prosesser bl.a. i Genève. Det kan

imidlertid ikke forventes at nye forhandlinger blir innledet før tidligst medio 2001. I tillegg til prosessen mot en ny runde er det innledet forhandlinger om tjenester, landbruk og beskyttelse av intellektuell eiendomsrett. Forhandlingene på disse områdene er en forpliktelse fra WTO-avtalen fra 1994.

Fra norsk side arbeider man for at en ny bred forhandlingsrunde skal inkludere tollforhandlinger for alle industrivarer. Tollnedtrapping som følge av en ny WTO-avtale vil være av stor interesse for norske eksportbedrifter i markeder utenfor Europa, og for enkelte sektorer også i Europa. Dette gjelder f.eks. fisk og fiskeprodukter, samt tekovarer. Fra norsk side er det et sentralt mål å få redusert tollbarrierene som norske varer møter i utlandet. Forhandlinger om tollreduksjoner for industrivarer vil også være et sentralt bidrag for å bedre utviklingslandenes markedsadgang både i industrilandene og i øvrige utviklingsland.

For Norges vedkommende har WTO-avtalen lagt effektive begrensninger på mulighetene til subsidiert eksport av ost. Dette har ført til en viss nedtrapping av melkeproduksjonen. Gjennomføringen av WTO-avtalen har i liten grad brakt de ordinære tollsatsene for landbruksvarer ned på et nivå som har gitt reelle importmuligheter. Den faktiske importen av landbruksvarer har også etter 1995 i stor grad skjedd etter ordinære lave tollsatser, administrative tollnedsettelse og bilaterale og regionale preferanseavtaler. Tollkvotene for minimum markedsadgang som ble opprettet som en del av WTO-avtalen, har ført til en del import, men utnyttelsesgraden har vært varierende, jf. avsnitt 4.8.2 i proposisjonen.

Etter at landene ikke lyktes med å komme til enighet om et mandat for en bred forhandlingsrunde i Seattle, danner artikkel 20 i den eksisterende Landbruksavtalen i WTO grunnlaget for forhandlingene på landbruksområdet. Iht. artikkel 20 er målet med forhandlingene betydelige, gradvise reduksjoner i støtte- og vernetiltak, samtidig som det skal tas hensyn til såkalte ikke-handelsmessige forhold.

Partene er ikke pålagt konkrete forpliktelser verken med hensyn til framdriften eller resultatet av forhandlingene. Det er dessuten grunn til å tro at framdriften vil avhenge av drøftelsene om en bred runde. Selve forpliktelsen til å forhandle for å fortsette reformprosessen innebærer imidlertid at partene må forventes å gå lenger enn de eksisterende forpliktelsene. Det er enighet om at konkrete forhandlingsforslag skal legges fram innen utgangen av året.

For Norges vedkommende byr forhandlingene på store utfordringer både når det gjelder å skape forståelse for de spesielle vilkårene og hensynene som ligger til grunn for norsk landbrukspolitik og når det gjelder å balansere våre synspunkter på landbruksområdet mot andre forhandlingsinteresser. I den såkalte "friends of multifunctionality"-gruppen samarbeider Norge nært med EU-kommisjonen, Japan, Korea og Sveits, som også legger stor vekt på landbrukets ulike roller utover det å produsere mat. Gruppen har også søkt å videreut-

vikle kontakten med utviklingsland, blant annet ved avvikling av en internasjonal konferanse i Ullensvang. Cairnsgruppen av landbrukseksporterende industri- og utviklingsland stiller vidtgående krav til videreføring av reformprosessen og utgjør en motpol i forhandlingene. En rekke utviklingsland og USA støtter Cairnslandene. Utviklingslandenes nærmest unisone krav om bedre markedsadgang og MULs krav om nulltoll, vil utgjøre viktige utfordringer i forhandlingsprosessen.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre mener at det er viktig at vi fra norsk side fremmer hensynet til de fattige u-land i de kommende WTO-rundene ved siden av å fremme norske interesser. Samtidig mener disse medlemmer at spørsmål knyttet til miljø, standarder i arbeidslivet og menneskerettigheter blir hensyntatt i disse forhandlingsrundene og da på en måte som ikke medfører økt proteksjonisme mot de fattige land.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet er uenig i det Regjeringen kaller "spesielle vilkår og hensyn" som ligger til grunn for norsk landbrukspolitik, men ser på landbruket som matprodusenter på linje med produsenter av andre varer og tjenester.

Disse medlemmer kan derfor ikke støtte Norges deltakelse i den såkalte "friends of multifunctionality"-gruppen som arbeider for å hindre utviklingslandenes markedsadgang og nulltoll som er til nytte for utviklingslandene selv, og for norske forbrukere. Disse medlemmer ser på fri markedsadgang for utviklingslandene som den beste form for u-hjelp. Fri markedsadgang for utviklingslandenes varer vil kunne legge grunnlaget for en utvikling som gjør landene selvhjulpne, og ikke som i dag, passive mottakere av pengeoverføringer.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at for Norge, med en liten og meget åpen og utadvent økonomi, har det multilaterale handelsregelverket stor betydning. Det er i vår interesse at WTOs regelverk videreutvikles og styrkes. Disse medlemmer mener at Norge må være en aktiv pådriver for liberalisering og bedre markedsadgang for industrivarer, og at Norge må arbeide for en ny, bred forhandlingsrunde WTO.

Disse medlemmer understreker betydningen av at Norges gjennom forhandlingene bidrar til bedre markedsadgang for varer fra utviklingslandene. Som et minimum bør Norge støtte EUs forslag om nulltoll for alle varer fra MUL-landene. Samtidig er det viktig å yte handelsrelatert faglig bistand til utviklingslandene og styrke deres muligheter til å bruke WTOs tvisteløsningsmekanisme. Disse medlemmer viser til

merknader og forslag under kapittel 4.7, om GSP-ordningen.

Disse medlemmer viser til at økningen i utenlandske direkte investeringer er større enn økningen i den internasjonale handelen. Det finnes imidlertid ikke noen felles grunnregler som skal gjelde i denne voksende delen av den internasjonale økonomien; investeringer på tvers av landegrenser skjer i dag på grunnlag av omlag 1 800 bilaterale investeringsavtaler. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å få i gang forhandlinger om et internasjonalt regelverk for investeringer.

Disse medlemmer viser til at mange utviklingsland ser på et regelverk for arbeidsstandarder som en mulig skjult form for proteksjonisme der en del WTO-medlemmer vil søke å komme til livs det komparative fortrinnet mange utviklingsland har i form av billig arbeidskraft. Disse medlemmer viser videre til at medlemmene i WTO har forpliktet seg til å overholde internasjonale anerkjente arbeidsstandarder og fastslått at ILO er det kompetente organet til å fastsette slike standarder. Disse medlemmer mener Norge på denne bakgrunnen ikke bør kreve at grunnleggende arbeidsstandarder blir en del av WTO-forhandlingene, men mener Norge bør støtte opp om ordninger som øker samarbeidet mellom ILO og WTO på dette området.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen viser til at det i 1999 ikke ble igangsatt en full, ny forhandlingsrunde i WTO. Deler av grunnlaget for en ny forhandlingsrunde møtte stor motstand, var dårlig organisert og ble forhindret av demonstrasjoner i Seattle i staten Washington i USA. Disse medlemmer ser det som positivt at sentrale personer innen både WTO og andre internasjonale institusjoner har sagt at det må tas større hensyn til de kritiske røstene mot de negative sidene ved den økonomiske globaliseringen. Særlig er det viktig med større åpenhet omkring prosessene i Verdens Handelsorganisasjon.

Disse medlemmer vil understreke at det er i norske interesser at spørsmål knyttet til miljø, standarder i arbeidslivet og menneskerettigheter kommer høyt på dagsorden i forhandlingene i WTO. Slike forhold må i stigende grad bli tatt inn som en viktig premiss for avtaler om en friere verdenshandel. Handelsavtaler må legge til grunn at stater og bedrifter må kunne stille krav om akseptable forhold på de nevnte områder. De må også underordnes internasjonale konvensjoner under FN om de samme tema. Disse medlemmer vil særlig peke på at TRIPS-avtalen må underlegges FNs konvensjon om biologisk mangfold.

Disse medlemmer vil også peke på den omfattende internasjonale skepsisen mot å ta inn store nye områder i WTO-forhandlingene uten først å ha evaluert konsekvensene av eksisterende avtaler. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette be Regjering-

gen om å arbeide for at investeringer ikke blir inkludert i den kommende forhandlingsrunden. Disse medlemmer vil også be Regjeringen vurdere hvorvidt det bør utredes nærmere om offentlige innkjøp og tjenester bør være del av mandatet for en ny forhandlingsrunde.

4.3 EØS-avtalen og de øvrige frihandelsavtalene

4.3.1 Nye frihandelsavtaler

Sammendrag

Regjeringen gav sin tilslutning til frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Makedonia 19. juni 2000. Avtalen omfatter med få unntak handel med alle industrivarer og foredlede landbruksvarer i tillegg til fisk og andre marine produkter. Hovedmålet med frihandelsavtalen er å medvirke til økonomisk utvikling og politisk stabilitet i Makedonia gjennom bedre vilkår for samhandelen. Frihandelsavtalen vil etter all sannsynlighet iverksettes 1. januar 2001. Det vises til forslag til vedtak II.

Forhandlingene mellom EFTA-landene og Jordan er ferdigstilte, men ratifikasjonsdato er ennå ikke fastlagt. Når ratifikasjonen er i orden har EFTA-landene inngått frihandelsavtaler med 16 land utenfor EU.

Forhandlinger om frihandelsavtaler pågår mellom EFTA-landene og Canada, Kypros, Tunisia og Egypt. Forhandlingene med Canada er i all hovedsak ferdige. Det gjenstår imidlertid enkelte områder som må løses før avtalen med Canada kan undertegnes. Det vises til forslag til vedtak II.

I tillegg til eksisterende forhandlinger er arbeid med å forhandle en frihandelsavtale med Mexico påbegynt. Det er også ventet at forhandlinger vil bli igangsatt med Chile og eventuelt Kroatia og Sør-Afrika i løpet av 2000.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak II om tollavgifter for budsjetterminen 2001 om fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner som følger av frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Makedonia, samt eventuelle frihandelsavtaler mellom EFTA-landene og henholdsvis Canada, Kypros, Tunisia, Egypt og Jordan.

4.3.2 Forhandlinger med EU på landbruksområdet

4.3.2.1 EØS-avtalens protokoll 3

Sammendrag

Tollvernet og jordbruksavtalen gir muligheter for et høyere prisnivå på jordbruksråvarer i Norge. Tollvernet innebærer at norske jordbruksråvarer gis en preferanse og slik sett sikrer avsetning av disse. Den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien baserer sin virksomhet hovedsakelig på omsetning og fordeling av norske landbruksråvarer. Industrien er til dels svært råvareintensiv, og prisen på ferdigvarene er derfor i stor grad avhengig av råvarekostnadene.

Alle landbruksvarer har en bundet tollsats i landbruksavtalen i WTO. Disse tollsatsene ble i utgangs-

punktet fastsatt ut fra prisforskjellene i perioden fra 1986 til 1989.

I protokoll 2 til frihandelsavtalen mellom Norge og EU av 1973, sist revidert i 1996, er EU innrømmet tollpreferanser for industrielt bearbeidede landbruksvarer (RÅK-varer) sammenlignet med de andre medlemslandene i WTO. Tollsatsene ble fastsatt med utgangspunkt i forskjellene i råvareprisene mellom Norge og EU i 1994.

Verdien av produksjonen av RÅK-produkter (inkl. bryggerivarer) i norsk næringsmiddelindustri i 1999 er anslått å ligge på over 20 mrd. kroner. Fra 1996 til 1999 økte importen med 27 pst., mens det anslås at verdien av totalmarkedet for RÅK-produkter i samme periode økte med 10-15 pst. Dette viser at importerte RÅK-varer tar markedsandeler fra norske varer. Importen av RÅK-varer var i 1999 på om lag 3,5 mrd. kroner, mens eksportverdien var på om lag 0,9 mrd. kroner, som er samme nivå som i 1995.

Siden tollsatsene er faste, mens råvareprisene i Norge og EU er variable, vil tollsatsene ikke nødvendigvis gjenspeile forskjeller i råvarekostnader mellom Norge og EU. Siden 1996 har norske råvarepriser stått stille eller økt, mens de er redusert noe i EU. Denne utviklingen har gjort næringsmiddelindustrien mer konkurranseutsatt. Den store økningen i importen kan neppe bare forklares ut fra endringen i tollbeskyttelsen. Det kan også skyldes endringer i markedet, for eksempel forbrukstrender og nye eiermønstre og lokaliseringsvalg på produsentsiden.

Protokoll 3 til EØS-avtalen omhandler bearbeidede landbruksvarer. Varene i protokollen er underlagt EØS-avtalens generelle bestemmelser om fri bevegelse av varer, men i tillegg kan avtalepartene anvende toll for å utjevne prisforskjeller på basis landbruksvarer som inngår i ferdigvaren.

Protokoll 3 var ikke ferdigforhandlet da EØS-avtalens trådte i kraft 1. januar 1994. Drøftelsene om protokoll 3 ble utsatt pga. norske forhandlinger om medlemskap i EU og endringer i avtalepartenes respektive importvern ved gjennomføring av WTO-avtalen. Norge og EU ble enige om at det ville være mest hensiktsmessig å først implementere WTO-avtalen gjennom å revidere protokoll 2 til hvert enkelt EFTA-lands frihandelsavtale med EU.

Forhandlingene om protokoll 3 ble gjenopptatt i januar 1999, og i juli 1999 ble EFTA/EØS-landene og Kommisjonen enige om en skisse til forhandlingsløsning. Det har imidlertid på EU-siden ikke vært mulig å oppnå den nødvendige tilslutning til den skisse som ble forhandlet fram. Kommisjonen presenterte ytterligere krav i juli i år. Dette kravet vurderes på norsk side og det vil sannsynligvis bli ytterligere møter med Kommisjonen om saken i løpet av høsten.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.3.2.2 EØS-avtalens artikkel 19

Sammendrag

Artikkel 19 i EØS-avtalen fastslår at det skal føres bilaterale konsultasjoner mellom partene med sikte på å utvide handelen med ubearbeidede landbruksvarer. Forutsetningen er at en økt handel vil være til gjensidig fordel, og forenlig med den enkelte avtaleparts landbrukspolitikk. De pågående forhandlingene mellom Norge og EU ble innledet i 1995. Fra norsk side har man under forhandlingene lagt vekt på å oppnå løsninger som kan bidra til at den tradisjonelle eksporten til Sverige kan opprettholdes. Forhandlingene har i praksis blitt stilt i bero i påvente av en løsning på protokoll 3 til EØS-avtalen og vil kunne bli gjenopptatt forutsatt at man kommer fram til en løsning på protokoll 3.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.4 Tollpreferansesystemet for utviklingslandene (GSP)

4.4.1 Innledning

Sammendrag

GSP-ordningen innebærer tollpreferanser for import fra utviklingsland. Ordningen er et ensidig tiltak fra industrilanden side for å bedre utviklingslandenes markedsadgang, og utformingen av GSP-preferansene varierer i de ulike industrilanden systemer. Tollpreferansene under GSP-ordningen er ikke bundet i WTO, og kan trekkes tilbake eller endres. De minst utviklede landene (MUL) er gitt særskilte tollpreferanser innenfor GSP-systemet. Gjennom den norske GSP-ordningen er det, med visse unntak, etablert tollfrihet for industrivarer og tollfrihet eller tollnedsettelse for de fleste landbruksvarer.

Som ledd i arbeidet med å styrke Norges samhandel med utviklingslandene ble GSP-ordningen revidert med virkning fra 1. januar 2000. Unntakslistene for industrivarer er betydelig redusert, slik at varetilbudet nå omfatter de fleste varer, med unntak av enkelte tekstiler, klær og sko. Utenriksdepartementet vil videre øke innsatsen for å få til en bedre utnyttelse av ordningen, blant annet vil informasjonsarbeidet overfor utviklingslandene bli styrket.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.4.2 Import fra GSP-land

Sammendrag

Tabell 4.3 i proposisjonen viser hvor stor del av den i utgangspunktet tollpliktige importen fra GSP-landene som kan få tollpreferanser under GSP gitt at kravene til opprinnelse og dokumentasjon er oppfylt og hvor mye av denne importen som importørene faktisk krever tollpreferanse for. Forskjellen reflekterer dels at ikke alle varene som importeres oppfyller kravene til opp-

rinnelse i GSP-regelverket. For enkelte landbruksvarer kan administrative tollnedsettelse også gjøre det overflødig å kreve GSP-behandling. Bare 16 pst. av alle varer importert fra GSP-landene i første halvår 2000 fikk tollpreferanser gjennom GSP. Den viktigste årsaken er at en stor andel av varene som importeres fra GSP-land er tollfrie i utgangspunktet. (Omregistrering av skip fra utenlandske registre regnes i denne sammenheng som import, og denne har betydelig verdi i fra ordinære utviklingsland).

Som følge av endringene i unntakslisten for industrivarer fra 1. januar 2000 har andelen av tollpliktige klær som kan få GSP-behandling økt fra 14 pst. i første halvår 1999 til 56 pst. i første halvår 2000. Andelen av tollpliktige klær som faktisk fikk GSP-behandling økte fra 11 pst. i første halvår 1999 til 37 pst. i første halvår 2000. Utnyttelsesgraden av GSP-ordningen gikk m.a.o. noe ned for klær. Dette kan ha sammenheng med at endringene i ordningen ikke var fullt ut kjent i markedet.

Det var en markert økning i importen av landbruksvarer med tollpreferanse fra MUL fra 1994 til 1997, men importen har flatet ut de siste årene. Importen av storfekjøtt fra MUL er en viktig del av denne importen. Importen av dette storfekjøttet har vist en nedgang i første halvår 2000. GSP-importen av landbruksvarer fra alle GSP-land, inklusive MUL, viste en svak økning i 1999. Økningen i GSP-importen i andre halvdel av 90-tallet kan ses i sammenheng med omleggingen av importbetingelsene i 1995, både som følge av overgangen til et tollbasert importvern og endringer i GSP-systemet.

Finanskomiteen ba i Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) departementet om å komme tilbake til Stortinget i budsjettet for 2001 med en vurdering av om innføring av ordinær toll på fiskenett importert fra ordinære GSP-land (dvs. eksklusive MUL) har medført store og utilsiktede endringer for GSP-landenes totale eksport av fiskenett til Norge. Fram til 1. januar 2000 var det innenfor GSP-ordningen i utgangspunktet toll kun for import fra Hong Kong.

Importstatistikken viser en dobling av importverdien for fiskenett fra ordinære GSP-land fra første halvår 1999 til første halvår 2000. Økningen i denne importen er langt sterkere enn for den totale importen av fiske-nett. Det er grunn til å anta at en del av importen i første halvår 2000 ble bestilt før endringene i importbetingelsene var kjent av næringen. Det er derfor noe tidlig å vurdere om endringene har fått virkning for GSP-importen.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteen ser det som viktig at import fra de minst utviklede landene i verden ikke er belagt med unødige handelshindringer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti

og Venstre, vil be Regjeringen komme til Stortinget med forslag om ytterligere nedtrapping av tolltariffene fra de såkalte MUL-land.

Disse medlemmer ber videre om å heve taket for tollfri import av storfekjøtt fra de samme landene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre vil påpeke at det må være samsvar mellom det Norge står for i bistandssammenheng og den handelspolitikken vi fører. En bedre markedsadgang for u-landene på internasjonale markeder er et viktig bidrag til fattigdomsreduksjon i verden. Norge bør, som et av verdens rikeste land, strekke seg langt når det gjelder å tillate tollfri handel med utviklingslandene.

Disse medlemmer mener Norge må akseptere nulltoll på alle varer fra MUL-landene, slik EU-kommisjonen har fremmet forslag om i forbindelse med WTO-forhandlingene. I tillegg bør GSP-ordningens sikkerhetsmekanisme fjernes. Det bør også innføres tollfrihet for flere landbruksvarer gjennom GSP-ordningen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"a.

Sikkerhetsmekanismen i GSP-ordningen fjernes.

b.

Stortinget ber Regjeringen støtte EUs forslag i WTO om å fjerne toll- og kvotebegrensninger for alle varer bortsett fra våpen fra MUL-landene."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og representanten Steinar Bastesen viser til at Norge har et tollpreferansesystem (GSP) overfor utviklingslandene, og de minst utviklede landene (MUL) tilbys tollfrihet for alle varer med unntak av korn, mel og fôrstoffer. Denne tollfrihet gjelder også storfekjøtt. Innslagspunktet for når sikkerhetsmekanismen utløses er for storfekjøtt satt til 2 700 tonn utbeinet kjøtt, et nivå som tillater større MUL-import enn det faktiske importnivået til nå.

Disse medlemmer viser for øvrig til innstillingen til jordbruksmeldingen (Innst. S. nr. 167 (1999-2000)), hvor det i denne sammenheng ble gitt støtte til norsk tilslutning til EUs null-tollforslag for verdens fattigste land (MUL) i WTO-forhandlingene for så godt som alle produkter, og at Norges preferanseordninger for disse landene må utvikles i tråd med dette.

4.5 Forvaltningen av tollregimet for landbruksvarer

4.5.1 Administrative tollnedsettelse

Sammendrag

De fleste administrative tollnedsettelsene gis av Statens landbruksforvaltning med hjemmel i tolltariffens

innledende bestemmelser § 5, jf. kgl. res. av 30. juni 1995 nr. 600, samt en rekke forskrifter. Et unntak er tollnedsettelse for landbruksvarer til såkalt teknisk bruk. Disse nedsettelsene gis av Toll- og avgiftsdirektoratet.

Generelle tollnedsettelse omfatter ett eller flere tollvarenumre i tolltariffen i en avgrenset periode. I 1999 ble det innrømmet 537 generelle tollnedsettelse.

Individuelle tollnedsettelse som gis i medhold av forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer, gis til enkeltbedrifter eller personer for en angitt mengde av en bestemt vare, med gyldighet i en fastsatt periode, normalt fra en til tre måneder. I 1999 ble det innvilget 2 978 individuelle tollnedsettelse med hjemmel i forskriften om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer og i en særskilt forskrift om individuelle tollnedsettelse og fordeling av tollkvoter for konserverindustrien. I tillegg ble det i forbindelse med forvaltningen av tollkvotene innvilget 1 086 individuelle tollnedsettelse med hjemmel i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer og i ovennevnte forskrift for konserverindustrien.

Oversikt over antall individuelle og generelle tollnedsettelse i 1999 framgår av tabell 4.4 i proposisjonen. I tillegg kommer Toll- og avgiftsdirektoratets tollnedsettelse for landbruksvarer til teknisk bruk.

Regelverket åpner også for at det kan utstedes tollnedsettelse uten kvantitativ begrensning basert på råvaredeklarasjoner fra importørene ved import av bearbeidede jordbruksvarer (protokoll 2-varer).

Det blir også utstedt individuelle tollnedsettelse for bearbeiding av ufortollede landbruksvarer.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.5.2 Fordeling av tollkvoter

Sammendrag

Det er over tid etablert tollkvoter for en del landbruksvarer. En del av disse kvotene fordeles ved auksjon, mens andre fordeles etter størrelsen på bedriftens import i tidligere år. Atter andre fordeles etter søknadstidspunkt i løpet av året ("første mann til mølla"). Interessen i markedet for de ulike kvotene varierer sterkt.

Det er i proposisjonen redegjort nærmere for de enkelte kvotene.

For kvoteåret 2001 tar Statens landbruksforvaltning sikte på å gjennomføre endringer i fordelingsmetoden for tollkvotene for vilt i tråd med næringskomiteens innstilling (Budsjett-innst. S nr. 8 (1999-2000), avsnitt 5.5.13.) Næringskomiteen mente at systemet med auksjon av tollkvotene for vilt bør legges om slik at foredlingsbedrifter med egne foredlingsanlegg som importerer viltkjøtt for bearbeiding, skal få råstoff gjennom egne tollkvoter utenom ordningen med auksjon. Import av viltkjøtt med sikte på direkte videresalg skal fortsatt omsettes via auksjoner.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.5.3 Klassifisering og tariffing av landbruksvarer *Sammendrag*

Klassifisering og tariffing, dvs. hvor i tolltariffen en vare plasseres, er av stor betydning for tollbeskyttelsen ettersom tollsatsen kan variere sterkt mellom de ulike vareinndelingene i tolltariffen.

I innstilling om jordbruksoppgjøret 1999 - endringer i statsbudsjettet for 1999 m.m., (Innst. S. nr. 243 (1998-1999)) viste næringskomiteen til at det fra RÅK-industrien var blitt påpekt at uheldige tolkninger av tolltariffdefinisjoner har forverret konkurransesituasjonen for enkelte viktige varegrupper. Komiteen ba Regjeringen legge til grunn at tollsystemet forvaltes innenfor rammen av regelverket i Verdens handelsorganisasjon (WTO) og på en måte som ivaretar rammevilkårene for norsk jordbruksproduksjon og næringsmiddelindustri, og som er i samsvar med gjeldende politiske retningslinjer.

Internasjonalt skjer tollklassifisering av varer i regi av Verdens tollorganisasjon (WCO). WCO har til formål å sikre rasjonell og effektiv tolladministrasjon og administrerer blant annet det harmoniserte varekode-systemet (HS-systemet). Dette systemet blir brukt av mer enn 100 land, deriblant som grunnlag for nasjonale tolltariffer og internasjonal handelsstatistikk. Neste 4-årsrevisjon av HS-nomenklaturen avsluttes i år 2002. Norge deltar i dette arbeidet.

Tollmyndighetene i Norge samarbeider med andre myndigheter og næringsorganisasjoner m.fl. også i enkeltstående tariffingsspørsmål hvor det er ønskelig å kartlegge varers egenskaper i lys av HS-nomenklaturen og den norske tolltariffen. Et særlig samarbeid er innledet med Statens landbruksforvaltning. Det er etablert en dialog slik at de næringspolitiske konsekvenser av bestemte tariffingsspørsmål kan bli avklart.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.5.4 Nye oppdelinger i tolltariffen for 2001

4.5.4.1 Kjøtt av hjort under tolltariffens posisjon 02.08

Sammendrag

I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble det vedtatt at tollposisjonen for elg skulle erstattes av tre varenumre med vareinndeling etter hvilke deler av dyret som importeres. Tilsvarende oppdeling finnes også for storfe og rein og muliggjør blant annet en gradering av tollsatsene for ulike stykningsdeler.

Stortingets behandling av spørsmålet om omlegging av systemet med tollkvoter for viltkjøtt, jf. avsnitt 4.8.2, har økt behovet for slike endringer. Departementet foreslår at tilsvarende oppdeling som for storfe, rein og elg gjennomføres for hjortekjøtt.

Det vises til forslag til vedtak I bokstav B, samt til vedlegg 3.1, der det gis en oversikt over forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak I bokstav B om tollavgifter for 2001, jf. vedlegg 3.1.

4.5.4.2 Levende roser og stauder under tolltariffens posisjon 06.02

Sammendrag

Ordlyden i tekstene til dagens oppdeling for levende roser medfører usikkerhet om korrekt tariffing av varene. På denne bakgrunn foreslår departementet en redigering av tekstene og oppdelingene for levende roser. En endret struktur på oppdelingene vil dessuten forenkle bruken av administrative tollnedsettelse.

Teksten til oppdelingen "trær og busker [...] samt stauder" og ordlyden til tolltariffens varenummer 06.02.9042 ("stauder") er i praksis blitt tolket slik at urteaktige planter omfattes. Sistnevnte vareslag hører imidlertid inn under andre oppdelinger. Dette foreslås presisert.

Det vises til forslag til vedtak I bokstav C, samt til vedlegg 3.2, der det gis en oversikt over forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak I bokstav C om tollavgifter for budsjetterminen 2001, jf. også vedlegg 3.2.

4.5.5 Tollvernet for korn

Sammendrag

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 167 (1999-2000) Innstilling fra næringskomiteen om norsk landbruk og matproduksjon, sluttet Stortinget seg til at det innføres en ny markedsordning for korn basert på at den statlige kjøpeplikten oppheves og erstattes med målpriser i jordbruksavtalen. Et nytt pris- og markedsystem kombineres med et tollkvotesystem.

I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 82 (1999-2000) om jordbruksoppgjøret 2000 - endringer i statsbudsjettet for 2000 m.m., jf. Innst. S. nr. 219 (1999-2000) fra næringskomiteen, ble det vedtatt å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede den detaljerte utformingen av en ny markedsordning for korn. Utredningen forutsettes avgitt innen 15. november 2000 og det forutsettes at nødvendige vedtak om ny kornordning fra 1. juli 2001 gjøres innen 1. februar 2001. Tolltariffens innledende bestemmelser § 5 om nedsettelse av toll på landbruksvarer antas å være tilstrekkelig hjemmel for endringer i tollvernet som følge av ny markedsordning for korn.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

4.6 Etablering av frihavn i Kirkenes

Sammendrag

Sør-Varanger kommune og Kirkenes Utvikling AS søkte i 1999 om å få etablere en frihavn i Kirkenes etter tollloven § 55.

Frisoner og frihavner er i tollloven § 55 definert som geografisk avgrensede områder utenfor tollområdet, der varer kan oppbevares, deles, ompakkes eller eventuelt bearbejdes toll- og avgiftsfritt. Også reeksport kan skje toll- og avgiftsfritt, men ikke uttak og salg til vanlig bruk i Norge. Bakgrunnen for søknaden fra Sør-Varanger kommune og Kirkenes Utvikling var et behov for å legge forholdene til rette for ny aktivitet i området etter avviklingen av Sydvaranger ASA og en opptrapping av næringssamarbeidet med Nordvest-Russland.

Det er tidligere gitt to driftstillatelser for frisoner i henholdsvis Mo i Rana og Fredrikstad, jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 7 (1996-1997). Det ble forutsatt at driften skulle være brukerfinansiert og ikke medføre utgifter over statsbudsjettet. Tillatelsene opphører etter 5 år med mindre de uttrykkelig fornyes av Finansdepartementet.

I Mo i Rana er driftsselskapet Mo i Rana Freeport AS etablert. Frihavnen er inngjerdet, men det er ikke søkt om godkjenning av sikringstiltakene. Det er heller ikke anlagt kai innenfor området. Til nå er det ingen virksomheter som har søkt om etableringstillatelse i frihavnen. I Fredrikstad er det heller ingen aktivitet i frisonen og det er ikke noen planer om dette i nær framtid. Det er ikke igangsatt fysisk tilrettelegging av området.

Kirkenes har en beliggenhet som kan være særskilt egnet for opprettelse av en frihavn. Nærheten til grensen mot Nordvest-Russland kan få en positiv effekt på næringssamarbeidet med Nordvest-Russland. Det foreslås å opprette en frihavn i Kirkenes på samme vilkår som for Fredrikstad og Mo i Rana. Fisk som vare-slag vil imidlertid i sin helhet unntas fra tillatelsen om opprettelse av frihavnen. Det vises til forslag til vedtak III.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag om opprettelse av frihavn i Kirkenes, jf. vedtak III om tollavgifter for budsjetterminen 2001.

4.7 Regelverksendringer

4.7.1 Tolltariffens innledende bestemmelser § 11 nr. 32

Sammendrag

Departementet foreslår en presisering i tolltariffens innledende bestemmelse § 11 nr. 32 av hva som menes med maskiner, i samsvar med dagens praktisering. Det vises til forslag til vedtak I bokstav A.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak I bokstav A om tollavgifter for budsjetterterminen 2001, jf. § 11 nr. 32.

4.7.2 Tolltariffens innledende bestemmelser
§ 11 nr. 33

Sammendrag

I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble det vedtatt å oppheve ordningen med administrative tollnedsettelse for industrivarer.

Ordningen med administrative tollnedsettelse for landbruksvarer til teknisk bruk ble opprettholdt. Retningslinjene for slike tollnedsettelse ble imidlertid endret slik at det nå ikke er andre vilkår enn at varen anvendes til teknisk bruk. Tollnedsettelse som nevnt gis med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser § 12. Reglene om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer som gis med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser § 5 er ikke endret.

For å forbedre oversikten og tilgjengeligheten i regelverket foreslår departementet at det innføres en særskilt hjemmel om tollfritak for landbruksvarer til teknisk bruk og som gir departementet fullmakt til å gi nærmere forskrift. Departementet foreslår at bestemmelsen inntas som nytt punkt 33 i tolltariffens innledende bestemmelser § 11. Det vises til forslag til vedtak I bokstav A.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak I bokstav A om tollavgifter for budsjetterterminen 2001, jf. nytt punkt 33 i tolltariffens innledende bestemmelser § 11.

4.8 Tekniske endringer i tolltariffen*Sammendrag*

I Stortingets plenarvedtak om tollavgifter for budsjetterterminen 2000 er Finansdepartementet gitt fullmakt til å innarbeide nye tekniske endringer i tolltariffen. Også for budsjetterterminen 2001 kan det være behov for endringer blant annet som en følge av at det oppdages feil som må rettes opp, eller at ord og uttrykk bør endres for å gjøre tolltariffen mer korrekt og entydig i forhold til den engelske originalteksten. Felles for de aller fleste tekniske endringene er at de ikke, eller i helt

ubetydelig grad, vil innvirke på varenes tollbelastning. For å imøtekomme det praktiske behovet for justeringer og for å forenkle saksbehandlingen, ber departementet også i år om fullmakt til å iverksette slike tekniske endringer. Det vises til forslag til vedtak IV.

Det er kun endringer i tolltariffen og de innledende bestemmelser som Stortinget innbys til å fatte vedtak om i forbindelse med behandlingen av den årlige St.prp. nr. 1 Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Bakgrunnen for at ikke konsoliderte vedtak vedtas hvert år, er særlig at tolltariffen er en detaljert og svært omfattende gruppering og angivelse av tollavgift for varer med varebeskrivelse og tilhørende nummerinndeling. Også tolltariffens innledende bestemmelser er et omfattende regelverk. En konsolidert utgave av tolltariffen i sin helhet foreligger imidlertid på internett, og er på denne måte tilgjengelig for brukerne. Departementet foreslår at det også for budsjetterterminen 2001 kun er endringene i tolltariffen som vedtas, men en vil gå gjennom tolltariffens innledende bestemmelser for å bedre tilgjengeligheten av regelverket for brukerne. Arbeidet vil bli sett i sammenheng med den igangsatte utredningen av den struktur og lovteknikk som fram til i dag er valgt i norsk tollregelverk - det vil si det innbyrdes forholdet mellom henholdsvis plenarvedtaket om toll, formell lov og de forskriftene som er hjemlet i disse. Departementet vil komme tilbake til saken i et senere budsjett.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslag til vedtak IV om tollavgifter for budsjetterterminen 2001.

**5. OVERSIKT OVER FORSLAG
VEDRØRENDE RAMMEOMRÅDE 23
(SKATTER OG AVGIFTER) UNDER
FINANSKOMITEEN**

Komiteen viser til at det nedenfor er gitt oversikt over de ulike fraksjoners forslag til beløp under rammeområde 23.

Tabell 5.1

Tabellen viser bevilgningsforslagene til de ulike fraksjonene på poster der det er avvikende forslag til bevilgning under rammeområde 23. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parantes.

Inntekter rammeområde 23 (i hele tusen kroner)

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
5501		Skatter på formue og inntekt						
	70	Toppskatt m.v	18 350 000	18 171 000 (-179 000)	18 350 000 (0)	16 973 000 (-1 377 000)	19 350 000 (+1 000 000)	16 973 000 (-1 377 000)

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
	72	Fellesskatt	71 800 000	74 954 000 (+3 154 000)	60 918 000 (-10 882 000)	69 238 000 (-2 562 000)	75 070 000 (+3 270 000)	69 238 000 (-2 562 000)
5502		Konjunkturavgift						
	70	Konjunkturavgift	7 730 000	0 (-7 730 000)	0 (-7 730 000)	0 (-7 730 000)	7 730 000 (0)	0 (-7 730 000)
5506		Avgift av arv og gaver						
	70	Avgift	1 120 000	1 120 000 (0)	840 000 (-280 000)	1 120 000 (0)	1 120 000 (0)	1 120 000 (0)
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen						
	70	Avgift	3 100 000	3 100 000 (0)	3 100 000 (0)	3 100 000 (0)	3 175 000 (+75 000)	3 100 000 (0)
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.						
	70	Avgift	124 500 000	126 271 000 (+1 771 000)	117 516 000 (-6 984 000)	123 516 000 (-984 000)	124 074 000 (-426 000)	119 049 000 (-5 451 000)
5526		Avgift på alkohol						
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m.	4 813 000	4 863 000 (+50 000)	3 728 000 (-1 085 000)	4 727 000 (-86 000)	4 813 000 (0)	4 727 000 (-86 000)
	72	Produktavgift på øl	3 923 000	3 923 000 (0)	1 943 000 (-1 980 000)	3 701 000 (-222 000)	3 923 000 (0)	3 701 000 (-222 000)
5531		Avgift på tobakk-varer						
	70	Avgift	7 775 000	7 775 000 (0)	6 695 000 (-1 080 000)	7 775 000 (0)	7 775 000 (0)	7 775 000 (0)
5536		Avgift på motorvogn m.m.						
	71	Engangsavgift på motorvogn m.m.	10 418 000	10 418 000 (0)	8 691 000 (-1 727 000)	10 388 000 (-30 000)	10 418 000 (0)	10 388 000 (-30 000)
	72	Årsavgift	5 284 000	5 284 000 (0)	4 683 000 (-601 000)	4 683 000 (-601 000)	4 501 000 (-783 000)	4 683 000 (-601 000)
	73	Vektårsavgift	345 000	345 000 (0)	336 000 (-9 000)	345 000 (0)	345 000 (0)	345 000 (0)
	75	Omregistreringsavgift	1 563 000	1 563 000 (0)	1 524 000 (-39 000)	1 563 000 (0)	1 563 000 (0)	1 563 000 (0)
	76	Avgift på bensin	9 091 000	9 091 000 (0)	5 406 000 (-3 685 000)	8 761 000 (-330 000)	10 080 000 (+989 000)	8 761 000 (-330 000)
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	4 203 000	4 203 000 (0)	2 509 000 (-1 694 000)	3 623 000 (-580 000)	5 064 000 (+861 000)	3 623 000 (-580 000)
5537		Avgifter på båter m.v.						
	71	Avgift på båtmotorer	97 000	97 000 (0)	95 000 (-2 000)	97 000 (0)	97 000 (0)	95 000 (-2 000)
5541		Avgift på elektrisk kraft						
	70	Forbruksavgift	6 348 000	6 530 000 (+182 000)	5 288 000 (-1 060 000)	5 280 000 (-1 068 000)	6 348 000 (0)	5 280 000 (-1 068 000)
5542		Avgift på mineralolje m.v.						
	70	Avgift på mineralolje	553 000	693 000 (+140 000)	353 000 (-200 000)	353 000 (-200 000)	553 000 (0)	353 000 (-200 000)
	71	Avgift på smøreolje	99 000	99 000 (0)	97 000 (-2 000)	99 000 (0)	99 000 (0)	99 000 (0)
5543		Miljøavgift på mineralske produkter m.v.						

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
	70	CO ₂ -avgift	3 905 000	3 905 000 (0)	3 905 000 (0)	3 905 000 (0)	4 245 000 (+340 000)	3 905 000 (0)
	71	Svovelavgift	221 000	171 000 (-50 000)	125 000 (-96 000)	171 000 (-50 000)	221 000 (0)	171 000 (-50 000)
5545		Miljøavgifter i landbruket						
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	60 000	60 000 (0)	60 000 (0)	60 000 (0)	305 000 (+245 000)	60 000 (0)
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall						
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	491 000	491 000 (0)	477 000 (-14 000)	491 000 (0)	491 000 (0)	491 000 (0)
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier						
	70	Trikloretren (TRI)	23 000	23 000 (0)	22 000 (-1 000)	23 000 (0)	23 000 (0)	23 000 (0)
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift						
	70	Avgift	868 000	868 000 (0)	852 000 (-16 000)	868 000 (0)	543 000 (-325 000)	868 000 (0)
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.						
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer	962 000	962 000 (0)	939 000 (-23 000)	962 000 (0)	962 000 (0)	962 000 (0)
5557		Avgift på sukker						
	70	Avgift	252 000	252 000 (0)	246 000 (-6 000)	252 000 (0)	252 000 (0)	252 000 (0)
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.						
	70	Produktavgift	27 000	27 000 (0)	26 000 (-1 000)	27 000 (0)	27 000 (0)	27 000 (0)
5559		Avgift på drikkevareemballasje						
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	339 000	339 000 (0)	331 000 (-8 000)	339 000 (0)	339 000 (0)	339 000 (0)
	72	Miljøavgift på plast	72 000	72 000 (0)	70 000 (-2 000)	72 000 (0)	72 000 (0)	72 000 (0)
	74	Miljøavgift på glass	32 000	32 000 (0)	31 000 (-1 000)	32 000 (0)	32 000 (0)	32 000 (0)
5565		Dokumentavgift						
	70	Avgift	2 500 000	2 500 000 (0)	2 438 000 (-62 000)	2 500 000 (0)	2 500 000 (0)	2 500 000 (0)
5580		Avgift på flyging av passasjerer						
	72	Avgift	1 490 000	1 490 000 (0)	745 000 (-745 000)	1 393 000 (-97 000)	1 490 000 (0)	1 393 000 (-97 000)
5700		Folketrygdens inntekter						
	71	Trygdeavgift	53 200 000	53 160 000 (-40 000)	53 055 000 (-145 000)	53 200 000 (0)	53 200 000 (0)	53 200 000 (0)
		Sum inntekter rammeområde 23	516 229 000	513 527 000 (-2 702 000)	476 069 000 (-40 160 000)	500 312 000 (-15 917 000)	521 475 000 (+5 246 000)	495 843 000 (-20 386 000)
		Sum netto rammeområde 23	-516 229 000	-513 527 000 (+2 702 000)	-476 069 000 (+40 160 000)	-500 312 000 (+15 917 000)	-521 475 000 (-5 246 000)	495 843 000 (-20 386 000)

Komiteen viser til at i samsvar med forretningsordenen § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), skal bare de forslag som summerer seg til den rammen

for rammeområde 23 som er vedtatt ved behandling av Budsjett-innst. S. I (1999-2000) tas opp til votering ved behandlingen av denne innstillingen.

Komiteen viser til at forslaget fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har tilslutning fra et flertall i komiteen. Dette forslaget er derfor ført opp under

komiteens tilråding i kap. 14. De øvrige fraksjoners forslag er ført opp under forslag fra mindretall under rammeområde 23, i kap. 11.

6. RAMMEOMRÅDE 19 (RAMMETILSKUDD TIL KOMMUNESEKTOREN) UNDER FINANSKOMITEEN

6.1 Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Kommunal- og regionaldepartementet

Tabell .. Tilskudd gjennom inntektssystemet i 2000 og 2001

	Anslag på regnskap 2000	Korrigert 2000	Forslag 2001	Faktisk vekst 2000-2001	Korrigert vekst 2000-2001
Innbyggertilskudd/Utgifts- og inntektsutjevning	30 489 608	30 863 749	29 669 007	-2,7	-3,9
Nord-Norge tilskudd	995 593	995 593	1 041 332	4,6	4,6
Regionaltilskudd	393 747	393 747	527 303	33,9	33,9
Skjønnstilskudd	2 856 674	2 856 674	3 206 000	12,2	12,2
Hovedstadstilskudd	196 786	196 786	182 248	-7,4	-7,4
Overgangsordning løpende inntektsutjevning	250 869	250 869	0		
Forsøk rammefinansiering	752 573	829 504	865 110	15,0	4,3
<i>Sum kommuner (kap. 571)</i>	<i>35 935 850</i>	<i>36 386 922</i>	<i>35 491 000</i>	<i>-1,2</i>	<i>-2,5</i>
Innbyggertilskudd/utgifts- og inntektsutjevning	16 141 543	16 793 221	16 486 100	2,1	-1,8
Nord-Norge tilskudd	673 300	673 300	704 600	4,6	4,6
Skjønnstilskudd	1 179 400	1 179 400	1 268 000	7,5	7,5
Hovedstadstilskudd	132 600	132 600	127 300	-4,0	-4,0
Overgangsordning løpende inntektsutjevning	23 057	23 057	0		
<i>Sum fylkeskommuner (kap. 572)</i>	<i>18 149 900</i>	<i>18 801 578</i>	<i>18 586 000</i>	<i>2,4</i>	<i>-1,1</i>
<i>Sum kommunesektor</i>	<i>54 085 750</i>	<i>55 188 500</i>	<i>54 077 000</i>	<i>-0,02</i>	<i>-2,0</i>

Tabellen viser tilskudd gjennom inntektssystemet i 2000 før og etter korreksjoner for oppgaveendringer, regelendringer og innlemminger av øremerkede tilskudd. Tabellen er i nominelle kroner. Tabellen viser også Regjeringens forslag til bevilgning for 2001 fordelt på de ulike postene i rammetilskuddet. Kolonne 1 viser anslag på tildeling for 2000 til kommuner og fylkeskommuner. Kolonne 2 viser den samme tildelingen korrigert for oppgaveendringer. Hensikten med å korrigere for oppgaveendringer er å gjøre tallstørrelsene for de to årene sammenlignbare. Oppgaveendringene det er korrigert for, er nærmere omtalt nedenfor. Kolonne 3 viser Regjeringens forslag til bevilgning for 2001.

I St.prp. nr. 62 (1999-2000) Om kommuneøkonomien 2001 m.v. foreslo Regjeringen at skattenes andel av kommunesektorens samlede inntekter skulle økes til 50 pst. i løpet av perioden 2002-2006, mot at kommunesektorens rammeoverføringer ble redusert tilsva-

rende. Ved behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 sluttet et flertall av kommunalkomiteen seg til Regjeringens forslag om opptopping av skatteandelen. Flertallet av kommunalkomiteen gikk imidlertid inn for at man skulle ha en opptopping av skatteandelen fra 44 til 46 pst. allerede i 2001. Som følge av målsettingen om økt skatteandel til 46 pst. i 2001 er rammetilskuddet til kommunesektoren redusert fordi 5 000 mill. kroner er overført fra rammeoverføringene til skatt, jf. nærmere omtale under pkt. 2.4 i proposisjonen.

Den reelle nedgangen i rammeoverføringene er på 4,0 mrd. kroner. Nedgangen er fordelt med 2,8 mrd. kroner til kommunene og 1,2 mrd. kroner til fylkeskommunene.

Når det gjelder de enkelte poster, vises det til omtale av inntektssystemet under programkategori 13.70 Overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner

og fylkeskommuner i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Kommunal- og regionaldepartementet, side 163.

Det er i proposisjonen også redegjort for endringer i oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåer, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd osv.

Komiteens merknader

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at rammene for kommunesektoren for år 2001 reelt sett vil øke inntektene til kommunene med 5 mrd. kroner i forhold til inntektsnivået i år slik det er anslått i kommuneøkonomiproposisjonen. Regjeringen har i tillegg foreslått å gi kommunene full kompensasjon for utvidet ferie og ny arbeidstidsavtale for lærere med til sammen 3,4 mrd. kroner. Etter budsjettavtalen med sentrumspartiene vil også kommunene få kompensasjon for økte kostnader til barne- og etterlattepensjon på inntil 1,25 mrd. kroner.

Disse medlemmer konstaterer at budsjettavtalen med sentrumspartiene sikrer viktige velferdsordninger i kommunene, slik Regjeringen la opp til i sitt forslag til budsjett for 2001.

Disse medlemmer mener det er nødvendig å sikre kommunene rammer som styrker lokal handlefrihet. Gjennom å redusere de øremerkede tilskuddene gir en kommunene større muligheter for selvstendige prioriteringer og dermed bedre tilpasninger til lokale forhold. Disse medlemmer viser til at det for neste års budsjett innlemmes øremerkede tilskudd med om lag 1,1 mrd. kroner, noe som vi gi kommunene større handlefrihet.

Disse medlemmer vil understreke at et likeverdig tjenestetilbud over hele landet er målet og viser i denne sammenheng til tidligere behandlingen av Rattøsutvalgets innstilling i Stortinget. Det vises videre til at gjennom behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen våren 2000 sluttet et flertall seg til flere endringer i inntektssystemet med virkning fra 2002, samt endring av skatteandel til 46 pst. fra 2001.

Disse medlemmer viser videre til budsjettavtalen som innebærer at Regjeringen i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002 vil foreta en gjennomgang og drøfting av gjeldssituasjonen i kommunesektoren.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at kommunene og fylkeskommunene er samfunnets viktigste produsenter av velferdstjenester. For disse medlemmer er det derfor en prioritert oppgave å sørge for at rammevilkårene til kommunesektoren gjør det mulig å løse disse oppgavene. For å få til dette er kommunenes inntektssystem en bærebjelke. Det overordnede målet for inntektssystemet må være å bidra til et likeverdig kommunalt og fylkeskommunalt tjenestetilbud i alle deler av landet. Kommunene er de siste årene blitt pålagt mange nye oppgaver uten at inntektene har økt tilsvarende. Dette har ført til større utfordringer i å få en innretning på kommuneøkonomien

som setter kommunene i stand til å løse pålagte oppgaver og realisere lokale prioriteringer.

Disse medlemmer er tilfreds med at budsjettavtalen mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet innebærer en styrking av kommunenes økonomi med 1,25 mrd. kroner til fondsavsetning. Dette skal dekke økt avsetning som følge av endringer i barne- og etterlattepensjonen. Det vil hindre at kommuner blir tvunget til tilsvarende kutt i tjenestetilbudet.

Videre vil disse medlemmer vise til at gjeldsbelastningen i de kommunale budsjettene er svært tyngende. Kommunesektorens nettogjeld anslås til å være om lag 95 mrd. kroner ved utgangen av 2001. Da er fordringer knyttet til aksjer og andeler i kommuneforetak og utlån til kommuneforetak holdt utenom. Tar en hensyn til disse fordringene er nettogjelden 67 mrd. kroner. Av denne totale gjelden tilhører ca. 80 pst. primærkommunene og ca. 20 pst. fylkeskommunene. Gjeldsbelastningen er for mange kommuner tyngende og den legger beslag på driftsmidler som trengs til å opprettholde et godt tjenestetilbud. Dette tilsier at det vurderes tiltak som kan redusere gjeldsbelastningen for kommunesektoren. Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet hvor det framgår at Regjeringen skal komme tilbake i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002 med en gjennomgang og drøfting av gjeldssituasjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets alternativ som overfører finansieringsansvaret for kjerneområdene skole, helse og omsorg til staten gjennom en stykkprisfinansieringsordning. Denne ordningen vil føre til at tilbudet vil bli tilnærmet likt over hele landet på disse viktige områdene.

Disse medlemmer viser til at inntektssystemet bygger på prinsipper som Fremskrittspartiet ikke er enig i, men legger dagens system til grunn.

Disse medlemmer foreslår å redusere kommunesektorens frie inntekter over rammetilskuddene med 4 918 348 000 kroner.

Av denne reduksjonen foreslås 2 857 200 000 kroner øremerket til økning av innsatsbasert finansiering av sykehusene, samt fjerning av kryptaket.

I tillegg vil fylkeskommunene få en innsparing på 375 000 000 kroner som følge av forslag om endring av finansieringsnøkkelen for innkjøp av sykehusutstyr. Til sammen 3 232 200 000 kroner. I tillegg foreslår Fremskrittspartiet å omgjøre hovedstadstilskuddet til et storbytilskudd, og øker dette med 317 752 000 kroner til 500 000 000 kroner, som fordeles skjønnsmessig mellom de største byene.

Disse medlemmer støtter Regjeringens forslag om å øke skattøret for kommunene med 1,0 og for fylkeskommunene med 0,45, noe som vil gi kommunesektoren 5 000 000 000 kroner i økte skatteinntekter, og føre til at skatteandelen øker fra 44 til 46 pst. i 2001,

men mener at ambisjonsnivået er for lavt og at økningen burde vært større.

Nettokuttet på kommunesektorens rammetilskudd blir med Fremskrittspartiets forslag 1 686 148 000 kroner, eller ca. 0,75 pst. av sektorens samlede inntekter.

Den dynamiske virkningen av Fremskrittspartiets samlede opplegg vil mer enn kompensere for dette inntektstapet gjennom redusert prisvekst og redusert lønnsstigning.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2001 følger opp forliket mellom Høyre og Arbeiderpartiet i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001. Her ble Høyre og Arbeiderpartiet enige om å øke kommunesektorens reelle inntekter med 4,0 mrd. kroner eller 1,25 pst. Halvparten av denne veksten kommer som frie inntekter. I tillegg foreslår Regjeringen nå å øke inntektene med ytterligere 1 mrd. kroner for å kompensere for økte utgifter til innføring av den femte ferieuken og økte lønninger for lærerne.

Disse medlemmer støtter Regjeringens forslag til inntektsramme for kommunesektoren. Når Høyre har et lavere beløp i rammeoverføringer enn Regjeringens forslag skyldes det følgende forhold:

- Høyre øker den innsatsstyrte finansieringen fra 50 til 60 pst., det fører samtidig til at innbyggertilskuddet til fylkeskommunene reduseres med 2,5 mrd. kroner i forhold til forslaget fra Regjeringen.
- Høyre øker statstilskuddet til barnehagene. Det gjør at overføringsbehovet til kommunene reduseres med 200 mill. kroner.
- Høyres avvisning av å øke el-avgift og avgiften på fyringsolje bidrar til å redusere kommunesektorens behov for overføringer med omlag 80 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at omleggingene som Høyre fikk gjennomslag for ved behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen i vår, legger viktige føringer for kommuneøkonomiopplegget årene fremover og innebærer gjennomslag for omlegginger Høyre lenge har tatt til orde for.

Disse medlemmer understreker at det er viktig å redusere antallet øremerkede tilskudd og omgjøre disse til frie inntekter. I budsjettet for 2001 innebærer det at et betydelig antall øremerkede tilskudd blir omgjort til frie inntekter. Høyre vil arbeide for at flere øremerkede tilskudd blir omgjort til frie inntekter.

Disse medlemmer viser til at skatt utgjør om lag 44 pst. av kommunesektorens totale inntekter i 2000. I kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 fikk Høyre gjennomslag for at den skal økes til 46 pst. neste år. Dette bryter med den trenden vi har sett de siste årene, der forlik mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene har ført til reduksjon av kommunenes skatteandel. Forslaget for 2001 innebærer en økning i skattøret med 1 pst. for kommunene og 0,45 pst. for fylkeskommunene i 2001. Dette er første skritt på veien mot Høyres mål

om at over 50 pst. av kommunenes inntekter skal komme fra egne skatteinntekter. Høyre ønsker også at tapskompensasjonsordningen skal fases ut.

Disse medlemmer viser til at det i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 var flertall for å arbeide med forbedringer i overføringssystemet til kommunesektoren med sikte på å oppnå større grad av objektivitet. Det skal arbeides med å endre inntektsutjevningen slik at utjevningen blir mer trinnvis jo nærmere inntektene når 100 pst. av gjennomsnittet. Videre skal det utredes om dagens system godt nok fanger opp problemene med spredt bosetning i fylkeskommunene. Det skal også utredes om vekstkommunene på grunn av høye kapitalutgifter har et utgiftsbehov som ikke fanges opp av overføringssystemet. Det skal samtidig vurderes om fraflyttingskommuner har tilsvarende problem.

Selv om det er klart at det er noen særlige utgiftsforhold som ligger til grunn for å ha regionaltilskudd, Nord-Norge-tilskudd og hovedstadstilskudd, så bør nivået og begrunnelsen for disse ordningene klarere utredes. Slik tilskuddene nå fremstår har de ingen klar målbar begrunnelse, men er enten et resultat av kompensasjon for en tidligere inntekt eller basert på politisk synsing. Det skal derfor utredes hvilke utgiftselementer Nord-Norge-, regional- og hovedstadstilskuddet skal dekke og gis en faglig vurdering av om nivået på tilskuddene er riktige, og om kriteriene for hvem som får tilskuddene bør endres med bakgrunn i den faglige gjennomgangen.

Disse medlemmer vil understreke at det må arbeides videre for å øke objektiviteten i overføringssystemet for kommunesektoren. På denne bakgrunnen ønsker Høyre at forhold knyttet til rus og sosiale problemer blir utredet og lagt inn i kriteriesystemet. Høyre vil fremme forslag om dette ved behandlingen av Kommunaldepartementets budsjett for 2001.

Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren har muligheter til å øke produktiviteten ved å ta i bruk konkurranseutsetting i nye sektorer. Enkelte kommuner begynner nå å få erfaringer med å benytte konkurranseutsetting innen helse- og omsorgssektoren. Erfaringene viser at det er mulig å få langt mer helse og omsorg for de pengene man har til rådighet ved å ta i bruk konkurranseutsetting. Disse medlemmer advarer mot konjunkturavgiften som utelukkende rammer privat virksomheter og dermed vil gjøre det vanskeligere å konkurranseutsette og effektivisere offentlige tjenester. Tilsvarende vil innføring av merverdiavgift på tjenester bidra til uheldige konkurransevridninger mellom offentlige og private tjenesteproducenter dersom ordningen med moms kompensasjon ikke samtidig utvides til de nye avgiftsområdene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil peke på at alle mennesker skal ha lik tilgang til viktige velferdstjenester uavhengig av inntekt, sosial status eller bosted. Et godt og likeverdig

velferdstilbud forutsetter en sterk offentlig sektor og en sterk kommuneøkonomi.

Kommuneøkonomien er viktigst for de som har minst, og skal disse få det bedre, må kommuneøkonomien være god og sikre at skolen er gratis, at barnehageplassen og skolefritidsordninger er trygg og billig, at fritidstilbud er gratis, og at kommunene kan yte en sosialhjelp som gjør det mulig å leve et normalt liv. Med stor statlig og privat rikdom blir den kommunale fattigdommen mer og mer synlig. Dette undergraver tilliten til det arbeidet kommunene utfører.

Dette medlem viser til at kommunene de siste årene har vært nødt til å legge ned velferdstilbud som skoler og fritidsaktiviteter, redusere bemanning i helse- og omsorgssektoren, øke foreldrebetalingen i barnehager og skolefritidsordninger osv., for å saldere budsjettene sine. Dette vil også være virkeligheten i 2001 om ikke overføringene økes. Det er derfor en prioritert oppgave for dette medlem å bedre kommuneøkonomien, slik at disse viktige velferdstjenestene blir opprettholdt og styrket. En økning i de frie midlene vil også sette kommunene i stand til å løse behovet for økt boligsatsing.

Dette medlem går inn for et opplegg for kommuneøkonomien som skal sikre:

- En fremtidsrettet satsing på barn og unge, gjennom skole, barnehage og kultur
- Reduksjon av skatt på sykdom og behov, lavere egenandel i helsevesenet og på foreldrebetalingen i skolefritidsordninger og barnehagene
- Bedre inntektsfordeling og mindre forskjeller mellom folk, ved å tilby kvalitet og økt tilgang på kommunale tjenester
- En økning i de frie inntektene i kommunesektoren slik at kommunen kan innrette sine tjenester mer i tråd med lokale behov og tilpasninger
- At kommunen er i stand til å bidra til økt boligbygging for unge og vanskeligstilte
- At kommunene får dekket sine utgifter til særlig ressurskrevende brukere.

Dette medlem vil understreke at situasjonen i norsk økonomi er sterk, og likevel øker skeivfordelingen mellom folk, og mellom offentlig og privat forbruk. Mange viktige samfunnsoppgaver går på sparebluss, mens flere av de tingene vi kunne ha klart oss med mindre av, båter, biler, luksushytter osv, har fått en sterk vekst. Vi ser også at det private næringsliv er i stand til å tilby noen av sine tilsatte adskillig mer i lønn enn kommuner og stat er. Forskjellen mellom folk øker i et stadig større tempo. Dette medlem er glad for at Regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett har tatt opp flere forslag fremmet av Sosialistisk Venstreparti tidligere, som vil bidra til bedre fordeling.

Dette medlem vil hevde at det ikke er grunnlag for å omtale en vekst i overføringene til kommunene neste år, men at det tvert imot er en inndraging av frie, disponible inntekter fra kommunesektoren, gjennom

de utgifter som det ligger til grunn at kommunesektoren skal løse gjennom inntektsrammene gitt i statsbudsjett

Dette medlem vil vise til at det samlede opplegget i Sosialistisk Venstrepartis budsjettforslag vil gi kommunesektoren en vesentlig økning i de frie inntektene, noe som vil gi kommunene rom til å opprettholde og styrke tjenestetilbudet, og vil gi kommunene i langt større grad anledning til selv å satse ut fra lokale prioriteringer av tjenestetilbud. En viser til omtale under de enkelte rammeområdene. Økte rammer vil også medføre en reell desentralisering av makt, og reell mulighet for kommunene å ta selvstendige politiske valg. Lokaldemokratiet må tas på alvor, og lokalpolitikkerne våre vet best hvor skoen trykker.

Komiteens medlem representanten Steinar Bastesen mener at en god økonomi i kommunene og fylkeskommunene er avgjørende for at viktige samfunnsoppgaver skal løses tilfredsstillende og sikre et godt grunnlag for et velfungerende velferds-samfunn. Kommunene har ikke bare i oppgave å være et instrument for å løse oppgaver som staten delegerer til disse, men også til å løse oppgaver og oppdrag som befolkningen i sine respektive kommuner finner nødvendige for sin velferd og funksjon.

Dette medlem vil derfor legge vekt på å sikre kommunene og fylkene økonomiske rammer som gir rom for, ikke bare å løse helt nødvendige oppgaver, men helst også gi rom for lokale prioriteringer av oppgaver som befolkningen mener det er viktig løses.

Dette medlem vil derfor senere foreslå at bevilgningen under kap. 571. Rammetilskudd til kommuner postene;

- 60 Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning økes med 400 mill. kroner til 30 069 007 000 kroner
- 62 Nord-Norge-tilskudd økes med 100 mill. kroner til 1 141 332 000 kroner
- 63 Regionaltilskudd økes med 100 mill. kroner til 627 303 kroner
- 64 Skjønnstilskudd økes med 100 mill. kroner til 3 306 000 000 kroner

Dette medlem vil senere foreslå av bevilgningene under kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner postene;

- 60 Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning økes med 300 mill. kroner til 16 786 100 000 kroner,
- 62 Nord-Norge-tilskudd økes med 100 mill. kroner til 804 600 000 kroner, og
- 64 Skjønnstilskudd økes med 100 mill. kroner til 1 368 000 000 kroner.

Dette medlem foreslår en utgiftsramme på 55 277 000 kroner, som er 1 200 000 000 kroner mer enn Regjeringens forslag.

Øremerking

Komiteen viser for øvrig til at omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd og fullmakt i forbindelse med forskudd på rammetilskudd, vil bli behandlet i Budsjett-innst. S. nr. 6 (2000-2001) fra finanskomiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at avtalepartene er enige om å flytte 29 mill. kroner til leirskoler fra rammetilskuddet til kommunene tilbake som øremerket tilskudd over Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett.

6.2 Oversikt over forslag til bevilgninger

Nedenfor er det gitt oversikt over de ulike fraksjoners forslag til bevilgninger under rammeområde 19.

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
Utgifter rammeområde 19 (i hele tusen kroner)								
571	Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)							
60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning		29 669 007	28 510 007 (-1 159 000)	28 669 007 (-1 000 000)	29 412 007 (-257 000)	31 614 007 (+1 945 000)	30 069 007 (+400 000)
62	Nord-Norge-tilskudd		1 041 332	1 041 332 (0)	841 332 (-200 000)	1 041 332 (0)	1 041 332 (0)	1 141 332 (+100 000)
63	Regionaltilskudd		527 303	527 303 (0)	377 303 (-150 000)	527 303 (0)	527 303 (0)	627 303 (+100 000)
64	Skjønnstilskudd		3 206 000	3 206 000 (0)	2 406 000 (-800 000)	3 206 000 (0)	2 793 000 (-413 000)	3 306 000 (+100 000)
65	Hovedstadstilskudd		182 248	182 248 (0)	500 000 (+317 752)	182 248 (0)	182 248 (0)	182 248 (0)
69	Særlig ressurskrevende brukere		0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	587 000 (+587 000)	0 (0)
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)							
60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning		16 486 100	15 966 100 (-520 000)	13 800 000 (-2 686 100)	13 963 100 (-2 523 000)	17 930 600 (+1 278 000)	16 786 100 (+300 000)
62	Nord-Norge-tilskudd		704 600	704 600 (0)	504 600 (-200 000)	704 600 (0)	704 600 (0)	804 600 (+100 000)
64	Skjønnstilskudd		1 268 000	1 268 000 (0)	1 068 000 (-200 000)	1 268 000 (0)	1 268 000 (0)	1 368 000 (+100 000)
Sum utgifter rammeområde 19			54 077 000	52 398 000 (-1 679 000)	49 158 652 (-4 918 348)	51 297 000 (-2 780 000)	57 640 000 (3 563 500)	55 277 000 (+1 200 000)
Sum inntekter rammeområde 19			0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sum netto rammeområde 19			54 077 000	52 398 000 (-1 679 000)	49 158 652 (-4 918 348)	51 297 000 (-2 780 000)	57 640 500 (3 563 500)	55 277 000 (+1 200 000)

**7. RAMMEOMRÅDE 24 (UTBYTTE M.V.)
UNDER FINANSKOMITEEN****7.1 Avkastningskrav og utbyttepolitikk m.v.**

Sammendrag fra Gul bok

Statens samlede inntekter fra utbytte anslås til 7 848 mill. kroner. Dette er en økning i forhold til saldert budsjett 2000 på 2 433 mill. kroner. Økningen skyldes

Komiteen viser til at forslaget fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har tilslutning fra et flertall i komiteen. Dette forslaget er derfor ført opp under komiteens tilråding i kap. 14. De øvrige fraksjoners forslag er ført opp under forslag fra mindretall i kap. 9.

Komiteen viser til at i samsvar med forretningsordenens § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), skal bare de forslag som summerer seg til den rammen for rammeområde 19 som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I tas opp til votering ved behandlingen av denne innstilling.

Tabellen viser bevilgningsforslagene til de ulike fraksjonene på poster der det er avvikende forslag til bevilgning under rammeområde 19. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

i stor grad en forbedring av resultatet i Statoil. Tabell 3.3 i proposisjonen viser budsjetteringen av utbytte fra de enkelte selskapene. Det vises for øvrig til nærmere omtale av utbytteforslagene i de enkelte departementers budsjettproposisjoner.

Ved fusjonen av DnB og Postbanken som trådte i kraft 1. desember 1999, mottok staten aksjer i DnB. Disse aksjene er overført til Statens Bankinvesterings-

fond. Staten mottok et kontantbeløp på 300 mill. kroner i forbindelse med fusjonen. Dette beløpet ble saldert i budsjett 2000 inntektsført på kap. 5622 Aksjer i Postbanken AS, post 81 Utdeling ved fusjon mellom Postbanken og DnB.

Kommunalbanken ble omdannet til et statlig aksjeselskap 1. november 1999. I januar 2000 solgte staten 20 pst. av aksjene i selskapet til KLP. På bakgrunn av at Kommunalbanken ikke er et heleid statlig aksjeselskap, kan ikke staten fastsette utbyttet. Regjeringen mener at staten som majoritetseier likevel bør signalisere hva en mener vil være riktig utbyttepolitikk for selskapet, samt hvilket avkastningskrav som stilles til den innskutte kapitalen i Kommunalbanken.

Regjeringen mener at avkastningskravet for Kommunalbanken bør settes til 3 prosentpoeng over risikofri rente på 3-års statsobligasjoners etter skatt (nominelt) av verdijustert egenkapital fra regnskapsåret 2001. Utbyttet bør settes til 5 pst. av verdijustert egenkapital begrenset oppad til 75 pst. av årsresultatet etter skatt fra regnskapsåret 2001 (dvs. budsjettåret 2002). Utbyttepolitikken og avkastningskravet bør i tråd med de generelle retningslinjer som er gjengitt nedenfor ligge fast over en periode på 3-5 år. Oppnådd avkastning bør måles ved hjelp av eksterne verdivurderinger som innhentes med jevne mellomrom. Det vises til nærmere omtale i fagproposisjon for Kommunal- og regionaldepartementet.

Omfanget av det statlige eierskapet i næringslivet stiller krav til oppfølgingen fra eiersiden. En sentral del av eieroppfølgingen er utbyttepolitikk og avkastningskrav.

De statlige selskapene skal, så langt det er mulig, kunne drive sin virksomhet etter tilsvarende linjer som de private selskapene de konkurrerer med.

Staten bør stille krav til avkastning i de statlige selskapene. Avkastningskravet defineres som den forventede avkastningen eieren kunne ha oppnådd ved en alternativ plassering med tilsvarende risiko. Kravet til avkastning bør normalt ligge fast over en periode på 3-5 år før det revideres. Avkastningskravet bør imidlertid justeres før dette dersom det skjer vesentlige endringer i de faktorene som påvirker kravet.

For børsnoterte selskaper måles oppnådd avkastning ved hjelp av markedsverdier. For ikke-børsnoterte selskaper må oppnådd avkastning måles ved eksterne verdianslag som innhentes med jevne mellomrom. For alle selskaper beregnes i tillegg regnskapsmessig avkastning.

Dersom oppnådd avkastning ikke er tilfredsstillende, bør departementet ta dette opp med styret slik at nødvendige tiltak blir gjennomført.

Det utformes en konkret utbyttepolitikk for det enkelte selskap. Utbyttepolitikken bør ligge fast over en periode på 3-5 år. Vesentlige endringer i selskapets rammebetingelser kan imidlertid gi grunnlag for å endre utbyttepolitikken i perioden. Utbyttet kan beregnes som en andel av selskapets årsoverskudd, en andel

av selskapets egenkapital eller som en kombinasjon av disse modellene.

Utbyttensnivået fastsettes etter en konkret vurdering av selskapets situasjon. Det bør bl.a. tas hensyn til selskapets lønnsomme investeringsmuligheter og til utbyttensnivået i konkurrerende selskaper. Utbyttensnivået bør ikke kobles til et eventuelt mål for selskapets egenkapital da dette kan skape uheldige incentiver for ledelsen. Dette utelukker ikke at staten som eier kan sette rammer for størrelsen på selskapets egenkapitalandel.

Det er en sammenheng mellom utbyttepolitikk og avkastningskrav. For selskaper hvor det kan være vanskelig eller lite hensiktsmessig med aktiv eieroppfølging, kan utbyttepolitikken ha betydning som en konkretisering av avkastningskravet og som et bidrag til at avkastningskravet oppnås.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, slutter seg til Regjeringens omtale av avkastningskrav og utbyttepolitikk for statlige selskaper.

Komiteens medlemmer fra Høyre tar Regjeringens redegjørelse til orientering. Disse medlemmer mener det er viktig for staten som eier å ha et bevisst forhold til den kapital som er investert i statlig kontrollert virksomhet. Slik kapital må gjøres til gjenstand for en risikovurdering og utsettes for et avkastningskrav dersom man først har funnet det hensiktsmessig å gi selskapet en eierform som gjør utbytte naturlig og mulig. Avkastningskravet er en måte å sikre at selskapet forvalter statens kapital - som har mange andre, alternative bruksmåter - på en måte som tar hensyn til statens behov for midler til andre prioriterte områder.

Disse medlemmer vil peke på at det er viktig å skille mellom avkastningskravet og kravet til utbytte. Det er avkastningskravet som vil ha mest innflytelse på den måte selskapet driver sin virksomhet. Statens formue forandres i prinsippet ikke av hvorvidt kapitalen blir værende igjen i selskapet eller hvorvidt den betales til statskassen som utbytte. Blir kapitalen værende igjen i selskapet, øker selskapets verdi og kravet til fremtidig avkastning bør økes tilsvarende. Blir kapitalen tilført statskassen, kan den disponeres til andre formål, men statens formue øker ikke av den grunn.

Disse medlemmer vil peke på at potensialet for fremtidig verdiskaping likevel kan påvirkes, fordi midlene kan allokere til andre områder der den samfunnsøkonomiske avkastningen er høyere.

Normalt vil et styre i et selskap søke å formulere en generell utbyttepolitikk som er tilpasset selskapets kapital- og forretningssituasjon. Eieren vil så i generalforsamling kunne ta stilling til en slik foreslått utbyttepolitikk, og signalisere ønske om endringer i denne. Disse medlemmer mener det vil påhvile staten som eier et sterkt ansvar for å gi slike signaler til selskapene.

Samtidig kan ekstraordinære forhold påvirke utbyttesituasjonen fra ett år til et annet på like kort tid i et privat selskap som hva som blir mange statlige selskap til del gjennom Stortingets budsjettbehandling. Kravet om forutsigbarhet og generelle prinsipper må derfor til enhver tid sees i sammenheng med det enkelte selskaps særskilte situasjon.

Det er lite trolig at en generell utbyttepolitikk vil fjerne ulike politiske oppfatninger av både risikoen som ligger i en statlig kontrollert virksomhet, og det avkastningskrav som med rimelighet kan stilles til virksomheten. Disse medlemmer erkjenner også at det ofte vil være uenighet om staten prinsipielt sett skal være engasjert i den enkelte virksomhet. Det gjør at selv enighet om generelle prinsipper om avkastnings- og utbyttepolitikk kan gi uenighet om dens anvendelse og tolkning for forskjellige statlige selskaper.

Disse medlemmer har gjennomgått de utbytteforslag som er foreslått fra Regjeringen, og har lagt til grunn at selskapene kan grupperes i tre hovedgrupper:

1. Selskap som har mer kapital enn det som er nødvendig for å løse den virksomhet man politisk sett mener selskapet skal være engasjert i. I slike tilfelle kan utbyttepolitikken brukes for å trekke inn overflødig kapital fra selskapet, bl.a. for å gjøre det enklere å gi tilfredsstillende avkastning på den kapitalen som blir igjen. Dette har vært gjort tidligere, og har klare paralleller i privat næringsliv. Gjennom ekstraordinære utbytter, jevnt høye utbytter eller tilbakekjøp av egne aksjer/nedsettelse av aksjekapitalen vil private selskap ha mulighet til å tilpasse sin egenkapital til et lavere virksomhetsnivå, lavere risiko e.l.
2. Selskap som har lite kapital i forhold til de oppgaver som skal løses, eller i forhold til den risiko selskapet løper. I slike tilfeller vil lavt eller intet utbytte være et alternativ til å tilføre virksomheten kapital fra den løpende budsjetteringen. Et slikt lavt utbyttekrav må likevel gjøres til gjenstand for den samme vurdering av alternativ kapitalbruk som tilførsel av ny kapital ville forutsette. Uansett om kapitalen holdes tilbake i selskapet eller bevilges særskilt, har staten de samme alternative formål å bruke midlene på. Som nevnt forandres heller ikke statens formue av hvorvidt det betales utbytte, eller om midlene holdes tilbake i selskapet.
3. Selskap som vurderes å kunne holde en jevn utbyttepolitikk, der risiko og selskapets drift gjør det naturlig å gi en nokså stabil ramme for utbyttepolitikken, på linje med den selskapet ville møtt med en privat eierform, eller på linje med den andre selskap i bransjen møter.

Disse medlemmer vil peke på at det vil kunne være politisk uenighet om hvilken kategori et selskap bør falle inn under.

For mange selskap vil det være mulig å legge til grunn en alternativ markedsverdi. I slike tilfelle bør det etter disse medlemmers oppfatning være markedsverdien, og ikke en bokført egenkapital, som ligger til grunn for utbyttekravet. Det er disse medlemmers oppfatning at markedsverdien i slike tilfelle representerer den alternative verdien av statens kapitalbinding i selskapet, og dermed de verdiene som kunne ha vært satt inn på å løse prioriterte oppgaver det offentlige har ansvaret for.

7.2 Forslag til bevilgninger

Oversikt over budsjettkapitler og poster¹⁾ i rammeområde 24

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 5 og 10
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
5316		Kommunalbanken AS	27 000 000
	70	Garantiprovisjon.	27 000 000
<i>Renter og utbytte m.v.</i>			
5616		Renter og utbytte i Kommunalbanken AS	16 560 000
	81	Aksjeutbytte	16 560 000
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)	955 000 000
	81	Renter, risikolåneordningen	175 000 000
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	30 000 000

¹⁾ 90 poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 5 og 10
	84	Utbytte fra SND Invest AS	30 000 000
	85	Rentemargin, risikolåneordningen	5 000 000
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	715 000 000
5623		Aksjer i SAS Norge ASA	50 000 000
	80	Utbytte	50 000 000
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as	19 000 000
	80	Utbytte	19 000 000
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet	42 202 000
	80	Statens overskuddsandel	42 200 000
	81	Utbytte	2 000
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet	21 500 000
	80	Utbytte	21 500 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF	8 500 000
	80	Utbytte	8 500 000
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning	1 377 000 000
	80	Utbytte	1 377 000 000
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS	95 000 000
	80	Renter	55 000 000
	81	Utbytte	40 000 000
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet	812 500 000
	80	Utbytte, Statnett SF	250 000 000
	81	Utbytte, Statkraft SF	562 500 000
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s	4 000 000 000
	80	Utbytte	4 000 000 000
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	1 217 276 000
	80	Avkastning på bevilget kapital	1 217 276 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	52 000 000
	80	Utbytte	52 000 000
Sum inntekter rammeområde 24			8 693 538 000
Netto rammeområde 24			-8 693 538 000

7.2.1 Norges Kommunalbank

7.2.1.1 Garantiprovisjon, kap. 5316 post 70

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Kommunal- og regionaldepartementet

Kommunalbanken har siden 1996 betalt garantiprovisjon til staten av bankens innlån. Etter omdanningen betaler Kommunalbanken AS bare garantiprovisjon på lån opptatt før omdanningen. Innbetaling av garantiprovisjon skjer etterskuddsvis. Med en sats på garantiprovisjonen i 2000 på 0,1 pst., er det anslått at det vil bli innbetalt 27 mill. kroner i garantiprovisjon i 2001 jf. utkast til vedtak VI.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til sats for garantiprovisjon fra Kommunalbanken i 2000, jf. vedtak II under rammeområde 24. Komiteen slutter seg videre til Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 5316 post 70 på 27 mill. kroner.

7.2.1.2 Utbytte, kap. 5616 post 81

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Kommunal- og regionaldepartementet

Utbytte som Kommunalbanken AS skal betale til staten i 2001 blir fastsatt med utgangspunkt i anslag på bankens overskudd for 2000 og en statlig eierandel på 80 pst. Utbytte betales etterskuddsvis.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 5616 post 81 på 16,560 mill. kroner.

7.2.2 Innskuddskapital i Posten Norge BA, kap. 5618

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Samferdselsdepartementet

Det ble opprinnelig vedtatt et utbytte på 86 mill. kroner til utbetaling i 2000. Ved behandling av Revidert nasjonalbudsjett våren 2000 ble bevilgningen endret til 131 mill. kroner, jf. St.prp. nr. 61/Innst. S. nr. 220 (1999-2000). Dette er videreført for 2001. Det har vært

lagt til grunn at det skal utbetales et utbytte på 30 pst. av selskapets overskudd etter skatt. På grunn av planlagte omstillingstiltak er det betydelig usikkerhet omkring selskapets resultat for 2000, og om det er grunnlag for utbetaling av utbytte i 2001. Departementet vil komme tilbake til Stortinget om dette. Endelig utbytte vil bli fastsatt av generalforsamlingen i Posten Norge BA.

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Tillegg nr. 5 Samferdselsdepartementet

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) er det ført opp forslag om utbytte for 2000 på kap. 5618 post 80 på 131 mill. kroner. Samtidig er det opplyst at det på grunn av planlagte omstillingsvedtak er betydelig usikkerhet omkring Posten Norge BAs resultat for 2000, og om det er grunnlag for utbetaling av utbytte i 2001.

Det har vært lagt til grunn at det skal betales et utbytte på 30 pst. av selskapets overskudd etter skatt. Posten har opplyst at en regner med avsetninger på omkring 1 200 mill. kroner på regnskapet for 2000 til de omstillingstiltak for de nærmeste årene som nå er kjent. Posten regner derfor med et betydelig underskudd i 2000. På denne bakgrunn foreslås det at inntektsanslaget på kap. 5618 post 80 nedsettes fra 131 mill. kroner til null.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 5 (2000-2001) om at inntektsanslaget for 2001 under kap. 5618 post 80 nedsettes til kr 0.

7.2.3 Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, kap. 5620

7.2.3.1 Renter risikolåneordningen og renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen, postene 81 og 86

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Nærings- og handelsdepartementet

SND kan foreta innlån fra statskassa til valgfri løpetid og en rentesats som tilsvarende renten på statspapirer med tilsvarende løpetid for å finansiere sine utlån. Det vises til nærmere omtale av innlånssystemet under kap. 2420 post 91 ovenfor. Statens renteinntekter fra innlån knyttet til risikolåneordningen er anslått til 175 mill. kroner, mens renteinntektene knyttet til grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen foreslås budsjettet med 425 mill. kroner i 2001 mot henholdsvis 140 og 360 mill. kroner i Revidert budsjett 2000. De betydelige økningene skyldes høyere anslåtte rentesatser i 2001 enn det som er lagt til grunn for 2000. Anslagene er usikre, og Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med Revidert budsjett våren 2001 eller ved endring av budsjettet høsten 2001.

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Tillegg nr.

10 Nærings- og handelsdepartementet, jf. post 86

Nærings- og handelsdepartementet legg i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (2000-2001) fram forslag til harmonisering av låneordningane under tidlegare Statens landbruksbank (SLB) med andre låneordningar i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SDN).

Ved handsaminga av Innst. S. nr. 89 (1998-1999) vedtok Stortinget at SLB og delar av Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA) skulle slå seg saman med SND. Saka blei handsama av Stortinget gjennom St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 3 (1999-2000), jf. Budsjett-innst. S. nr. 8 (1999-2000). Dei to organisasjonane blei slått saman 1. januar 2000. Det blei varsla at ein tok sikte på å harmonisere låne- og rentesystema fram mot statsbudsjettet for 2001. Stortinget slutta seg til at vilkåra for ei harmonisering skulle vere at kundane skulle "komme ut om lag likt før og etter integreringen", og at drifta skulle bli effektivisert.

Det er i proposisjonen gjort nærare greie for forslaget og for dei budsjettmessige verknadene for 2001.

Etter forslaget vil inntektene under post 86 auka med 290 mill. kroner i høve til framlegget i Gul bok, dvs. til i alt 715 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 175 mill. kroner under post 81 og 715 mill. kroner under post 86.

7.2.3.2 Utbytte, grunnfinansieringsordningen og lavrisikolåneordningen, post 83

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Nærings- og handelsdepartementet

Det alt vesentlige av SNDs innskuddskapital er knyttet til grunnfinansieringsordningen. Innskuddskapitalen utgjør ca. 629,8 mill. kroner. SND skal betale utbytte til staten på denne kapitalen. Utbyttet av grunnfinansieringsordningen er fastsatt til 75 pst. av årsresultatet. Utbyttet er begrenset oppad til statens gjennomsnittlige innlånsrente i løpet av året multiplisert med innskuddskapitalen. Innlånsrenten beregnes på bakgrunn av renten på 5-års statsobligasjoner. For regnskapsåret 1999 betalte SND et utbytte til staten på 32,8 mill. kroner i 2000, som er maksimalt utbytte som staten kan ta etter gjeldene retningslinjer. Statens utbytte i 2001 for regnskapsåret 2000 foreslås satt til 30 mill. kroner. Dette er et anslag basert på forventet årsresultat. Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med Revidert budsjett våren 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 30 mill. kroner.

7.2.3.3 Utbytte fra SND Invest AS, post 84

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Nærings- og handelsdepartementet

SND Invest AS er et heleid datterselskap av SND. Selskapet skal foreta langsiktige investeringer og utøve aktivt eierskap i små og mellomstore bedrifter. SND Invest AS har pr. i dag en grunnkapital på 1 810 mill. kroner og en forvaltningskapital på om lag 2,5 mrd. kroner. Selskapet skal drives etter forretningsmessige kriterier. Summen av selskapets innskudd av aksjekapital og ansvarlig lånekapital i et selskap skal bare unntaksvis overstige 35 pst., og ikke i noe tilfelle overstige 49 pst. av egenkapitalen. Det kan ikke investeres for mer enn 50 mill. kroner i ett selskap.

SND Invest AS hadde ved utgangen av 1999 en gjennomsnittlig eierandel i porteføljebedriftene på 18 pst. Selskapet er vanligvis representert i styrene i de bedriftene hvor fondet har investert, enten med egne representanter eller representanter utpekt av SND Invest AS.

Styret har vedtatt at SND Invest AS skal ha en likviditetsreserve som utgjør minst 20 pst. av forvaltningskapitalen, dvs. minst 500 mill. kroner. Pr. 31. desember 1999 hadde SND Invest AS en likviditetsreserve på i overkant av 1 mill. kroner. Likviditetsreserven har som formål å gjøre selskapet i stand til å gjennomføre nye investeringer og følge opp investeringer i eksisterende bedrifter selv om det skulle oppstå en kortsiktig nedgang i aksjemarkedet. I 1999 ble det investert for 220 mill. kroner mot 213 mill. kroner i 1998. Ved utgangen av 1999 hadde selskapet investert i 158 bedrifter. Ved utgangen av 1999 var over 65 pst. av engasjementene i bedrifter med mindre enn 50 ansatte og om lag 45 pst. av investeringene var i kategorien nyetableringer/nyskaping, hvor det er relativt mangel på kompetansekapital og stor risiko involvert. Et nytt resultatrapporteringssystem for SND Invest AS er under utarbeidelse.

Stortinget besluttet gjennom behandlingen av St.meld. nr. 51 (1996-1997) at egenkapitalordningen (nå SND Invest AS) skulle betale utbytte til staten fra og med regnskapsåret 1998. Utbyttet er fastsatt til 75 pst. av årsresultatet, begrenset oppad til grunnkapitalen multiplisert med statens gjennomsnittlige innlånsrente i løpet av året. Innlånsrenten beregnes på bakgrunn av renten på 5-års statsobligasjoner. For regnskapsåret 1999 betalte SND Invest AS i 2000 et utbytte til staten på 39,6 mill. kroner. Statens utbytte i 2001 for regnskapsåret 2000 foreslås satt til 30 mill. kroner. Dette er et anslag basert på forventet årsresultat. Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med Revidert budsjett våren 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, foreslår at kap. 5620 post 84 bevilges med 90 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og

representanten Steinar Bastesen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 30 mill. kroner.

7.2.3.4 Rentemargin, risikolåneordningen, post 85

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Nærings- og handelsdepartementet

SNDs innlån for å finansiere utlån under risikolåneordningen følger renten på statspapirer med tilsvarende løpetid. SND skal normalt oppnå en positiv rentemargin. Innenfor denne marginen skal ordningens administrasjonskostnader dekkes. Nettobeløpet, etter at administrasjonskostnadene er dekket, skal tilbakeføres til statskassa. Netto rentemargin for regnskapsåret 2000 foreslås budsjettert med 5 mill. kroner som inntekt i statsbudsjettet for 2001. Dette er et anslag, og Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med Revidert budsjett våren 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 5 mill. kroner.

7.2.4 Aksjer i SAS Norge ASA, utbytte, kap. 5623 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Samferdselsdepartementet

Staten ved Samferdselsdepartementet eier 50 pst. av aksjene i SAS Norge ASA, tilsvarende 23 500 000 aksjer á kr 10. De øvrige aksjene eies av private. Videre oppnevner staten halvparten av styremedlemmene. For 1999 mottok staten i 2000 et utbytte på kr 3,75 pr. aksje, tilsvarende 88,125 mill. kroner. Budsjettforslag 2001 er teknisk basert på samme utbytte som lagt til grunn i saldert budsjett for 2000. Det understrekes at faktisk utbytte fra SAS Norge ASA vil bli fastsatt av selskapets generalforsamling i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Regjeringen foreslår at det bevilges 50 mill. kroner for 2000.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 50 mill. kroner under kap. 5623 post 80.

7.2.5 Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon AS, kap. 5630 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Justisdepartementet

Det er besluttet en utbyttepolitikk for selskapet hvor utbytte fastsettes til 80 pst. av årsoverskuddet. Ifølge prognose pr. 30. mars 2000 anslås årsoverskuddet å bli om lag 11,2 mill. kroner. Dette gir et forventet utbytte for regnskapsåret 2000 på om lag 9 mill. kroner. Selskapet har over tid bygget opp en solid egenkapitalandel. I tillegg til ovennevnte er det derfor innarbeidet et forslag om et engangsutbytte på 10 mill. kroner i 2001. Endelig vedtak om utbytte for 2000 blir truffet på ordinær generalforsamling i 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 5630 post 80 på 19 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til merknad under avsnitt 7.2.10.2 og foreslår at det bevilges 10 mill. kroner under kap. 5630 post 80.

*7.2.6 Aksjer i A/S Vinmonopolet, kap. 5631**7.2.6.1 Statens overskuddsandel, kap. 5631 post 80**Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)**Sosial- og helsedepartementet*

Overskuddsandel er i praksis statens aksjeutbytte i A/S Vinmonopolet da det ordinære aksjeutbyttet ikke kan overstige 2 500 kroner som tilsvarer 5 pst. av aksjekapitalen på 50 000 kroner.

Det foreslås at statens andel av overskuddet som tas som inntekt under denne posten i 2001 - ved eget vedtak - fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2000, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgift. Statens andel av overskuddet i A/S Vinmonopolet for regnskapsåret 2000 er på bakgrunn av budsjettert omsetnings- og resultatutvikling i 2000 og en andel av overskuddet på 40 pst. foreslått fastsatt til 42,2 mill. kroner. Dersom resultatutviklingen for 2000 blir bedre enn anslått, blir inntektene under post 80 for 2001 høyere enn 42,2 mill. kroner. Tilsvarende blir inntektene lavere dersom utviklingen blir dårligere enn antatt. Dette følger av romertallsvedtaket om at statens andel av overskuddet fastsettes med en bestemt prosent.

Forslaget til statens andel i overskuddet for 2001 bygger på vurderinger av selskapets fremtidige kapitalbehov, bl.a. i forbindelse med utvidelse av butikknett, og ønsket kapitalstruktur. Gjennom en positiv omsetnings- og resultatutvikling, samt en moderat utbyttepolitikk overfor selskapet siden 1996, er egenkapitalen i selskapet gradvis styrket. A/S Vinmonopolets styre har hatt som uttalt mål at egenkapitalandelen bør være omlag 35 pst. Ved utgangen av 1996 utgjorde egenkapitalandelen 18,9 pst. mens den pr. 31. desember 1999 hadde økt til 25,7 pst. Egenkapitalen forventes å bli ytterligere styrket i løpet av 2000.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 5631 post 80 på 42,2 mill. kroner, og til vedtak III under rammeområde 24.

*7.2.6.2 Kap. 5631 post 81 Utbytte**Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Sosial- og helsedepartementet*

A/S Vinmonopolets aksjekapital utgjorde ved utgangen av 1999 kr 50 000. Utbyttet er i vinmonopolloven fastsatt til 5 pst. aksjekapitalen og utgjør kr 2 500.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag under kap. 5631 post 81.

*7.2.7 Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet, kap. 5651 post 80**Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Landbruksdepartementet*

Det fremmes forslag om en bevilgning under posten på 21,5 mill. kroner knyttet til utbytte fra aksjeselskap under Landbruksdepartementet, jf. omtale nedenfor.

Selskapet blei i 1998 omdanna til eit allment aksjeselskap. Stortinget ga i samband med behandlinga av Revidert nasjonalbudsjett 1999 fullmakt til sal av inntil 49 pst. av aksjane i selskapet, jf. Innst. S. nr. 236 (1998-1999). I desember 1999 blei 20 pst. av aksjane i selskapet seld for 140 mill. kroner.

I 1999 var konsernet gjennom ei omfattande restrukturering. 100 pst. av Stormøllen AS og 50 pst. av aksjene i Statkorn AS blei selde, medan Statkorn Holding ASA skaffa seg aksjemajoriteten i NorAqua AS. I 2000 har selskapet kjøpt Ewos-selskapa av Danisco. Selskapet har arbeidd vidare med den framtidige strategien for selskapet og gjort framlegg om ein retta emisjon mot eigarane for å gjennomføre strategien. Departementet vil komme tilbake til denne saka og børsnotering av selskapet i ein proposisjon hausten 2000.

Det er budsjettert med 20 mill. kroner i utbytte frå selskapet. Endeleg vedtak om utbytte vil bli fastsett av generalforsamlinga.

Statens skogplanteskoler AS

Statens skogplanteskoler AS, som er 100 pst. stats-eigd, eig 56,5 pst. av aksjane i Reiersøl og Lyngdal Planteskoler AS og 100 pst. i Sønsterud Planteskole AS. Konsernet hadde i 1999 driftsinntekter på 17,9 mill. kroner og eit årsresultat etter skatt på 0,9 mill. kroner. Utbyttet blei fastsett til 0,35 mill. kroner.

Arbeidet med sal av eigarinteressene i planteskolane pågår, jf. vedtak VII i Budsjett-innst. S. nr. 8 (1999-2000). Det er inngått avtale om sal av Sønsterud Planteskole AS og det er venta at salet vil vere avslutta i 2000. For eigarinteressene i Reiersøl og Lyngdal Planteskoler AS vil det ta lengre tid. Det er ikkje budsjettert med utbytte frå selskapet i 2001.

Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS (VESO)

Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS (VESO) hadde i 1999 ei omsetning på 137,6 mill. kroner og eit ordinært resultat etter skatt på 3,4 mill. kroner. Årsresultatet var på 0,8 mill. kroner. Dette skuldast ekstraordinær kostnad på vel 4,2 mill. kroner som følgje av nedskriving av aksjane som selskapet eig i Akvaforsk. Det blei utbetalt 1,5 mill. kroner i utbytte i 1999.

Landbruksdepartementet har lagt til grunn at utbytte frå selskapet skal utgjere om lag 50 pst. av resultatet etter skatt. Det er ut frå dette budsjettert med 1,5 mill.

kroner i utbytte frå selskapet i 2001. Endeleg vedtak om utbytte vil bli fastsett av generalforsamlinga.

VESO AS skal til ein kvar tid ha eit beredskapslager for viktige vaksinar og er derfor strategisk viktig i Landbruksdepartementet si verksemd på veterinærområdet. VESO AS spelar i tillegg ei viktig rolle innan forskingsformidling.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag under kap. 5651 post 80 på 21,5 mill. kroner.

7.2.8 Innskuddskapital i Statskog SF, kap. 5652 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Landbruksdepartementet

Konsernet hadde i 1999 driftsinntekter på 246 mill. kroner og eit driftsresultatet på 11,8 mill. kroner. Årsresultatet etter finanspostar og skattar viser eit overskott på 16,8 mill. kroner. Bokført totalkapital i konsernet pr. 31. desember 1999 var 290 mill. kroner og eigenkapitalen utanom skogavgiftsfondet 186 mill. kroner. Forrentinga av bokført eigenkapital har i åra 1997-1999 vore høvesvis 7,3, 7,8 og 9,1 pst. Det blei gjennomført ei verddivurdering av selskapet i 1998. Vurderinga viser ein total eigenkapitalverdi utanom skogavgiftsfondet på 215 mill. kroner. Rekna etter denne, er eigenkapitalforrentinga 7,8 pst. for 1999. Utbyttet for 1999 er fastsett til 10 mill. kroner.

Statskog har utarbeidd ny konsernstrategi for perioden 2000-2003. Måla er m.a. å bidra til næringsutvikling i distrikta gjennom å styrkje samarbeidet med kommunar, verksemdar og frivillige organisasjonar innanfor den økonomiske ramma som blir sett av eigarens krav til avkastning og utbyttepolitikk.

Det er budsjettert med eit utbytte på 8,5 mill. kroner frå selskapet i 2001. Endeleg vedtak om utbytte blir gjort på ordinært foretaksmøte våren 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 5652 post 80 på 8,5 mill. kroner.

7.2.9 Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning, kap. 5656 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Nærings- og handelsdepartementet

Det budsjetteres med 1 377 mill. kroner i utbytte i 2001 på statens aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning. Beløpet omfatter forventet aksjeutbytte for regnskapsåret 2000 i Norsk Hydro ASA, Kongsberg Gruppen ASA, A/S Olivin og Telenor.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 1 377 mill. kroner.

7.2.10 Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS, kap. 5670

7.2.10.1 Renter av lån til Entra Eiendom AS, post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Arbeids- og administrasjonsdepartementet

I tråd med St.prp. nr. 84 (1998-1999) Om ny strategi for Statsbygg og etablering av Statens utleiebygg AS, jf. Innst. S. nr. 81 (1999-2000), er de konkurranseutsatte byggene under Statsbyggs forvaltning skilt ut i et eget statsaksjeselskap. Selskapet har endret navn fra Statens utleiebygg AS (arbeidsnavn) til Entra Eiendom AS. Selskapet forvalter om lag 600 000 m² næringslokaler. Dette er hovedsakelig kontorbygg, men også enkelte sentralt plasserte undervisningsbygg inngår i porteføljen.

Entra Eiendom AS var som forutsatt operativt fra 1. juli 2000. Selskapet er etablert med en åpningsbalanse på om lag 3,5 mrd. kroner. Selskapet har en egenkapitalandel på om lag 40 pst.

Av selskapets samlede gjeld på vel 2,1 mrd. kroner utgjør statslånet 1 564 891 000 kroner på etableringstidspunktet. For 2001 budsjetteres det med 55 mill. kroner i renteinntekter fra dette lånet for 2. halvår 2000, jf. at selskapet først ble etablert med virkning fra 1. juli 2000.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 55 mill. kroner.

7.2.10.2 Utbytte fra Entra Eiendom AS, post 81

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Arbeids- og administrasjonsdepartementet

For 2001 legger Arbeids- og administrasjonsdepartementet til grunn at det skal utbetales et utbytte på 40 mill. kroner med utgangspunkt i selskapets drift annet halvår 2000. Dette utgjør 50 pst. av forventet resultat etter skatt. Det er da ikke beregnet utbytte av en forventet utsatt skattefordel på om lag 38 mill. kroner som skal regnskapsføres i år 2000.

Styret i Entra Eiendom AS har i brev av 25. august 2000 til departementet foreslått et utbytte på 22 mill. kroner. Dette er begrunnet med at det er usikkert hvorledes likningsmyndighetene vil vurdere de skattemessige sider knyttet til likvidasjon av Statsbygg Invest AS, hvis eiendommer nå skal inngå i Entra Eiendom AS. Styret har basert sitt forslag til utbytte på en forsiktighetslinje der en forutsetter at den skattemessige transaksjonen ikke godkjennes. Videre er det lagt til grunn at utbyttet settes til 40 pst. av forventet resultat etter skatt.

Ut fra de opplysninger som foreligger, samt de eksterne råd som er innhentet, mener Arbeids- og administrasjonsdepartementet det er sannsynlig at den skattemessige transaksjonen godkjennes. Dersom så ikke skulle skje, vil det likevel kunne være åpning for å ta hensyn til dette i vurderingen av et framtidig

utbytte fra selskapet. Styret antar at en avgjørelse i saken tidligst vil foreligge 2. halvår 2001.

På denne bakgrunn foreslår Arbeids- og administrasjonsdepartementet å budsjettere med et utbytte på 40 mill. kroner. Endelig utbytte vil bli fastsatt av generalforsamlingen i Entra Eiendom AS.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 40 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er ikke enig i Regjeringens forslag til utbytte fra Entra Eiendom AS.

Disse medlemmer mener at styrets vurdering bør legges til grunn og foreslår at det bevilges 22 mill. kroner under post 81.

7.2.11 Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet, kap. 5680

7.2.11.1 Utbytte, Statnett, kap. 5680 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Olje- og energidepartementet

Stortinget ga ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (1999-2000) tilslutning til å videreføre den gjeldende utbyttepolitikken for Statnett SF. Dette innebærer at Statnett SF for regnskapsårene 1999-2002 skal betale et utbytte tilsvarende 50 pst. av konsernets overskudd etter skatt. I budsjettet for 2001 legges det til grunn et utbytteanslag på 250 mill. kroner. Endelig vedtak om utbytte fastsettes i foretaksmøte våren 2001 basert på gjeldende utbyttepolitikk og faktisk resultat for 2000. Eventuelle endringer av utbyttet vil bli presentert i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre foreslår at kap. 5680 post 80 bevilges med 390 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 250 mill. kroner under kap. 5680 post 80.

7.2.11.2 Utbytte, Statkraft SF, kap. 5680 post 81

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Olje- og energidepartementet

Statkraft ønsker å delta aktivt i restruktureringen av kraftnæringen. For årene frem t.o.m. 2007 planlegger Statkraft å foreta nye investeringer på om lag 50 mrd. kroner i realverdi. Om lag 90 pst. av planlagte investeringer er knyttet til erverv av eierandeler i norske kraftselskaper og utbygging av ny kraftproduksjon i Norge.

Resterende investeringer er knyttet til rehabilitering og oppgradering av eksisterende vannkraftanlegg og investeringer utenfor Norge.

Statkraft mener at gjennomføring av foretakets investeringsplan forutsetter tilførsel av egenkapital og utvidelse av låne- og garantirammen. Statkraft har søkt om betydelig tilførsel av egenkapital i år, og at låne- og garantirammen utvides samtidig. Regjeringen vil senere komme tilbake til spørsmålet om innskudd av egenkapital og utvidelse av låne- og garantirammen.

Som ledd i departementets eieroppfølging av Statkraft har to firmaer vært engasjert for å utføre eksterne verddivurderinger av selskapet; et norskbasert konsulent- og revisjonsselskap og en internasjonal investeringsbank. Verddivurderingene er nylig sluttført.

Det norske selskapet anslår markedsverdien av Statkrafts egenkapital til å ligge mellom 45 og 50 mrd. kroner.

Det internasjonale selskapet konkluderer med et verdianslag på mellom 27 og 33 mrd. kroner, forutsatt børsnotering. Ved salg til en industriell investor anslår de en merverdi på 20 pst., m.a.o. et verdianslag mellom 32 og 40 mrd. kroner. For staten som eier er det mest relevant å basere seg på det sistnevnte verdianslaget.

Begge firmaenes anslag ligger betydelig over bokført verdi av egenkapitalen, som pr. 30. juni 2000 utgjør ca. 22 mrd. kroner.

Det har ikke vært etablert en langsiktig utbyttepolitikk for Statkraft. For regnskapsårene 1998 og 1999 har Statkraft betalt utbytter på henholdsvis 309 og 600 mill. kroner. Utbyttene for 1998 og 1999 utgjorde henholdsvis 43 og 63 pst. av konsernets årsresultat etter skatt.

Regjeringen foreslår at utbyttepolitikken for Statkraft SF for regnskapsårene 2001-2003 settes til 50 pst. av konsernets årsresultat etter skatt. For regnskapsåret 2000 foreslår Regjeringen at utbyttet settes til 750 mill. kroner, begrenset oppad til 75 pst. av konsernets årsresultat etter skatt. Basert på siste resultatanslag tilsvarende dette et utbytteanslag på 562,5 mill. kroner. Det er betydelig usikkerhet knyttet til anslaget. Endelig vedtak om utbytte fattes i ordinært foretaksmøte våren 2001 basert på gjeldende utbyttepolitikk og faktisk resultat for 2000. Eventuelle endringer av utbyttet vil bli presentert i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 562 500 000 kroner under kap. 5680 post 81.

7.2.12 Aksjer i Den norske Stats Oljeselskap AS, kap. 5685 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Olje- og energidepartementet

Gjeldende utbyttepolitikk for Statoil tilsier at utbyttet det enkelte år skal tilsvare 50 pst. av konsernets

resultat etter skatt, jf. St.prp. nr. 1 (1997-1998) og Budsjett-innst. S. nr. 9 (1997-1998).

Utbyttepolitikken er en viktig faktor i eieroppfølgingen av Statoil. Verdiskaping for eier skjer både gjennom utbetalt utbytte og verdiøkning av selskapet.

I budsjettet for 2001 legges det til grunn et utbytteanslag på 4 000 mill. kroner. Utbytteanslaget er beregnet i henhold til gjeldende utbyttepolitikk på basis av en foreløpig prognose for Statoils resultat etter skatt for 2000. Det understrekes at anslaget er usikkert og blant annet avhenger av utviklingen i oljeprisen og valutakursen. Dette medfører at faktisk resultat for 2000 kan avvike betydelig fra gjeldende anslag.

Endelig vedtak om utbytte fattes i ordinær generalforsamling våren 2001 basert på gjeldende utbyttepolitikk og faktisk resultat for 2000. Eventuelle endringer av utbytte vil bli presentert i Revidert budsjett 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 4 000 mill. kroner under kap. 5685 post 80.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke utbyttet fra Statoil med 40 mill. kroner. Dette medlem foreslår å bevilge 4 004 mill. kroner under kap. 5685 post 80.

7.2.13 Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond, kap. 5691 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Finansdepartementet

Utbytte i DnB og Kreditkassen for regnskapsåret 1999 var på henholdsvis kr 1,75 og kr 3 pr. aksje. Dette utgjør til sammen 1 217 mill. kroner. Utbyttet resultatføres i Bankinvesteringsfondet i år 2000 og danner

grunnlag for utbyttebetaling til staten i 2001. Statens Bankinvesteringsfond er nærmere omtalt under kap. 5352 Tilbakeføring av midler fra Statens Bankinvesteringsfond.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 1 217 276 000 kroner under kap. 5691 post 80.

7.2.14 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank, kap. 5692 post 80

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001) Finansdepartementet

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til medlemslandenes innskutte kapital. Utbyttes størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Som for 1999 legges det budsjetteknisk til grunn et utbytte til den norske stat på ca. 5,6 mill. euro for regnskapsåret 2000. Basert på valutakurser medio september 2000 føres opp 52 mill. kroner i bevilgningsforslaget for 2001.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å bevilge 52 mill. kroner under kap. 5692 post 80.

7.2.15 Forslag til bevilgninger, rammeområde 24

Komiteen viser til at i samsvar med forretningsordenes § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), skal bare de forslag som summerer seg til den rammen for rammeområde 24 som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I tas opp til votering ved behandlingen av denne innstilling.

Tabellen viser bevilgningsforslagene til de ulike fraksjonene på poster der det er avvikende forslag til bevilgning under rammeområde 24. Endringer i for-

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 5 og 10.	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
Inntekter rammeområde 24 (i hele tusen kroner)								
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)						
	84	Utbytte fra SND Invest AS	30 000	90 000 (+60 000)	30 000 (0)	90 000 (+60 000)	30 000 (0)	30 000 (0)
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as						
	80	Utbytte	19 000	19 000 (0)	10 000 (-9 000)	19 000 (0)	19 000 (0)	19 000 (0)
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS						
	81	Utbytte	40 000	40 000 (0)	22 000 (-18 000)	40 000 (0)	40 000 (0)	40 000 (0)
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet						
	80	Utbytte, Statnett SF	250 000	390 000 (+140 000)	250 000 (0)	390 000 (+140 000)	250 000 (0)	250 000 (0)
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s						
	80	Utbytte	4 000 000	4 000 000 (0)	4 000 000 (0)	4 000 000 (0)	4 040 000 (+40 000)	4 000 000 (0)
Sum utgifter rammeområde 24			0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Sum inntekter rammeområde 24	8 693 538	8 893 538 (+200 000)	8 666 538 (-27 000)	8 893 538 (+200 000)	8 733 538 (+40 000)	8 693 538 (0)
Sum netto rammeområde 24	-8 693 538	-8 893 538 (-200 000)	-8 666 538 (+27 000)	-8 893 538 (-200 000)	-8 733 538 (-40 000)	-8 693 538 (0)

Komiteen viser til at forslaget fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har tilslutning fra et flertall i komiteen. Dette forslaget er derfor ført opp under komiteens tilråding i kap. 14. De øvrige fraksjoners forslag er ført opp under forslag fra mindretall under rammeområde 24, i kap. 12.

8. RAMMEOMRÅDE 20 (TILFELDIGE UTGIFTER OG INNTEKTER)

Oversikt over budsjettkapitler og poster²⁾ i rammeområde 20

²⁾ 90 poster behandles av Finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 11
Utgifter i hele kroner			
<i>Ymse utgifter</i>			
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)	9 225 298 000
	1	Driftsutgifter	9 225 298 000
Sum utgifter rammeområde 20			9 225 298 000
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)	2 055 166 000
	29	Ymse	2 055 166 000
Sum inntekter rammeområde 20			2 055 166 000
Netto rammeområde 20			7 170 132 000

8.1 Ymse utgifter

Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001)

Under programområde 26 Ymse utgifter foreslås bevilget 8,8 mrd. kroner. Bevilgningen er i sin helhet ført under kapittel 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger og overskridelser, bl.a. til lønnsoppgjøret for statsansatte, regulering av pensjoner i folketrygden, jordbruksavtalen og uforutsette utgifter.

Det er ikke avsatt midler på Nærings- og handelsdepartementets budsjett til videreføring av den kontraktsregulerte verftsstøtten på Nærings- og handelsdepartementets programområde, fordi den ifølge foreliggende EU-forordning skal avvikles pr. 31. desember 2000. Saken er imidlertid ikke endelig avklart i EU, og i påvente av dette er midler (687,5 mill. kroner, tilsvarende bevilgningen for 2000), avsatt på ymseposten i statsbudsjettet for 2001.

Regjeringen foreslår at det innføres en konjunkturavgift på 1,5 pst. av utbetalt lønn og næringsinntekt i 2001. Avgiften vil innebære økte lønnskostnader for

statlig forvaltning. Økningen er anslått til samlet å utgjøre 555 mill. kroner. Anslaget er basert på samlet lønnsbevilgning over statsbudsjettet. Økte lønnskostnader for Rikshospitalet, Radiumhospitalet og universiteter er imidlertid inkludert ut fra brutto lønnskostnader selv om disse bare mottar et netto tilskudd for å dekke driftsunderskuddet over statsbudsjettet. Det er avsatt reserver under kapittel 2309 Tilfeldige utgifter for å kompensere statlige etater for merkostnadene. Regjeringen ber i denne proposisjonen om fullmakt til å fordele denne kompensasjonen på departementer mot en tilsvarende reduksjon av kapittel 2309, jf. forslag XI til vedtak under Finansdepartementet.

Regjeringen fremmer en egen odelstingsproposisjon om Merverdiavgiftsreformen 2001. Basert på beregninger som Finansdepartementet har fått gjennomført, er merkostnadene for offentlig forvaltning som følge av reformen, anslått til å være i størrelsesorden 700 mill. kroner på årsbasis. Statsforvaltningen er anslått å få om lag 420 mill. kroner i økte kostnader, mens kostnadene i kommuneforvaltningen kan øke med om lag

280 mill. kroner. Som følge av at merverdiavgiftsreformen først trer i kraft fra 1. juli 2001, er behov for kompensasjon i 2001-budsjettet halvparten av disse beløpene. Regjeringen har foreslått at kommuner og fylkeskommuner får økte rammetilskudd på til sammen 140 mill. kroner som kompensasjon for merverdiavgiftsreformen i 2001. Det er avsatt reserver på kapittel 2309 Tilfeldige utgifter for å kompensere statlige etater for økte driftsutgifter som følge av reformen. Regjeringen vil komme tilbake med forslag til fordeling av den anslåtte kompensasjonen på 210 mill. kroner på departementer etter at reformen er behandlet i Stortinget og senest våren 2001.

*Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2000-2001).
Tillegg nr. 11*

Regjeringa har i haust fremma i alt 10 tilleggsproposisjonar til St.prp. nr. 1 (2000-2001). Samla sett gjev desse proposisjonane og forslag i denne proposisjonen ein auke i inntektene på statsbudsjettet på 656,7 mill. kroner. Utgiftene er foreslått auka med 266,2 mill. kroner. Stortinget sin administrasjon har gjort departementet merksam på manglande løyvingar i budsjettforslaget under kap. 3051 Riksrevisjonen. Det er utelate inntekter under post 02 Refusjon utland og post 03 Kantinesal på høvesvis 300 000 kroner og 200 000 kroner. Ein foreslår derfor å løyve 300 000 kroner på kap. 3051 post 02, og 200 000 kroner på kap. 3051 post 03 i dette tilleggsnummeret.

Samla sett gir forslaga i tilleggsnummera ein reduksjon i det oljekorrigerte underskotet på statsbudsjettet på i alt 390,5 mill. kroner. Auka netto tilbakebetaling av lån på til saman 80,0 mill. kroner er ikkje medrekna.

Regjeringa gjer framlegg om at løyvinga under kap. 2309 Tilfeldige utgifter blir auka slik at budsjettet blir gjort opp med det same oljekorrigerte budsjettunderskotet, som i framlegget i Gul bok 2001. Overføringa frå Statens petroleumsfond som skal dekke det oljekorrigerte budsjettunderskotet, på kap. 5800, blir da som forslått i Gul bok 2001. Samla løyving under kap. 2309 Tilfeldige utgifter blir etter dette 9 225,3 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til økte utgifter på rammeområde 1 og 3, kap. 1530 støtte til politiske partier og kap. 335 post 76, og ønsker å redusere kap. 2309 post 1 Tilfeldige utgifter med kr 14 945 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, vil påpeke at budsjettavtalen gjør det nødvendig med en del endringer på ymseposten. For det første bortfaller kompensasjon for innføring av konjunkturavgiften for statlig forvalt-

ning på 555 mill. kroner. Derfor er det heller ikke behov for forslag XI Omdisponering fra kap. 2309 Tilfeldige utgifter under Finansdepartementet. For det andre er det ikke lenger behov for kompensasjon på 50 mill. kroner til jernbanen for innføring av moms på persontrafikk. For det tredje legges en innsparing som følge av effektivisering av offentlig innkjøp foreløpig på dette kapitlet. Flertallet viser forøvrig til svar fra departementet på spørsmål 157 fra Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe av 18. november 2000. Flertallet foreslår at det bevilges kr 8 261 353 000 under kap. 2309 post 1.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet utarbeider et opplegg for å spare inn 75 mill. kroner under de statlige innkjøpsordningene i 2001.

Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2001. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter, med 75 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 75 mill. kroner til kap. 2309."

Flertallet foreslår etter dette at kap. 2309 post 1 bevilges med kr 8 261 353 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til sine merknader under pkt. 2.9 og til pkt. 3.2.20.2 i Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og går imot Regjeringens forslag til fullmakt.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti går imot Regjeringens forslag til moms på kollektivtrafikken. Dette medlem mener Regjeringens forslag er uheldig fordi det rammer både urettferdig og upresist. For det første gis det kompensasjon kun til buss og NSB, noe som medfører at Oslo Sporveier, som i tillegg driver trikk og T-bane, vil få en ekstrakostnad på 45 mill. kroner. For det andre er det langt fra sikkert at kompensasjonen vil være tilstrekkelig. Dette medlem foreslår i stedet at det innføres en null-momssats for kollektivtrafikk, slik luftfartsselskapene har i dag. Dette innebærer at kollektivselskapene blir spart for økte kostnader, samtidig som de får rett til fradrag på inngående moms. Dette innebærer en betydelig økonomisk styrking av selskapene.

Dette medlem slutter seg til Regjeringens forslag til fullmakt til å fordele kompensasjon til statlige etater i forbindelse med innføring av konjunkturavgift.

Dette medlem foreslår bevilget under kap. 2309 Tilfeldige utgifter, 9 015 353 000 kroner.

8.2 Ymse inntekter (kap. 5309)

8.2.1 Inntekter ved tildeling av konsesjoner

8.2.1.1 Innledning

Sammendrag

Regjeringen har i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet 2001 vurdert mulighetene for inntekter til statskassen ved tildeling av enkelte konsesjoner. Tradisjonelt har konsesjoner blitt tildelt uten et vederlag til statskassen som gjenspeiler knappheten (knapphetsrenten) som finnes for en del av disse. Konsesjonærene har på denne måten fått overført en økonomisk verdi fra fellesskapet, i den grad knapphetsrenten ikke er tatt ut ved at staten har satt særskilte vilkår som har vært bedriftsøkonomisk ulønnsomme. Konsesjonærene har i tilfelle generelt fått en økonomisk fordel i forhold til aktører som ikke har vunnet fram med sine ønsker om konsesjon. I siste instans er det eierne av bedriftene som har fått konsesjon, som kan ta ut økonomiske verdier som følge av tildelingen.

Uansett tildelingsmåte for konsesjoner kan staten sette særskilte krav ved tildelingen. Slike krav vil imidlertid normalt redusere verdien av konsesjonen for de aktuelle aktørene, og dermed redusere også de beløpene som ved knapphet kan innhentes til statskassen i forbindelse med konsesjonene. Innhenting av inntekter til statskassen ved tildelingen av konsesjoner kan enten skje ved å kreve en forhåndsfastsatt tildelingsavgift for konsesjonene, eller ved å auksjonere disse ut. Ved bruk av forhåndsfastsatt tildelingsavgift kan det være flere som ønsker konsesjon enn det er tilgjengelige konsesjoner, og fordelingen av konsesjonene skjer administrativt etter offentliggjorte kriterier (ofte kalt "skjønnhetskonkurranse"). For eksempel skal det ved tildelingen av fire konsesjoner for tredje generasjons mobilsystem senere i år, betales en engangsbetaling på til sammen 800 mill. kroner, samt en årlig avgift som i 2001 er foreslått på til sammen 80 mill. kroner.

Ved auksjon konkurrerer søkerne med hvor mye de er villige til å betale for konsesjonene, gitt de særskilte krav myndighetene har satt i utlysningen. Konsesjonene tildeles de av søkerne som har høyest betalingsvillighet, under forutsetning av at kravene er oppfylt. Myndighetene slipper da å angi størrelsen på en tildelingsavgift før tildelingen foretas og den økonomiske verdien av konsesjonene viser seg. En fordel sett fra søkerne side ved auksjon er at tildelingsprosessen vanligvis vil være mer åpen enn ved en administrativ tildeling delvis basert på skjønn, hvor den nærmere presiseringen og veiingen av kriteriene ikke nødvendigvis er klargjort.

Auksjoner kan utformes på ulike måter, og erfaringer internasjonalt viser at valg av auksjonsform kan være viktig. Generelt er det nødvendig for et vellykket resultat at auksjonen utformes og gjennomføres slik at det blir reell konkurranse mellom et tilstrekkelig antall aktører. En aktuell auksjonsform som kan passe på flere områder er auksjon med budrunder, jf. omtale i boks 5.1 i proposisjonen.

Auksjoner er vanlige i mange sammenhenger, f.eks. i boligmarkedet. Norske myndigheter benytter i dag

auksjon bl.a. ved tildeling av tollkvoter, jf. kap. 4 i proposisjonen.

Departementet anser tildeling av konsesjoner ved auksjon hvor inntektene går til statskassen uten noen form for øremerking, som en form for skattlegging som bør følge prosedyrene i Grunnloven § 75a. Det foreslås derfor at auksjonsordningene hjemles i et eget plenarvedtak for budsjetterminen. I plenarvedtaket tas det også inn en fullmakt om å fastsette nærmere bestemmelser om gjennomføringen av auksjonene. Det vil i denne forbindelse dessuten bli tatt stilling til hvem som skal ha ansvaret for den konkrete utformingen og den praktiske gjennomføringen av selve auksjonene. Hjemmel for å utlyse og tildele konsesjonene på de ulike områdene vil fremgå av særlovgivningen. Nødvendige endringer i de respektive særlovgivninger vil bli nærmere vurdert av fagdepartementene. Dette gjelder lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. §§ 3 til 6 under Fiskeridepartementet, lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 2-1 under Kulturdepartementet og lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon §§ 2-1 til 2-3 under Samferdselsdepartementet.

Regjeringen legger opp til å auksjonere ut nye konsesjoner for oppdrett av laks og ørret, andre generasjons mobilfrekvenser og landsdekkende reklamefjernsyn. Auksjonen for konsesjon for landsdekkende reklamefjernsyn vil bli gjennomført etter en prekvalifiseringsrunde. Auksjonene vil bli gjennomført i 2001 og vil gi påløpte og bokførte inntekter dette året. Det er budsjettet med 2 mrd. kroner i samlede inntekter fra auksjonene og inntekter fra salg av Oslo Børs under kap. 5309 Ymse inntekter. Det vises også til omtale i Fiskeridepartementets, Samferdselsdepartementets og Kulturdepartementets fagproposisjoner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til inngått budsjettavtale og fremmer følgende forslag:

"a.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2001 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for:

- Oppdrett av laks og ørret.
- Frekvenser knyttet til etablering og drift av andre generasjons mobilkommunikasjonssystem.
- Riksdekkende reklamefjernsyn.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Departementet gir forskrifter om innbetaling og oppkreving av beløpet.

b.

Stortinget ber Regjeringen snarest legge fram for Stortinget nærmere retningslinjer for innkreving av inntektene."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kapitlene 8.2.1.2, 8.2.1.3 og 8.2.1.4, og fremmer følgende forslag:

"a.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2001 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for:

- a) Frekvenser knyttet til etablering og drift av andre generasjons mobilkommunikasjonssystem
- b) Riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner ved auksjon. Auksjonsbeløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Departementet gir forskrifter om auksjonen og om innbetaling og oppkreving av auksjonsbeløpet.

b.

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en avvikling av konsesjonsordningen for oppdrett av laks, ørret og andre fisketyper, slik at det kun er regler som følger av veterinære- og forurensningsmessige hensyn som legges til grunn for etablering av slike oppdrettsanlegg."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader under pkt. 8.2.1.2., 8.2.1.3, 8.2.1.4 og 8.2.3, og fremmer følgende forslag:

"Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2001 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for:

- a) oppdrett av laks og ørret.
- b) riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Departementet gir forskrifter om betaling og oppkreving av beløpet."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti registrerer Arbeiderpartiets og sen-

trumpartiernes forlik knyttet til inntekter ved tildeling av konsesjoner. Dette medlem vil komme tilbake til disse forslag når det fremmes som egen sak av Regjeringen.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"a

Vedtak om avgift på konsesjon for oppdrett av fisk m.v.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for konsesjon til å drive fiskeoppdrett m.v. Avgift betales for følgende konsesjoner og etter følgende satser:

- a) Konsesjon til å drive oppdrett av laks og ørret: kr 250 000
- b) Konsesjon til å drive oppdrett av hvitfisk: kr 100 000
- c) Konsesjon til å drive oppdrett av skjell: kr 50 000

Departementet kan gi forskrifter om omfanget av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelse.

§ 2

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 5

Departementet kan gi forskrift om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Regjeringens forslag til Andre avgiftsvedtak, Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309) § 1 bokstav a (oppdrett av laks og ørret), bortfaller.

b

Avgift på riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn

For 2001 skal det betales avgift med 170 mill. kroner for konsesjon til å drive riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn.

Departementet kan fastsette bestemmelser om innbetaling og oppkreving av avgiften.

Regjeringens forslag til Andre avgiftsvedtak, Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309) § 1 bokstav c (riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn), bortfaller."

Komiteen viser for øvrig til merknader under de enkelte avsnitt nedenfor.

8.2.1.2 Konsesjoner for oppdrett av laks og ørret

Sammendrag

Siden 1973 er all oppdrett av fisk og skalldyr i Norge avhengig av offentlig tillatelse. I dag er det lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. (oppdrettsloven) som regulerer tildelingen av konsesjoner.

Den siste landsomfattende tildelingsrunden av tillatelser til oppdrett av laks og ørret ble gjennomført i 1985. På slutten av 1980-tallet ble det tildelt en del tillatelser i Troms og Finnmark. Utover dette har veksten i næringen funnet sted ved en produksjonsøking innenfor de eksisterende tillatelsene. Siden mars 1996 har produksjonsutviklingen av laks vært styrt ved at Fiskeridepartementet har fastsatt førkvoter for hver tillatelse, for ett år om gangen.

Det er i dag om lag 840 konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret. Som hovedregel er disse på 12 000 kubikkmeter. Hver konsesjon er imidlertid underlagt en produksjonsbegrensning, særlig gjennom forskriften som tildeler hver konsesjon en førkvote. Konsesjonen er gitt på en bestemt lokalitet, og det tillates som hovedregel ikke flytting over kommune- og fylkesgrenser. Overdragelser og eierendringer skal meldes til fiskerimyndighetene.

Interessen for å oppdrette laks og ørret er stor, og næringen har i de senere år hatt god inntjening. Fiskeridepartementet vil derfor tildele et antall nye tillatelser i løpet av 2001. Tildelingen vil skje ved auksjon. Det vil i den forbindelse bli stilt opp visse vilkår, som for eksempel lokalisering på kommunenivå.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen foreslår å utvide antall konsesjoner, og at dette skal gjøres gjennom en auksjon. Fremskrittspartiet er prinsipielt imot konsesjonsordningen, og mener at det kun er forhold som følger av veterinære- og forurensningsmessige forhold som skal legges til grunn ved etablering av oppdrettsanlegg. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til forslag under avsnitt 8.2.1.1 bokstav b.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen har foreslått å tildele nye laks- og ørretkonsesjoner etter auksjonsprinsippet. Disse medlemmers prinsipielle syn er at det ikke bør legges

spesielle begrensninger på nyetableringer og utvidelser innenfor oppdrettsnæringen. Høyre har derfor ønsket å erstatte dagens konsesjonssystem med en godkjenningsordning der det stilles miljø-, dyrehelse- og kompetansekrav. Med fri etableringsrett bortfaller samtidig problemstillingen om tildeling av konsesjoner. Uten konsesjonsordningen kan gründere og lokale interesser etablere oppdrettsvirksomhet på lik linje med større og etablerte oppdrettsselskaper.

Disse medlemmer viser samtidig til at lakseavtalen med EU gjør det nødvendig å begrense veksten innenfor lakseproduksjon. Så lenge lakseavtalen med EU gjelder, er det derfor ikke realistisk å avvike konsesjons- og førkvotesystemet. Inntil videre må man følgelig forholde seg til den eksisterende konsesjonsordningen og ta stilling til hvordan de nye konsesjonene skal tildeles i 2001.

Disse medlemmer mener flere forhold tilsier at det ikke er hensiktsmessig å dele ut nye oppdrettskonsesjoner etter et rent auksjonsprinsipp. Samtidig er det naturlig at rettighetshaverne yter et vederlag ved tildeling av eksklusive rettigheter. Disse medlemmer har merket seg at også Arbeiderpartiet og sentrumspartiene nå avviser auksjon og har bedt om en egen sak om tildeling av nye oppdrettskonsesjoner for laks og ørret. Disse medlemmer forutsetter derfor at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med forslag om kriterier og vederlag for tildeling av nye konsesjoner. Det vises for øvrig til Høyres merknader og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001).

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen går imot Regjeringens forslag i statsbudsjettet, om at nye konsesjoner for laks og ørret skal utdeles ved auksjonsprinsipp. Auksjoner vil favorisere store, kapitalsterke selskap. Små og mellomstore oppdrettere vil ikke ha økonomisk evne til å betale for en konsesjon, med de prisene vi har i dag. Auksjonsprinsippet vil forsterke de strukturendringene vi ser i dag, der noen få store selskap kjøper opp de minste, og dermed får vi også en sentralisert næring. Å betale 30-40 mill. kroner for konsesjonen, vil også tappe næringen for kapital som disse medlemmer ønsker brukt til å øke den private del av forskning og utvikling. Disse medlemmer vil peke på viktigheten av å bruke næringen til å opprettholde og styrke bosettingen og næringslivet i distriktene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil stille krav ved konsesjonstildeling knyttet til oppfylging av dette medlems målsettinger som utprøving/forskning på nye fôrtyper, forskning på tiltak mot rømming, lakselus, sykdommer knyttet til etablering av videreforedling (sysselsetting og miljø-

spørsmål), opprettholde bosettingen/næringsliv, eller det kan være forskning og utvikling på nye arter.

Dette medlem vil innføre en arealavgift etter samme prinsipp som for kraftkommunene. Oppdrett båndlegger areal og kan komme i konflikt med fritid, fiske og rekreasjon, i tillegg til at en har ulemper som tilfeller av rømming, problem med lakselus m.m. Bruk av naturressurser skal betales kompensasjon til fellesskapet for. Videre har kommunen utgifter til utarbeidelse av kystsoneplaner, noe som er nødvendig for etablering av lokaliteter. Veterinærkompetanse/fiskehelsekandidater må også finnes i kommunen. Inntektene fra avgiften skal deles 50 pst. på kommunen og 50 pst. stat.

Dette medlem viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlem representanten Steinar Bastesen viser til at han er imot Regjeringens forslag om å selge konsesjonene for oppdrett av laks og aure ved auksjon. Dette medlem mener at oppdrettsnæringen ikke er en så spesiell næring at man bør kreve betaling for å få rett til å utøve næringsvirksomheten.

Dette medlem vil også peke på at staten ved denne formen for salg av konsesjonene ved auksjon tar betalt for at oppdretterne skal benytte arealer som ikke tilhører staten. Sjøarealene tilhører allmennheten og nærmiljøet, ikke staten. Skulle man eventuelt ta betaling for å få båndlegge arealene som mærene opptar, bør i alle fall inntektene tilfalle rettighetshavene til disse arealene og til de personene og yrkesutøverne som får redusert sine rettigheter og inntektsgrunnlag pga. båndleggingen av sjøarealet. Oppdrettsnæringen berører i særlig grad fiskerne. Selv om dette medlem er imot hele ordningen med auksjon av lakseoppdrettskonsesjonene, mener dette medlem at når det nå innføres betaling for konsesjon, bør inntektene tilfalle kommunen og de som rammes av båndleggingen av arealet.

Dette medlem foreslår derfor følgende subsidiært, i forhold til flertallets forslag til § 1 første punktum:

"Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til kommunen der oppdrettsanlegget ligger, for konsesjon til å drive fiskeoppdrett m.v."

8.2.1.3 Konsesjoner for frekvenser til andre generasjons systemer for mobilkommunikasjon

Sammendrag

Det er i Norge i dag etablert to digitale mobiltelefon-systemer: GSM 900 og DCS 1800. Disse systemene omtales gjerne som andre generasjons mobilsystem.

Telenor AS og NetCom GSM as ble i 1991 tildelt konsesjon for utbygging av GSM 900 mobilnett med tillatelse til å benytte bestemte frekvenser. I mars 1998 tildelte Samferdselsdepartementet tre konsesjoner til Telenor AS, NetCom GSM as og Telia AB for utbygging av DCS 1800 mobilnett med tilhørende frekven-

stillatelser. På grunn av Telias kjøp av NetCom har Samferdselsdepartementet trukket Telias DCS 1800-konsesjon tilbake. I tillegg er det ytterligere ledige frekvenser i både 900- og 1800-båndet. På denne bakgrunn vil Samferdselsdepartementet i 2001 lyse ut nye konsesjoner for utbygging av andre generasjons mobilsystem med tilhørende frekvenstillatelser.

De frekvensene for andre generasjons mobilsystem som skal tildeles i 2001, er ikke i det samme frekvensbåndet som de som vil bli tildelt senere i høst for tredje generasjons mobilsystem (UMTS). Samferdselsdepartementet utlyste 31. mai 2000 fire konsesjoner for utbygging og drift av tredje generasjons mobilsystem med minimumskrav til geografisk dekning av 12 tettsteder. Ved søknadsfristen 14. august 2000 kom det inn syv søknader. Selskapene tilbyr i søknadene en vesentlig mer omfattende geografisk dekning enn minstekravet. Det tas sikte på at tildelingen av UMTS-konsesjonene skjer i inneværende år.

Det legges opp til at de nye konsesjonene for andre generasjons mobilkommunikasjon auksjoneres ut og at dette skjer i 2001. En vil avklare den konkrete utformingen av auksjonen senere. De eksisterende andre generasjons mobiloperatørene er i sine konsesjoner pålagt betydelige dekningsforpliktelser og har i dag en dekning på om lag 94 pst. av befolkningen. Siden dekningen allerede er tilfredsstillende, vil det ikke bli stilt særskilte krav til dekning i de nye konsesjonene for andre generasjons mobilsystem. Det vil imidlertid bl.a. bli satt krav til søkerens seriøsitet, kompetanse og økonomi. Konsesjonenes varighet vil være begrenset.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig med Regjeringens forslag om at tildeling av konsesjoner for frekvenser knyttet til etablering og drift av andre generasjons mobilkommunikasjonssystem auksjoneres ut, og at dette skjer i 2001.

Komiteens medlemmer fra Høyre går imot Regjeringens forslag om å auksjonere ut nye konsesjoner for frekvenser knyttet til etablering og drift av andre generasjons mobilkommunikasjonssystem. Konkurransen i det norske mobilmarkedet er i dag dårlig. Det er kun to aktører med eget nett, og virtuelle operatører er ikke tillatt. Disse medlemmer mener derfor det er behov for å styrke konkurransen i det norske mobilmarkedet. En auksjon av de nye konsesjonene kan påføre nye aktører en betydelig konkurranseulempe i forhold til de eksisterende aktørene Telenor og NetCom, som ikke har betalt for sine konsesjoner. Resultatet vil bli redusert konkurranse og høyere priser til brukerne. Når man i sin tid valgte å tildele GSM-konsesjoner til Telenor og Netcom uten auksjon mener disse medlemmer det forplikter i forhold til

senere konsesjonstildelinger. Disse medlemmer mener nye rettighetshavere bør betale en frekvensavgift tilsvarende den Telenor og NetCom betaler.

8.2.1.4 Konsesjon for landsdekkende reklamefjernsyn Sammendrag

Kulturdepartementet utlyste 21. september i år en konsesjon til å sende riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn via bakkesendere og satellitt. Konsesjonen vil gjelde for ti år. Dagens konsesjon benyttes av TV2 og gjelder til 31. desember 2002.

Regjeringen foreslår at konsesjonen blir tildelt gjennom en to-trinns prosess med prekvalifisering og etterfølgende auksjon. Det vil bli satt krav til konsesjonæren om programvirksomheten, samt at hovedkontoret for virksomheten skal ligge i Bergen. To-trinnstildelingen er valgt for best å kunne kombinere ønskene om hensiktsmessige krav til programvirksomheten og konsesjonæren og økte inntekter til statskassen.

Dagens øremerkede årlige bidrag fra konsesjonæren til Audiovisuelt produksjonsfond vil bli fordoblet til 20 mill. kroner. Dette vil stimulere norskspråklig audiovisuell produksjon.

Utlysningen til prekvalifiseringsrunden (trinn 1) har frist 21. februar 2001. Det tas sikte på at den etterfølgende auksjonen (trinn 2) med tildeling av konsesjonen vil skje i løpet av 2. kvartal 2001. Ved utformingen og gjennomføringen av tildelingen vil det på begge trinnene bli lagt betydelig vekt på å sikre tilstrekkelig konkurranse mellom aktuelle søkere. Nedenfor beskrives opplegget for tildelingen nærmere.

Trinn 1

Dette er en prekvalifiseringsrunde hvor søkerens tekniske erfaring, soliditet, seriøsitet m.v. vurderes sammen med deres programplaner for almenkringkasterfunksjonen. Prekvalifiseringsrunden vil ha likhetstrekk med en "skjønnhetskonkurranse", hvor de aksepterte søkerne går videre til trinn 2.

Trinn 2

Trinn 2 er en auksjon. Den konkrete utformingen av auksjonen vil skje senere, men det kan være aktuelt å gjennomføre en auksjon med budrunder. Ved utlysningen av auksjonen setter myndighetene ett sett av krav for bruk av lisensen, bl.a. på bakgrunn av informasjonen som søkerne har gitt om programplaner i trinn 1, og i lys av at auksjonen skal gi inntekter på statsbudsjettet 2001. Kravene som settes til programplaner, vil kunne være strengere enn de selskapene har redegjort for i søknadene til trinn 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig med Regjeringens forslag om at tildeling av konsesjon for riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn via bakkesendere og satellitt skal skje gjennom utlysning av auksjon.

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlemmer fra Høyre går imot Regjeringens forslag om å auksjonere ut konsesjonen for landsdekkende reklamefinansiert fjernsyn. Disse medlemmer legger vekt på at valget av konsesjonær først og fremst er et spørsmål om profil når det gjelder kultur, nyhetsdekning, samfunnsdebatt etc. Auksjonsprinsippet som i første rekke er egnet til å peke ut den interessenten med størst lønnsomhetspotensiale er derfor ikke anvendelig på dette området. Disse medlemmer mener statens inntekter kan sikres ved at den årlige konsesjonsavgiften økes, og ikke lenger øremerkes film- og dramaproduksjon. Tilskuddene til disse formålene bør fastsettes i tråd med prioriteringene i den ordinære budsjettbehandlingen.

Disse medlemmer viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen går imot Regjeringens forslag om å tildele konsesjon for landsdekkende reklamefjernsyn etter auksjonsprinsippet. Disse medlemmer vil peke på at dette vil favorisere selskap med høy betalingsevne, som i stor grad er de kapitalistiske, multinasjonale mediagigantene. Disse selskapene vil mer enn gjerne inn på det norske markedet, fordi det er et rikt marked, selv om det er lite.

Disse medlemmer vil sikre at norske interesser innenfor en kommersiell ramme kan sikre en reklamefinansiert allmennkringkasting som kan ha ansvar for norsk kultur og språk. Disse medlemmer vil peke på at det er naturlig å forhandle med TV2, og i disse forhandlingene kreve årlig konsesjonsavgift. Denne konsesjonsavgiften skal plasseres i et fond for å sikre et løft for norsk TV- og filmproduksjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslag under avsnitt 8.2.1.1.

8.2.2 Omdanning av Oslo Børs til aksjeselskap Sammendrag

Det ble i juni i år fremmet forslag fra Stortinget om å omgjøre Oslo Børs til aksjeselskap, jf. Ot.prp. nr. 73 (1999-2000). Det er i denne sammenheng lagt til grunn at verdiene i Oslo Børs overføres til statskassen.

Komiteens merknader

Komiteen viser til at det ved behandlingen av Ot.prp. nr. 73 (1999-2000), jf. Innst. O. nr. 3 (2000-2001), ble vedtatt at den formue som oppstår ved salg av aksjer i det nystiftede selskapet skal overføres til

statskassen. Det ble i Stortingets møte 3. november 1999 videre vedtatt at Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2001 skal legge fram forslag til oppretting og omfang av et fond for å fremme økt kunnskap om kapitaldannelse, øke bevisstheten og innsikten rundt næringslivsetikk og også forskning på disse områdene.

Komiteen viser til merknader i Innst. O. nr. 3 (2000-2001).

8.2.3 Andre inntekter og forslag til bevilgning under kap. 5309

Sammendrag

På kap. 5309 inntektsføres også mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektsposter. Det er for 2001 lagt til grunn at inntekter ved konsesjoner, jf. avsnitt 11.2.1 ovenfor og inntekter i forbindelse med omdannelse av Oslo Børs vil være av størrelsesorden 2 mrd. kroner. Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 5309 er på i alt 2 055 166 000 kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen har budsjettert med 2 mrd. kroner i samlede inntekter fra ulike auksjoner samt salget av Oslo Børs. Regjeringen har verken sett seg i stand til å legge frem detaljerte inntektsanslag for de enkelte auksjonene eller for salget av Oslo Børs. Samtidig har Arbeiderpartiet og sentrumpartiene i Innst. S. nr. 27 (2000-2001) avvist at nye konsesjoner skal tildeles gjennom auksjon og bedt Regjeringen legge frem en egen sak om tildelingskriterier for nye oppdrettskonsesjoner der også spørsmålet om vederlag for konsesjonene skal behandles. Det samlede inntektsanslaget på 2 mrd. kroner fremstår på denne bakgrunn som svært usikkert, stortingsflertallet har også slått fast at bare deler av

salgsgevinsten knyttet til Oslo Børs skal tilfalle statskassen. Dette har åpenbart Regjeringen ikke tatt hensyn til i sin ramme. Disse medlemmer foreslår at det bevilges kr 2 055 166 000 under kap. 5309 post 29. Disse medlemmer understreker at det derfor heller ikke er mulig å gi noe inntektsanslag for statens samlede inntekter fra auksjonene og salget av Oslo Børs med de endringene Høyre foreslår på hvert enkelt område. Disse medlemmer forholder seg derfor inntil videre til Regjeringens inntektsanslag på ca. 2 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen viser til sine merknader foran, under avsnitt 8.2.1.2 og 8.2.1.4.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser også til merknad under Budsjett-innst. S. I (2000-2001) der dette medlem viser til at det ikke har vært mulig å få nøyaktig anslag på fordelingen innenfor rammen.

Dette medlem foreslår at det under kap. 5309 bevilges i alt 255 166 000 kroner.

Komiteens medlem representanten Steinar Bastesen viser til at han er imot å auksjonere bort lakse- og aurekonsesjoner og konsesjoner vedrørende landsdekkende reklamefinansiering og viser til sin merknad i Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

Dette medlem foreslår at det under kap. 5309 bevilges kr 1 855 166 000.

8.3 Oversikt over forslagene

Nedenfor er det gitt oversikt over de ulike fraksjoners forslag til beløp under rammeområde 20.

Tabellen viser bevilgningsforslagene til de ulike fraksjonene på poster der det er avvikende forslag til bevilgning under rammeområde 20. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parantes.

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 11.	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
Utgifter rammeområde 20 (i hele tusen kroner)								
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)						
	1	Driftsutgifter	9 225 298	8 261 353 (-963 945)	6 008 298 (-3 217 000)	5 731 798 (-3 493 500)	9 015 353 (-209 945)	5 731 798 (-3 493 500)
		Sum utgifter rammeområde 20	9 225 298	8 261 353 (-963 945)	6 008 298 (-3 217 000)	5 731 798 (-3 493 500)	9 015 353 (-209 945)	6 008 298 (-3 217 000)
Inntekter rammeområde 20 (i hele tusen kroner)								
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)						
	29	Ymse	2 055 166	2 055 166 (0)	2 055 166 (0)	2 055 166 (0)	255 166 (-1 800 000)	1 855 166 (-200 000)

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 11.	Ap, KrF, Sp og V	FrP	H	SV	SB
		Sum inntekter rammeområde 20	2 055 166	2 055 166	2 055 166	2 055 166	255 166	1 855 166
				(0)	(0)	(0)	(-1 800 000)	(-200 000)
		Sum netto rammeområde 20	7 170 132	6 206 187	3 953 132	3 676 632	7 160 187	3 876 632
				(-963 945)	(-3 217 000)	(-3 493 500)	8 760 187	(-3 293 500)

Komiteen viser til at i samsvar med forretningsordenens § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), skal bare de forslag som summerer seg til den rammen for rammeområde 20 som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) tas opp til votering ved behandlingen av denne innstillingen.

Komiteen viser til at forslaget fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har tilslutning fra et flertall i komiteen. Dette forslaget er derfor ført opp under komiteens tilråding i kap. 14. De øvrige fraksjoners forslag er ført opp under forslag fra mindretall under rammeområde 20, i kap. 10.

9. FORSLAG FRA MINDRETALL RAMMEOMRÅDE 19 RAMMETILSKUDD TIL KOMMUNALSEKTOREN

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Rammeområde 19 (Rammetilskudd til kommunesektoren)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	28 669 007 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	841 332 000	
	63	Regionaltilskudd	377 303 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 406 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	500 000 000	
	68	Forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd ..	865 110 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	13 800 000 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	504 600 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 068 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	127 300 000	
		Totale utgifter		<u>49 158 652 000</u>

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Rammeområde 19 (Rammetilskudd til kommunesektoren)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	29 412 007 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	1 041 332 000	
	63	Regionaltilskudd	527 303 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	3 206 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	182 248 000	
	68	Forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd ..	865 110 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	13 963 100 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	704 600 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 268 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	127 300 000	
		Totale utgifter		<u>51 297 000 000</u>

Forlag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

**Rammeområde 19
(Rammetilskudd til kommunesektoren)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	31 614 007 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	1 041 332 000	
	63	Regionaltilskudd	527 303 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 793 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	182 248 000	
	68	Forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd ..	865 110 000	
	69	Særlig ressurskrevende brukere	587 000 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	17 930 600 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	704 600 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 268 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	127 300 000	
		Totale utgifter		<u>57 640 000 000</u>

Forslag fra representanten Steinar Bastesen:

Forslag 4

**Rammeområde 19
(Rammetilskudd til kommunesektoren)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		

60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	30 069 007 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	1 141 332 000	
63	Regionaltilskudd	627 303 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	3 306 000 000	
65	Hovedstadstilskudd	182 248 000	
68	Forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd ..	865 110 000	
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	16 786 100 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	804 600 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 368 000 000	
65	Hovedstadstilskudd	127 300 000	
	Totale utgifter		<u>55 277 000 000</u>

10. FORSLAG FRA MINDRETALL TIL RAMMEOMRÅDE 20 TILFELDIGE UTGIFTER OG INNTEKTER

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 5

Rammeområde 20 (Tilfeldige utgifter og inntekter)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)		
	1	Driftsutgifter	6 008 298 000	
		Totale utgifter		6 008 298 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)		
	29	Ymse	2 055 166 000	
		Totale inntekter		2 055 166 000

II

a.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2001 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for:

- a) Frekvenser knyttet til etablering og drift av andre-generasjons mobilkommunikasjonssystem
- b) Riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner ved auksjon. Auksjonsbeløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Departementet gir forskrifter om auksjonen og om innbetaling og oppkreving av auksjonsbeløpet.

b.

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en avvikling av konsesjonsordningen for oppdrett av laks, ørret og andre fisketyper, slik at det kun er regler som følger av veterinære- og forurensningsmessige hensyn som legges til grunn for etablering av slike oppdretts-anlegg.

Forslag fra Høyre:

Forslag 6

Rammeområde 20 (Tilfeldige utgifter og inntekter)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)		
	1	Driftsutgifter	5 731 798 000	
		Totale utgifter		5 731 798 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)		
	29	Ymse	2 055 166 000	
		Totale inntekter		2 055 166 000

II

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2001 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for:

- a) oppdrett av laks og ørret.

b) riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn.

§ 3

Departementet gir forskrifter om betaling og oppkreving av beløpet.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 7

Rammeområde 20 (Tilfeldige utgifter og inntekter)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)		
	1	Driftsutgifter	9 015 353 000	
		Totale utgifter		9 015 353 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)		
	29	Ymse	255 166 000	
		Totale inntekter		255 166 000

II

Omdisponeringer fra kap. 2309 Tilfeldige utgifter
Stortinget samtykker i at Finansdepartementet gis fullmakt til å omdisponere fra kap. 2309 post 1 Driftsutgifter til poster som har lønnsbevilgning med til sammen 555 mill. kroner, for å dekke økte lønnsutgifter på grunn av innføring av konjunkturavgift. Kompensasjon gis også til Rikshospitalet, Radiumhospitalet og nettobudsjetterte universiteter.

§ 2

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

III

Vedtak om avgift på konsesjon for oppdrett av fisk m.v.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for konsesjon til å drive fiskeoppdrett m.v. Avgift betales for følgende konsesjoner og etter følgende satser:

- a) Konsesjon til å drive oppdrett av laks og ørret: kr 250 000
- b) Konsesjon til å drive oppdrett av hvitfisk: kr 100 000
- c) Konsesjon til å drive oppdrett av skjell: kr 50 000

Departementet kan gi forskrifter om omfanget av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelse.

§ 5

Departementet kan gi forskrift om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Regjeringens forslag til Andre avgiftsvedtak, Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309) § 1 bokstav a (oppdrett av laks og ørret), bortfaller.

IV

Avgift på riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn
For 2001 skal det betales avgift med 170 mill. kroner for konsesjon til å drive riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn.

Departementet kan fastsette bestemmelser om innbetaling og oppkreving av avgiften.

Regjeringens forslag til Andre avgiftsvedtak, Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309) § 1 bokstav c (riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn), bortfaller.

Forslag fra representanten Steinar Bastesen:*Forslag 8***Rammeområde 20
(Tilfeldige utgifter og inntekter)****I**

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)		
	1	Driftsutgifter	5 731 798 000	
		Totale utgifter		<u>5 731 798 000</u>
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)		
	29	Ymse	1 855 166 000	
		Totale inntekter		<u>1 855 166 000</u>

II

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til kommunen der oppdrettsanlegget ligger, for konsesjon til å drive fiskeoppdrett m.v.

11. FORSLAG FRA MINDRETALL TIL RAMMEOMRÅDE 23 SKATTER OG AVGIFTER**Forslag fra Fremskrittspartiet:***Forslag 9***Rammeområde 23
(Skatter og avgifter)****I**

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt m.v.	18 350 000 000	
	72	Fellesskatt	60 918 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	840 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	34 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	56 400 000 000	
	73	Produksjonsavgift	1 700 000 000	
	74	Arealavgift m.v.	1 200 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 100 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 362 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	18 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.		
	70	Avgift	117 516 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m	3 728 000 000	
	72	Produktavgift på øl	1 943 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	6 695 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m	8 691 000 000	
	72	Årsavgift	4 683 000 000	
	73	Vektårsavgift	336 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 524 000 000	
	76	Avgift på bensin	5 406 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	2 509 000 000	
5537		Avgifter på båter m.v.		
	71	Avgift på båtmotorer	95 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	5 288 000 000	
5542		Avgift på mineralolje m.v.		
	70	Avgift på mineralolje	353 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	97 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter m.v.		
	70	CO ₂ -avgift	3 905 000 000	
	71	Svovelavgift	125 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	60 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	477 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloret (TRI)	22 000 000	
	71	Tetrakloret (PER)	15 000 000	
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	852 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer	939 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	246 000 000	
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Produktavgift	26 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	331 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	15 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	70 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	21 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	31 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	2 438 000 000	
5580		Avgift på flyging av passasjerer		
	72	Avgift	745 000 000	
5581		Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.		
	70	Avgift på kassetter	4 000 000	
	72	Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v	22 000 000	
5583		Særskilte avgifter m.v. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	118 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	53 055 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	73 900 000 000	
		Totale inntekter		<u>476 069 000 000</u>

Forslag 10

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med følgende endringer:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skatteyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skatteyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av den skattepliktiges samlede antatte formue som overstiger 540 000 kroner i klasse 0,1 og 580 000 kroner i klasse 2. Skattepliktig i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven §§ 6-80 til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11 fjerde ledd.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

0,3 pst. av overskytende beløp.

§ 3-1 Toppskatt skal lyde:

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 12,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 310 000 kroner i klasse 0 og 1 og 367 000 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen,

Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 9,5 pst. av hele den delen av inntekten som overstiger 310 000 kroner i klasse 0 og 1 og 367 000 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyteren er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.

§ 7-1 skal lyde:

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd skal være maksimalt 11,0 pst.

§ 7-3 Minstefradrag skal lyde:

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 46 000 kroner. Fradrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e eller annet ledd skal likevel ikke settes lavere enn 31 800 kroner. Fradraget kan ikke overstige den inntekten som det beregnes av.

§ 7-5 Personfradrag skal lyde:

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 35 000 kroner i klasse 1 og 70 000 kroner i klasse 2.

Forslag 11

Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2001:

§ 6 skal lyde:

Utlignet skatt etter disse regler fratrekkes 25 pst.

Forslag 12

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

I § 2 skal lyde:

Fra og med 1. januar 2001 skal det betales 12 pst. avgift etter bestemmelsene i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevarer og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakksvarer, og
- d) alkoholholdige drikkevarer.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

I § 3 skal lyde:

Unntaket i merverdiavgiftslovens § 5 første ledd nr. 2 gjelder ikke for omsetning av statens postselskaps bilbudtjenester. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om avgrensning av avgiftsplikten.

II § 10 første ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift av varebiler, lastebiler, trekkbiler for semitrailere og tilhengere hovedsakelig innrettet for transport av gods til bruk for slike kjøretøyer. Det skal heller ikke betales avgift av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet.

III utgår.

Forslag 13

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol for 2001 med følgende endringer:

I § 1 første ledd nr. 1-4 skal lyde:

- 1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 4,71 pr. volumprosent og liter.
- 2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol; kr 2,29 pr. volumprosent og liter.
- 3. Drikk med alkoholstyrke over 4,75 og under 15 volumprosent alkohol; kr 2,18 pr. volumprosent og liter.
- 4. Drikk med alkoholstyrke;

- a) til og med 0,7 volumprosent alkohol: kr 0,00 pr. liter.
- b) over 0,7 og til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 0,00 pr. liter.
- c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 4,55 pr. liter.
- d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 5,87 pr. liter.

II utgår.

Forslag 14

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på tobakk for 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen etter følgende satser av:

- a) S i g a r e r: kr 1,30 pr. gram av pakningens nettovekt.
Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) S i g a r e t t e r: kr 1,30 pr. stk.
Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maksimalt 180 mm, osv.
Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) R ø y k e t o b a k k, k a r v e t s k r å t o b a k k, r å t o b a k k i f o r b r u k e r p a k n i n g: kr 0,90 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) S k r å t o b a k k: kr 0,42 pr. gram av pakningens nettovekt.
- e) S n u s: kr 0,42 pr. gram av pakningens nettovekt.
- f) S i g a r e t t p a p i r o g s i g a r e t t h y l s e r: kr 0,20 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan fastsette en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

Forslag 15

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogn m.m. I A. Engangsavgift på motorvogn m.m. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk tilvirking av motorvogn i henhold til følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

- 1. Personbiler,
- 2. varebiler klasse 1 og busser under 6 meter og inntil 17 seteplasser:
kr 31,20 pr. kg av de første 1 150 kg av vekt-

avgiftsgrunnlaget,
 kr 56,78 pr. kg for resten
 dessuten:
 kr 9,21 pr. cm³ av de første 1 200 cm³ av slagvolumet,
 kr 16,77 pr. cm³ av resten (slagvolumavgift)
 dessuten:
 kr 120,50 pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten
 kr 219,32 pr. kW av resten (motoreffektavgift)

Avgiftsgruppe d utgår.

I A. Engangsavgift på motorvogner m.m.

Avgiftsgruppe f:

Motorsykler:

kr 4 258,00 pr./stk. (stykkavgift)

dessuten:

kr 0,00 pr. cm³ av de første 125 cm³ av slagvolumet,

kr 14,62 pr. cm³ av de neste 775 cm³ av slagvolumet,

kr 32,07 pr. cm³ av resten (slagvolumavgiften)

dessuten,

kr 0,00 pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten,

kr 189,50 pr. kW av resten (motoreffektavgiften).

Forslag 16

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om avgift på motorvogner m.m. I B II Årsavgift for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2001 betales i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 avgift til statskassen med:

1. kr 1 965 av:
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg
 - d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennermerke for kjøretøy
2. kr 1 125 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg
3. kr 892,50 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge
4. kr 1 185 av:
 - lastebiler
 - trekkbiler
 - kombinerte biler

med tillatt totalvekt 3 500 kg og mindre enn 12 000 kg.

Forslag 17

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner m.m. B III Vektårsavgift med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter til statskassen betales årsavgift på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 12 000 kg, etter følgende satser:

1. Vektgradert årsavgift

a. Motorkjøretøyer

Avgiftsgruppe	Sats
<i>2 aksler</i>	
12 000 - 12 999 kg	0
13 000 - 13 999 kg	254
14 000 - 14 999 kg	705
15 000 - og over	992
<i>3 aksler</i>	
12 000 - 14 999 kg	0
15 000 - 16 999 kg	254
17 000 - 18 999 kg	443
19 000 - 20 999 kg	910
21 000 - 22 999 kg	1 181
23 000 - og over	1 820
<i>minst 4 aksler</i>	
12 000 - 24 999 kg	1 181
25 000 - 26 999 kg	1 197
27 000 - 28 999 kg	1 870
29 000 - og over	2 968
<i>Kombinasjoner av kjøretøy (vogntog)</i>	
<i>2 + 1 aksel</i>	
12 000 - 13 999 kg	0
14 000 - 15 999 kg	0
16 000 - 17 999 kg	0
18 000 - 19 999 kg	115
20 000 - 21 999 kg	262
22 000 - 22 999 kg	615
23 000 - 24 999 kg	795
25 000 - 27 999 kg	1 435
28 000 og over	2 517
<i>2 + 2 aksler</i>	
16 000 - 24 999 kg	246
25 000 - 25 999 kg	574
26 000 - 27 999 kg	943
28 000 - 28 999 kg	1 386
29 000 - 30 999 kg	1 673
31 000 - 32 999 kg	2 747
33 000 kg og over	3 813
Avgiftsgruppe	Sats
<i>2 + minst 3 aksler</i>	
16 000 - 37 999 kg	3 034
38 000 - 40 000 kg	4 223
Over 40 000 kg	5 740

minst 3 + 1 aksel

16 000 - 24 999 kg	246
25 000 - 25 999 kg	574
26 000 - 27 999 kg	943
28 000 - 28 999 kg	1 386
29 000 - 30 999 kg	1 673
31 000 - 32 999 kg	2 747
33 000 kg og over	3 813

minst 3 + 2 aksler

16 000 - 37 999 kg	2 681
38 000 - 40 000 kg	3 723
Over 40 000 kg	5 150

minst 3 + minst 3 aksler

16 000 - 37 999 kg	1 525
38 000 - 40 000 kg	1 845
Over 40 000 kg	2 755"

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser	Avgasskravnivå			
	Ikke EURO	EURO I	EURO II	EURO III
12 900 - 19 999 kg	2 775	1 542	1 079	0
20 000 kg og over	4 800	2 827	2 005	0

Forslag 18

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til registreringsavgift for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

IV om registreringsavgift skal lyde:

	Registreringsår				
	2001 og 2000 kr	1999 kr	1998 kr	1997 til 1990 kr	1989 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler					
1. Mopeder	505	505	505	505	505
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum	1 440	1 440	1 440	1 440	1 255
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 400	2 400	2 400	2 400	1 255
b. Personbiler. Busser					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7 050	5 340	4 025	2 690	1 255
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	9 625	7 485	5 540	3 840	1 255
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	13 840	10 750	7 860	5 340	1 255
4. over 1 600 kg	17 925	13 840	10 120	6 908	1 255

	Registreringsår				
	2001 og 2000 kr	1999 kr	1998 kr	1997 til 1990 kr	1989 og eldre kr
c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	5 725	4 405	3 455	2 200	1 255
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 740	7 100	5 285	3 650	1 255
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	14 390	11 510	8 545	5 845	1 255
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	19 810	15 840	11 880	7 980	7 980
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	25 470	20 320	15 275	10 185	10 185
6. over 5 000 kg	30 750	24 650	18 425	12 390	12 390
d. Biltilhengere, herunder semitrailere og Campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	5 720	4 405	3 455	2 200	2 200
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	6 605	5 285	4 025	2 580	2 580
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	10 000	8 050	6 035	4 025	4 025
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	13 300	10 560	8 130	5 285	5 295
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	18 745	15 090	11 320	7 485	7 495
6. over 5 000 kg	24 210	19 430	14 530	9 685	9 695"

Forslag 19

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensen for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på bensen. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensen med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 2,03,
- b) for blyholdig bensen med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 1,49,
- c) for blyfri bensen: kr 1,24

II Utgå.

Forslag 20

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen med kr 0,72 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II Utgå.

Forslag 21

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på båtmotorer for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

Avgiftssatsen er 121,00 kroner pr. hk.

Forslag 22

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgift betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgiften skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 8,56 øre pr. kW.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og vekstnæring.

Forslag 23

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til grunnavgift på fyringsolje for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,19 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan benyttes som fyringsolje.

Forslag 24

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgifter på mineralske produkter m.v. C. Avgift på smøreolje med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på smørelje m.v. med kr 1,46 pr. liter.

Forslag 25

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til CO₂-avgift på mineralske produkter med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende satser:

1. Generell sats
 - a) Mineralolje: 46 øre pr. liter
 - b) Kull og koks m.v.: 46 øre pr. kg
 - c) Bensin: 72 øre pr. liter
2. Redusert sats, jf. § 2
 - a) Mineralolje: 26 øre pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen 23 øre pr. liter.
 - b) Bensin: 24 øre pr. liter.

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelse.

Forslag 26

Om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterterminen 2001.

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 70 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 70 øre pr. liter.

Forslag 27

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovलगift for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovलगift til statskassen på følgende mineralske produkter og utslipp i henhold til følgende satser:

1. Generell sats

- a) Mineralolje: 7 øre pr. liter for hver påbegynte 0,25 pst. Vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. Vektandel svovel. For mineralolje til fremdrift av motorvogn (umerket autodiesel) som inneholder over 0,005 og under 0,05 pst. Vektandel svovel svares avgift med 25 øre pr. liter olje.
 - b) SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v: kr 3 pr. kg SO₂
 - c) SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3 pr. kg. SO₂
2. Redusert sats jf. § 2
2,6 øre pr. liter mineralolje på hver påbegynte 0,25 pst. vektandel svovel i oljen. Avgiften skal ikke svares for olje som inneholder 0,05 pst. vektandel svovel eller mindre.

Forslag 28

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag i avgift på sluttbehandling av avfall for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på avfall som er innlevert til sluttbehandling etter følgende satser:

1. opplagsplasser for avfall(fyllplasser); kr 306 pr. tonn
2. anlegg for forbrenning av avfall;
 - a) grunnavgift kr 77 pr. tonn
 - b) tilleggsavgift kr 229 pr. tonn

På vilkår fastsatt av departementet fritas, refunderes eller ytes tilskudd for tilleggsavgift for anlegg med energiutnyttelse.

Forslag 29

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på trikolorene (TRI) og tetrakloreten (PER) for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på trikolorene (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

For TRI og PER som inngår som bestandel i andre produkter, betales avgift av andel TRI og PER. Avgiften betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andel PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift svares etter følgende intervaller og satser:

Innehold TRI/PER	kr pr. kg	
	TRI	PER
Pst		
1. Over 0,1 - t.o.m. 1		0,50
2. Over 1 - t.o.m. 5	2,50	2,50
3. Over 5 - t.o.m. 10	5,00	5,00
4. Over 10 - t.o.m. 30	15,00	15,00
5. Over 30 - t.o.m. 60	30,00	30,00
6. Over 60 - t.o.m. 100	50,00	50,00

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI/PER.

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om hva som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensninger og utfylling av regler i denne bestemmelse.

Forslag 30

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på sjokolade og sukkervarer for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

II utgår.

Forslag 31

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales en avgift til statskassen på:

- alkoholfrie drikkevarer med, pr. liter salgsvare: kr 1,58 pr. liter,
- sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende, pr. liter salgsvare: kr 9,49 pr. liter,
- kullosyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr. kg kullosyre: kr 63,00.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol, unntatt øl.

Forslag 32

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på sukker m.v. for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

Forslag 35

Forslag fra Høyre:

Rammeområde 23 (Skatter og avgifter)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på sukker m.v. med kr 5,49 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

Forslag 33

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om avgifter på drikkevareemballasje for 2001 med følgende endringer:

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende satser pr. emballasjeeinheit:

- Miljøavgift
 - Glass og metall kr 4,00
 - Plast kr 2,40
 - Kartong og papp kr 1,00

Departementet kan på nærmere vilkår fritta for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

- Grunnavgift

Engangsemballasje kr 0,80

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

Forslag 34

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på flygning av passasjerer for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

I Utgår.

II § 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 64 pr. passasjer.

Departementet kan gi forskrift om hva som skal anses som ervervsmessig flyging og om avgrensning av avgiftsplikten.

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Toppskatt m.v	16 973 000 000	
	72	Fellesskatt	69 238 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 120 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	34 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	56 400 000 000	
	73	Produksjonsavgift	1 700 000 000	
	74	Arealavgift m.v	1 200 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 100 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 362 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	18 000 000	
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.		
	70	Avgift	123 516 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m	4 727 000 000	
	72	Produktavgift på øl	3 701 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 775 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m	10 388 000 000	
	72	Årsavgift	4 683 000 000	
	73	Vektårsavgift	345 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 563 000 000	
	76	Avgift på bensin	8 761 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	3 623 000 000	
5537		Avgifter på båter m.v.		
	71	Avgift på båtmotorer	97 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	5 280 000 000	
5542		Avgift på mineralolje m.v.		
	70	Avgift på mineralolje	353 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	99 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter m.v.		
	70	CO ₂ -avgift	3 905 000 000	
	71	Svovelavgift	171 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	60 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	491 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	23 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	15 000 000	
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	868 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer	962 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	252 000 000	
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Produktavgift	27 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	339 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	15 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	72 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	21 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	32 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	2 500 000 000	
5580		Avgift på flyging av passasjerer		
	72	Avgift	1 393 000 000	
5581		Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.		
	70	Avgift på kassetter	4 000 000	
	72	Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v	22 000 000	
5583		Særskilte avgifter m.v. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	118 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	53 200 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	73 900 000 000	
		Totale inntekter		<u>500 312 000 000</u>

Forslag 36

gende endringer:

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med føl-

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skatteyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skatteyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten den del av skatteyterens samlede antatte formue som overstiger 124 800 kroner i klasse 0 og 1 og 156 000 kroner i klasse 2. Skatteyter i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-80 til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,1 pst. av de første	436 800	447 200
0,4 pst. av det overskytende beløp		

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene skal lyde:

Det svares formuesskatt til kommunene dersom skatteyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skatteyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 124 800 kroner. Når skatteyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. og ikke lavere enn 0,4 pst. Høyeste sats gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

§ 3-1 første ledd skal lyde:

Personlig skatteyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 13 pst. for den delen av inntekten som overstiger 300 000 kroner i klasse 0 og 1 og 355 200 kroner i klasse 2, og med 19 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

§ 7-1 skal lyde:

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd skal være maksimalt 11,0 pst.

§ 7-3 annet punktum skal lyde:

Frdrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e annet ledd skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke høyere enn 41 800 kroner.

Forslag 37

Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2001:

§ 4 skal lyde:

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn - herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren - og foreldre,

Av de første 400 000 kroner intet
Av de neste 300 000 kroner 8 pst.
Av overskytende beløp 20 pst.

§ 5 skal lyde:

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:
Av de første 400 000 kroner intet
Av de neste 300 000 kroner 10 pst.
Av overskytende beløp 30 pst.

Forslag 38

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol for 2001 med følgende endringer:

Nytt II skal lyde:

Fra 1. juli 2001 skal avgiftssatsen i § 1 første ledd nr. 1-4 være:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 5,97 pr. volumprosent og liter.
2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol; kr 3,10 pr. volumprosent og liter.
3. Drikk med alkoholstyrke over 4,75 og under 15 volumprosent alkohol; kr 3,10 pr. volumprosent og liter.
4. Drikk med alkoholstyrke;
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,13 pr. liter,
 - c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 8,01 pr. liter,
 - d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 13,88 pr. liter.

Forslag 39

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

I § 2 utgår.

I § 3 skal lyde:

Unntaket i merverdiavgiftslovens § 5 første ledd nr. 2 gjelder ikke for omsetning av statens postselskaps bilbudtjenester. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om avgrensning av avgiftsplikten.

Forslag 40

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om avgift på motorvogn m.m. I B II Årsavgift for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2001 betales i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 avgift til statskassen med:

1. kr 1 965 av:
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg

- d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennermerke for kjøretøy
2. kr 1 125 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg
 3. kr 892,50 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge
 4. kr 1 185 av:
 - lastebiler
 - trekkbiler
 - kombinerte biler
 med tillatt totalvekt 3 500 kg og mindre enn 12 000 kg.

Forslag 41

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensin med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 4,53
- b) For blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 3,99
- c) For blyfri bensin: kr 3,74

II utgår.

Forslag 42

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner m.m. VI Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 2,42 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II utgår.

Forslag 43

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgift skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 8,80 øre pr. kWh.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og veksthusnæringen.

§ 2 ny bokstav i skal lyde:

leveres til bruk i produksjon av fjernvarme.

Forslag 44

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til grunnavgift på fyringsolje for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,195 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan benyttes som fyringsolje.

Forslag 45

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på følgende mineralske produkter og utslipp i henhold til følgende satser:

1. Generell sats

- a) Mineralolje: 7 øre pr. liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel. For mineralolje til framdrift av motorvogn (umerket autodiesel) som inneholder over 0,005 og under 0,05 pst. vektandel svovel svares avgift med 25 øre pr. liter olje.
- b) SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v.: kr 3 pr. kg SO₂.
- c) SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3 pr. kg SO₂.

Stortinget ber Regjeringen innføre et system med omsettelige utslippskvoter for SO₂-utslipp fra 1. juli 2001.

Forslag 46

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på flyging av passasjerer for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

II § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1 april 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 116 pr. passasjer.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 47*

(Skatter og avgifter)**I**

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt m.v	19 350 000 000	
	72	Fellesskatt	75 070 000 000	
5502		Konjunkturavgift		
	70	Konjunkturavgift	7 730 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 120 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	34 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	56 400 000 000	
	73	Produksjonsavgift	1 700 000 000	
	74	Arealavgift m.v	1 200 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 175 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 362 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	18 000 000	
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.		
	70	Avgift	124 074 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m	4 813 000 000	
	72	Produktavgift på øl	3 923 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 775 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m	10 418 000 000	
	72	Årsavgift	4 501 000 000	
	73	Vektårsavgift	345 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 563 000 000	
	76	Avgift på bensin	10 080 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	5 064 000 000	
5537		Avgifter på båter m.v.		
	71	Avgift på båtmotorer	97 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 348 000 000	
5542		Avgift på mineralolje m.v.		

Kap	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Avgift på mineralolje	553 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	99 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter m.v.		
	70	CO ₂ -avgift	4 245 000 000	
	71	Svovelavgift	221 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	305 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	491 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	23 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	15 000 000	
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	543 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer	962 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	252 000 000	
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Produktavgift	27 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	339 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	15 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	72 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	21 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	32 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	2 500 000 000	
5580		Avgift på flyging av passasjerer		
	72	Avgift	1 490 000 000	
5581		Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.		
	70	Avgift på kassetter	4 000 000	
	72	Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v	22 000 000	
5583		Særskilte avgifter m.v. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	118 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	53 200 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	73 900 000 000	
		Totale inntekter		<u>521 475 000 000</u>

Forslag 48

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stor-

tingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med følgende endringer:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 200 000 kroner i klasse 0 og 1 og 200 000 kroner i klasse 2. Skattyter i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-80 til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som ligned særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

Private	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,2 pst. av de første	420 000	430 000
0,4 pst. av de neste	580 000	570 000
0,5 pst. av det overskytende beløp		

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene skal lyde:

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 200 000 kroner. Når skattyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. og ikke lavere enn 0,4 pst. Høyeste sats gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

§ 3-1 første og annet ledd skal lyde:

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 13,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 289 000 kroner i klasse 0 og 1 og 342 200 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 490 900 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 9,5 pst. av hele den delen av inntekten som overstiger 289 000 kroner i klasse 0 og 1 og 342 200 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 490 900 kroner i klasse 0, 1 og 2.

§ 3-2 annet ledd skal lyde:

Satsen for fellesskatt skal være:

For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 6,4 pst.

For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 9,9 pst.

§ 7-3 første punktum skal lyde:

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 43 000 kroner.

§ 7-3 annet punktum skal lyde:

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e annet ledd skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke høyere enn 41 300 kroner.

Forslag 49

Stortingets vedtak om konjunkturavgift for 2001:

§ 1 Konjunkturavgift skal lyde:

For 2001 skal det betales konjunkturavgift til staten etter de regler som følger av dette vedtak. Avgiftsplikten gjelder ikke på Svalbard.

§ 2 Avgiftsplikt for arbeidsgivere (lønnsavgift) skal lyde:

Arbeidsgiver som plikter å innberette lønn og annen godtgjørelse for arbeid i og utenfor tjenesteforhold, skal svare konjunkturavgift av grunnlaget for arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven § 23-2.

§ 3 Avgiftsplikt for næringsdrivende og aktive eiere (næringsavgift) skal lyde:

Den som har personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2 bokstav b, c, d, e eller nr. 3, skal svare konjunkturavgift av slik inntekt. Nedre inntektsgrense etter § 23-3 fjerde ledd gjelder ikke.

§ 4 Avgiftssatsen skal lyde:

Konjunkturavgift svares med 1,5 pst. av grunnlaget etter § 2 og grunnlaget etter § 3.

§ 5 Beregning og betaling skal lyde:

Konjunkturavgift etter § 2 (lønnsavgift) beregnes, rapporteres og betales sammen med og etter reglene som gjelder for arbeidsgiveravgift.

Konjunkturavgift etter § 3 (næringsavgift) fastsettes og betales sammen med og etter reglene som gjelder for trygdeavgift, herunder også reglene om forskudds-utskriving.

§ 6 Innfordring, kontroll og sanksjoner skal lyde:

Regelverket om innfordring, kontroll og sanksjoner for arbeidsgiveravgift og trygdeavgift gjelder tilsvarende så langt det passer for konjunkturavgift etter henholdsvis § 2 og § 3.

§ 7 Forskriftshjemmel skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av dette vedtak.

Forslag 50

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgifter på alkohol for budsjetterminen 2001 med følgende endringer fra 1. juli 2001:

I

§ 1 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent

alkohol; kr 5,97 pr. volumprosent og liter.

Forslag 51

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til årsavgift for motorvogner for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 nr. 1 skal lyde:

For 2001 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter avgift til statskassen med:

1. For
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg
 - d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennermerker for kjøretøy betales avgift med:
 - kr 2 000 når kjøretøyets eier er bosatt i sone I etter Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter m.v. til folketrygden for 2001 § 1 om arbeidsgiveravgifter,
 - kr 1 000 når kjøretøyets eier er bosatt i sone II, og
 - kr 0 når kjøretøyets eier er bosatt i sone III, IV og V.

Registrert bosted pr. 1. januar 2001 legges til grunn for avgiftsplikten.

Forslag 52

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensin for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 5,27,
- b) for blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 4,72,
- c) for blyfri bensin: kr 4,46.

Forslag 53

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner m.m. VI Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til stats-

kassen med kr 3,64 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II utgår.

Forslag 54

Om grunnavgift på fyringsolje m.v.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,382 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelser, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan nyttes som fyringsolje.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje til følgende anvendelsesområder:

1. Utførsel.
2. Skip i utenriks fart.
3. Gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.
4. Fiske og fangst i nære farvann.
5. Fiske og fangst i fjerne farvann.
6. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
7. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
8. Benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
9. Innføres som reisegods eller reiseutstyr.
10. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
11. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
12. Treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelinindustrien.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Forslag 55

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende satser:

1. Generell sats

- a) Mineralolje: kr 0,48 pr. liter
- b) Kull og koks m.v.: kr 0,48 pr. kg
- c) Bensin: kr 0,97 pr. liter

2. Redusert sats, jf. § 2

- a) Mineralolje: kr 0,27 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,24 pr. liter.
- b) Bensin: kr 0,25 pr. liter

Forslag 56

Om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterminen 2001.

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 94 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 94 øre pr. liter.

Forslag 57

Miljøavgift på plantevernmidler økes med 245 mill. kroner til 305 mill. kroner.

Forslag 58

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m. I § 1 første ledd, med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 til og med 31. mars 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 14,17 pr. kg på sjokolade- og sukkervarer m.m. av varens avgiftspliktige vekt. Det skal også betales avgift av slike varer uten tilsetning av sukker eller søtningsmiddel. Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som avgiftspliktig sjokolade- og sukkervarer.

II skal lyde:

Fra 1. april 2001 til og med 30. juni 2001 skal avgiftssatsen i § 1 første ledd være kr 14,57 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

Forslag fra representanten Steinar Bastesen:*Forslag 59*

**Rammeområde 23
(Skatter og avgifter)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt m.v.	16 973 000 000	
	72	Fellesskatt	69 238 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Avgift	1 120 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	34 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	56 400 000 000	
	73	Produksjonsavgift	1 700 000 000	
	74	Arealavgift m.v.	1 200 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 100 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 362 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	18 000 000	
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.		
	70	Avgift	119 049 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m.	4 727 000 000	
	72	Produktavgift på øl	3 701 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 775 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	10 388 000 000	
	72	Årsavgift	4 683 000 000	
	73	Vektårsavgift	345 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 563 000 000	
	76	Avgift på bensin	8 761 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	3 623 000 000	
5537		Avgifter på båter m.v.		
	71	Avgift på båtmotorer	95 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	5 280 000 000	
5542		Avgift på mineralolje m.v.		
	70	Avgift på mineralolje	353 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	99 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter m.v.		
	70	CO ₂ -avgift	3 905 000 000	
	71	Svovelavgift	171 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	60 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	491 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretan (TRI)	23 000 000	
	71	Tetrakloretan (PER)	15 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	868 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer	962 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	252 000 000	
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Produktavgift	27 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	339 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	15 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	72 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	21 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	32 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	2 500 000 000	
5580		Avgift på flyging av passasjerer		
	72	Avgift	1 393 000 000	
5581		Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.		
	70	Avgift på kassetter	4 000 000	
	72	Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v	22 000 000	
5583		Særskilte avgifter m.v. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	118 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	53 200 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	73 900 000 000	
		Totale inntekter		<u>495 843 000 000</u>

Forslag 60

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001 med følgende endringer:

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skatteyter og dødsbo skal lyde:

Personlig skatteyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten den del av skatteyterens samlede antatte formue som overstiger 124 800 kroner i klasse 0 og 1 og 156 000 kroner i klasse 2. Skatteyter i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-80 til 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,1 pst. av de første	436 800	447 200

0,4 pst. av det over-
skytende beløp

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene skal lyde:

Det svares formuesskatt til kommunene dersom skatteyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skatteyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 124 800 kroner. Når skatteyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. og ikke lavere enn 0,4 pst. Høyeste sats gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

§ 3-1 første ledd skal lyde:

Personlig skatteyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 13 pst. for den delen av inntekten som overstiger 300 000 kroner i klasse 0 og 1 og 355 200 kroner i

klasse 2, og med 19 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

§ 7-1 skal lyde:

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd skal være maksimalt 11,0 pst.

§ 7-3 annet punktum skal lyde:

Fradrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e annet ledd skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner og ikke høyere enn 41 800 kroner.

Forslag 61

Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2001:

§ 4 skal lyde:

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn - herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren - og foreldre,

Av de første 400 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5 skal lyde:

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 400 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst.

Forslag 62

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

I § 2 skal lyde:

Fra og med 1. januar 2001 skal det betales 12 pst. avgift etter bestemmelsene i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevarer og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakksvarer, og
- d) alkoholholdige drikkevarer.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

I § 3 skal lyde:

Unntaket i merverdiavgiftslovens § 5 første ledd nr. 2 gjelder ikke for omsetning av statens postselskaps bilbudtjenester. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om avgrensning av avgiftsplikten.

II § 10 første ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift av varebiler, lastebiler, trekkbiler for semitrailere og tilhengere hovedsakelig innrettet for transport av gods til bruk for slike kjøretøyer. Det skal heller ikke betales avgift av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet.

III utgår.

Forslag 63

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på alkohol for 2001 med følgende endringer:

Nytt II skal lyde:

Fra 1. juli 2001 skal avgiftssatsen i § 1 første ledd nr. 1-4 være:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 5,97 pr. volumprosent og liter.
2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol; kr 3,10 pr. volumprosent og liter.
3. Drikk med alkoholstyrke over 4,75 og under 15 volumprosent alkohol; kr 3,10 pr. volumprosent og liter.
4. Drikk med alkoholstyrke;
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,13 pr. liter,
 - c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 8,01 pr. liter,
 - d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 13,88 pr. liter.

Forslag 64

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag om avgift på motorvogner m.m. I B II Årsavgift for budsjetterterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

For 2001 betales i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 avgift til statskassen med:

1. kr 1 965 av:
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg
 - d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennermerke for kjøretøy
2. kr 1 125 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg
3. kr 892,50 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge

4. kr 1 185 av:
- lastebiler
 - trekkbiler
 - kombinerte biler
- med tillatt totalvekt 3 500 kg og mindre enn 12 000 kg.

Forslag 65

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på motorvogner B V avgift på bensin med følgende endringer:

I § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 4,53
- b) For blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 3,99
- c) For blyfri bensin: kr 3,74

II utgår.

Forslag 66

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på motorvogner m.m. VI Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 2,42 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

II utgår.

Forslag 67

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til avgift på båtmotorer for budsjetterterminen 2001 med følgende endring:

Avgiftssatsen er 121,00 kroner pr. hk.

Forslag 68

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgift skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 8,80 øre pr. kWh.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og veksthusnæringen.

§ 2 ny bokstav i skal lyde:

- i. leveres til bruk i produksjon av fjernvarme.

Forslag 69

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til grunnavgift på fyringsolje for budsjetterminen 2001 med følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,195 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan benyttes som fyringsolje.

Forslag 70

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om svovelavgift for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på følgende mineralske produkter og utslipp i henhold til følgende satser:

1. Generell sats

- a) Mineralolje: 7 øre pr. liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel. For mineralolje til framdrift av motorvogn (umerket autodiesel) som inneholder over 0,005 og under 0,05 pst. vektandel svovel svares avgift med 25 øre pr. liter olje.
- b) SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v.: kr 3 pr. kg SO₂.
- c) SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3 pr. kg SO₂.

Stortinget ber Regjeringen innføre et system med omsettelige utslippskvoter for SO₂-utslipp fra 1. juli 2001.

Forslag 71

Stortinget slutter seg til Regjeringens forslag til vedtak om avgift på flyging av passasjerer for budsjetterminen 2001 med følgende endringer:

II § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1 april 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 116 pr. passasjer.

12. FORSLAG FRA MINDRETALL TIL RAMMEOMRÅDE 24 UTBYTTE M.V.**Forslag fra Fremskrittspartiet:***Forslag 72***Rammeområde 24
(Utbytte m.v.)****I**

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	27 000 000	
5616		Renter og utbytte i Kommunalbanken AS		
	81	Aksjeutbytte	16 560 000	
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)		
	81	Renter, risikolåneordningen	175 000 000	
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen ...	30 000 000	
	84	Utbytte fra SND Invest AS	30 000 000	
	85	Rentemargin, risikolåneordningen	5 000 000	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	715 000 000	
5623		Aksjer i SAS Norge ASA		
	80	Utbytte	50 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	10 000 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	42 200 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet		
	80	Utbytte	21 500 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning		
	80	Utbytte	1 377 000 000	
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS		
	80	Renter	55 000 000	
	81	Utbytte	22 000 000	
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Utbytte, Statnett SF	250 000 000	
	81	Utbytte, Statkraft SF	562 500 000	
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s		
	80	Utbytte	4 000 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond		
	80	Avkastning på bevilget kapital	1 217 276 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	80	Utbytte	52 000 000	
		Totale inntekter		8 666 538 000

II

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst. av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

III

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at statens andel i 2001 av driftoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2000, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Forslag fra Høyre:

Forslag 73

**Rammeområde 24
(Utbytte m.v.)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	27 000 000	
5616		Renter og utbytte i Kommunalbanken AS		
	81	Aksjeutbytte	16 560 000	
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)		
	81	Renter, risikolåneordningen	175 000 000	
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	30 000 000	
	84	Utbytte fra SND Invest AS	90 000 000	
	85	Rentemargin, risikolåneordningen	5 000 000	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	715 000 000	
5623		Aksjer i SAS Norge ASA		
	80	Utbytte	50 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	19 000 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	42 200 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet		
	80	Utbytte	21 500 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning		
	80	Utbytte	1 377 000 000	
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS		
	80	Renter	55 000 000	
	81	Utbytte	40 000 000	
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Utbytte, Statnett SF	390 000 000	
	81	Utbytte, Statkraft SF	562 500 000	
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s		
	80	Utbytte	4 000 000 000	
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond		
	80	Avkastning på bevilget kapital	1 217 276 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	80	Utbytte	52 000 000	
		Totale inntekter		8 893 538 000

II

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst. av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

III

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at statens andel i 2001 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2000, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 74

Rammeområde 24
(Utbytte m.v.)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	27 000 000	
5616		Renter og utbytte i Kommunalbanken AS		
	81	Aksjeutbytte	16 560 000	
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)		
	81	Renter, risikolåneordningen	175 000 000	
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	30 000 000	
	84	Utbytte fra SND Invest AS	30 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	85	Rentemargin, risikolåneordningen	5 000 000	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	715 000 000	
5623		Aksjer i SAS Norge ASA		
	80	Utbytte	50 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	19 000 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	42 200 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet		
	80	Utbytte	21 500 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handels- departementets forvaltning		
	80	Utbytte	1 377 000 000	
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS		
	80	Renter	55 000 000	
	81	Utbytte	40 000 000	
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Utbytte, Statnett SF	250 000 000	
	81	Utbytte, Statkraft SF	562 500 000	
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s		
	80	Utbytte	4 040 000 000	
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond		
	80	Avkastning på bevilget kapital	1 217 276 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	80	Utbytte	52 000 000	
		Totale inntekter		8 733 538 000

Forslag fra representanten Steinar Bastesen:

Forslag 75

**Rammeområde 24
(Utbytte m.v.)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	27 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5616		Renter og utbytte i Kommunalbanken AS		
	81	Aksjeutbytte	16 560 000	
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)		
	81	Renter, risikolåneordningen	175 000 000	
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	30 000 000	
	84	Utbytte fra SND Invest AS	30 000 000	
	85	Rentemargin, risikolåneordningen	5 000 000	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	715 000 000	
5623		Aksjer i SAS Norge ASA		
	80	Utbytte	50 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	19 000 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	42 200 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet		
	80	Utbytte	21 500 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning		
	80	Utbytte	1 377 000 000	
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS		
	80	Renter	55 000 000	
	81	Utbytte	40 000 000	
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Utbytte, Statnett SF	250 000 000	
	81	Utbytte, Statkraft SF	562 500 000	
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s		
	80	Utbytte	4 000 000 000	
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond		
	80	Avkastning på bevilget kapital	1 217 276 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	80	Utbytte	52 000 000	
		Totale inntekter		<u>8 693 538 000</u>

II

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst. av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

III

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at statens andel i 2001 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40

pst. av resultatet i 2000, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

13. ANDRE FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 76

a.

Sikkerhetsmekanismen i GSP-ordningen fjernes.

b.

Stortinget ber Regjeringen støtte EUs forslag i WTO om å fjerne toll- og kvotebegrensninger for alle varer bortsett fra våpen fra MUL-landene.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen:

Forslag 77

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag i Revidert nasjonalbudsjett for 2001 om at årsavgiften kun skal betales for den del av året kjøretøyet er registrert.

Forslag 78

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at vektårsavgiften, inkludert den miljødifferensierte årsavgiften, harmoniseres fullt ut med EUs minstesatser, snarest og senest i statsbudsjettet for 2002.

Forslag 79

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legge fram en nedtrappingsplan for Avgift på båtmotorer.

Forslag 80

Stortinget ber Regjeringen fremme en plan for avvikling av avgiften på sjokolade- og sukkervarer senest i budsjettet for 2002.

Forslag 81

Stortinget ber Regjeringen legge frem en avviklingsplan for produktavgift på kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer senest i statsbudsjettet for 2002.

Forslag 82

Stortinget ber Regjeringen legge frem en avviklingsplan for produktavgift på kullsyrefrie, alkoholfrie drikkevarer snarest og senest i statsbudsjettet for 2002.

Forslag 83

Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for avvikling av grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer snarest og senest i statsbudsjettet for 2002.

Forslag 84

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett fremme forslag om en avviklingsplan for avgiften på flyging av passasjerer.

Forslag 85

Stortinget ber Regjeringen legge frem en nedtrappingsplan for formuesskatten med sikte på avvikling i løpet av 2 til 4 år.

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Steinar Bastesen:

Forslag 86

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med RNB 2001, legge frem forslag om å innføre en ordning der bensin som brukes som drivstoff for båtmotorer, gis avgiftsfritak.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 87

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om opprettelse av et fond, hvor svovelavgiften fra prosesindustrien går inn. Dette fondet skal brukes til miljøforbedrende tiltak innen prosessindustrien.

Forslag 88

Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2002 legge frem en avviklingsplan for dokumentavgiften.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 89

Det nedsettes et offentlig utvalg som skal gjennomgå investeringsavgiften med sikte på en provenyøytral omlegging der man utvider avgiftsgrunnlaget og reduserer satsen.

Forslag 90

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om et forbud mot salg av autodiesel med et svovelinnhold på over 50 ppm og om å gjøre såkalt miljødiesel til gjeldende standard for kjøretøyer, gjeldende fra 1. januar 2003.

Forslag 91

Stortinget ber Regjeringa om å fremme forslag i Revidert nasjonalbudsjett 2001 om reduksjon i dokumentavgifta for førstegangs boligkjøpere, kombinert med tiltak for å begrense eiendomsmeglernes honorarer.

Forslag 92

Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen så tidlig som mulig.

Forslag 93

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2001 legge fram omtale og fremme forslag om

videre oppfølging av anbefalingene fra Grønn skattekommisjon.

14. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til St.meld. nr. 1 (2000-2001), St.prp. nr. 1 (2000-2001) og til det som står foran, og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

A Rammeområde 19
(Rammetilskudd til kommunesektoren)

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	28 510 007 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	1 041 332 000	
	63	Regionaltilskudd	527 303 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	3 206 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	182 248 000	
	68	Forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd	865 110 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	15 966 100 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	704 600 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 268 000 000	
	65	Hovedstadstilskudd	127 300 000	
		Totale utgifter		52 398 000 000

B Rammeområde 20
(Tilfeldige utgifter og inntekter)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter (jf. kap. 5309)		
	1	Driftsutgifter	8 261 353 000	
		Totale utgifter		8 261 353 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter (jf. kap. 2309)		
	29	Ymse	2 055 166 000	
		Totale inntekter		2 055 166 000

II

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet utarbeider et opplegg for å spare inn 75 mill. kroner under de statlige innkjøpsordningene i 2001.

Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2001. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter, med 75 mill. kroner. Når beløpet er

fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 75 mill. kroner til kap. 2309.

III

a.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2001 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for:

a) Oppdrett av laks og ørret.

- b) Frekvenser knyttet til etablering og drift av andre-generasjons mobilkommunikasjonssystem.
 c) Riksdekkende reklamefjernsyn.

§ 3

Departementet gir forskrifter om innbetaling og oppkreving av beløpet.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

b.

Stortinget ber Regjeringen snarest legge fram for Stortinget nærmere retningslinjer for innkreving av inntektene.

C Rammeområde 23 (Skatter og avgifter)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt m.v.	18 171 000 000	
	72	Fellesskatt	<u>74 954 000 000</u>	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	<u>1 120 000 000</u>	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	34 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	<u>56 400 000 000</u>	
	73	Produksjonsavgift	<u>1 700 000 000</u>	
	74	Arealavgift m.v.	<u>1 200 000 000</u>	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	<u>3 100 000 000</u>	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 362 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	<u>18 000 000</u>	
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.		
	70	Avgift	<u>126 271 000 000</u>	
5526		Avgift på alkohol		
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m.	4 863 000 000	
	72	Produktavgift på øl	<u>3 923 000 000</u>	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	<u>7 775 000 000</u>	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	10 418 000 000	
	72	Årsavgift	<u>5 284 000 000</u>	
	73	Vektårsavgift	<u>345 000 000</u>	
	75	Omregistreringsavgift	<u>1 563 000 000</u>	
	76	Avgift på bensin	<u>9 091 000 000</u>	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	<u>4 203 000 000</u>	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5537		Avgifter på båter m.v.		
	71	Avgift på båtmotorer	97 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 530 000 000	
5542		Avgift på mineralolje m.v.		
	70	Avgift på mineralolje	693 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	99 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter m.v.		
	70	CO ₂ -avgift	3 905 000 000	
	71	Svovelavgift	171 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	60 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	491 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloret (TRI)	23 000 000	
	71	Tetrakloret (PER)	15 000 000	
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	868 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer	962 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	252 000 000	
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Produktavgift	27 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	339 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	15 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	72 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	21 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	32 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	2 500 000 000	
5580		Avgift på flyging av passasjerer		
	72	Avgift	1 490 000 000	
5581		Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.		
	70	Avgift på kassetter	4 000 000	
	72	Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v.	22 000 000	
5583		Særskilte avgifter m.v. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	118 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	53 160 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	73 900 000 000	
		Totale inntekter		513 527 000 000

II

Skatte-, avgifts- og tollvedtak*1. Om Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2001***Kapittel 1 - Generelt***§ 1-1. Vedtakets anvendelsesområde*

Dette vedtaket gjelder forskuddsutskriving og endelig utskriving av skatt på inntekt og formue.

Utskriving av statsskatt skjer for skattyterne etter de satser som følger av dette vedtak.

§ 1-2. Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

§ 1-3. Klasseansettelse

Reglene om klasseansettelse i skatteloven § 15-4 gjelder tilsvarende for skatt etter dette vedtaket.

Personer og boer som ikke har krav på personfradrag, skal settes i skattekasse 0. Personer som må bo i utlandet på grunn av tjeneste i den norske stat, følger samme regler som personer bosatt i Norge.

§ 1-4. Forskuddsutskriving

Skattyter som nevnt i skattebetalingsloven § 1, jf. § 2, skal betale forskudd på formues- og inntektsskatt til staten for inntektsåret 2001. Ved beregningen og innbetalingen gjelder reglene i dette vedtaket og i skattebetalingsloven.

Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsføremål m.v., og skattyteren ikke skal svare termiskatt etter samme lov § 7.

Plikten til å betale forskudd på inntektsskatt omfatter også person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat.

Kapittel 2 - Formuesskatt til staten og kommunene*§ 2-1. Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo*

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 120 000 kroner i klasse 0 og 1 og 150 000 kroner i klasse 2. Skattyter i klasse 1 som får særfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-80 til § 6-83 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene (kroner):

	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,2 pst. av de første	420 000	430 000
0,4 pst. av det overskytende beløp		

§ 2-2. Formuesskatt til staten - upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3. Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 120 000 kroner. Når skattyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. og ikke lavere enn 0,4 pst. Høyeste sats gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

Kapittel 3 - Inntektsskatt til staten*§ 3-1. Toppskatt*

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 13,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 289 000 kroner i klasse 0 og 1 og 342 200 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 9,5 pst. av hele den delen av inntekten som overstiger 289 000 kroner i klasse 0 og 1 og 342 200 kroner i klasse 2, og med 19,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 793 200 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyteren er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholds-

messig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v.

§ 3-2. Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene. Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen i Troms fylke: 5,4 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 8,9 pst.

§ 3-3. Skatt til staten for selskaper og innretninger

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst. av inntekten, fastsatt etter reglene i skatteloven.

§ 3-4. Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt med 27 pst.

§ 3-5. Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen gis tilsvarende anvendelse.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo ellers i § 3-2 annet ledd, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-28 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Person som ikke har bopel i riket og som er aksjonær i aksjeselskap eller allmennaksjeselskap skattepliktig etter skatteloven § 2-2 første ledd eller § 2-3 første ledd, og som innen riket eller på områder nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 1, deltar aktivt i driften av selskapet, skal svare toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd av personinntekt fastsatt av selskapets inntekt etter skatteloven kapittel 12.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

§ 3-6. Skatt til staten på honorar til utenlandske artister m.v.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister m.v., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7. Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale til bo som omhandlet i skatteloven § 5-40 sjette ledd skal være 45 pst.

§ 3-8. Skattefri inntekt

Inntekt under 1 000 kroner er skattefri. I utlandet bosatt aksjonær (parthaver) i aksjeselskap, allmennaksjeselskap og dermed likestilt selskap ilignes skatt når inntekten - fastsatt under ett for samtlige aksjonærer - utgjør minst 100 kroner.

Kapittel 4 - Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v.

§ 4-1. Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst. De regler som ellers gjelder for beregning av formuesskatt til kommunen, gis tilsvarende anvendelse.

Av inntekt svares skatt med 28 pst. med mindre det skal svares skatt på inntekten etter § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen av alminnelig inntekt gis tilsvarende anvendelse.

§ 4-2. Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3. Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2001 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4. Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt til staten av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende

selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrasket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 - Tonnasjeskatt

§ 5-1. Tonnasjeskatt

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
72 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
48 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
24 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 - Skattested

§ 6-1. Skattested for forskuddsutskrivningen

Forskuddsutskrivningen foretas i den kommune hvor den forskuddspliktige er bosatt, jf. skatteloven § 3-1. Her medtas også forskudd på skatt av formue og inntekt som nevnt i skatteloven § 3-3. For boer gjelder bestemmelsene i skatteloven § 3-1 fjerde ledd.

For person som ikke er bosatt i riket, skal den kommunen som er angitt i skatteloven § 3-4 første, fjerde eller femte ledd eller i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 6 nr. 2, utskrive skatten.

Første og annet ledd gjelder i den utstrekning annet ikke er bestemt i medhold av skattebetalingsloven § 8 nr. 4 og § 18 nr. 4.

Utskriving av forskudd som omhandlet i § 1-4 tredje ledd foretas i Oslo.

§ 6-2. Skattested for ligningen

Statsskatteligningen for personer og dødsbo foregår i den kommune hvor skattyteren etter bestemmelsene i skatteloven § 3-1 og § 3-4 blir å iligne kommuneskatt. Ved ligningen medtas formue og inntekt som skattlegges etter bestemmelsene i skatteloven § 3-3 og § 18-7.

Statsskatteligningen for selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, foregår i kontorkommunen, jf. skatteloven § 3-2.

Ved utligning av skatt for skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v., gjelder § 6 i denne loven.

I utlandet hjemmehørende mottaker av godtgjørelse, tantieme, gratiale og lignende fra selskap eller innretning som er hjemmehørende her i riket (skatteloven § 3-4 tredje ledd), skattlegges i den kommune der selskapet har sitt kontor (hovedkontor) eller styret har sitt sete. Det samme gjelder selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.

Skattlegging av inntekt som nevnt i § 3-5 annet ledd foretas i Oslo.

Kapittel 7 - Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser m.v.

§ 7-1. Kapitalavkastningsraten for fastsetting av personinntektsdel av nærings- og selskapsinntekt (deling)

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd skal være maksimalt 10,0 pst.

§ 7-2. Normalrentesatsen for rimelig lån i arbeidsforhold

Normalrentesatsen som nevnt i skatteloven § 5-12 fjerde ledd skal være 6,0 pst.

§ 7-3. Minstefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 40 300 kroner. Fradrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c, d eller e eller annet ledd skal likevel ikke settes lavere enn 31 800 kroner. Fradraget kan ikke overstige den inntekten som det beregnes av.

§ 7-4. Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn og 30 000 kroner for to eller flere barn.

§ 7-5. Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 28 800 kroner i klasse 1 og 57 600 kroner i klasse 2.

§ 7-6. Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 76 800 kroner for enslige og 125 400 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2-16.

Kapittel 8 - Forskriftskompetanse m.v.

§ 8-1. Avrundingsregler og utfyllende regler

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak, herunder regler om avrunding av inntekts- og formuesposter, samt fradragposter.

§ 8-2. Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 56 nr. 5.

2. Om fastsettelse av den kommunale og fylkeskommunale inntektsskattøren for inntektsåret 2001

Med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 15-2 fastsettes:

I inntektsåret 2001 skal

1. den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer være minimum 5,0 pst., maksimum 6,9 pst.,

2. den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer være minimum 9,0 pst., maksimum 12,20 pst.

De høyeste satser skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

3. Om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterminen 2001

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 72 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 72 øre pr. liter.

4. Om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2001

§ 1

Av arv og gaver som er avgiftspliktige etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, skal det fra 1. januar 2001 svares avgift til statskassen etter reglene i dette vedtaket.

§ 2

Fradrag etter loven § 15 annet ledd for begravningsomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til 25 000 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter loven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til 25 000 kroner pr. år.

§ 3

Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn - herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren - og foreldre, svares:

Av de første 200 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 200 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst.

5. Om fastsetting av avgifter m.v. til folketrygden for 2001

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-2, § 23-3 og § 23-9 fastsettes:

For året 2001 svares folketrygdavgifter etter følgende satser:

§ 1 Arbeidsgiveravgift

- a) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2001 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 til en kommune i sone V: 0,0 pst. Denne sonen omfatter:
 - i Finnmark fylke, alle kommuner,
 - i Troms fylke, kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen.

Samme satsen skal benyttes for arbeidsgiveravgift av inntekt som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard på formue og inntekt.

- b) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2001 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 til en kommune i sone IV: 5,1 pst. Denne sonen omfatter:
 - i Troms fylke, de kommuner som ikke er blant de nevnte i a første ledd,
 - i Nordland fylke, alle kommuner,
 - i Nord-Trøndelag fylke, kommunene Namsos, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka,
 - i Sør-Trøndelag fylke, kommunene Hitra, Frøya, Åfjord, Roan, Osen,
 - i Møre og Romsdal fylke, kommunen Smøla.

- c) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2001 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 til en kommune i sone III: 6,4 pst. Denne sonen omfatter:
- i Nord-Trøndelag fylke, kommunen Snåsa,
 - i Sør-Trøndelag fylke, kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Røros, Holtålen, Tydal,
 - i Møre og Romsdal fylke, kommunene Surnadal, Rindal, Aure, Halså, Tustna,
 - i Oppland fylke, kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang,
 - i Hedmark fylke, kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os.
- d) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2001 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 til en kommune i sone II: 10,6 pst. Denne sonen omfatter:
- i Nord-Trøndelag fylke, kommunene Meråker, Frosta, Leksvik, Mosvik, Verran,
 - i Sør-Trøndelag fylke, kommunene Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Rennebu, Meldal, Midtre Gauldal, Selbu,
 - i Møre og Romsdal fylke, kommunene Vanylven, Sande, Herøy, Norddal, Stranda, Stordal, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Haram, Aukra, Eide,
 - i Sogn og Fjordane fylke, alle kommuner,
 - i Hordaland fylke, kommunene Etne, Ølen, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam, Modalen, Fedje, Masfjorden, Bømlo,
 - i Rogaland fylke, kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy, Utsira, Vindafjord, Finnøy,
 - i Vest-Agder fylke, kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad, Sirdal,
 - i Aust-Agder fylke, kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle,
 - i Telemark fylke, kommunene Drangedal, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje, Nome,
 - i Buskerud fylke, kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Sigdal, Rollag, Nore og Uvdal,
 - i Oppland fylke, kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Gausdal, Søndre Land, Nordre Land,
 - i Hedmark fylke, kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot.
- e) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2001 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 til en annen kommune enn de som omfattes av bokstav a til d ovenfor, skal satsen være 14,1 pst. Dette øvrige området kalles sone I.
- f) Satsen i bokstav e skal også legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt i kongelig resolusjon

med hjemmel nedenfor i § 4, og arbeidsgiveravgift for statsforvaltningen etter reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.

- g) Satsen i bokstav e skal videre legges til grunn for følgende foretak, uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig, med mindre foretaket er hjemmehørende på Svalbard:
1. foretak som produserer elektrisitet skapt ved vannkraft,
 2. foretak som utvinner råolje eller naturgass,
 3. foretak som yter en eller flere av følgende tjenester tilknyttet utvinning av olje eller gass:
 - prøve- eller produksjonsboring på kontrakt,
 - servicevirksomhet i forbindelse med olje- og gassutvinning,
 - bore- eller brønnservice på kontrakt.
 Denne bestemmelsen omfatter ikke tjenesteyting tilknyttet letevirksomhet, eller drift og bruk av innretninger i den utstrekning de brukes til letevirksomhet.
 4. foretak som bryter metallholdig malm, med unntak av jernmalm og jernmalm med innhold av mangan,
 5. foretak som utvinner industrimineralene nefelinsyenitt eller olivin,
 6. foretak som bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy. Med slikt fartøy forstås følgende:
 - fartøy på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods,
 - fartøy på minst 100 BRT til særlige formål,
 - slepebåt på minst 365 kW,
 - fiskefartøy på minst 100 BRT bestemt for eksport til land utenfor EØS-området,
 - flytende og flyttbart uferdig skrog av ovennevnte fartøy.
 Denne bestemmelsen omfatter også foretak som foretar vesentlig ombygging av fartøy som nevnt ovenfor, dersom fartøyet er over 1 000 BRT.
 7. foretak som produserer EKSF-stål,
 8. foretak som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 1-4 eller verdipapirhandelloven § 7-1, jf. § 1-2 første ledd, dersom foretaket har filial, driver grenseoverskridende virksomhet, eller har etablert datterforetak som driver tilsvarende virksomhet, i andre stater innen EØS-området.
 9. foretak som utfører godstransport på vei og som i 1999 hadde mer enn 50 årsverk. Som godstransport regnes ikke egentransport etter samferdselsloven § 8. Bestemmelsen i dette punktet omfatter ikke tilfeller der godstransporten kun finner sted innenfor et lokalt avsperrt næringsområde.
 10. foretak som produserer telekommunikasjonstjenester.

- h) For foretak som har klar regnskapsmessig atskillelse mellom virksomhet som omfattes av bokstav g og annen type virksomhet, kan det kreves at arbeidsgiveravgiften fastsettes etter satsen i bokstav e for lønn og annen godtgjørelse knyttet til den delen av virksomheten som omfattes av bokstav g, og etter satsene i bokstavene a til e for lønn og annen godtgjørelse knyttet til den øvrige del av virksomheten. Oppfylles ikke kravet om regnskapsmessig atskillelse, skal arbeidsgiveravgiften fastsettes etter satsen i bokstav e for hele foretaket. Det er et vilkår for å anvende bestemmelsen i denne bokstaven at de ulike virksomhetene har eget organisasjonsnummer i Enhetsregisteret.
- i) Arbeidsgiveravgiften skal fastsettes etter bestemmelsene i bokstav g først når differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av reglene i bokstavene a til e og den arbeidsgiveravgift som ville følge av reglene i bokstav g overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2001. Dersom bestemmelsen i bokstav h kommer til anvendelse, skal differansen beregnes i forhold til den samlede lønn og annen godtgjørelse knyttet til den eller de deler av virksomheten som omfattes av bokstav g. Bestemmelsen i denne bokstaven kommer ikke til anvendelse for virksomhet som nevnt i bokstav g nr. 7 og nr. 9.
- j) Når arbeidstaker nevnt under bokstav a til g fra samme arbeidsgiver mottar ytelser i 2001 på mer enn 16 ganger gjennomsnittet av grunnbeløpet i folketrygden i 2001, skal det i tillegg til satsene nevnt ovenfor regnes en særskilt avgift etter en sats på 12,5 pst. på det overskytende.

§ 2 Trygdeavgift

- a) Av pensjon, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1: 3,0 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3: 10,7 pst.
- d) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk over 7,8 pst. av inntekten skal dekkes med tilskudd knyttet til jordbruksoppgjøret.

Næringsinntekt er i denne sammenhengen inntekt som nevnt i forskrift gitt av Finansdepartementet 5. oktober 1970 nr. 2 om levering av årsoppgave og om avgiftsfrie uttak i jordbruk med binæringer og skogbruk.

§ 3 Tilskudd fra kommunene og fylkeskommunene som nevnt i folketrygdloven § 23-9 annet ledd

- a) I kommuner: 0,0 pst.
- b) I fylkeskommuner: 0,0 pst.

§ 4 Forskriftsfullmakt

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgiften og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Departementet gir regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1 bokstavene g, h og i.

6. Om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2001

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2001 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har

med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.

5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 3,8 pst. for 2001.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske på fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

7. Om konjunkturavgift på investeringer i nye næringsbygg for budsjetterminen 2001

§ 1

I henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal det betales konjunkturavgift til staten med 10 pst. av avgiftsgrunnlaget etter dette vedtaket.

§ 2

Avgiftsplikten gjelder erverv i 2001 av nyoppført næringsbygg og påkostning på slike som går inn under skattelovens § 14-41 første ledd bokstavene g og h.

Avgiftsgrunnlaget er den kostpris ved slikt erverv og påkostning som skal aktiveres på foran nevnte saldo-grupper.

Avgiftsplikten påhviler skattepliktig erverver av nytt næringsbygg og skattepliktig eier av påkostet eldre næringsbygg.

§ 3

Unntatt fra avgiftsplikten er

- a) erverv og påkostning i henhold til bindende kontrakt inngått før 18. november 2000. Ved egenoppføring gjelder unntaket når oppføringen er igang-

satt før 18. november 2000,

- b) erverv og påkostninger som gjelder barnehage, omsorgsbolig eller sykehjem,
- c) erverv og påkostning i fiskerinæring som følge av pålegg etter EØS-avtalen.

§ 4

Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av dette vedtak, herunder om avgrensning av avgiftsfritak, avgiftsoppgjør, avgiftsmyndighet, betaling, opplysningsplikt, kontroll og klageordning.

8. Om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterminen 2001

I

§ 1

1. Fra 1. januar 2001 skal det betales 24 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
2. Fra 1. januar 2001 skal det betales 11,11 pst. avgift av omsetning som nevnt i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 39 og godtgjørelse som nevnt i samme lov § 41.

§ 2

Fra og med 1. juli 2001 skal det betales 12 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevarer og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler
- b) vann fra vannverk
- c) tobakksvarer
- d) alkoholholdige drikkevarer.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

§ 3

Fra 1. januar 2001 til og med 30. juni 2001 gjelder ikke unntaket i merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 2 for omsetning av statens postselskapsbilbudtjenester. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om avgrensning av avgiftsplikten.

II

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det betales 7 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer m.v.

§ 2

Avgift skal ikke betales av bygninger, anlegg og andre driftsmidler til bruk

- a) under fabrikkmessig produksjon av varer,
- b) under bryting, utvinning og bearbeiding i bergverk.

Departementet avgjør med bindende virkning hva som skal anses som "fabrikkmessig produksjon" og "bergverk".

§ 3

Bestemmelsene i § 2 gjelder ikke for

- a) virksomhet innen bygg og anlegg,
- b) jordbruk, skogbruk, fiske og fangst,
- c) produksjon og forsyning av elektrisk kraft, gass og vann, herunder damp og varmtvann.

Unntatt fra bestemmelsen i første ledd bokstav c er produksjon av damp og varmt vann som prosessvarme og produksjon av mottrykkskraft til egen bruk som nevnt i § 2. Det samme gjelder utnyttelse av spillvarme i den utstrekning spillvarmen kommer fra driftsmidler som nevnt i § 2.

§ 4

Det skal ikke betales avgift ved anskaffelser som hovedsakelig er til bruk i jordbruk, husdyrhold, hagebruk, gartneri og skogbruk.

§ 5

Fiskere er fritatt for å svare avgift ved anskaffelse av linebruk, nøter, snurrevad, trål av alle slag og garn for sjøfiske.

§ 6

Avgift skal ikke betales av kommunale kloakkrenseanlegg og kloakkledningsnett.

§ 7

Avgift skal ikke betales av nærmere angitte miljøinvesteringer i avfallshåndteringsanlegg. Det skal heller ikke betales avgift av nærmere angitte investeringer i lokale mottaks- og lagringsanlegg og de sentrale behandlingsanlegg for spesialavfall. Fritaket i første punktum gjelder også for anlegg for håndtering av ombruksemballasje til bruk ved distribusjon av drikkevarer.

§ 8

Det skal ikke betales avgift av arbeid på bygninger og faste anlegg i Finnmark og Nord-Troms. Fritaket gjelder også varer som inkorporeres i bygning eller fast anlegg i forbindelse med slikt arbeid.

§ 9

Avgift skal ikke betales av nærmere angitte tilskuddsberettigede energiøkonomiseringstiltak.

§ 10

Det skal ikke betales avgift av lastebiler og trekkbiler for semitrailere. Det skal heller ikke betales avgift av

tilhengere hovedsakelig innrettet for transport av gods til bruk for slike kjøretøyer.

Fritaket i første ledd gjelder ikke for kjøretøyer som ikke er registrert for bruk på offentlig veg.

§ 11

Det skal ikke betales avgift av hogstutstyr til bruk for felling, kvisting, kapping o.l. i forbindelse med avvirkning av skog.

Avgift skal heller ikke betales av lassbærer anskaffet for transport av tømmer i skogen.

§ 12

Det skal ikke betales avgift av nærmere angitte investeringer m.v. i vindkraftanlegg, bioenergianlegg og varmepumper. Det samme gjelder for fjernvarmeanlegg, tidevannsanlegg, vannkraftanlegg, solenergianlegg og geovarmeanlegg.

§ 13

Det skal ikke betales avgift av nærmere angitte investeringer i distribusjonsnett for naturgass.

§ 14

Det skal ikke betales avgift av flyverksteders, herunder tekniske divisjoner og baser, anskaffelse av varer og tjenester til bruk som driftsmiddel ved ombygging, reparasjon eller vedlikehold av luftfar-

tøyer som nevnt i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 17 første ledd nr. 1 bokstav c.

§ 15

Det skal ikke betales avgift av ombruksemballasje til bruk ved distribusjon av drikkevarer. Det samme gjelder for slike driftsmidler anskaffet for utleie til slik bruk.

§ 16

Departementet kan

1. gi nærmere forskrifter om avgrensning, utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1-15 og kan herunder bestemme at visse driftsmidler skal avgiftsberegnes etter den sats som er nevnt i § 1, selv om driftsmidlet er til bruk som nevnt i § 2,
2. når særlige forhold foreligger bestemme at visse driftsmidler skal være fritatt for avgiftsberegning, selv om driftsmidlet ikke er til bruk som nevnt i § 2.

III

Fra 1. april 2001 skal II § 10 første ledd lyde:

Det skal ikke betales avgift av varebiler, lastebiler, trekkbiler for semitrailere og tilhengere hovedsakelig innrettet for transport av gods til bruk for slike kjøretøyer. Det skal heller ikke betales avgift av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet.

9. Om avgift på alkohol

I

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 10. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 19. juni 1964 nr. 1 (alkoholtilvirkningsloven) betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirkning av sprit, isopropanol, brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl m.v. med følgende beløp:

1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol; kr 7,04 pr. volumprosent og liter.
2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol; kr 3,65 pr. volumprosent og liter.
3. Drikk med alkoholstyrke over 4,75 og under 15 volumprosent alkohol; kr 3,65 pr. volumprosent og liter.
4. Drikk med alkoholstyrke;
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,51 pr. liter,
 - c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 9,45 pr. liter,
 - d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 16,37 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om den avgiftspliktige alkoholstyrken. Alkohol i essenser som innføres, avgiftsbelegges etter de satser og regler som gjelder for sprit og isopropanol, jf. § 2 bokstav d. Departementet kan bestemme at det også skal betales avgift på alkoholen også i andre varer til fortæring m.v. som innføres.

Satsene i avsnittene foran gjelder også varer som ved kjøp eller som gave innføres med samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan gi forskrifter om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- b) fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant m.v. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforsking og utnyttning av undersjøiske naturfore-

komster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,

3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- c) brukes ved framstilling av essenser i tilfelle som nevnt i punkt b,
- d) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- e) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- f) brukes som råstoff eller hjelpemiddel ved framstilling av alkoholholdige ferdigvarer. Fritaket gjelder kun avgift på alkohol i essenser m.v. som innføres,
- g) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
- h) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon.

Fritaket gjelder kun øl og vin til eget bruk.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

10. Om avgift på tobakksvarer

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen etter følgende satser av:

- a) Sigarer: kr 1,67 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) Sigaretter: kr 1,67 pr. stk.
Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv.
Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 1,15 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) Skråtobakk: kr 0,54 pr. gram av pakningens nettovekt.
- e) Snus: kr 0,54 pr. gram av pakningens nettovekt.
- f) Sigarettpapir og sigarettthylser: kr 0,025 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan gi forskrifter om en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Varer som er ment - eller som departementet finner er tjenlig - som erstatning for forannevnte varer, kan

undergis avgiftsplikt etter nærmere bestemmelse av departementet. Når slik avgiftsplikt blir pålagt, skal avgiften svares med beløp som så vidt mulig motsvarer avgiften etter § 1 for tilsvarende tobakkvare.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant m.v. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 4. kommer i retur.
- c) Kvalitetsprøves og forbrukes i fabrikker eller på lager.
- d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er

forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende måte også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

11. Om avgift på motorvogner m.m.

A

I A. Engangsavgift på motorvogner m.m.

§ 1

Fra 1. januar 2001 til og med 31. mars 2001 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk tilvirking av motorvogner i henhold til følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

1. Personbiler,
2. varebiler klasse 1,
3. busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser og
4. understell med motor for slike motorvogner:

kr 25,86	pr. kg av de første 1 150 kg av vektavgiftsgrunnlaget,
kr 51,73	pr. kg av de neste 250 kg av vektavgiftsgrunnlaget,
kr 103,46	pr. kg av de neste 100 kg av vektavgiftsgrunnlaget,
kr 120,33	pr. kg av resten (vektavgift),
dessuten:	
kr 7,64	pr. cm ³ av de første 1 200 cm ³ av slagvolumet,
kr 19,99	pr. cm ³ av de neste 600 cm ³ av slagvolumet,
kr 47,02	pr. cm ³ av de neste 400 cm ³ av slagvolumet, og
kr 58,75	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 99,90	pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten,
kr 364,37	pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten,
kr 728,98	pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten,
kr 1 233,60	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe b:

1. Varebiler klasse 2,
2. understell med motor for slike motorvogner: 20 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe c:

1. Campingbiler og
2. understell med motor for slike motorvogner: 28 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe d:

1. Kombinerte biler med totalvekt inntil 5 000 kg og
2. understell med motor for slike motorvogner: 55 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe e:

1. Trekkvogner (ikke til semitrailer),
2. beltebiler og
3. understell med motor for slike motorvogner: 36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

Avgiftsgruppe f:

Motorsykler:

kr 6 868	pr./stk. (stykkavgift),
dessuten:	
kr 0	pr. cm ³ av de første 125 cm ³ av slagvolumet,
kr 23,59	pr. cm ³ av de neste 775 cm ³ av slagvolumet,
kr 51,73	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 0	pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten
kr 305,66	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe g:

Beltemotorsykler (snøscootere):
30 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

Avgiftsgruppe h:

Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinneha-ver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede:

40 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe i:

Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre:
kr 2 262.

Avgiftsgruppe j:

1. Busser under 6 meter med inntil 17 sitteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen og
2. understell med motor for slike motorvogner:
35 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

§ 2

Av motorvogner i avgiftsgruppe a - d og g - j skal det i tillegg til avgiften under § 1 svares en vrakpantavgift på kr 1 300 pr. kjøretøy. Avgiften inngår i beregningsgrunnlaget for merverdiavgift.

§ 3

Ved beregning av avgift basert på slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som skal fastsettes i forbindelse med kjøretøyets typegodkjenning og/eller skal framkomme i kjøretøyets norske vognkort.

Vektavgiftsgrunnlaget er den egenvekt som er fastsatt i forbindelse med kjøretøyets typegodkjenning, med eventuelt tillegg av ekstraustyr. Departementet kan gi forskrifter om ekstraustyr og om beregning av avgift på dette.

Verdiavgiftsgrunnlaget er ved innenlandsk tilvirking prisen fra produsent og ved innførsel tollverdien.

Fra de nevnte regler gjøres det unntak for følgende grupper:

- a) Motorvogner som utleveres fra innenlandsk produsent eller innføres som umontert enhet eller uten det utstyr eller de deler som tilsvarende komplette motorvogner har ved utleveringen/innførselen.
- b) Motorvogner som har vært registrert i utlandet før fortolling.
- c) Motorvogner som utleveres/innføres i skadet stand eller med skjulte feil og mangler.
- d) For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler) til framdrift, inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotoren og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse av avgiften for disse grupper og regler om fradrag for bruk o.l.

§ 4

Ved vurderingen av hvilken avgiftsgruppe motorvogner skal henføres under, legges definisjonene av kjøretøygruppene i Vegdirektoratets forskrift 25. januar 1990 nr. 91 om krav til kjøretøy til grunn så langt de passer og ikke annet er bestemt. Hvor slik definisjon mangler kan departementet fastsette nærmere bestemmelser.

Oppstår det avgiftsmessig sett tvil om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 5

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

1. Motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
2. Motorvogner som selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
3. Lett pansrete motorvogner til offentlig bruk.
4. Motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurranseskjøring.
5. Kombinerte rutevogner.
6. Ambulanser, herunder leilighetsambulanser.
7. Begravelseskjøretøyer.
8. Beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal nytte kjøretøyet i ambulansetjeneste.
9. Motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift.
10. Busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på:
 - a) innehaver av løyve etter §§ 3 eller 7 i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel, unntatt turvogner,
 - b) institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede m.v.
11. Motorvogner som innføres som flytte- eller arvegods.
12. Motorvogner til undervisningsformål.
13. Beltevogner til Forsvaret.
14. Spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og om tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift hvor det:

- a) innen 3 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av bil som drosje eller for transport av funksjonshemmede, jf. § 1 avgiftsgruppe h,
- b) innen 1 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av buss i tilfelle som er gitt avgiftsfritak etter § 5 nr. 10.

§ 7

Når motorvogn uten å ha vært i bruk her i landet utføres til utlandet, enten direkte eller via tollopplag, kan betalt særavgift og merverdiavgift refunderes, når det ikke er gått over 3 år mellom fortollingen og gjenutførselen.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status til en avgiftsgruppe med høyere avgiftssats, og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrifter om avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogns grunnlag for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 10

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

§ 12

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

I B. Avgift ved registrering av motorvogner som er bygd opp her i landet

§ 1

Fra 1. januar 2001 til og med 31. mars 2001 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved registrering av motorvogn, herunder motorsykler, som er innført i deler fra utlandet og som er avgiftspliktig etter vedtak om engangsavgift. Avgift

skal også betales ved registrering av oppbygging vedrørende motorvogn som tidligere er registrert her i landet, når nytt registreringsdokument må opprettes som følge av oppbyggingen.

Avgiften skal så vidt mulig svare til summen av toll og avgifter som oppkreves ved innførselen av en tilsvarende motorvogn i oppbygd stand.

§ 2

Departementet avgjør i tvilstilfeller hva som er oppbygging av motorvogn og hva som er tilsvarende motorvogn i oppbygd stand.

For motorvogner av serier, fabrikat, typer eller modeller som ikke tidligere har vært innført eller som ikke er gjenstand for ordinær innførsel, fastsettes avgiften av departementet.

Toll og avgifter som ved tollkvitteringer legitimeres å være betalt ved innførsel av deler til den oppbygde motorvogn, går til fradrag i avgiften. Fradragsrett gjelder dog ikke merverdiavgift som gir rett til fradrag etter merverdiavgiftsloven.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på oppbygginger på grunn av skader på motorvogn. Registreres motorvognen etter oppbyggingen på en annen enn den som sto som registrert eier av vognen på skadetidspunktet, skal det svares avgift etter post IV (omregistreringsavgift).

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

B

I. Engangsavgift på motorvogner m.m.

§ 1

Fra 1. april 2001 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen:

1. ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret,
2. når betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ikke lenger er oppfylt,
3. når oppbygget motorvogn tas i bruk før ny registrering.

§ 2

Avgiften betales etter følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

1. Personbiler,
 2. varebiler klasse 1 og
 3. busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser:
- | | |
|-------------|--|
| kr 32,07 | pr. kg av de første 1 150 kg av vektavgiftsgrunnlaget, |
| kr 64,14 | pr. kg av de neste 250 kg av vektavgiftsgrunnlaget, |
| kr 128,29 | pr. kg av de neste 100 kg av vektavgiftsgrunnlaget, |
| kr 149,21 | pr. kg av resten (vektavgift), |
| dessuten: | |
| kr 9,47 | pr. cm ³ av de første 1 200 cm ³ av slagvolumet, |
| kr 24,79 | pr. cm ³ av de neste 600 cm ³ av slagvolumet, |
| kr 58,31 | pr. cm ³ av de neste 400 cm ³ av slagvolumet, og |
| kr 72,85 | pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift), |
| dessuten: | |
| kr 123,88 | pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten, |
| kr 451,82 | pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten, |
| kr 903,93 | pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten, |
| kr 1 529,66 | pr. kW av resten (motoreffektavgift). |

Avgiftsgruppe b:

Varebiler klasse 2:
20 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe c:

Campingbiler:
28 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe d:

Kombinerte biler med totalvekt inntil 5 000 kg:
55 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe e:

Beltebiler:
36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

Avgiftsgruppe f:

Motorsykler:

- | | |
|-----------|--|
| kr 8 516 | pr. stk. (stykkavgift), |
| dessuten: | |
| kr 0 | pr. cm ³ av de første 125 cm ³ av slagvolumet, |
| kr 29,25 | pr. cm ³ av de neste 775 cm ³ av slagvolumet, |
| kr 64,14 | pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift), |
| dessuten: | |
| kr 0 | pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten, |
| kr 379,01 | pr. kW av resten (motoreffektavgift). |

Avgiftsgruppe g:

Belted motorsykler (snøscootere):

- | | |
|-----------|--|
| kr 12,00 | pr. kg av de første 100 kg av vektavgiftsgrunnlaget, |
| kr 24,00 | pr. kg av de neste 100 kg av vektavgiftsgrunnlaget, |
| kr 48,00 | pr. kg av resten (vektavgift), |
| dessuten: | |
| kr 2,50 | pr. cm ³ av de første 200 cm ³ av slagvolumet, |
| kr 5,00 | pr. cm ³ av de neste 200 cm ³ av slagvolumet, |
| kr 10,00 | pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift), |
| dessuten: | |
| kr 32,00 | pr. kW av de første 20 kW av motoreffekten, |
| kr 64,00 | pr. kW av de neste 20 kW av motoreffekten, |
| kr 128,00 | pr. kW av resten (motoreffektavgift). |

Avgiftsgruppe h:

Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinneha-ver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede:

40 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe i:

Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre:
kr 2 804.

Avgiftsgruppe j:

Busser under 6 meter med inntil 17 sitteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen:

35 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

§ 3

Av motorvogner i avgiftsgruppe a - d og g - j skal det i tillegg til avgiften under § 2 svares en vrakpantavgift på kr 1 300 pr. motorvogn. Avgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

§ 4

Ved beregning av avgift basert på slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som skal fastset-

tes i forbindelse med motorvognens typegodkjenning og/eller skal framkomme i motorvognens norske vognkort.

Vektavgiftsgrunnlaget er den egenvekt som er fastsatt i forbindelse med motorvognens typegodkjenning, med eventuelt tillegg av ekstraustyr. Departementet kan gi forskrifter om ekstraustyr og om beregning av avgift på dette.

Fra de nevnte regler gjøres det unntak for følgende grupper:

1. Motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet.
2. Motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler) til framdrift. For slike motorvogner inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse av avgiften for disse grupper og om fradrag for bruk o.l.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under.

Oppstår det avgiftsmessig sett tvil om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 6

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

1. Motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
2. Motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
3. Lett pansrede motorvogner til offentlig bruk.
4. Motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurransekjøring.
5. Ambulanser, herunder leilighetsambulanser.
6. Begravelsekjøretøy.
7. Beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal nytte kjøretøyet i ambulansetjeneste.
8. Motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift.

9. Busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på:

- a) innehaver av løyve etter §§ 3 eller 7 i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel, unntatt turvogner,
- b) institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede m.v.

10. Motorvogner som innføres som flytte- eller arvegods.

11. Beltevogner til Forsvaret.

12. Spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og om tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift hvor det:

1. innen 3 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av bil som drosje eller for transport av funksjonshemmede, jf. § 2 avgiftsgruppe h,
2. innen 1 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av buss i tilfelle som er gitt avgiftsfritak etter § 6 nr. 9.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status til en avgiftsgruppe med høyere avgiftssats, og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 10

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

§ 12

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II. Årsavgift**§ 1**

For 2001 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter avgift til statskassen med:

1. kr 2 265 av:
 - a) Personbiler
 - b) Varebiler
 - c) Campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg
 - d) Busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser)
 - e) Kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 3 500 kg
 - f) Årsprøvekjennemerker for kjøretøy
2. kr 1 160 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg
3. kr 1 785 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge
4. kr 1 315 av:
 - lastebiler
 - trekkbiler
 - kombinerte biler
 med tillatt totalvekt 3 500 kg og mindre enn 12 000 kg.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) Kjøretøy som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
- b) Motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 7 i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede.
- c) Motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 3 i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel som rutevogn.
- d) Motorvogn som er godkjent og registrert som ambulanse (herunder leilighetsambulanse) eller registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå o.l.
- e) Kjøretøy som er registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn.
- f) Kjøretøy som er 30 år eller eldre.
- g) Kjøretøy som dokumenteres levert senest innen avgiftens forfall til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging.
- h) Kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er

forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

- i) Kjøretøy som drives kun med elektrisk strøm (elbiler).

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

For kjøretøy som er registrert pr. 1. januar eller som blir registrert i 1. halvår, og for årsprøvekjennemerker som er tildelt pr. 1. januar eller som blir tildelt i 1. halvår, skal det svares full avgift.

På vilkår departementet kan fastsette, skal det svares halv avgift på kjøretøy som:

1. dokumenteres levert til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
2. registreres eller tildeles årsprøvekjennemerker i annet halvår.

§ 4

Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. Departementet kan gi forskrifter om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

III. Vektårsavgift**§ 1**

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter til statskassen betales årsavgift på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 12 000 kg etter følgende satser (kroner):

1. Vektgradert årsavgift**A. Motorkjøretøyer**

Avgiftsgruppe	Annet fjærings-				
	Luftfjærning	system			
<i>2 aksler</i>			<i>2 + 2 aksler</i>		
12 000 - 12 999 kg	0	261	16 000 - 24 999 kg	253	589
13 000 - 13 999 kg	261	725	25 000 - 25 999 kg	589	969
14 000 - 14 999 kg	725	1 020	26 000 - 27 999 kg	969	1 425
15 000 - og over	1 020	2 310	28 000 - 28 999 kg	1 425	1 720
			29 000 - 30 999 kg	1 720	2 824
			31 000 - 32 999 kg	2 824	3 920
			33 000 kg og over	3 920	5 951
<i>3 aksler</i>			<i>2 + minst 3 aksler</i>		
12 000 - 14 999 kg	0	0	16 000 - 37 999 kg	3 119	4 341
15 000 - 16 999 kg	261	455	38 000 - 40 000 kg	4 341	5 901
17 000 - 18 999 kg	455	935	Over 40 000 kg	5 901	8 016
19 000 - 20 999 kg	935	1 214			
21 000 - 22 999 kg	1 214	1 871			
23 000 - og over	1 871	2 908			
<i>Minst 4 aksler</i>			<i>Minst 3 + 1 aksel</i>		
12 000 - 24 999 kg	1 214	1 231	16 000 - 24 999 kg	253	589
25 000 - 26 999 kg	1 231	1 922	25 000 - 25 999 kg	589	969
27 000 - 28 999 kg	1 922	3 051	26 000 - 27 999 kg	969	1 425
29 000 - og over	3 051	4 526	28 000 - 28 999 kg	1 425	1 720
			29 000 - 30 999 kg	1 720	2 824
			31 000 - 32 999 kg	2 824	3 920
			33 000 - og over	3 920	5 951
<i>B. Kombinasjoner av kjøretøy (vogntog)</i>			<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
			16 000 - 37 999 kg	2 756	3 827
			38 000 - 40 000 kg	3 827	5 294
			Over 40 000 kg	5 294	7 831
			<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
			16 000 - 37 999 kg	1 568	1 897
			38 000 - 40 000 kg	1 897	2 832
			Over 40 000 kg	2 832	4 510
			og		

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektclasser	Avgasskravnivå			
	Ikke EURO	EURO I	EURO II	EURO III
12 000 - 19 999 kg	5 551	3 084	2 159	0
20 000 kg og over	9 869	5 654	4 009	0

§ 2

Departementet kan gi forskrifter om hvilke fjærings-systemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder om krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrifter om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn for beregning av avgiften.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4

Grunnlaget for avgiften er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret, for semitrailere den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Departementet kan gi forskrifter om at avgiftsgrunnlaget kan settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

Hvis kjøretøyets totalvekt ikke direkte går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

§ 5

Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert- og miljødifferensiert årsavgift:

- a) traktorer,
- b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) kjøretøy som er registrert på innehaver av løyve etter §§ 3 eller 7 i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel som personrutevogn, kombinert rutevogn eller turvogn samt demonstrasjonsbusser i samme bevillingskjøring. Som turvogn menes i denne sammenheng busser med over 8 sitteplasser i tillegg til fører sete og tillatt totalvekt over 5 000 kg,
- e) kjøretøy som er 30 år eller eldre. Fritaket gjelder ikke tilhengere,
- f) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- g) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partner-

skap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om utskrivning av avgiften i flere terminer, og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering. Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift basert på en dagsats på 2 pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 8

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 9

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 10

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

IV. Omregistreringsavgift

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av etternevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2001 og 2000 kr	1999 kr	1998 kr	1997 til 1990 kr	1989 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler					
1. Mopeder	519	519	519	519	519
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum	1 480	1 480	1 480	1 480	1 290
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 467	2 467	2 467	2 467	1 290
b. Personbiler. Busser					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7 247	5 490	4 138	2 765	1 290
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	9 895	7 695	5 695	3 948	1 290

		Registreringsår				
		2001 og 2000 kr	1999 kr	1998 kr	1997 til 1990 kr	1989 og eldre kr
3.	over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	14 228	11 051	8 080	5 490	1 290
4.	over 1 600 kg	18 427	14 228	10 403	7 101	1 290

c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler.

Campingbiler. Beltebiler

Egenvekt (typegodkjent):

1.	t.o.m. 1 000 kg	5 885	4 528	3 552	2 262	1 290
2.	over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 985	7 299	5 433	3 752	1 290
3.	over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	14 793	11 832	8 784	6 009	1 290
4.	over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	20 365	16 284	12 213	8 203	8 203
5.	over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	26 183	20 889	15 703	10 470	10 470
6.	over 5 000 kg	31 611	25 340	18 941	12 737	12 737

d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg

Egenvekt (typegodkjent):

1.	over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	5 880	4 528	3 552	2 262	2 262
2.	over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	6 790	5 433	4 138	2 652	2 652
3.	over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	10 280	8 274	6 204	4 138	4 138
4.	over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	13 672	10 856	8 358	5 433	5 433
5.	over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	19 270	15 513	11 637	7 695	7 695
6.	over 5 000 kg	25 438	19 974	14 937	9 956	9 956

§ 2

Det gis fritak eller refusjon av avgift ved omregistrering av kjøretøy:

1. ved ren navneendring (bevilling for/registrering av navnebytte må foreligge),
2. på ektefelle,
3. mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
4. som er 30 år eller eldre,
5. som utloddet og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
6. som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
7. på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
8. som har vært registrert på samme eier i 2 måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
9. som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
10. ved fusjon mellom aksjeselskaper.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

V. Avgift på bensin

I

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 4,85,
- b) for blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 4,31,
- c) for blyfri bensin: kr 4,06.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales i henhold til Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensing og utfylling av reglene i denne bestemmelsen. Departementet kan videre gi forskrifter om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motordrivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Fly, unntatt Forsvarets fly.
- c) Diplomater m.m.
- d) Teknisk og medisinsk formål.
- e) Som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense.
- f) Båter og snøscootere i veiløse strøk.
- g) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- h) Reisegods og reiseutstyr.
- i) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
- j) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- k) NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

I tilfelle misbruk kan departementet nekte avgiftsfritak eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II

Fra 1. juli 2001 skal avgiftssatsene i § 1 første ledd være:

- a) For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 4,53,
- b) for blyholdig bensin med blyinnhold 0,05 g/l eller under: kr 3,99,
- c) for blyfri bensin: kr 3,74.

VI. Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)

I

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 3,04 pr. liter mineralolje til framdrift av motorvogn.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensing og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales i henhold til Stortingets vedtak om CO₂- og svovelavgift på mineralske produkter.

§ 2

Når oljer er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal det ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd.

Departementet kan i særskilte enkeltstående tilfeller bestemme at:

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje, eller
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3

På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje:

1. I følgende motorvogner:

- a) traktorer,
- b) motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) tilhørende fremmede lands diplomatiske tjenestemenn som er tilsatt her og er offisielt anmeldt. Det samme gjelder for mineralolje til framdrift av motorvogn som nyttes av utsendt generalkonsul, konsul og visekonsul i den utstrekning tilsvarende norske tjenestemenn nyter samme fordel i vedkommende fremmede land,

- e) motorvogn tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

2. Til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på autodiesel som bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II

Fra 1. juli 2001 skal § 1 første ledd ny siste setning lyde:

For mineralolje til framdrift av motorvogn som inneholder 0,005 pst. vektandel svovel eller mindre betales avgift med kr 2,72 pr. liter.

12. Om avgift på båtmotorer

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved import og innenlandsk tilvirking av båtmotorer (framdriftsmotorer) med kr 124,00 pr. hk. Som båtmotor anses også motorblokker til slike.

Avgiftsplikten gjelder båtmotorer på minst 9 hk.

Elektriske motorer er unntatt fra avgiftsplikt.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på båtmotorer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Fra tilvirkers, importørs eller forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 3. leveres til bruk i fartøy registrert i fiskebåtreisteret (dog ikke utenbordsmotorer og hekkaggregater),
 4. leveres til bruk i fartøy m.v. registrert i skipsregisteret, med unntak av fritidsbåter.
- c) Innføres tollfritt i medhold av tolltariffens innledende bestemmelser § 11 pkt. 10, 12, 13 eller 14 e.
- d) Benyttes i Forsvarets marinefartøy.

- e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

13. Om forbruksavgift på elektrisk kraft

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgift skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 11,30 øre pr. kWh.

Avgift oppkreves ikke for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og veksthusnæringen. Fritaket omfatter kun elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Departementet kan gi forskrifter om avgiftsmessig avgrensing av industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon og veksthusnæringen samt om praktiseringen av fritaket.

Avgift oppkreves ikke for Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på kraft som:

- Leveres i direkte sammenheng med produksjonen av elektrisk kraft.
- Er produsert ved energigjenvinningsanlegg.
- Er produsert i mottrykksanlegg.
- Er produsert i aggregat med generator som har mindre merkeytelse enn 100 kVA.
- Er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet.
- Er produsert og forbrukt i transportmidler.
- Leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning

dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

- Leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
- Leveres til bruk i produksjon av fjernvarme.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

14. Om grunnavgift på fyringsolje m.v.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,382 pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelser, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan nyttes som fyringsolje.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje til følgende anvendelsesområder:

- Utførsel.
- Skip i utenriks fart.

3. Gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.

4. Fiske og fangst i nære farvann.

5. Fiske og fangst i fjerne farvann.

6. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

7. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.

8. Benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.

9. Innføres som reisegods eller reiseutstyr.

10. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.

11. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

12. Treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelin- dustrien.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

15. Om miljøavgifter på mineralske produkter m.v.

A. CO₂-avgift på mineralske produkter

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende satser:

1. Generell sats
 - a) Mineralolje: kr 0,48 pr. liter.
 - b) Kull og koks m.v.: kr 0,48 pr. kg.
 - c) Bensin: kr 0,72 pr. liter.
2. Redusert sats, jf. § 2
 - a) Mineralolje: kr 0,27 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelinindustrien er satsen kr 0,24 pr. liter.
 - b) Bensin: kr 0,25 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensing og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det skal betales redusert sats, gis refusjon eller tilskudd i henhold til § 1 nr. 2 til følgende anvendelsesområder:

1. Mineralolje til bruk i
 - a) Fly som flyr mellom norske flyplasser.
 - b) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
 - c) Godstransport i innenriks sjøfart.
2. Bensin til bruk i
 - a) Fly som flyr mellom norske flyplasser, unntatt Forsvarets fly.
 - b) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger,

og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

1. Generelle fritak for produkter som
 - a) Utføres.
 - b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
 - c) Innføres som reisegods og reiseutstyr.
 - d) Benyttes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn den benyttede mengde råstoff skulle tilsi.
 - e) Er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.
 - f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
2. Mineralolje til bruk i
 - a) Skip i utenriksfart.
 - b) Fiske og fangst i fjerne farvann.
 - c) Fiske og fangst i nære farvann.
 - d) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - e) Fly i utenriks fart.
3. Bensin til bruk for
 - a) Fly i utenriks fart.
 - b) Diplomater m.m.
 - c) Teknisk og medisinsk formål.
 - d) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har sær-

- e) Bensen gjenfunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- 4. Kull og koks m.v. til bruk som/til
 - a) Reduksjonsmiddel eller råvare i industrielle prosesser.
 - b) Framstilling av klinker i forbindelse med sementproduksjon og løs leca (lecaklinker).
 - c) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 6

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2 eller 3 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 7

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

B. Svovellavgift

I

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovellavgift til statskassen på følgende mineralske produkter og utslipp i henhold til følgende satser:

1. Generell sats
 - a) Mineralolje: 7 øre pr. liter mineralolje for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel. For mineralolje til framdrift av motorvogn (umerket autodiesel) som inneholder over 0,005 og

under 0,05 pst. vektandel svovel svares avgift med 26 øre pr. liter olje.

- b) SO₂-utslipp fra bruk av kull og koks m.v.: kr 3,09 pr. kg SO₂.
- c) SO₂-utslipp fra raffineringsanlegg: kr 3,09 pr. kg SO₂.
2. Redusert sats, jf. § 2

2,7 øre pr. liter mineralolje for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i oljen. Avgift skal ikke svares for olje som inneholder 0,05 pst. vektandel svovel eller mindre.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter og utslipp som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

Departementet kan videre gi forskrifter om at avgiften etter nr. 1 bokstav b og c skal ilegges produkter som forårsaker SO₂-utslippet.

§ 2

Det skal betales redusert sats, gis refusjon eller tilskudd i henhold til § 1 nr. 2 for mineralolje til følgende anvendelsesområder:

- a) Fly som flyr mellom norske flyplasser.
- b) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

1. Generelle fritak
 - a) Utførsel.
 - b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1. Dette gjelder ikke når det skal betales avgift etter § 2.
 - c) Reisegods og reiseutstyr.
 - d) Utslipet av svovel til atmosfæren er mindre enn det som svovelinholdet i de benyttede produkter skulle tilsi.
 - e) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - f) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
2. Mineralolje til bruk i
 - a) Skip i utenriks fart.
 - b) Fiske og fangst i fjerne farvann.
 - c) Fly i utenriks fart.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan fastsette forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2 eller 3 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 7

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II

Fra 1. juli 2001 skal § 1 nr. 1 bokstav a siste setning utgå.

C. Avgift på smøreolje m.v.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på smøreolje m.v. med kr 1,50 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensing og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på smøreolje m.v. til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Utenriks fart.

c) Fiske og fangst i fjerne farvann.

d) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

e) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.

f) Er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved innførsel eller utførsel.

g) Fly, unntatt olje til Forsvarets fly.

h) Råstoff i industriell virksomhet som i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.

i) Omsettes i detaljforpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter.

j) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.

k) NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Departementet kan i tilfelle overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

16. Om avgift på sluttbehandling av avfall

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på avfall som er innlevert til sluttbehandling etter følgende satser:

1. opplagsplasser for avfall (fyllplasser): kr 314 pr. tonn
2. anlegg for forbrenning av avfall:
 - a) grunnavgift kr 79 pr. tonn
 - b) tilleggsgavgift kr 235 pr. tonn.

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for tilleggsgavgift for anlegg med energiutnyttelse.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på avfall som:

- a) Innleveres til særskilt behandling i henhold til forskrift 19. mai 1994 nr. 362 om spesialavfall.
- b) Innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning.
- c) Består av ensartet, uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass.

- d) Er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien.
- e) Består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp eller tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

17. Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER)

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

For TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter, betales avgift av andelen TRI og PER. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift svares etter følgende intervaller og satser:

	Innhold TRI/PER pst.	kroner pr. kg	
		TRI	PER
1.	Over 0,1 - t.o.m. 1		0,50
2.	Over 1 - t.o.m. 5	2,60	2,60
3.	Over 5 - t.o.m. 10	5,20	5,20
4.	Over 20 - t.o.m. 30	15,40	15,40
5.	Over 30 - t.o.m. 60	30,80	30,80
6.	Over 60 - t.o.m. 100	51,40	51,40

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI/PER. Departementet kan gi forskrifter om hva som omfattes av

avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Utføres.
- b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- c) Gjenvinnes til eget bruk.
- d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når

avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

18. Om avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m.

I

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 14,17 pr. kg på sjokolade- og sukkervarer m.m. av varens avgiftspliktige vekt. Det skal også betales avgift av slike varer uten tilsetning av sukker eller søtningsmiddel. Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som avgiftspliktige sjokolade- og sukkervarer.

Departementet kan gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant m.v. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforsking og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- c) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.

- d) Brukes som råstoff m.v. ved fremstilling av varer.
- e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II

Fra 1. april 2001 skal avgiftssatsen i § 1 første ledd være kr 14,57 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

19. Om avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på:

- a) alkoholfrie drikkevarer, pr. liter salgsvare: kr 1,62
- b) sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l., pr. liter salgsvare: kr 9,76
- c) kullsyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr.

kg kullsyre: kr 64,76.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikten er følgende kullsyrefrie drikkevarer:

- a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, vann uten tilsetning av smaksstoffer, saft av frukt og bær samt konsentrat av disse,
- b) melk, melkeprodukter,
- c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- d) varer i pulverform.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Fra tilvirkers eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres som proviant m.v. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforsking og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 - 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- c) Nytt til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer.
- d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs

hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

20. Om avgifter på drikkevareemballasje

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende satser pr. emballasjeeinheit:

- 1. Miljøavgift
 - a) Glass og metall kr 4,11
 - b) Plast kr 2,47
 - c) Kartong/papp kr 1,03

Departementet kan på nærmere vilkår frita for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

- 2. Grunnavgift
 - Engangsemballasje kr 0,83

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljøavgiften på drikkevareemballasje:

- a) for råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, vann uten tilsetning av smaksstoffer, saft av frukt og bær samt konsentrater av disse,
- b) for melk, melkeprodukter, drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette, samt varer i pulverform,
- c) med rominnhold på minst 4 liter,
- d) for varer som selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- e) fra tilvirkers eller importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres som proviant m.v. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforsking og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som

- gjelder for toll,
3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens
- innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- f) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,

- g) som selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

For grunnavgiften gjelder § 2 første ledd bokstavene b til g og § 2 annet ledd tilsvarende.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

§ 8

Departementet kan vurdere overgangsordninger ved systemomlegging av avgiftene i enkelttilfeller og etter en særskilt vurdering.

21. Om avgift på sukker m.v.

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker m.v. med kr 5,64 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

§ 2

Avgiftsplikten omfatter:

1. Sukker (roe- og rørsukker).
2. Sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

§ 3

Varer som inneholder sukker m.v. nevnt under § 2, og som er ment eller som departementet finner tjenlige som erstatning for avgiftspliktig vare, kan undergis avgiftsplikt etter nærmere bestemmelse av departementet. Når slik avgiftsplikt blir pålagt, skal avgiften svares med beløp som så vidt mulig motsvarer avgiften etter § 1.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på sukker som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant m.v. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforsking og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorial-

grense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,

3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- c) Nytt til ervervsmessig fremstilling av varer.
- d) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- f) Nytt til biavl.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om hvilken ervervsmessig fremstilling av varer som faller inn under § 4 bokstav c.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 7

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke

var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 - 3.

§ 10

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

22. Om dokumentavgift

§ 1

Fra 1. januar 2001 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn, med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, dog minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1 000 pr. hjemmelsoverføring.

§ 2

Fritatt for avgift er:

- Gaveandel i dokument som inneholder gave, donasjon o.l. til det offentlige eller til offentlig godkjente stiftelser og legater, eller til foreninger med allmennnyttige formål og med styresete her i landet.
- Dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner.
- Egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie.
- Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller.
- Arveandel etter loven ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamen-

tarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel.

- Overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg.
- Overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

23. Om avgift på flyging av passasjerer

I

§ 1

Fra 1. januar 2001 til og med 31. mars 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norsk lufthavn til utlandet og mellom Oslo og følgende steder: Bergen, Kristiansand, Stavanger og Trondheim.

Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som ervervsmessig flyging og om avgrensning av avgiftsplikten.

§ 2

- For flyging fra norsk lufthavn til utlandet betales avgift med kr 232 pr. passasjer.
- For flyging i Norge mellom steder nevnt i § 1 betales avgift med kr 116 pr. passasjer.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

- Flyging av luftbefordrerens ansatte på tjenestereise.
- Flyging av barn under 2 år.
- Transitt- og transferpassasjerer, såfremt reisen står i direkte forbindelse med annen flyreise. Fritaket gjelder ikke for flyging som nevnt under bokstav d i direkte tilknytning til annen avgiftspliktig flyreise.
- Flyging av mannskap til og fra anlegg eller innretning på kontinentalsokkelen i Nordsjøen i tilknytning til utnyttelse av naturforekomster der.
- Flyging fra lufthavn i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II

§ 1

Fra 1. april 2001 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 128 pr. passasjer.

Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som ervervsmessig flyging og om avgrensning av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

- a) Flyging av luftbefordrerens ansatte på tjenestereise.
- b) Flyging av barn under 2 år.
- c) Transitt- og transferpassasjerer, såfremt reisen står i direkte forbindelse med annen flyreise. Fritaket gjelder ikke for flyging som nevnt under bokstav d i direkte tilknytning til annen avgiftspliktig flyreise.
- d) Flyging av mannskap til og fra anlegg eller innretning på kontinentalsokkelen i Nordsjøen i tilknytning til utnyttelse av naturforekomster der.
- e) Flyging til og fra lufthavn i Nordland, Troms og Finnmark. Fritaket gjelder ikke flyginger til og fra lufthavn i Tromsø og Bodø.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

24. Om avgift på frekvenser

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2001 kan:

1. fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av tredjegeners system for mobilkommunikasjon (bl.a. UMTS),
2. fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av andregenerasjons mobilkommunikasjonssystem,
3. forestå salg av 5-sifrede telefonnummer,
4. fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

25. Om tollavgifter for budsjetterminen 2001

I

Tolltariffen slik den gjelder 31. desember 2000, herunder tolltariffens innledende bestemmelser, skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2001, med følgende endringer:

A

I tolltariffens innledende bestemmelser gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 3 første, annet og tredje ledd skal lyde:

3. Varer som er omfattet av en frihandelsavtale inn-

gått mellom Norge og en fremmed stat eller gruppe av stater kan innenfor rammen av slike avtaler innføres med redusert toll, tollfritt eller med annen tollmessig justering. Preferansetollbehandling innvilges under forutsetning av at opprinnelsesreglene til den aktuelle frihandelsavtalen er oppfylt.

Følgende frihandelsavtaler er virksomme 1. januar 2001:

- Avtalen om opprettelse av Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde, EØS-avtalen
- Konvensjonen om opprettelse av Det Europeiske

- Frihandelsforbund
- Handelsavtalen EF - Norge
 - Frihandelsavtalen EFTA - Tyrkia
 - Frihandelsavtalen EFTA - Den tsjekkiske republikk (Tsjekkia)
 - Frihandelsavtalen EFTA - Den slovakiske republikk (Slovakia)
 - Frihandelsavtalen EFTA - Israel
 - Frihandelsavtalen EFTA - Romania
 - Frihandelsavtalen EFTA - Bulgaria
 - Frihandelsavtalen EFTA - Ungarn
 - Frihandelsavtalen EFTA - Polen
 - Frihandelsavtalen EFTA - Slovenia
 - Frihandelsavtalen EFTA - Estland
 - Frihandelsavtalen EFTA - Latvia
 - Frihandelsavtalen EFTA - Litauen
 - Frihandelsavtalen Norge - Færøyene
 - Interim frihandelsavtale EFTA - PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet
 - Frihandelsavtalen EFTA - Marokko

Tollpreferanser gis under samme forutsetninger også for varer som er omfattet av bilaterale eller unilaterale erklæringer inngått i tilknytning til disse frihandelsavtalene.

§ 11 nr. 32 skal lyde:

32. Én stk. (sett) av hver type eller størrelse av utskiftbare former eller utskiftbart maskinverktøy som er bestilt sammen med, fortollet sammen med og tydelig bestemt for maskiner som kan innføres tollfritt. Formene og verktøyet kan da tariffes i samme posisjon som vedkommende maskin og innføres tollfritt sammen med den.

Med maskiner forstås her alle maskiner, maskinlegg, utstyr, apparater eller redskaper som er nevnt under posisjonene i kapittel 84 eller 85 i tolltariffen.

§ 11 ny nr. 33 skal lyde:

33. Landbruksvarer som anvendes til teknisk bruk. Departementet kan gi forskrifter om vilkår for fritak.

B

Oppdelingene og tollsatsene for hjortekjøtt endres som angitt i vedlegg 3.1 i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

C

Oppdelingene for levende roser og stauder endres som angitt i vedlegg 3.2 i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

D

For industrivarer som 31. desember 2000 er oppført i tolltariffen med høyere tollsats enn 2001-satsene i nedtrappingsplanen i henhold til WTO-avtalen og den særskilte Ministererklæringen om liberalisering av handel med informasjonsteknologiprodukter, reduseres tollsatsene i samsvar med det som følger av Norges forpliktelser etter nedtrappingsplanen.

E

Tollsatsene settes til 0 på de varenumrene i tolltariffen som er angitt i vedlegg 3.3 i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

II

Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner som følger av frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Makedonia, samt eventuelle frihandelsavtaler mellom EFTA-landene og henholdsvis Canada, Kypros, Tunisia, Egypt og Jordan.

III

Stortinget samtykker i at Kongen kan gi tillatelse til opprettelse av frihavn i Kirkenes på de betingelser som departementet fastsetter, herunder begrensninger med hensyn til vareslag, bearbeidingsgrad og varighet. Fisk som vareslag unntas i sin helhet fra tillatelsen om opprettelsen av frihavnen. Tillatelsen til opprettelse av frihavn i Kirkenes gis som en forsøksordning og skal vurderes på nytt i lys av erfaringene.

IV

Finansdepartementet gis fullmakt til å innarbeide tekniske endringer i tolltariffen.

D Rammeområde 24 (Utbytte m.v.)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	27 000 000	
5616		Renter og utbytte i Kommunalbanken AS		
	81	Aksjeutbytte	16 560 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distrikts- utviklingsfond (jf. kap. 2420)		
	81	Renter, risikolåneordningen	175 000 000	
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	30 000 000	
	84	Utbytte fra SND Invest AS	90 000 000	
	85	Rentemargin, risikolåneordningen	5 000 000	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	715 000 000	
5623		Aksjer i SAS Norge ASA		
	80	Utbytte	50 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	19 000 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	42 200 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet		
	80	Utbytte	21 500 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdeparte- mentets forvaltning		
	80	Utbytte	1 377 000 000	
5670		Renter og utbytte fra Entra Eiendom AS		
	80	Renter	55 000 000	
	81	Utbytte	40 000 000	
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Utbytte, Statnett SF	390 000 000	
	81	Utbytte, Statkraft SF	562 500 000	
5685		Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s		
	80	Utbytte	4 000 000 000	
5691		Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesterings- fond		
	80	Avkastning på bevilget kapital	1 217 276 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	80	Utbytte	52 000 000	
		Totale inntekter		8 893 538 000

II

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst. av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

III

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at statens andel i 2001 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2000, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

E Andre forslag**I***Engangsavgiftssystem for personbiler*

Stortinget ber Regjeringen om å evaluere og utrede engangsavgiftssystem for personbiler med sikte på forslag til konkrete endringer i løpet av 2003. Det forutsettes at forslag til omlegging tilpasses ny teknologi slik at optimale miljø- og sikkerhetsforbedringer oppnås. Det forutsettes videre at satsene i et nytt system utformes innenfor en provenynøytral ramme.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i skattelovens regler om gjelds- og gjeldsrente-fordeling mellom Norge og utlandet, med virkning fra

og med 2000 for etterskuddspliktige og 2001 for forskuddspliktige. Endringen forutsettes å avskjære fradragsretten for gjeldsrenter og gjeld når skattyter har fast eiendom eller utøver virksomhet i utlandet som er unntatt fra skattlegging i Norge etter overenskomst med fremmed stat. Videre innføres full fradragsrett for gjeldsrenter og gjeld når skattyter har inntekt og formue i utlandet som er skattepliktig Norge. Som følge av utvidet fradragsrett for gjeld, oppheves regelen i skatteloven § 2-1 syvende ledd andre setning og § 2-2 sjette ledd andre setning om at formue i fast eiendom og anlegg med tilbehør i utlandet er unntatt fra formuesskatt i Norge.

Oslo, i finanskomiteen, den 23. november 2000

Dag Terje Andersen
leder

Steinar Bastesen
ordf. for kap. 5555 og 5557

Børge Brende
ordf. for kap. 5316, 5616, 5618,
5620, 5623, 5630, 5631, 5651, 5652,
5656, 5670, 5680, 5685, 5691
og 5692

Erik Dalheim
ordf. for kap. 5502, 5506, 5542,
5543, 5546, 5547 og 5581

Øystein Djupedal
ordf. for kap. 5511

Odd Roger Enoksen
ordf. for kap. 1632

Valgerd Svarstad Haugland,
ordf. for kap. 2309 og 5309

Britt Hildeng
ordf. for kap. 5501, 5507
og 5700

Terje Johansen
ordf. for kap. 5565

Lars Gunnar Lie
ordf. for kap. 2460, 5526, 5531
og 5460

Per Erik Monsen
ordf. for kap. 571 og 572

Kjellaug Nakkim
ordf. for kap. 5537, 5541, 5545, 5556,
5558 og 5559

Kenneth Svendsen
ordf. for kap. 5508, 5536 og 5580

Ingebrigt S. Sørfonn
ordf. for kap. 5583

Siv Jensen
sekretær

Vedlegg 1**Brev fra Finansdepartementet til Stortinget v/finanskomiteen, datert den 19. oktober 2000****Rettebrev til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak og Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte- og avgiftsopplegget 2001 - lovendringer***1. Rettelser til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak*

I 2. side i innholdsfortegnelsen står det "3.15 Avgift på alkoholfrie drikkevareemballasje m.m. (kap. 5556)". Det skal stå "3.15 Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. (kap. 5556)".

Det er oppdaget to feil i tabell 1.1 på side 8. For personer med inntekt mellom 450 000 kroner og 599 999 kroner skal endringen i skatt utgjøre 2 500 kroner og ikke 2 400 kroner. Tilsvarende skal endringen i skatt pr. person for personer med inntekt over 600 000 kroner utgjøre 26 600 kroner og ikke 25 100 kroner.

Under forslaget om satser for formuesskatten til kommunene i tabell 2.1 på s. 23 skal riktig formuesskattsats være 0,0 pst. for intervallet 0 - 120 000 kroner, ikke 0,7 pst. som angitt i tabellen.

Det er oppdaget to feil i tabell 2.7 på side 43. For lønnstakere med inntekt mellom 450 000 kroner og 599 999 kroner skal riktig endring i skatt pr. person være 1 800 kroner og ikke 1 700 kroner. For personer med inntekt over 600 000 kroner skal tilsvarende endring i skatt være 26 000 kroner og ikke 24 800 kroner.

Det er oppdaget en feil i tabell 2.8 på side 44. For trygdede med inntekt over 600 000 kroner skal riktig endring i skatt pr. person være 3 300 kroner og ikke 3 100 kroner som angitt i tabellen.

Det er videre oppdaget enkelte feil i tabell 2.9 på side 44. Følgende tabell erstatter denne. Tall som er endret er uthevet.

Tabell 2.9 Beregnet endring i inntektsskatt, barnetrygd mv. for formuesskatt for selvstendig næringsdrivende¹⁾ sammenliknet med referansesystemet for 2001. Negative tall betyr skattelettelser/økt barnetrygd²⁾

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser pr. person i 2001 ³⁾ . Kroner	Antall	Andel. Pst.	Gj.sn. skatt pr. person i ref. systemet. Kroner	Endringer i skatt pr. person. Kroner	Herav: Endringer i barnetrygd og forsørgerfradrag. Kroner	Herav: Formuesskattapakken. Kroner
0 - 149 999	11 900	7	17 700	-900	200	-900
150 000 - 299 999	76 600	43	52 900	500	200	-1 000
300 000 - 449 999	51 700	29	102 500	2 300	100	-1 200
450 000 - 599 999	16 600	9	169 900	5 800	100	-1 300
Over 600 000	20 700	12	347 400	21 700	100	-800
I alt	177 500	100	110 300	3 900	100	-1 000

¹⁾ For ektepar er samlet bruttoinntekt og skatt fordelt likt mellom ektefellene.

²⁾ Tallene er avrundet til nærmeste 100 kroner.

³⁾ Barnetrygd, småbarnstillegg og kontantstøtte er ikke inkludert i bruttoinntekten. Definisjon av bruttoinntekt framgår av avsnitt 2.6.2.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Det er også oppdaget enkelte feil i tabell 2.11 på side 45. Følgende tabell erstatter denne. Endringen er uthevet.

Tabell 2.11 Skatt og barnetrygd for 2001 og endringer sammenliknet med referansesystemet. Barnetrygd er regnet som negativ skatt, og barn forutsettes å være mellom 3 og 16 år. Negative tall betyr reduksjon i skatt/økt barnetrygd.

Brutto lønnsinntekt 2001 ¹⁾ Kroner	Enslige uten barn		Enslige med ett barn		Ektepar med to inntekter, ingen barn		Ektepar med to inntekter, 2 barn	
	Skatt i forslaget Kroner	Endring fra 2000 Kroner	Skatt i forslaget Kroner	Endring fra 2000 Kroner	Skatt i forslaget Kroner	Endring fra 2000 Kroner	Skatt i forslaget Kroner	Endring fra 2000 Kroner
100 000	18 832	9	-12 560	-732				
125 000	27 782	9	-3 610	-732				
150 000	36 396	2	5 004	-739				
175 000	43 806	-120	12 414	-861				
Samlet inntekt 200 000	52 252	-624	20 860	-1 365	37 664	18	14 336	1 167
Samlet inntekt 250 000	70 152	-624	38 760	-1 365	55 564	18	32 236	1 167
Samlet inntekt 300 000	89 537	-636	56 660	-1 365	72 792	4	49 464	1 154

Samlet inntekt 400 000	138 837	-636	100 263	-1 370	104 504	-1 248	81 176	-98
Samlet inntekt 500 000	188 137	-636	149 563	-1 370	140 304	-1 248	116 976	-98

¹⁾ Samlet inntekt er delt i to like deler for ektepar.
Kilde: Finansdepartementet.

På side 78, første spalte, skal overskriften "3.15 Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. (kap. 5556)" erstattes med "3.15 Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m. (kap. 5556 post 70 og kap. 5558 post 70)". I avsnittet under skal overskriften i kursiv "Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer (post 70)" erstattes med "Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer (kap. 5556 post 70)".

På side 78, andre spalte, står følgende overskrift i kursiv "Avgift på alkoholfrie kullsyrefrie drikkevarer (post 71)". Det skal stå "Avgift på alkoholfrie kullsyrefrie drikkevarer (kap. 5558 post 71)".

På side 80, andre spalte, før overskriften "3.20 Avgifter i telesektoren (kap. 5559)" skulle følgende tekst ha stått:

"3.20 Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd og bilde (kap. 5581 post 70 og 71).

Til og med 30. november 2000 blir det betalt en avgift på lyd- og bildekassetter (post 70) og en avgift på radio- og fjernsynsmateriell (post 71). Avgiftene har skapt store administrative og praktiske problemer. Ved behandlingen av budsjettet for 2000 ble det derfor ved-

tatt å fjerne avgiftene f.o.m. 1. desember 2000, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000)."

Som følge av innbetaling av avgifter som påløper i slutten av 2000, er det anslått disse avgiftene gir et bokført proveny på til sammen 26 mill. kroner i 2001-budsjettet. Ved en feiltakelse er disse avgiftene ikke omtalt i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Nåværende avsnitt 3.20 Avgifter i telesektoren skulle vært avsnitt 3.21.

På side 132, andre spalte, under Andre avgiftsvedtak står følgende overskrift "Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70 og 71)". Det skal stå "Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70)".

2. Rettelser til Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte- og avgiftsopplegget 2001 - lovendringer

På side 44 i Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) vises det til at skatteletten av det særskilte inntektsfradraget i jordbruket utgjør om lag 530 mill. kroner i påløpt virkning i 2001. Det korrekte beløpet skal være om lag 610 mill. kroner. Bokført virkning av inntektsfradraget i 2001 skal videre være 690 mill. kroner, ikke 630 mill. kroner som angitt i proposisjonen.

Vedlegg 2

Brev fra Finansdepartementet m/vedlegg til Stortinget v/finanskomiteen, datert 19. oktober 2000

Avgift på flyging av passasjerer - nytt brev fra ESA

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak har Regjeringen lagt frem forslag til avgift på flyging av passasjerer for 2001. Som følge av innsigelser fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA) er det foreslått en omlegging av avgiften som innebærer lik avgift for flygninger til utlandet og flygninger innenlands.

Det foreslås også en betydelig utvidelse av de avgiftspliktige innenlandsflygningene. Flygninger fra/til og innen de tre nordligste fylkene foreslås unntatt fra avgiften. Lufthavnene i Bodø og Tromsø foreslås likevel ikke omfattet av unntaket. I proposisjonen er det vist til at det foreslåtte fritaket for de tre nordligste fylkene kan reise problemstillinger i forhold til EØS-avtalens regler om statsstøtte. Statsstøtteregelverket har imidlertid ikke vært tema for den verserende saken for ESA.

Til orientering oversender jeg i denne forbindelse brev av 5. oktober 2000 fra ESA. Brevet ble mottatt i Finansdepartementet 11. oktober 2000. I brevet viser ESA til forslaget til endringer i flypassasjeravgiften for 2001 og ber om å få tilsendt informasjon som setter dem i stand til å vurdere forslaget i lys av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Svarfrist for brevet er 1 måned.

Brevet innebærer ikke at det formelt er åpnet en statsstøttesak mot Norge, men er det varsel fra ESA om at de anser det nødvendig å vurdere om forslaget er i tråd med EØS-avtalens statsstøtteregelverk.

I Storbritannia, som har en avgift som har flere likhetpunkter med den norske særavgiften på flypassasjerer, pågår det nå også en prosess om avgrensingen av avgiftsplikten for innenlandsruter. Som nevnt i proposisjonen vil Regjeringen i lys av denne prosessen vurdere nærmere omfanget av fritaket for innenlandsruter. ESAs henvendelse til også inngå i denne prosessen, og jeg vil holde Stortinget orientert om utviklingen av saken.

På bakgrunn av henvendelser fra bl.a. bransjen ønsker jeg i denne forbindelse samtidig å presisere hva som ligger i det foreslåtte fritaket for de tre nordligste fylkene, med unntak av Bodø og Tromsø. Det er foreslått at det skal være fritak for flygninger fra Sør-Norge til de tre nordligste fylkene og fra de tre nordligste fylkene til Sør-Norge. Fritaket vil også omfatte flygninger innen de tre nordligste fylkene og fra lufthavner i dette området til utlandet. Bodø og Tromsø er ikke foreslått omfattet av fritaket. Det skal således betales avgift for flygninger fra Sør-Norge til Bodø/Tromsø, fra Bodø/

Tromsø til Sør-Norge, mellom Bodø og Tromsø og ved flyginger fra disse to byene til utlandet. Flygninger fra eller til Bodø/Tromsø fra andre lufthavner i de tre nord-

ligste fylkene vil imidlertid etter forslaget være fritatt for avgift. Dette vil også gjelde en reise fra Nord-Norge via Tromsø/Bodø i transitt og til Sør-Norge.

Undervedlegg

Brev fra EFTA Surveillance Authority, datert 5. oktober 2000

Dear Sir/Madam,

Subject: Air Passenger Tax - Request for Information

The Authority observes that the Norwegian Government has proposed to exempt flights to and from certain regions in Norway from the air passenger tax (St.prp. nr. 1 (2000-2001) "Skatte, avgifts- og tollvedtak", point 3.19 "Avgift på flyging av passasjerer"). According to the Government's proposal, the three Northern-most counties, which shall be exempted from the tax, were selected based on the criteria of low population density, lack of alternative transport means and long distances. Only flights to/from South Norway to Tromsø/Bodø and flights between Tromsø and Bodø

shall not benefit from this exemption, because of the higher population density in these cities.

The Authority kindly requests that your Government provide it with all information enabling it to assess this proposal in light of the State aid rules, and in particular the Commission's guidelines concerning the application of the State aid provisions of the EC Treaty and the EEA Agreement in the aviation sector¹⁾. The information should reach the Authority within one month from the receipt of this letter.

¹⁾ In chapter 30 of the Authority's State Aid Guidelines, the Authority expressed its intention to apply criteria corresponding to those found in the Commission guidelines when assessing aid to enterprises in the aviation sector.

Vedlegg 3

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Stortinget, datert 1. november 2000

Rettebrev - St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak har Finansdepartementet oppdaget følgende skrivefeil:

1.

I boks 1.1 side 9. Setningen i 2 avsnitt, 4 linje er skrevet slik:

"Eiendomsretten var lav i Norge, sammenliknet med Sverige, Danmark og EU."

Setningen skal lyde:

"Eiendomsskatten var lav i Norge, sammenliknet med Sverige, Danmark og EU."

2.

I kapittel 3.5.4, side 69, er følgende feil:

- Det er benyttet feil sats i setningen "2. Campingtilhengere med egenvekt over 350 kg (1 125 kroner pr. år)". Gjeldende sats for denne gruppen skal være 1 025 kroner pr. år.
- Det er benyttet feil sats i setningen "4. Lastebiler, trekkbiler og kombinerte biler med tillatt totalvekt mellom 3 500 og 12 000 kg (1 185 kroner pr. år)".

Gjeldende sats for denne gruppen skal være 1 165 kroner pr. år.

3.

I figur 3.13 på side 70 gjøres følgende rettelser:

- I tillegg til de nevnte kildene skal også Opplysningsrådet for veitrafikk stå som referanse.
- Prisene som er benyttet er ikke gjennomsnittspriser, men priser pr. 1. januar for de ulike årene i perioden 1975 - 1999. Dette har liten betydning for det samlede bildet av utviklingen i realpriser og realavgift for bensin.
- I 1990 er det lagt inn et for lavt tall slik at realprisen blir lavere enn den skal være. Det blir ikke sendt en ny og opprettet figur til Stortinget.

4.

På side 120 i forslag til vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) § 1 tredje ledd er ordene "og svovelsavgift" falt ut. § 1 tredje ledd skal lyde:

"Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales i henhold til Stortingets vedtak om CO₂- og svovelsavgift på mineralske produkter."

Jeg ber om at det blir tatt hensyn til ovennevnte ved videre behandling av proposisjonen.